

KOMMUNISTI

N° 9-10 (33-34)

SYYS- ja LOKAKUU

1927

TOIMITUS:

K. Rovio Yrjö Sirola
V. Ojanen J. A. Komu
Lauri Letonmäki

SISÄLTÖ

- Lokakuun kumouksen kansainvälinen merkitys. — Kirj. I. Stalin.
- Lokakuun 10-vuotiskansi. Teesit.
- Maankäytön järjestely Lokakuun kumousta seuranneena lähimpänä aikana. — Kirj. J. A. Komu.
- Kymmenen vuoden kansanvalistustyö Neuvosto-Venäjällä. Kirj. I. Lassy.
- Neuvostoliiton TPK:n juhlaistunto. — Kirj. E. Laaksovirta.
- Neuvostovaltojen Liiton TPK:n manifesti.
- Suomalaiset vallankumoukselliset Venäjän kansalaissodassa. Valkoinen Suomi. — Kirj. K. Manner.
- Suomi Kansainliiton neuvostossa. — Kirj. J. Lehtosaari.
- Kommunististen korkeakoulujen työ. — Kirj. S. Kinen.
- Työläis- ja talonpoikaisnaisten edustajakokous. — Kirj. K. Kinen.
- Elämäntavoista. — Kirj. O—a.
- Vallankumousvuoden 1917 historialliset merkkipäivät.

KOMMUNISTI

V. 1927

Syys- ja lokakuu

N° 9—10 (33—34)

Lokakuun vallankumouksen kansainvälinen merkitys.

Kirj. I. Stalin.

Lokakuun vallankumous ei ole ainoastaan kumous »kansallisissa puitteissa», vaan se on ennenkaikkea kansainvälinen, yleismaailmallinen kumous, sillä se merkitsee ihmiskunnan historiassa perinpohjaista käännöstä vanhasta kapitalistisesta maailmasta uuteen sosialistiseen maailmaan.

Menneisyydessä kumous tavallisesti päättyi hallitusohjien siirtymiseen yhden riistäjäryhmän käsistä toisen riistäjäryhmän käsiin. Riistäjät vaihtuivat, riistäminen jäi. Näin oli asianlaita orjain vapautusliikkeen aikana. Niin oli asia maaorjain kapinan kaudella. Niin oli asianlaita tunnettujen »suurten» kumousten kautena Englannissa, Ranskassa, Saksassa. En puhu Pariisin Kommuunista, joka oli ensimmäinen, mainehikas, sankarillinen, mutta sittenkin proletariaatin menestyksetön yritys ohjata historia kapitalismia vastaan.

Lokakuun kumous eroaa periaatteellisesti näistä kumouksista. Se asettaa tarkoituksensa ei yhden riistämismuodon vaihtamisen toiseen riistämismuotoon, yhden riistäjäryhmän toiseen riistäjäin ryhmään, vaan kaikkinaisen ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riiston hävittämisen, kaikkien ja kaikkinaisten riistäjäryhmien hävittämisen, proletariaatin diktatuurin toteuttamisen, kaikista tähän saakka olleista sorretuista luokista kumouksellisimman luokan itsensä vallan asettamisen, uuden luokattoman sosialistisen yhteiskunnan järjestämisen.

Juuri sen vuoksi Lokakuun kumouksen voitto merkitsee perinpohjaista käännettä ihmiskunnan historiassa, perinpohjaista käännettä yleismaailmallisen kapitalismin historiallisissa kohtaloissa, pe-

rinpohjaista käännettä maailman proletariaatin vapautusliikkeessä, perinpohjaista käännettä koko maailman riistettyjen joukkojen taistelukeinoissa ja järjestömuodoissa, elämäntavoissa ja traditiooneissa, kulttuurissa ja ideologiassa. Siinä on Lokakuun kumouksen kansainvälisen, yleismaailmallisen mitan peruste. Siinä on myöskin kaikkien maitten sorrettujen luokkien Lokakuun kumousta — tätä vapautuksensa takeena näkemäänsä kumousta — kohtaan tunteen syvän myötätunnon juuret.

Voitaisiinpä merkitä sarja peruskysymyksiä, joitten linjalla tapahtuu Lokakuun kumouksen vaikutus kumouksellisen liikkeen kehitykseen koko maailmassa.

1. Lokakuun kumous on huomattava ennenkaikkea siitä, että se puhkasi maailman imperialismin rintaman, kukisti imperialistisen porvariston yhdessä suurimmista kapitalistisista maista ja asetti valtaan sosialistisen proletariaatin.

Palkkatyöväen luokka, vainottujen luokka, sorrettujen ja riistettyjen luokka kohosi ensikerran ihmiskunnan historiassa hallitsevan luokan asemaan, houkuttellen esimerkillään kaikkien maitten proletaareja.

Se merkitsee sitä, että Lokakuun kumous aloitti uuden kauden, proletariisten kumousten uuden kauden imperialismin maissa.

Se anasti tuotannonvälineet tilanherroilta ja kapitalisteilta ja muutti ne yhteiskunnalliseksi omaisuudeksi, siten asettaen porvarillisen omistuksen vastakohtaksi sosialistisen omistuksen. Sillä se paljasti kapitalistien valheen että porvarillinen omistus on loukkaamaton, pyhä, ikuinen.

Se tempasi vallan porvaristolta, riisti porvaristolta poliittiset oikeudet, murskasi porvarillisen valtiokoneiston ja luovutti vallan neuvostoille, siten asettaen kapitalistista demokratiaa esittävän porvarillisen parlamentarismin vastakohtaksi sosialistisen neuvostovallan proletaarisen demokratiana. Lafargue oli oikeassa, kun hän jo v. 1887 lausui, että kumouksen toisena päivänä »kaikilta entisiltä kapitalisteilta riistetään äänioikeus». Juuri sillä Lokakuun kumous paljasti sosialidemokraattien valheen siitä, että rauhallinen sosialismiin porvarillisen parlamentarismin kautta siirtyminen on mahdollinen.

Mutta Lokakuun kumous ei pysähtynyt eikä voinutkaan pysähtyä tähän. Hävitettiin vanhan, porvarillisen, se ryhtyi rakentamaan uutta, sosialistista. Kymmenen vuotta Lokakuun kumousta on kymmenen vuotta puolueen, ammattiliittojen, neuvostojen, osuustoiminnan, valitusjärjestöjen, liikenteen, teollisuuden, Punaisen Armeijan rakentamista. Sosialismin epäämätön menestys Neuvostoliiton rakennustyön rintamalla on havainnollisesti näyttänyt, että proletariaatti voi menestyksellä hallita maata ilman porvaristoa ja vastoin porvaristoa, että se voi menestyksellä rakentaa teollisuutta ilman porvaristoa ja vastoin porvaristoa, että se voi menestyksellä johtaa koko kansantaloutta ilman porvaristoa ja vastoin porvaristoa, että se voi menestyksellä rakentaa sosialismia huolimatta kapitalistisesta piirityksestä. Vanha »teoria», etteivät riistetyt tule toimeen riistäjittä, aivan samoin kuin pää ja muut ruumiin osat eivät tule toimeen vatsatta, — ei ole vain vanhan ajan historiasta tunnetun roomalaisen konsulin Menenius Agrippan keksintöä. Tämä »teoria» on nykyisin sosialidemokratian poliittisen »filosofian» kulmakiviä yleensä, imperialistisen porvariston kanssa ajettavan sosialidemokraattisen kokoomuspolitiikan kulmakiviä erikoisesti. Tämä ennakkoluulon luonteen saavuttanut »teoria» muodostaa nykyisin yhden vakavimmista esteistä kapitalististen maitten proletariaatin vallankumouksellistamisen tiellä. Yksi Lokakuun kumouksen tärkeimpiä tuloksia on se tosi-

asia, että se antoi tälle valheelliselle »teorialle» kuolettavan iskun.

Tarvitaanko vielä todisteluja, että nämä ja tämäläiset Lokakuun kumouksen tulokset eivät voineet olla, eivätkä voi olla, vakavasti vaikuttamatta työväenluokan kumousliikkeeseen kapitalistisissa maissa?

Sellaiset yleisesti tunnetut faktat kuin kommunismin hyökkäävä kasvu kapitalistisissa maissa, kaikkien maitten proletariiden myötätunnon kasvu SSSR:n työväenluokkaa kohtaan, vihdoin työväen lähetystöjen tulva neuvostojen maahan, epäämättömästi puhuvat siitä, että Lokakuun kumouksen kylvämät siemenet alkavat jo kantaa hedelmiä.

2. Lokakuun kumous horjutti imperiaalisia ei ainoastaan sen herruuden keskuksissa, ei ainoastaan »emämaissa». Se iski vielä imperialismin selkäpuolta, sen periferiaa, järkyttäen imperialismin heruutta siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa.

Kukistettuaan kartanoherrat ja kapitalistit, Lokakuun kumous murskasi kansallisuus- ja siirtomaasorron kahleet sekä vapautti niistä poikkeuksetta kaikki laajan valtion sorretut kansat. Proletariaatti ei voi vapauttaa itseään vapauttamatta sorrettuja kansoja. Lokakuun kumouksen luonteenomaisena piirteenä esiintyy se tosiasia, että se on toteuttanut SSSR:ssä nämä kansallisuus- ja siirtomaakumoukset ei kansallisen vihan ja kansallisuuksien välisten yhteentörmäysten lipun alla, vaan SSSR:n kansallisuuksien työläisten ja talonpoikain keskinäisen luottamuksen ja veljellisen lähentymisen lipun alla, ei kansallisuuskiihkon (natsionalismin), vaan kansainvälisyyden (internatsionalismin) nimessä.

Juuri sen vuoksi, että kansallisuus- ja siirtomaakumoukset tapahtuivat meillä proletariaatin johtamina ja kansainvälisyyden lipun alla, juuri tästä syystä paariaskansat, orjakansat ensikerran ihmiskunnan historiassa kohosivat todella vapaitten, todella tasa-arvoisten kansojen asemaan houkutullen esimerkiksi koko maailman orjuutettuja kansoja.

Se merkitsee Lokakuun kumouksen alottaneen uuden kauden, siirtomaakumousten kauden, joita suoritetaan maailman sorretuissa maissa liitossa proletariaatin kanssa, proletariaatin johtamana.

Ennen »oli omaksuttu» ajatus, että maailma on ammoisista ajoista ollut jaettu alempiin ja korkeampiin rotuihin, mustiin ja valkoisiin, joista ensimmäiset ovat kykenemättömiä sivistymään ja ovat määrättyt olemaan riiston objekteina, mutta jälkimäiset ovat ainoita sivistyksen ajajia, ensimmäisiä riistämään kutsuttuja. Nyt tämä legenda voidaan pitää murskattuna ja poisheitettynä. Yhtenä Lokakuun kumouksen tärkeimpänä tuloksena voidaan pitää sitä tosiasiaa, että se on antanut tälle legendalle kuolettavan iskun, näyttäen teossa, että neuvostokehityksen uomaan vedetyt eieurooppalaiset kansat kykenevät työntämään eteenpäin todella eturivin kulttuuria ja todella eturivin sivistystä aivan yhtä hyvin kuin eurooppalaiset kansat.

Ennen »oli omaksuttu» ajatus, että ainoa sorrettujen kansojen vapauttamisen metodi on porvarillisen nationalistisen metodi, kansallisuuksien toisistaan eroamisen metodi, näiden hajaantumisen metodi, eri kansallisuuksien työtätekevien joukkojen välisen kansallisen vihan lisäämisen metodi. Nyt tämä legenda voidaan pitää kumottuna. Yhtenä Lokakuun kumouksen tärkeimpänä tuloksena on se tosiasia, että se on antanut tälle legendalle kuolettavan iskun, näyttäen teossa sorrettujen kansojen vapauttamisen proletariaatin, internationalistisen metodin mahdollisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden ainoana oikeana metodina, näyttäen teossa mitä erilaisimpien kansojen työläisten ja talonpoikain veljellisen liiton mahdollisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vapaaehtoisuuden ja internationalismin perusteilla.

Kaikkien maitten työtätekevään yhteinäisessä maailmantaloudessa tulevan yhteenliittymisen esikuvan, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton, olemassaolo ei saata olla esiintymättä tämän suoranaista todisteena.

Ei tarvitse puhuakaan, että nämä ja tämääntapaiset Lokakuun kumouksen tulokset eivät voineet olla eivätkä voi olla vakavasti vaikuttamatta siirtomaitten ja riippuvaisten maitten kumousliikkeeseen. Sellaiset seikat kuin Kiinan, Indonesian, Indian jne sorrettujen kansojen kumousliikkeen kasvu sekä näiden kansojen myötätunnon lisääntyminen SSSR kohtaan, — epäamättömästi puhuvat siitä.

Siirtomaitten ja riippuvaisten maiden häiritsemättömän riiston ja sarron kausi on päättynyt.

On koittanut vapauttavien kumousten kausi siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa, näiden maiden proletariaatin heräämisen kausi, sen hegemonian kausi kumouksessa.

3. Kylvetyään kumouksen siemeniä sekä imperialismin keskuksiin että sen selkäpuolille, heikennettyään imperialismin mahtia »emämaissa» ja horjutettuaan sen herruutta siirtomaissa, — Lokakuun kumous sillä juuri asetti kyseenalaiseksi koko maailman kapitalismin itsensä olemassaolon kokonaisuutena.

Jos kapitalismin luonnonvoimainen kehitys imperialismin olosuhteissa kasvoi — sen epätasaisuuden, konfliktien ja sotilaallisten yhteentörmäysten kiertämättömyyden sekä vihdoin tähän saakka suurimman imperialistisen teurastuksen vuoksi, — kapitalismin »mätänemisen» ja »kuoleamisen» prosessiksi, niin Lokakuun kumous ja siihen kytketty valtavan suuren maan poistumisen kapitalismin yleismaailmallisesta järjestelmästä eivät voineet olla jouduttamatta tätä prosessia, askel askeleelta syövyttämättä itse maailman kapitalismin perusteita.

Enemmänkin. Horjuttaen imperialismia Lokakuun kumous loi sen ohella ensimmäisen proletariaatin diktatuuriin muodossa yleismaailmallisen kumousliikkeen mahdavan ja avoimen tukikohdan, jota sillä ei aikaisemmin koskaan ollut ja johon se nyt voi nojautua. Se loi yleismaailmallisen kumousliikkeen sen mahdavan ja avoimen keskuksen, jota sillä ei aikaisemmin koskaan ollut ja jonka ympärille se nyt voi tiivistyä, järjestäen kaikkien maitten sorrettujen kansojen yhtenä-

sen kumouksellisen rintaman imperialismia vastaan.

Se merkitsee ennen kaikkea sitä, että Lokakuun kumous iski maailman kapitalismiin kuolettavan haavan, josta se ei koskaan voi toipua. Juuri siitä syystä kapitalismi ei koskaan palauta itselleen sitä »tasapainoa» ja sitä »järkkymättömyyttä», joka sillä oli ennen Lokakuun kumousta. Kapitalismi saattaa osittain vakaantua, se voi ratsionalisoida tuotantonsa, jättää maan-hallinnan fasisille, kuristaa väliaikaisesti työväenluokan, mutta se ei koskaan palauta itselleen sitä »rauhallisuutta» ja »varmuutta», sitä »tasapainoa» ja »järkkymättömyyttä», joilla se komeili ennen, sillä maailman kapitalismin kriisi on kehityksessään tullut sille asteelle, jolloin kumouksen tulen täytyy kiertämättömästi murtautua ulos joko imperialismin keskuksissa tai laidoilla, tehden tyhjäksi kapitalistisen paikkailun ja lähentäen päivä päivältä kapitalismin kukistumista. Aivan prikulleen kuin tunnetussa kaskussa: »Hännän nosti, nokka vajosi, nokan nosti, häntä vajosi».

Se merkitsee toiseksi, että Lokakuun kumous nosti koko maailman sorrettujen luokkien miehuuden ja taisteluvalmiuden vissille voiman ja ominaispainon tasolle pakottaen hallitsevat luokat ottamaan sen laskuihinsa uutena, vakavana tekijänä. Nyt ei maailman työtätekeviä luokkia voida pitää enään pimeydessä vaeltavana ja perspektiivejä vailla olevana »sokeana joukkona», sillä Lokakuun kumous loi heille majakan, joka valaisee heille tien ja antaa perspektiivit. Jos ei aikaisemmin ollut yleismaailmallista avointa foorumia, josta olisi voinut demonteerata ja muovata muotoihinsa sorrettujen luokkien toiveita ja pyrkiä myksiä, niin nyt on sellainen foorumi ensimmäisen proletarisen diktatuurin muodossa. Tuskin voitane epäillä, että tämän foorumin tuhoaminen täyttäisi pitkäksi aikaa »eturivin maitten» yhteiskunta-poliittisen elämän hillitsemättömän mustan taantumuksen pimeydellä. Ei voida kieltää sitä, että vain pelkkä »bolshevistisen valtion» olemassaolo vaikuttaa hillitsevästi taantumuksen mustiin voimiin helpottaen sorrettujen luokkien taistelua vapautuksensa puolesta. Tällä oi-

keastaan on selitettävissä se eläimellinen viha, jota kaikkien maitten riistäjät tuntevat bolshevikkejä kohtaan. Historia uusiintuu, vaikkakin uudella perustalla. Kuten feodalismien kukistumisen kaudella »jakobiini»-sana aiheutti kaikkien maitten aristokraateissa kauhua ja inhoa, samoin nytkin kapitalismin kukistumisen kautena »bolsheviikki»-sana aiheuttaa porvarillisissa maissa kauhua ja inhoa. Ja päinvastoin, kuten aikaisemmin Pariisi oli nousevan porvariston kumouksellisten edustajain turvapaikkana ja kouluna samoin nytkin Moskova on nousevan proletariaatin kumouksellisten edustajain turvapaikka ja koulu. Jakobiinien vihaaminen ei pelastanut feodalismia kukistumiselta. Voidaanko epäillä, että bolsheviikkien vihaaminen ei pelasta kapitalismia kiertämättömältä tuholta?

Kapitalismin »järkkymättömyyden» kausi on mennyt, vienyt mennessään legendan porvarillisen järjestyksen vankkuudesta.

On koittanut kapitalismin kukistumisen kausi.

4. Lokakuun kumous ei ole vain taloudellisten ja yhteiskunnallis-poliittisten suhteiden kumousta. Se on samalla myöskin kumousta aivoissa, työväenluokan ideologian kumousta. Lokakuun kumous syntyi ja lujittui marxilaisuuden lipun alla, proletariaatin diktatuurin aatteen lipun alla, leninismin lipun alla, joka on imperialismin ja proletaristen kumousten kauden marxilaisuutta. Se merkitsee sen vuoksi marxilaisuuden voittoa reformismista, leninismin voittoa sosialidemokratiasta, III Internatsionalen voittoa II Internatsionalesta.

Lokakuun kumous kaivoi ylipääsemättömän kuilun marxilaisuuden ja sosialidemokratian välille, leninismin politiikan ja sosialidemokratian politiikan välille. Ennen proletariaatin diktatuurin voittoa sosialidemokratia saattoi komeilla marxilaisuuden lipulla, avoimesti kieltämättä proletariaatin diktatuurin aatetta, mutta myöskin tekemättä mitään, kerrassaan mitään, tämän aatteen toteuttamisen lähentämiseksi, sillä tällainen sosialidemokratian käytös ei aiheuttanut mitään uhkaa kapitalismille.

Silloin, sinä kautena sosialidemokratia muodollisesti sulautui tai melkein sulautui marxilaisuuteen. Nyt, proletariaatin diktatuurin voiton jälkeen, jolloin kaikki ovat nähneet peittämättömästi mihin johtaa marxilaisuus ja mitä saattaa merkitä sen voitto, sosialidemokratia ei ole voinut enään komeilla marxilaisuuden lipulla, ei ole voinut keikailla proletariaatin diktatuurin aatteella aiheuttamatta kapitalismille vissää vaaraa. Aikojen sitten luovuttuaan marxilaisuuden hengestä se oli pakotettu luopumaan myöskin marxilaisuuden lipusta, se asettui avoimesti ja määritellysti marxilaisuuden luomusta vastaan, Lokakuun kumousta vastaan, maailman ensimmäistä proletariaatin diktatuuria vastaan. Nyt sen täytyi riistäytyä irti ja se todella riistäytyi irti marxilaisuudesta, sillä mahdotonta on nykyajan olosuhteissa nimittää itseään marxilaiseksi tukematta avoimesti ja alttiisti maailman ensimmäistä proletariaatin diktatuuria, käymättä kumouksellista taistelua omaa porvaristoa vastaan, luomatta proletariaatin diktatuurin voitollepääsyn ehtoja omassa maassa. Sosialidemokratian ja marxilaisuuden välille muodostui kuilu. Ainoa marxilaisuuden ajaja ja tukija on nyt leninismi, kommunismi.

Mutta asia ei rajoittunut tähän. Irrotettuaan sosialidemokratian marxilaisuudesta, Lokakuun kumous meni pitemmälle heittäen sen kapitalismin suoraisten puolustajain leiriin maailman ensimmäistä proletariaatin diktatuuria vastaan.

taan. Kun herrat Adlerit ja Bauerit, Welsit ja Levit, Longuetit ja Blumit herjaavat »neuvostojärjestelmää» ylistäen parlamentaarista »demokratiaa», niin sillä he tahtovat sanoa taistelevansa ja tulevansa taistelemaan kapitalistisen järjestyksen jälleenalauttamisen puolesta Neuvostoliitossa, kapitalistisen orjuuden säilyttämisen puolesta »sivistyneissä» valtioissa. Nykyinen sosialidemokratia on kapitalismin aatteellinen tuki. Lenin oli tuhannesti oikeassa kun hän sanoi, että nykyiset sosialidemokraattiset poliitikot ovat »porvariston todellisia agenteja työväenliikkeessä, kapitalistiluokan työläiskäskyläisiä», että »proletariaatin kansalaissodassa porvaristoa vastaan» he kiertämättä asettuvat »versailleslaisten puolelle, kommunaardeja vastaan». On mahdotonta tehdä selvä kapitalismista tekemättä selvää sosialidemokratiasta työväenliikkeessä. Sen vuoksi kapitalismin kuolemisen kausi on samalla myöskin sosialidemokratian kuolemisen kautta työväenliikkeessä. Lokakuun kumouksen suuri merkitys esiintyy muun ohella siinä, että se ilmaisee itsessään leninismin kiertämätöntä voittoa sosialidemokratias-ta yleismaailmallisessa työväenliikkeessä.

II Internationaalen ja sosialidemokratian valtakausi työväenliikkeessä on päättynyt.

On koittanut leninismin ja III Internationaalen valtakausi.

Lokakuun 10-vuotiskausi.

1. Lokakuun historiallinen merkitys.

Lokakuun vallankumous aukaisi uuden kauden ihmiskunnan historiassa. Ensi kerran maailmassa työläiset ja talonpojat kukistivat suuren maan alueella (melkein kuudennes maapallosta) kapitalistien ja kartanoherrojen vallan, asettivat tilalle oman neuvostovaltansa, ovat pitäneet sitä yllä 10 vuotta ja tulevat pitämään edelleenkin. Ensi kerran ihmis-

kunnan historiassa työläiset ja talonpojat nojaten neuvostovaltaan, proletariaatin diktatuurin muodossa, vakavasti uusivat elämää sosialistiseksi.

V. 1917 lokakuusta lähtien on kapitalistisen maailman yhtenäisyys rikottu. Tsaarin aikuinen Europan santarmi, suunnaton Venäjä erosi kapitalismin leiristä, muodostui rakentuvan sosialismin maaksi, kehittyvän kansainvälisen vallankumouksen tueksi ja perustaksi.

Miksi juuri ent. Venäjällä (nyk. SSSR) kaikkkein ensin kävi mahdolliseksi proletaarisen vallankumouksen voitto? Miksi Lokakuun vallankumous oli mahdollinen? Tov. Lenin selittää sillä olleen seuraavat edellytykset:

1) Tsaarin monarkian poliittinen takapajuisuus antoi joukkojen vallankumoukselliseen rynnistykseen tavattoman voiman. 2) Proletaarinen vallankumous kapitalisteja vastaan sulautui talonpoikaistalokumoukseen tilanherroja vastaan. 3) V. 1905 vallankumous esiintyi »kenraaliharjoituksena», jossa työläis- ja talonpoikaistalokumoukset saivat kumouksellisen taistelun suuren kokemuksen. 4) Historialliset ehdot (imperialististen maitten kesken käyty sota) soivat mahdollisuuden lujittaa voiton. 5) Työväenluokan ja talonpoikaistalokumouksen liiton mahdollisuus yhteisen taistelun pohjalla rauhan, maan, neuvostojärjestelmän puolesta turvasi porvarillisesta kumouksesta sosialistiseen siirtymisen. 6) Venäjän työläisten lakko- ja taisteluiden ja Euroopan työväen joukko- ja liikkeen pitkäaikainen kokemus turvasivat neuvostojärjestelmän muodostumisen ja joukkojen laajan kertymisen näiden sosialistisen vallan elimien ympärille. Näistä edellytyksistä johtui, että maamme työläisistä, batrakeista, talonpoikaistalokumouksesta ja keskivarakkaiden tulivoiton sosialistisen kumouksen ensimmäisiä tienraivaajia. Heistä tuli uuden, sosialistisen, ja sen jälkeen kommunistisen, yhteiskunnan rakentajia, joka hävittää ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riistön.

2. Lokakuun vallankumouksen saavutukset.

Lokakuun kumous oli luonteeltaan sosialistinen kumous. Mutta sen täytyi kulussa sivumennen, kuten tov. Lenin lausui, ratkaista myöskin porvarillisdemokraattisen kumouksen tehtävät, joitten johdonmukaiseen ratkaisuun oli kykenemätön kerenskiläisyyden kauden 8 kuukautena vallassa ollut porvariston, menshevikkien ja es-errien kokoomus. Tämä vuoksi meidän täytyy puhua ei ai-noastaan Lokakuun sosialistisista saavutuksista, jotka olivat pääasiallisia, mutta

myöskin porvarillisdemokraattisen kumouksen syrjähtävien täyttämistä.

Lokakuun sosialistiset tehtävät Lenin keskitti kolmeen pääseikkaan.

1) Kumouksellinen irtaantuminen yleismaailmallisesta imperialistisesta sodasta, kahden yleismaailmallisen kapitalistisen saalistajaryhmän välisen teurastuksen karilleajo ja paljastaminen. Tämä karilleajo löi jättiläismäisesti maailman imperialisteja, tempasi irti imperialistisen sodan liekeistä suunnattoman Venäjän. Se esitti muille kansoille kumouksellisen sodasta irtaantumisen esimerkin. Ja useilta kruunatuilta ryöväreiltä tipahtivat kruunut päistä (Saksa, Itävalta, Turkki). Joskaan Saksassa ja Itävallassa proletariaatti ei käyttänytkään hyväkseen sodasta irtaantumisen hetkeä diktatuurinsa perustamiseen, niin se johtui yksinomaan keltaisen sosialidemokratian petturuudesta, ja vaikka Neuvosto-Venäjän täytyi käydä uutta sotaa — kansalaissotaa, niin tätä sotaa ei enää käytykään englantilaisten, ranskalaisten ja venäläisten kapitalistien etujen puolesta, vaan sitä käytiin vallankumouksen saavutusten turvaamiseksi, työtätekevien etujen puolesta ja se aiheutti mittaamattomasti vähemmän uhreja. (Imperialistisen sodan aikana laskettiin Venäjän armeijassa olleen 15 milj. miestä, yksistään kaatuneita tuli Venäjän osalle 3,125,000. Kansalaissodassa oli uhreja monta vertaa vähemmän, koska armeija oli pieni, sodan lopussa lähes 5 milj.)

2. Neuvostojärjestelmän — proletariaatin diktatuurin muodon — luominen oli toinen sosialistinen saavutus. Ensi kerran maailmassa osallistui valtaan maamme kymmenet miljoonat työläiset ja talonpojat. Jotta voidaan rakentaa sosialismia täytyy ennen kaikkea rautaisella kädellä tukahuttaa riistäjien vastarinta ja itse rakentajat asettaa ei alistetun vaan komentavan asemaan. Vallan omistaminen, proletariaatin diktatuurin olemassaolo salli:

a. irtaantua imperialistisesta teurastuksesta, solmia rauha ja harjoittaa edelleen rauhaatarkoittavaa ulkopoliitiikkaa;

b. kansallistuttaa tehtaat, pankit, rautatiet, maan ja antaa ne proletaarisen valtion haltuun sosialismin rakennustyön hallitsevina kukkuloina;

c. turvata vähäväkisten keskivarakkaitten talouksien nousu verotusetuisuuk-
sien, luoton, industrialisoimisen ja osuus-
toiminnan eri haaroihin yhdistämisen
tiellä;

d. teollisuuden, liikenteen ym työläis-
ten aseman helpottamisen, turvatakseen
näiden yhteiskunnallisen aktiivisuuden
nousun sosialistisen rakennustyön johta-
jina ja osanottajina;

e. toteuttaa mitä suurimman työtäte-
kevään kulttuurisen nousun, nousta tais-
teluun pimeyden kaikkia muotoja vastaan
socialistisen kulttuurin puolesta (tuloksista
myöhemmin).

Socialistisen järjestyksen perusteiden
taloudellinen rakennustyö oli kolmas Lo-
kakuun socialistisen työn päämuodoista.
Maan, tehtaitten, rautateitten, pankkien
kansallistuttaminen, osuustoiminnan ke-
hittymisen laajat mahdollisuudet, neu-
vostojärjestelmän koko olemus loi poh-
jan socialistiselle rakennustyölle, jota me
parhailtaan suoritamme ja tulemme jatka-
maan täydelliseen socialistisen yhteiskun-
nan rakentamiseen saakka.

Lokakuun vallankumouksen suoritta-
miin porvarillisdemokraattisiin tehtä-
viin sisältyi ennen kaikkea maaorjuuden
jätteiden hävittäminen, joita vielä v. 1917
esiintyi. Tov. Lenin luettelee ne: »Mo-
narkia, säädöt, maaomistus ja maankäyt-
tö, naisen asema, uskonto, kansallisuuk-
sien sorto».

Menshevistis-es-erriläiset löppötelijät
eivät hävittäneet edes monarkiaa, koko
tsaarinnan valtakoneisto ja entiset virkamie-
het jäivät koskemattomiksi. »Me — sanoo
tov. Lenin, — lennätimme ulos koko
monarkistisen moskan, jota ei ole tehnyt
kenkään eikä missään. Me emme jättä-
neet kiveä kiven päälle, tiiltä tiilen päälle
vuosisataisesta säätyrakennuksesta (kaik-
kein etummaisimmat maat kuten Englan-
ti, Ranska ja Saksa eivät ole näihin
saakka vapautuneet säätyjärjestelmän jät-
teistä)».

Kaikki aateliston, papiston ja virka-
miesbyrokratian säätyetuokkeudet murs-
kattiin, niiden syvin juuri tilanherrojen
maanomistus likvidoitiin. Ennen Loka-
kuuta oli jokaista 100 desjatiinaa kohti
talonpoikaiston maata 60 desjatiinaa, lo-
put 40 olivat tilanherrojen hallussa. Lo-

kakuun jälkeen jokaisesta 100 desjati-
nasta 97 on talonpoikain käsissä ja ai-
noastaan 3 desj. on neuvostotilojen ja val-
tion hallussa, ei siis kuulu tilanherroille
vaan neuvostovaltiolle. Tilanherrojen
maaomistuksen tultua likvidoiduksi hä-
visi myöskin orjuuttava vuokra, veropäi-
vät, jne. Lokakuun kumous antoi täy-
sin tasa-arvoiset oikeudet, jota vielä ei ole
missään maassa tehty. Se iski roimasti
tsaarillisia pimitäjiä (mustaa ja valkoista
papistoa) ja julisti uskonnon vapauden.
Kaikille kansallisille vähemmistöille, jot-
ka olivat tsarismin kaksinkertaisesti sor-
tamia (ukrainalaisille, tataareille, bash-
kiireille, usbekeille, turkmeneille ym)
myönnettiin täydellinen tasa-arvoisuus,
täydellinen vapaus kehittää omaa kult-
tuuriaan. Entinen Venäjä muuttui neu-
vostotasavaltojen liittovaltioksi (federa-
tio), joka on yhdistynyt Neuvostoliitoksi.
Ei missään, ei yhdessäkään maassa ole
tällaista tasa-arvoisuutta. (Muistetaanpa
vain kuinka puolalaiset sortavat valko-
venäläisiä, Rumania — moldaulaisia jne.)

Pelkkä tämä lyhyt Lokakuun kumouk-
sen socialististen ja demokraattisten saa-
vutusten luetteleminen osottaa sen val-
tavaa merkitystä, sen tärkeyden työtäte-
keville.

3. Taloudelliset saavutukset 10 vuoden aikana.

Perinnökseen neuvostovalta sai talou-
den hirvittävässä rappiutilassa. Ennen Lo-
kakuuta v. 1917 tehtaat pysähtyivät toi-
nen toisensa jälkeen joko raaka-aineen
tai polttoaineen puutteesta tahi työläisiä
vastaan työsuluilla taistelevien kapitalis-
tien tahdosta. Rautatiet kieltäytyivät työ-
kentelemästä. Huolimatta rajoitetuista an-
noksista elintarvevarastoja kaupungeissa
riitti 2 viikoksi. Rahan arvo laski hui-
masti. Maassa vallitsi ankara tavarun
puute. Maatalouden tuottokyky laski työ-
voiman sotaan viennin, vallitsevan kei-
nottelun, tilanherrojen säilymisen vuok-
si. Monissa lääneissä talonpojat nousivat
harjoittamaan korpilakia tilanherroja
kohtaan, anastivat oma-alotteisesti maat
ja tavarat. Menshevikkien tukemana väli-
aikainen hallitus lähetti rankaisuretki-
kuntia talonpoikia vastaan, aikoi tulella

ja miekalla tukahuttaa talonpoikain taistelun maan puolesta. Lenin kutsui mitä kiireimmin menemään talonpoikain avuksi, käyttämään suotuisaa hetkeä vallan anastamiseen, jotta saataisiin maa johdettua pois taloudellisesta ja poliittisesta umpikujasta ja juurutettua neuvostojärjestelmä. Mutta uuden vallan ei onnistunut keskittää kaikkia voimiaan taloudelliseen rakennustyöhön. Tilanherat, kapitalistit, upseerit, tsaarin virkamiehet julistivat neuvostovalalle kuolin-kamppailun, yrittivät palauttaa itselleen herruutta. Menshevikit ja es-errät yhtyivät tähän taisteluun. Työvätekevien etupäähän jäi yksinään kommunistien-bolshevikkien puolue. Sen johtamana luotiin Punainen Armeija, mobilisoitiin kaikki taloudelliset varat Puna-armeijan tarpeitten tyydyttämiseksi, voiton saavuttamiseksi. (Tämän päämäärän saavuttamiseksi silloin toteutettiin viljan pakko-ottoa, rahtivollisuutta ym.). Vasta kansalais-sodan päätyttyä, uuden talouspolitiikan soveltamisen jälkeen saivat työläiset ja talonpojat mahdollisuuden ryhtyä talouden jälleenrakentamiseen, joka uuden sodan aiheuttamana oli joutunut vielä suurempaan rappiotilaan.

Mitä me olemme saavuttaneet talouden rintamalla vuodesta 1921 v. 1927 jökakuuhun mennessä?

a. Maatalous. Viljelmän pinta-ala oli kaikkiaan v. 1920 puolet sodan edellisestä. Seuraavina vuosina se on koko ajan lisääntynyt ja on nyt saavuttanut sodan edellisen tason. V. 1926 se oli 104 milj. desjatiinaa ja v. 1913 — 106 milj. desj. Vähenneminen on tapahtunut pääasiallisesti jyväviljan viljelykseen näiden kun taas teknilliset ja yleensä voimaperäiset viljelmät ylittivät jo v. 1926 sodan edellisen tason 55,1 prosentilla.

Nautakarjan lukumäärä oli v. 1926 jo 2,4 pros. enemmän kuin v. 1916, hevosten lukumäärän ollessa vielä 20 pros. alhaisempi v. 1916 tasoa. Tämä johtuu siitä, että hevostokannan vähenneminen imperiaalistisen sodan loppukaudella, erityisesti kansalaissodan aikana oli sangen suuri, osittain on puute korvattu traktoreilla, mutta myöskin hevossiitoksen kehittämiseen on kiinnitetty suuri huomio. Monivuoroviljelmän pinta-ala on lisääntynyt

15-kertaisesti sodan edelliseen verrattuna. Maatalouden nousua on valtavasti edistänyt verotuspolitiikan järjestely, monien veromuotojen korvaaminen yhdellä ainoalla maatalousverolla. Ennen sotaa talonpojat suorittivat välittömiä veroja 564 milj. kultaruplaa vuosittain. V. 1920—27 he suorittivat kaikkiaan 275 milj. ruplaa, eli 289 milj. rpl. vähemmän kuin ennen sotaa.

b. Teollisuus. V. 1921 sen tuotanto oli sodan edelliseen tuotantoon verrattuna kaikkiaan 18 pros. Työläisten vähennys, tuotannon tuhoutuminen vaikutti voimakkaimmin teollisuudessa, mutta sen jälleenrakentaminen tapahtui myöskin nopeammin. Teollisuuden tuotanto ylitti jo v. 1926—27 5,2 pros. sodan edellisen tason. Erikoisesti on kehittynyt sähköteknillinen, kaivos- ja kivihiihteollisuus (viimeainnitu ylitti sodan edellisen tason v. 1926—27 runsaasti 200 miljoonalla puudalla). Mutta vieläkin on huomattavasti jäänyt sodan edellistä tasoa jällelle metallurginen teollisuus, jonka nousua täytyy erikoisesti pusertaa, koska se tuottaa puolustusvälineitä ja toisaalta taas turvaa oman maamme konerakennusteollisuuden nopean kehityksen, joka on jo ylittänyt sodan edellisen tason. V. 1927—28 laskeetaan koko tuotannon kasvavan 15,6 pros., viisivuotiskautena tuotteiden lisäyksen otaksutaan olevan vuosittain 15 pros. kun taas sodan edellä (viimeisinä 13 vuotena) oli Venäjällä tuotannon kasvu vuosittain vain 3,87 pros. (Tämän ilmiön syistä puhumme industrialisoimista koskevassa luvussa).

c. Liikenne. Kansalaissodan jälkeen rautateitten tavarankuljetus väheni melkein 13-kertaisesti sodan edelliseen verraten. V. 1926—27 tavarankuljetus saavutti sodan edellisen tason. SSSR:n rautatieverkon pituus lisääntyi sodan edelliseen verraten 27,2 pros. Meri- ja jokikuljetuslaitoksen asema on huonompi, tuhot olivat näillä aloilla suunnattomat, jälleenrakennettu vasta puoleksi. Kasvava kansantalous esittää suuria vaatimuksia liikennelaitokselle, joten uuden rakennustyötä on harjoitettava mitä tehokkaimmalla tavalla. Suurista liikenne- ja rautateista on mainittava Semiretshin rautatie, joka yhdistää Turkestanin Siperiaan,

avaa ulospääsyn Siperian viljalle ja hedelmöittää jatkuvasti puuvillan viljelyksen kehittymistä Turkestanissa. Volgan—Donin kanava aukaisee Volgan varren viljalle halvan tien merelle ja sysää eteenpäin koko Kaakon taloudellista kehitystä.

d. Sähköistäminen. Viime vuosina on se monien uusien suurten ja pienempien asemien avaamisen johdosta harpannut nopein askelin eteenpäin. V. 1913 oli vuotuinen sähkövirran tuotanto 1,945 milj. kilov. tuntia, v. 1923—24 — 1,503 milj., v. 1926—27 — 3,900 milj. kv. tuntia, ts. se on lisääntynyt 3-kertaisesti. Puolue ja neuvostovalta tulevat edelleenkin kehittämään nopeasti sähköistämistä toteuttaen Leninin ohjeita.

e. Pääoman rakennustyö ja industrialisoiminen. Vuodesta 1918 vuoteen 1923—24 tehtaittemme koneita, varusteita, rakennuksia kulutettiin eikä juuri tapahtunut niiden uusimista. Sinä kautena kulutettiin peruspääomaa (ts. ei korvattu kulumista) lähes 900 milj. ruplan arvosta. Vuodesta 1924—25 alkaen ovat vuotuiset pääomasijoitukset (perustavaan korjaukseen, vanhojen tuotantolaitosten varustelun uusimiseen ja uusien rakentamiseen) ylittäneet vuotuisen kulumisen määrän, ts. on alkanut peruspääoman jälleenrakentaminen. Pääomasijoitukset ovat vuosi vuodelta nopeasti kasvaneet. V. 1924—25 ne muodostivat yksinomaan valtion teollisuudessa 289,9 milj. rpl., v. 1925—26 — 780 milj. ja v. 1926—27 — 991 milj. ruplaa. Sodan edellisissä ruplissa viimeisen 3 vuoden pääomasijoitukset tekevät lähes 1,300 milj. ruplaa. Vuotuisen kasvun tempo on 2 viime vuoden aikana ollut lähes 10 pros., sodan edellisen kasvun tempon ollessa 6,5 pros. Me emme ole ainoastaan korvanneet sodan häviöt, mutta yhteenlaskettuna meidän perusfondimme ovat sodan edellisiä korkeammat, teollisuuden pääomasijoitukset tulevat jatkuvasti olemaan vuosittain yli 1 miljardin. Rautateitten, kauppalavaston perusfondeja on alettu jälleenrakentaa huomattavasti myöhemmin, pääomasijoitukset ovat ylittäneet vuotuisen kulutuksen vasta v. 1926—27 lähtien. Liikennelaitoksen pääomasijoituksia tullaan lähiaikoina lisäämään.

Maatalouden perusfondeja (työkarja ja kalusto) on myöskin jälleenrakennettu, vaikkakin hitaammin kuin teollisuudessa. Viimeisinä 3 vuotena on niiden lisäys ollut 10,1 pros.

Teollisuuden perusfondien nopeampi kasvu on välttämättä edelleenkin säilytettävä sillä se industrialisoi maamme. Industrialisoiminen on edullista koko maalle, myöskin maataloudelle, sillä ainoastaan tällä edellytyksellä talonpojalla tulee olemaan laajat markkinat maataloustuotteilleen, asteettain tullaan sijoittamaan töihin työttömiä maaseudulla ja kaupungissa. Jo v. 1927 palkkatyöllä elävään ihmisten lukumäärä saavutti sodan edellisen määrän, nimittäin 11 milj. ihmistä. Meillä on ainoastaan viime vuosien aikana maaseudulta tehdastyöläisiksi, rakennus- ja sesonkityöläisiksi siirtynyt lähes 3 miljoonaa ihmistä. Palkkatyöstä elävään ihmisten lukumäärä kasvaa koko ajan ja joskin meillä on vielä yli 1 milj. työttömiä, niin se johtuu siitä, että vapaan työvoiman siirto maaseudulta on suurempi kuin mitä kehittyvä teollisuus ja muu rakennustyö tarvitsee. Industrialisoiminen lisää maamme taloudellista itsenäisyyttä, kohottaa sen puolustuskuntoisuutta uuden sodan syytyessä.

Suurempia summia ei ole sijoitettava vain yleensä teollisuuteen, vaan on niistä suurin osa sijoitettava itse teollisuuden sisällä tuotannonvälineitä tuottaviin teollisuuden aloihin, mikä meillä tehdäänkin. Viime vuosina on meillä päässyt alkuun oma traktorien valmistus, voimakkaitten turbiinien, kehruu- ja kutomakoneitten valmistus, laajentunut kemiallinen teollisuus, lentokoneteollisuus jne. Ainoastaan järkähtämättä toteutettavan industrialisoimisen pohjalla me voimme kehittää maamme tuotantovoimia, kohottaa jatkuvasti työläisten ja talonpoikain aineellista hyvinvointia ja säilyttää riippumattomuutemme.

Industrialisoimisen ensimmäisistä tuloksista puhuvat seuraavat numerot: v. 1923—24 tuli teollisuuden osalle koko maan tavaratuotteista 45,3%, v. 1926—27 se kohoaa jo 59,7%. Teollisuuden bruttotuotannosta tuotannonvälineitten tuotannon osuus kohoaa 51,7%:sta v. 1922 56,1%:iin viime vuonna.

f. Budjetti. Talouden nousun ohella ovat kasvaneet valtion ja paikallinen budjetit. Valtion budjetti oli v. 1924—25 —2,975,4 milj. ruplaa, v. 1925—26 —4,027,9 milj., v. 1926—27 —5,002,4 ja v. 1927—28 se tulee olemaan 5,500—5,550 milj. ruplaa jotapaitsi luonteeltaan meidän budjettimme perinjuurin eroaa tsarismmin budjetista. Tsarismmin budjetissa muodostivat verotustulot v.1910 83% kaikista tuloista ja ainoastaan 17 oli muita tuloja. Neuvostobudjetissa (sekä valtion että paikallisessa) verotustulot olivat v. 1926—27 puolta pienemmät (44,5%), eiverotusluontoiset melkein 3 kertaa suuremmat (49,5%), muut tulot — 6%.

Eiveroluontoiset tulot kasvavat huomattavasti nopeammalla vauhdilla kuin verotulot. Tsarismmin budjetin menoeristä puolet käytettiin armeijan ylläpitoon ja ulkomaisten lainojen korkojen maksuun. Huomattava osuus — hoviväen, papiston ym. ylläpitoon ja ainoastaan mitätön osuus käytettiin tuotannollisiin tarkoituksiin, joka osuus ei sitäpaitsi kasvanut, vaan vuosittain väheni. Neuvostobudjetissa talouden kehittämiseen käytettävät menoerät (teollisuus, sähköistäminen, maatalous, liikennelaitos, kauppa,) lisääntyvät vuosi vuodelta: v. 1924—25 — ne muodostivat 25,8%, v. 1926—27 —33,2%, v. 1927—28 muodostava 35,4%, ts yli kolmanneksen eli lähes 2 miljoardia rupl. Armeijamenot muodostivat v. 1926—27 viidennen osan (21,8%), mutta joskin ne v. 1927—28 huolimatta sodan vaarasta lisääntyvät hiukan, niin ei kuitenkaan kansantaloutta rasittavasti (23,11%). Meidän hallituksemme ei maksa niitä 400 milj. kultaruplaa lainojen korkoina, jotka tsaarin aikana suoritettiin. Vaikkapa onnistuttaisiinkin saamaan sopim. Ranskan kanssa, niin sille suoritettavat vuotuiset 20 milj. ruplan maksut ovat vähäpätöisiä sodan edellisiin verraten. Se seikka, että meillä SSSR:ssä ovat tuottamattomat menot sodan edellisiä monta vertaa pienemmät ja kapitalistisiin maihin verraten, teollisuuden, liikenteen ja kaupan tuottama voitto sekä osa talonpoikaistolta koottavaa tuloa käytetään yksinomaan taloudellisiin ja kulttuuritarpeisiin, eikä sitä kuluta loislukat, — nimenomaan nämä seikat turvaavat meidän taloudelli-

selle kehitykselle nopean vauhdin. Tähän on vielä lisättävä se seikka, että kun yksityisen pääoman hallussa ei ole suurteollisuutta, rautateitä, sähköasemia, ja pankkeja, maataloudessa ja käsiteollisuudessa kehittyä osuustoimintayhtymiä, niin se suo mahdollisuuden harjoittaa taloutta suunnitelmallisesti, välttää hävittäviä pulia, täten taloudellinen kehitys kohoaa voimakkaasti. V. 1921 me otaksuimme jälleenrakentavamme taloutemme sodan edelliseen tasoon 10 vuodessa, mutta rakensimmekin— 6 vuodessa. Ja edelleenkin, neuvostovaltaa säilyttäen ja lujittaen, taloutemme sosialistisia osia lujittaen ja kehittäen, me tulemme astumaan nopeasti eteenpäin, tavotamme ja jätämme jälkeemme kapitalistiset maat.

g. Rakennamme sosialismia. Meidän täytyy ei ainoastaan kohottaa ta louttamme, kehittää maan tuotantovoimia, vaan kehittää niitä sosialistista tietä. Se, että me rakennamme sosialismia voidaan sanoa vain siinä tapauksessa jos talouden sosialistiset osat kasvavat yksityiskapitalistisia nopeammin sekä talonpoikain ja käsityöläisten pientalouksia pitemmälle elettäessä sitä enemmän tulee yhdistymään osuustoiminnan eri muotojen ympärille. Minkälainen asiointi valitsee näillä aloilla?

Jos katsomme teollisuutta, niin näemme, että sen sosialistinen osa tai kuten sitä nimitetään yhteiskunnallistutettu sektori, muodosti tuotteitten mukaan v. 1923—24 74 pros. ja v. 1926—27 — 81,9 pros. Yksityisen pääoman osuus laski tänä aikana 24:stä 18,1 pros. Sitä paitsi näistä 18 pros. suurimman osan muodostaa käsiteollisuus, yksityiskapitalistisen osalle lankeaa lähes 5 pros. V. 1926—27 saakka yks. kapitalistisen sektorin osuus teollisuudessa laski, mutta absoluuttisten numeroiden perusteella se kasvaa. V. 1926—27 tapahtui myöskin sen absoluuttinen lasku 2,9 pros. v. 1925—26 verraten ja v. 1927—28 otaksutaan sen laskevan vielä 2,4 pros. v. 1926—27 verraten.

Maataloudessa tuotteet valtavalla osaltaan kuuluvat yksityiselle sektorille, pääasiallisesti talonpoikain pienille tavartalouksille, mutta sielläkin yhteiskunnallistutettu sektori kasvaa. Eri lajista

maatalousosuustoimintaa oli SSSR (ilman Ukrainaa) 1.X.—24 25,000 osuuskuntaa, joissa 2 milj. jäsentä, 1.X.—26 33 tuhatta ja 6 milj. jäsentä; kollektiivisten talouksien lukumäärä SSSR kohosi v. 1926 — 22,000. Kaupan alalla yksityisen sektorin karkoitus tapahtuu nopeammalla vauhdilla, v. 1923—24 yksityinen kauppa muodosti yli kaksi viidesosaa, mutta v. 1926—27 alle kolmanneksen. Se myöskin rupesi v. 1926—27 laskemaan ei ainoastaan suhteellisesti, mutta myöskin absoluuttisesti (v. 1925—26 yksityinen liikevaihto muodosti 5,770 milj., mutta v. 1926—27 — 5,200 milj., siis 570 milj. vähemmän).

Erikoisesti on kasvanut osuustoiminnallisen kaupan liikevaihto. V. 1924 se oli 10,513 milj., mutta v. 1926—27 — 23,577 milj.; kulutusosuuskuntain jäsenmäärä on nyt kaupungeissa 4 miljoonaa ja 6,5 miljoonaa maaseudulla, mutta liikennelaitoksen osuuskuntien kanssa meillä on osuustoiminnallisesti järjestyneitä 11,4 miljoonaa ihmistä. Mutta vaikkakin osuustoiminta on nopeasti kasvanut on maaseudulla ainoastaan vähemmistö järjestynyt sen eri haarojen ympärille.

Mekaaniset kuljetusneuvot ja sähköasemat kuuluvat kokonaisuudessaan sosialistiseen sektoriin. Mitä tulee perusfondeihin (maassa oleviin tuotannonvälineisiin ja rakennuksiin) niin vaikkakin yhteiskunnallistuttu sektori onkin suurimpana puolena, on se sitä vain vähäisessä määrin. V. 1924—25 sen osalle tuli 56,4 pros. kaikista fondeista, v. 1926—27 se kohosi 58 pros. Vaikkakin yhteiskunnallistutun sektorin pääomasijoitukset nopeasti kasvoivat kuitenkin niiden osuus nousi kaikkiaan 1,8 pros:illa, koska maatalouden jälleenrakentamisen prosessi nousi aikaisemmin, jossa talonpoikain pikkusijoitukset kokonaisuudessaan, vaikka ovatkin pienemmät kuin yhteiskunnallistutun sektorin sijoitukset, kuitenkin ovat laajuudeltaan valtavia. Kollektiivisia talouksia kehittämällä ja osuustoiminnallisesti järjestämällä me voimme hajanaisen talonpoikaisen pääoman kasaantumiseen siirtää yksityisestä yhteiskunnallistettuun sektoriin.

4. Iskutehtävät talouspolitiikan alalla.

Yleisiä perustehtäviä ovat: maan teollistuttaminen ja osuustoiminnallistuttaminen. Maan teollistuttamisella on ymmärrettävä ei ainoastaan teollisuuden ja erittäinkin metallurgian (metallien tuotannon), konerakennusteollisuuden, sähköteknillisen, kemiallisen y m. perusteollisuusalojen kasvua,—maan teollistuttamiseen sisältyy myöskin maatalouden teollistuttaminen: maataloustöiden koneellistuttaminen, maataloustuotteita edelleen muokkaavien tuotantolaitosten kehittämisen j. n. e. Maatalouden teollistuttaminen kohottaa sen tuottavuisuutta ja poistaa maaseudulla vallitsevan salatur työttömyyden, se kohottaa meidän viennin, vahvistaa valuuttamme, rahamme arvoa ja antaa tämän kautta mahdollisuuden lisätä niiden koneiden tuontia, joita meillä ei ole riittävästi. Maatalouden teollistuttaminen on parhaiten saavutettavissa osuustoiminnan kautta. Seuraavan kymmenvuotiskauden tehtäväksi onkin asetettava — koko väestön osuustoiminnallistuttaminen, erittäinkin maaseudulla. Tämä Vladimir Iljits Leninin neuvo on toteutettava.

Työväenluokalla tulee olemaan välttämättömänä tehtävänä sosialistisen kasaantumisen vahvistaminen ja tuotantokustannusten alentaminen. Ainoastaan tällä ehdolla voimme me edistyä nopeasti, rakentaa enemmän uusia tehtaita, tuotantolaitoksia, sähköasemia ja rautateitä sekä jatkaa hintojen alentamista. Luonnollisesti on kaikkien kansantalouden alojen, myöskin maatalouden annettava varoja teollisuuden kehittämiseen, rautateiden ja sähköasemien rakentamiseen, mutta kasaantumisen painopiste on ja tulee olemaan sosialistisella pohjalla. Millä keinoilla tätä kasaantumista voidaan lisätä? Ennen kaikkea järkipäisyyttä olevien tuotantovälineiden mahdollisimman tarkoituksen-

mukaisen käyttämisen) ja työn tuottavuisuuden kohottamisen kautta. Aionoastaan järkiperaistyttaaminen, tyon tuottavuisuuden kohottaminen yhdessa ankan saastavaisyuden kanssa kaikissa menoissa, voivat lisata teollisuuden, kuljetuslaitoksen, sähkösäemien ja koperatiivien puhdasta tuloa tavarain hintoja kohottamatta, vaan päinvastoin antavat tilaisuuden hintojen alentamiseen. Viimekuluneina vuosina on puolueen ja neuvostovallan onnistunut huomattavasti alentaa hintoja talousvuoteen 1923/24 verraten ja viime vuonna oli alennus 9,5%. Mutta teollisuustuotteiden hinnat ovat yhä korkeita, ja hintojen alennuksella me vahvistamme työläisten ja talonpoikain taloudellista liittoa ja lujitamme sosialistista rakennustyötä.

5. Kymmenen vuoden kulttuuri-saavutukset.

Tov. Lenin sanoi: „Kulttuurin kohottaminen — yksi aivan ensimmäisiä tehtäviä“, „kansanjoukkojen oma etu ei missään niin elävästi vaadi todellista kulttuuria, kuin meillä“. Ja todellakin, kulttuuri-rintamalla on meillä olemassa tavattomia saavutuksia. On tapahtumassa kokonainen kulttuurivallankumous. Ennen kaikkea on eri koulujen ja niissä opiskelevien oppilaiden luku lisääntynyt. Alkeiskouluissa oli oppilaita: v. 1914 — 7,236 tuhatta, v. 1926 — 9,434 tuhatta, keskikouluissa: v. 1914 — 564 tuhatta, v. 1926 — 710 tuhatta, korkeakouluissa — 110 tuh. ja 162 tuhatta, ammatti-teknillisissä kouluissa — 257 tuh. ja 531 tuhatta. Työläistiedekuntia ei v. 1914 ollut ollenkaan, v. 1926 niissä oli 109 tuhatta oppilasta, lastenkoteja ei vuonna 1914 myöskään ollut, mutta v. 1926 oli niissä 183 tuhatta lasta. Näihin numeroihin eivät sisälly kommunistiset yliopistot, neuvostopuoluekoulut, erilaiset kurssit ja piirit, jotka ovat ilmestyneet vasta vallankumouksen jälkeen. Sitäpaitsi menee lukutaidottomuuden likvidoimis-

kurssien läpi 1516 tuhatta henkeä, aikuisille järjestettyjen yleissivistävien koulujen läpi 100 tuhatta ja talonpoikaisnuoriso-opistojen läpi 50 tuhatta henkeä. Lukutupia on 22 tuhatta, kirjastoja — 19,240, sanomalehtien ja aikakauslehtien painosmäärä noin 10 miljoonaa (kolme kertaa enemmän kuin ennen sotaa). On tarpeetonta puhuaakaan teatterien, kaikenlaisten amatööripiirien ja elokuvateatterien tavattomasta lisääntymisestä, julkisten luentojen ja selostusten suunnattomasta kasvusta j. n. e.

Neuvostovallan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana on meidän kokonaan likvidoitava lukutaidottomuus, erityisesti kehitettävä teknillistä sivistystä, tehtävä jokaisesta kansalaisesta, jokaisesta perheestä sanoma- ja aikakauslehtiemme tilaajia. Valistus, kansanjoukkojen kulttuurin nousu on vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan aivan suoranaisesti teollistuttamisen, sosialistisen rakennustyön nopeuteen ja byrokraattisuuden häviämiseen. Valistusrintamaan on meidän hellittämättä kiinnitettävä huomiota.

6. Neuvostot.

Neuvostovallalla on porvarillisen demokratian rinnalla se etu, että se tekee laajat työtätekevien joukot vallasta osallisiksi. Porvarillinen valta on vähäisen riistäjävähemmistön valta suunnattoman työtätekevien enemmistön yli. Neuvostovalta on enemmistön valta riistäjien pikku ryhmän yli. Työtätekevien osanotto valtion hallintoon rajoittuu jokaisessa tasavallassa oikeuteen „monien vuosien kuluessa kerran ratkaista kuka omistavan luokan edustajista tulee parlamentissa edustamaan kansaa ja pettämään sen edut“ (Lenin). Näin ei ole meillä. Neuvostojen jäsenet ovat joukoille tunnettuja ja ovat he joukkojen valvonnan alaisia. Heidät voi ennen määräämää eroittaa. Jokainen kyökkipiika, kuten Lenin sanoi, voi ja hänen tulee

meillä oppia hallitsemaan valtakuntaa. Nämä mahdollisuudet ovat meillä sängen suuret, ottamalla osaa neuvostojen jaostojen ja komiteain työhön, puheenjohtajina, puhemieshistöjen ja toimeenpanevain komiteain jäsenenä sekä virastoihin ja muihin laitoksiin lähetettyinä nostokkaina.

Neuvostodemokratiaa on muualakin kuin neuvostoissa. Työ ammattiliitoissa ja osuustoimintaliikkeissä on myöskin osanottoa valtion kohtaloiden ratkaisemiseen.

Valitsijain aktiivisuus on koko ajan lisääntynyt. Vuonna 1922 otti kaupungeissa vaaleihin osaa 22% valitsijoista, mutta vuonna 1925—26—47%; neuvostotyöhön osaaottavien luku lisääntyy, esim.: ainoastaan Leningradin Neuvoston kautta on v. 1927 vedetty neuvostotyöhön 27 tuhatta ihmistä. Kaikkein takapajuisimmasta väestön osasta, talonpoikaisnaisista oli v. 1922 neuvostojen jäsenissä ainoastaan 1%, mutta v. 1926 jo 10%. Kaupungeissa oli työläisnaisia neuvostojen jäsenissä v. 1920—5%, mutta vuonna 1926 jo 20%. Neuvostot ovat proletariaatin diktatuurin orgaaneja. Äänestys ja vaalioikeutta vailla ovat entiset riistäjät, kartanoherrat, santarmit, papisto ja kulakit. Mutta vaikka heillä ei olekaan poliittisia, oikeuksia, yrittävät he kuitenkin monin paikoin temmata vallan käsiinsä. Työntämällä esiin omia hengenheimolaisiaan, harjoittamalla painostusta köyhiä ja keskivarakkaita talonpoikia kohtaan tai lahjoen heitä juottamalla pyrkivät he neuvostoihin. Tässä suhteessa ovat kulakit erityisen aktiivisia. Joissakuissa paikoissa on heidän todellakin onnistunut asettaa neuvostoihin omia puoluelaisiaan. Selvää on, etteivät neuvostot, joissa kulakit tai heidän hengenheimolaisensa ovat määräävinä, voi toteuttaa oikeata neuvostovallan politiikkaa, puolustaa päivätyöläisten, köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikain etuja maaseudulla. Senvuoksi on välttämätöntä työntää kulakit tuimasti

takaisin ja yhdistää heitä vastaan maalaisköyhälistö ja keskivarakkaat talonpojat. Tätä tarkoitusta varten ovat luodut köyhälistöryhmät ja köyhälistökokoukset, neuvostojen, osuuskuntien ja talonpoikain keskinäisen avun komiteain yhteydessä. Näissä kokouksissa, joihin vedetään köyhälistöä kaikkein lähinnä olevat keskivarakkaat, määrittelee köyhälistö etukäteen suuntansa ja kantansa yleisiä kokouksia varten, neuvoston ja koperatiivihallinnon istuntoja varten, antaen kulakeille vastaiskun kaikissa kysymyksissä. On välttämätöntä pontevasti keskittää köyhiä talonpoikia, päivätyöläisiä ja keskivarakkaita talonpoikia neuvostojen, koperatiivien ja puolueen ympärille sillä siitä riippuu neuvostovallan lujuus ja sosialistisen rakennustyön menestys.

7. Puolue.

Neuvostoliiton kommunistinen (bolseviikkien) puolue johti lokakuun kapinaa. Sen ja puolueen nerokkaan johtajan, Leninin taitavaa ohjausta saamme kiittää siitä, että me voitimme Lokakuussa. Sen oikeata ja yhtenäistä johtoa saamme kiittää siitä, että työläiset ja talonpojat eivät kansalaissodan voitolliseen päätökseen. Sen johdolla me rakensimme uudelleen taloutemme ja rakennamme sosialismia. Tämän tehtävänsä on kommunistinen puolue voinut täyttää ainoastaan kahdella ehdolla: sentähden, että se on saanut tuoreita voimia työläisten ja talonpoikain riveistä, ja sentähden, että puolueen rivit ovat olleet yhtenäiset. Lokakuun vallankumouksen aattona oli puolueessa 250 tuhatta jäsentä. Kommunisteja kaatui paljon kansalaissodassa, mutta v. 1922 oli siinä kuitenkin 528 tuhatta jäsentä. 1 päiväksi tammikuuta 1927 oli sen jäsenjä kandidaattiluku noussut 1,208 tuhanteen (niistä 58% työläisiä ja 24% talonpoikia) s. o. suurista menetyksistä huolimatta on puolue kymmenen vuoden kuluessa kasva-

nut viisikertaiseksi. Tämä puhuu sen puolesta kuinka laaja työtätekevien yhteys puolueensa kanssa on. Tämä yhteys tulee edelleenkin vahvistumaan. Tämän kymmenen vuoden kuluessa on puolueen sisällä ollut erimielisyyksiä. Lakakuun aattona oli osa tovereista (t.t. Sino- vjevin ja Kamenjevin johdolla) kapinaa vastaan, mutta puolue voitti heidän vastustuksensa, pakotti heidät alistumaan ja ottamaan kapinaan osaa. Brestin rauhaa solmittaessa oli puolueessa ankaria erimielisyyksiä, jotka kuitenkin pian voitettiin. Vuonna 1921, uuteen talouspolitiikkaan siirryttäessä, syntyi myös ankaria erimielisyyksiä, ja puolueen sisällä kehittyi fraktioita. Toveri Leninin johdolla puolue kuitenkin voitti nämä erimielisyydet. X puoluekokous hyväksyi toveri Leninin ehdottaman päätöslauselman, joka kielsi fraktisiat, pakotti ne hajaantumaan ja alistumaan puoluekokouksen päätöksiin. Osa erotettiin puolueesta (esim. Mjasnikov). Fraktiain olemassaolo heikentää puoluetta ja sen kautta myös neuvostovaltaa, paljon aikaa ja voimia tuhlataan keskinäiseen taisteluun. Toveri Lenin esiintyi jyrkästi fraktioita vastaan puolueen sisällä.

Tällä hetkellä on puolueen sisällä olemassa jyrkkiä erimielisyyksiä. Mitätön vähemmistö on tov. Trotskin (oppositio) johdolla luonut fraktisian ja uhkaa puoluetta jakaantumisella. Puolue ei tule jakaantumisesta sallimaan, se tulee säilyttämään yhtenäisyyden ja ryhtyy parantumattomien fraktiain muodostajien suhteen kaikkein ankarimpiin toimenpiteisiin. Ainoastaan yhden yhtenäisen leniniläisen puolueen johdolla voi meidän maamme astua uusiin saavutuksiin, uuteen menestykseen.

8. Kymmenen vuotta yhteistoimintaa.

Työväen kapina lokakuussa 1917 oli voittoisa, koska sitä kannattivat talonpojat sotilassinellissä ja mat-

ruusipuseroissa, sekä maaseudun talonpoikaisliike. Neuvostovalta voitti kansalaissodassa sentähden, että talonpoikaiston valtava enemmistö taisteli yhdessä työläisten kanssa. Tämän liiton säilyminen ja vahvistuminen uuden talouspolitiikan aikana teki mahdolliseksi suhteellisen nopeasti uudestirakentaa talous. Tämä liitto auttoi neuvostovaltaa poistamaan maan työtätekevien joukkojen kaulasta tsaarin velkojen ahdistavan silmukan. Ennen sotaa maksoi maamme 11 miljardista valtiolainoja pääasiassa ulkomaisille kapitalisteille joka vuosi 400 miljoonaa ruplää (korkoja ja kuoletuksia), mutta sodan jälkeen tämä summa olisi noussut suunnattomasti, sillä valtiovelka oli vuoden 1917 loppuun mennessä kohonnut 6-kertaiseksi (yli 60 miljardia). Työtätekevät olisivat joutuneet vuosikymmeniksi tsaarin velkojen kahleisiin. Neuvostovalta julisti kaikki nämä velat mitättömiksi.

Ja edelleen, ainoastaan talonpoikain ja työläisten yhteistoiminta teki mahdolliseksi nostaa köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikien taloutta maaseudulla (verohelputusten, luoton, ja koneilla varustamisen avulla kaikkien koperatiivimuotojen kehittämisen, oikean maittenjärjestelypolitiikan y. m. kautta). Tarpeetonta lienee puhua siitä, että jos tämä liitto hajoaisi, talonpojat tuskin saisivat pitää anastamiansa kartanoherrain maita. Neuvostovalta voi ylipäänsä olla olemassa ainoastaan tämän liiton kanssa. Työläiset ja talonpojat muodostavat tärkeimmät, perusluokat maassamme. Porvaristo ja kartanoherrat ovat liian voimattomia kyetäkseen palauttamaan entisen valta-asemansa niin kauan kun tämä liitto on luja. Toveri Lenin jätti puolueelle ja maamme työtätekeville seuraavan neuvon: vaalikaa ja vahvistakaa tätä liittoa. Hän sanoi: „10-20 vuotta oikeita suhteita talonpoikaiston kanssa ja me voimme olla täysin varmoja voitosta kansainvälisessä mittakaavassa, muussa

tapauksessa 20-40 vuotta valkoista terroria“.

Kuluneiden kymmenen vuoden sisällä saavutetuista suurista saavutuksista huolimatta on meillä kuitenkin vielä sängen paljon puutteita, raakuutta, tietämättömyyttä, sillä ne olivat rajattomat ennen vallankumousta. Me olemme osan näistä puutteista poistaneet ja voittaneet, mutta vielä on paljon tehtävää. Talonpojan työn tuottavuus on meillä alhainen, josta johtuu, että talonpoikaistalouden tulot olivat vähäiset. Työläisten työ oli ja on tuottavampaa, sillä he tekevät työtä uudenaikaisemman tekniikan avulla kuin talonpoika. Tästä johtuu ero työläisen aseman sekä talonpoikaisköyhälistön ja huomattavan osan keskivarakkaista talonpojista aseman välillä. Työläiset saivat, huolimatta kapitalistien harjoittamasta riistosta, kuitenkin suuremman työpalkan kuin se tulo, minkä köyhät ja useat keskivarakkaat talonpojat saivat taloudestaan. Tämä eroavaisuus on jäänyt nytkin voimaan, sillä nostetaan talouden ennen sotaa vallinneelle tasolle ei neuvostovalta voi maksaa työläisille vähemmän kuin he saivat ennen, vaan on sen päinvastoin vähitellen korotettava työpalkkaa, sillä se vaikuttaa työn tuottavuuden lisääntymiseen. Tätä eroavaisuutta käyttävät hyväkseen kulakit ja nempantit, jotka yrittävät synnyttää kateellisuutta työläisten ja talonpoikain välille, saadakseen heidät riitaantumaan keskenään. Osa maalausköyhälistöstä ja keskivarakkaista on taipuvainen tarttumaan tähän syöttiin. Millä tavoin tämä kateellisuus on poistettavissa? Siinä auttaa ainoastaan yksi keino: talonpoikaistalouden tuottoisuuden lisääminen. Tähän juuri pyrkiikin neuvostovalta, auttaen talonpoikia hankkimaan työkaluja, koneita, vetoeläimiä, kemiallisia lannoitusaineita, siirtymään monivuoroviljelykseen, muokkaamaan vähäarvoisia maataloustuotteita kalliimmiksi tuotteiksi (maito — juustoksi ja voiksi, liha ja

vihannekset — säilykkeiksi j. n. e.) sekä antamalla huojennuksia ja kannatusta maatalousosuoskunnille. Tässä työssä auttaa neuvostovaltaa työväenluokka.

9. Neuvostovallan perustoimenpiteet Lokakuun vallankumouksen toisen vuosikymmenen kynnyksellä.

Neuvostoliiton Toimeenpaneva Keskuskomitea hyväksyi juhlaistunnossaan lokakuun 15 päivänä manifestin, jonka tärkeimmät kohdat ovat seuraavat:

1. Tuotannollisten tehdastyöläisten suhteen taataan lähivuosien kuluessa siirryttäväksi kahdeksantunnin työpäivästä seitsemäntunnin työpäivään työpalkkaa vähentämättä, jota Neuvostoliiton Tp. Kk:n Puhemiehistön ja Kansankom. Neuvoston on ryhdyttävä viimeistään vuoden kuluessa toteuttamaan vähitellen eri teollisuusaloihin nähden samanimukaisesti tehdasliikkeitten koneistojen uusimisen ja rationallysoimisen edistymisen ja työn tuottavuuden kasvun kanssa.

2. Suurennetaan viime vuosiin verraten varojen myöntämistä valtionbudjetilta työväen rakennustointintaan 50 miljoonalla ruplalla, tyydyttääkseen työläisten asuntotarpeen niissä seuduissa, missä kärsitään erikoisesti asuntopulasta.

3. Maalausköyhälistön ja yleensä köyhän talonpoikaiston aineellisen aseman parantamiseksi vapautetaan yhtenäisestä maatalousverosta jo vapautettujen 25 prosentin lisäksi vielä 10 prosenttia talonpoikaistalouksista.

4. Poistetaan talonpoikaistalouksilta velat, joita ne saivat vuoden 1924/25 katovuoden johdosta valtiolta. Poistetaan talonpoikausköyhälistöltä maksurästit ja annetaan huojennuksia keskivarakkaitten talonpoikain maksurästien suhteen maatalousveroon nähden viime vuosilta. Kaupunki- ja maalausköyhälistön köyhimmille kerroksille anne-

taan helpotuksia rästinmaksujen, sakkorahojen, lunastusmaksujen suorittamisessa muihin veromaksuihin nähden. Velvoitetaan Neuvostoliiton Tp. Kk:n Puhemiehistö antamaan näistä asianomaiset määräykset Lokakuun vallankumouksen kymmenvuotisjuhlaiksi.

5. Otetaan valtion kustannettavaksi kaikkien köyhien talonpoikaistalouksien ja vähävaraisten keski-varakkaitten talonpoikaistalouksien maanjärjestelymenot, jota varten myönnetään vuoden 1927/28 budjetissa myönnettyjen varojen lisäksi 10 miljoonaa ruplaa.

6. Annetaan Neuvostoliiton Tp. Kk:n Puhemiehistön ja Kansankom. Neuvoston tehtäväksi laatia laki, jonka mukaan ryhdytään vähitellen turvaamaan valtion kustannuksella talonpoikaiston vähävaraisten kerrostien vanhukset, ja on lakiehdotus tästä jätettävä Neuvostoliiton lähimmälle neuvostojen edustajakokoukselle.

7. Vuoden 1927/28 valtiobudjetissa osotettujen varojen lisäksi myönnetään 15 miljoonaa ruplaa koulujen rakentamiseksi maaseudulle ja tehdaskyliin.

8. Lisätään kaksinkertaisiksi sotainvaliidien vakuutusrahastot.

9. Poistetaan liittotasavaltojen voimassaolevista rikoslaeista kuolemanrangaistuksen sovelluttaminen yhteiskunnallisen puolustuksen keinona, kaikissa asioissa paitsi ei valtiollisissa rikoksissa, sotilasrikoksissa ja aseellisissa ryöstöissä.

10. Annetaan Neuvostoliiton Tp. Kk:n Puhemiehistön tehtäväksi lieventää oikeuden päätöksillä tai hallinnollisessa järjestyksessä yhteiskunnallisen puolustuksen takia annettuja tuomioita kaikkiin tuomittuihin nähden paitsi ei poliittisten puolueitten aktiivisiin jäseniin nähden, jotka ovat asettaneet tehtäväkseen neuvostojärjestelmän hävittämisen, ei myös törkeitten kavallusten tekijöihin ja lahjusten ottajiin nähden.

10. Kansainvälinen asema.

Toveri Lenin karakterisoi meidän aikamme „imperialististen sotien ja proletaaristen vallankumousten aika-kaudeksi“. Lokakuun vallankumouksen aikoihin, jolloin Venäjän työläiset ja talonpojat ottivat vallan käsiinsä, tapahtui Saksassa meriväen kapina. Vuoden kuluttua puhkesi Saksassa ja Itävallassa vallankumous, keväällä v. 1919 muodostui Unkarin neuvostotasavalta, joka pysyi pystyssä neljä kuukautta. Vuonna 1920 oli vallankumouksellinen liike Italiassa niin voimakas, että jos siellä olisi ollut olemassa sellainen bolsheviikki-puolue kuin oli Venäjällä vuonna 1917, niin Italian työläiset ja talonpojat olisivat saavuttaneet voiton. Edelleen seurasi kokonainen sarja suuria luokkien yhteenottoja Saksassa (vuosina 1919, 1920 ja 1923, Hampurin kapina). Vallankumouksellisia taisteluja Bulgariassa vuonna 1924. Suurlakko ja hiilenkaivajien lakko Englannissa, joku aika sitten tapahtunut kapina Wienissä, kansallinen vapausliike Idässä (Turkki, Marokko, Syyria, Indonesia, Kiina). Yksin tämä suurten tapausten luettelo osottaa kyllin selvästi, että meidän aikakautemme on täynnänsä suuria luokkataisteluja. Imperialistisen sodan likvidoimisaika oli „myrskyjen ja hyökkäysten“ aikakautta. Proletaarisen vallankumouksen voitto olisi ollut mahdollinen monessa kapitalistisessa maassa. Mutta se lykkäytyi kolmesta syystä: länsi-eurooppalaisten työläisten keskuudessa oli petturi-sosialidemokratian (Länsi-Euroopan menseviikkien) vaikutus vielä voimakas. Toiseksi,—kommunistiset puolueet olivat vasta syntymässä ja ne tekivät suuria virheitä (Saksassa, Italiassa, Belgiassa), erittäinkin lykkäämällä suurtalallisten maiden jakoa. Kolmanneksi—sodassa suuria voittoja kerännyt Amerikan Yhdysvaltain porvaristo kiirehti vaikealla hetkellä auttamaan Euroopan porvaristoa antamalla

luottoa ja lykkäämällä velkojen maksuja.

Tämän vuoksi vaati toveri Lenin voiton turvaamiseksi paljastamaan keltaisen sosialidemokratian ja kutsui taisteluun suurten joukkojen valtaamiseksi kommunististen puolueiden puolelle. Tämän vuoksi alkoivat Lännen kommunistiset puolueet järjestyä uudelleen bolshevistisella pohjalla, käyttäen Venäjällä saatuja kokemuksia laajasti hyväkseen. Nyt ovat ulkomaalaiset kommunistiset puolueet Komminternin johdolla huomattavassa määrässä bolshevisoituneet ja vahvistaneet vaikutustansa joukkoihin. Englannin kommunistisen puolueen suuri aktiivisuus, Saksan kommunistisen puolueen menestys nimien keräyksessä ruhtinaiden omaisuuden palauttamista vastaan ja vaalimenestykset Hampurissa, Königsbergissä, useissa paikoissa Ranskassa ja Lodsissa (Puolassa) ovat todistuksina kommunistipuolueiden kasvusta ja niiden yhä laajenevasta vaikutuksesta joukkoihin. Kommunistipuolueet kohtaavat tulevia tapauksia paljon valmistuneempina kuin ennen, ne kykenevät todella johtamaan joukkoja taistelussa kapitalismin kukistamiseksi.

Entisen sodan jättämät haavat eivät ole vielä täysin parantuneet, ja maailma on jälleen uusien imperialististen sotien mahdollisuuden edessä. Kapitalismin stabilisointuminen (talouden parantuminen, pääoman poliittisen herruuden lujittuminen, fasismin kehitys) ei vain hetkeksi vahvistanut porvariston asemaa, vaan se valmistaa myöskin kapitalististen maiden välillä vallitsevien ristiriitojen ja vastakohtien kiristymistä. Italian nuori imperialismi himoitsee itselleen Pohjois-Afrikan siirtomaita ja vaikutuksensa laajentamista Balkanilla. Tässä se on joutunut yhteentörmäykseen Ranskan ja Jugoslaavian etujen kanssa. Sodan jälkeen voimistunut Saksan kapitalismi vaatii itselleen siirtomaita ja mietiskelee kosta. Tästä johtuu sen ja Ranskan suhteiden uusi kiris-

tyminen. Amerikka riitelee Japanin kanssa herruudesta Aasiassa, mutta samalla on Amerikka myöskin riidassa Engalannin kanssa (naftasta, vaikutuksesta Kaukaisessa Idässä j. n. e.). Puola kalistelee aseitaan Liettualle. Kansainvälinen aseistautumisen rajoittamista käsittelevä konferenssi ei vinyt mihinkään tuloksiin, sillä imperialistien rosvojen välillä vallitsevia vastakohtia ei voi sovittaa. Kaikki kapitalistiset maat on uusi varustautumiskuume vallannut, sillä pian ne tarttavat toistensa kurkkuun. Ja samalla valmistetaan uutta hyökkäystä Neuvostoliiton kimppuun. Imperialistiset rosvoet eivät uskalla alkaa uutta tukkanuottaa keskenään ennen kun ovat vielä kerran yrittäneet asevoimin tukahduttaa Neuvostoliiton, sillä uusi sota niiden välillä heikentää niitä, samalla kun Neuvostoliitto, joka ei ota osaa imperialistiseen sotaan millään puolella, tulee suuresti voimistumaan ja lujittumaan. Erityisesti riehuu imperialistinen Englanti uuden sodan valmistelussa meitä vastaan. Englannin kapitalismi on vähemmässä määrässä kuin muut saanut parannetuksi sodan aiheuttamia haavojaan; Idässä syntyneet ja Neuvostoliiton vaikutuksen johdosta kasvavat kansalliset vapautusliikkeet uhkaavat tehdä lopun Englannin siirtomaavallasta. Vuona 1927 rikkoi Englanti välinsä meidän kanssamme ja nyt yrittää Englannin porvaristo kaikin voimin estää sopimuksen syntymistä Neuvostoliiton ja Ranskan välillä. Useat maat (Tsekko-Slovakia, Jugoslaavia), jotka halusivat tunnustaa Neuvostoliiton, lykkäävät sitä Englannin finanssi-ynnä muin keinoin harjoittaman painostuksen johdosta. Runsaain käsin varustaa Englanti rahoilla ja aseilla venäläisiä monarkisteja terroristista toimintaa varten Neuvostoliitossa. Se ei hätkähä edes suoranaista sotaprovokatsioonikaan (hyökkäys Arkos'een, meidän lähetystöömme Pekingissä, tov. Voikovin murha j. n. e.) Englanti varustaa itsepäisesti sotaa meitä vastaan, mutta

se samoin kuin muutkin imperialistiset rosvot (erityisesti Puola ja Rumania) tulevat perimään tappion tällä kertaa, kuten vuosina 1918—20. Jos Länsi-Euroopan työväenluokka silloin antoi meille apua sillä, että se häiritsti ja esti sotaväen ja aseiden kuljetusta, jos silloin useissa maihinousujoukoissa syntyi kapinoita (ranskalaisten matruusien kapina Odessa), niin tällä kertaa tulee apu olemaan voimakkaampi. Neuvostoliitto on edistynyt paljon. Porvarillisen lehdistön meillä vallitsevasta asemasta levittämät valheet ja vääristelyt ovat tulleet paljastetuiksi Neuvostoliitossa käyneiden työväen lähetystöjen ja ulkomaisen kommunistisen sanomalehdistön avulla. Kasvavan sodan vaaran vaikutuksen alla kasvaa Länsi-Euroopan työläisten vasemmistolaistuminen. Idän vapautustaistelut jatkuvat Kiinassa, Indiassa, Indonesiassa ja muualla; uuden yhteentörmäyksen aikana tulee taistelu imperialismia vastaan voimistumaan ja heikontamaan sitä.

Koko maanpallolla elää tätä nykyä yksi miljaardi kahdeksansataa miljoonaa ihmistä, joista noin miljaardi elää Idän maissa. Lenin sanoi: Venäjä, India ja Kiina — muodostavat yli puolet ihmiskuntaa, ja sen tähden tulee lopullinen voitto olemaan meidän. Luottaen Lännen

työläisten ja Idän orjuutettujen kansojen apuun, on meidän kuitenkin taottava omiakin voimiamme. Tämän vuoksi on meidän Lokakuun kymmenvuotispäivänä kiinnitettävä huomiomme Punaiseen Armeijaan, Punaiseen Meri- ja Ilmaläiväastoon.

Mutta sotilaallinen voima ei ole riippuvainen ainoastaan aseellisesta voimasta, se on riippuvainen myöskin taloudellisesta voimasta, saavutusta teollistuttamisasteesta, siitä kuinka pitkälle olemme ennen sodan alkamista kerinneet rakentaa sosialismia. Tämä antaa meille puolustuksessa tarvittavat teknilliset välineet, vähentää maassamme vielä ilmeneviä ristiriitoja, antaa mahdollisuuden maallemme esiintyä vihollista vastaan eheämpänä, keskittymmin voimin. Tämä pakottaa Lännen työläisiä arvostelemaan Neuvostoliittoa korkeammalle, puolustamaan sitä voimakkaammin ja päättävämmin. Me katsomme reippaasti päin tulevaa vuosikymmentä, sillä asekoetuksen me tulemme kestämään. Me katsomme reippaasti tulevaisuutken, sillä ihmiskunnan suuri enemmistö tulee olemaan meidän puolellamme. Uusien sotien tuloksena tulee olemaan uusien neuvostotasavaltojen muodostaminen.

Vuoden 1917 Lokakuu tulee jatkumaan, me tulemme näkemään maailman Lokakuun.

Maan käytön järjestely.

Lokakuun kumousta seuranneena lähimpänä aikana.

V. Miljutinin „Agrarnaja politika SSSR“ mukaan J. A. K o m u.

Neuvostovallan lainlaadinta maa-asioista on taloudellisen kehityksen objektiivinen ilmaisu. Elleivät dekreetit, määräykset ja päätökset olisi kulkeneet kehittyvän elämän mukana, niin ne olisivat olleet arvottomia papersita.

Neuvostollinen lainsäädäntö on myös sen takia arvokkaana merkille pantava, että se ilmaisee työläis- ja talonpoikaisjoukkojen, vallankumouksellista elävää toimintaa, osottaen sen määrättyihin ja velvoittaviin rajoihin. Dekreetit eivät ai-

noastaan lujita vanhasta järjestelmästä saatuja voittoja, vaan pyrkivät myös antamaan vauhtia edistykselle, luomaan edullisia olosuhteita, uusien, sosialististen muotojen kehitykselle.

Lokakuun kumouksen lähimmän jälkijalan maa-asioita koskevat dekreetit sekä määräykset voimme sisältönsä sekä julkaisuajakaansa nähden jakaa kahteen pääryhmään.

Ensimmäinen ryhmä sisältää ne dekreetit ja määräykset, jotka annettiin vuoden 1917 lokakuun 25 päivästä alkaen vuoden 1918 kesäkuun loppuun saakka. Tämän ajan laeissa heijastuu työväen ja talonpoikien vallankumouksellinen taistelu tilanomistajia vastaan, maan valtaaminen, sen julistaminen yhteiskunnan omaisuudeksi, niiden elinten muodostaminen, joille jätettiin maaomaisuuden hallinta-ohjeet näille elimille j.n.e.

Tämän ajan laeissa emme vielä tapaa sosialistisen rakennustyön heijastusta maaseudulta vaan heijastaa niistä pääasiallisesti tilanomistaja- ja poliisivallan sekä porvarillisen järjestelmän kukistamisen.

Toisen ryhmän muodostavat dekreetit ja päätökset sekä ohjeet, joita on julkaistu vuoden 1918 puolivälistä alkaen vuoden 1919 loppuun saakka. Tämän ajan asetuksissa jo ilmenee maaseudulla alkanut uusien muotojen rakentaminen. Alkaa ilmetä maataloudellisia kommuuneja ja neuvostotalouksia. Toisen ryhmän dekreeteissä näkyy luova työ, jota jo maaseudulla tehtiin uusien, sosialististen muotojen aikaansaamiseksi.

Tarkastamme seuraavassa lähemmin kummankin ryhmän huomattavimpia asetuksia ja niiden merkitystä kansantaloudelle ja sosialistiselle rakennustyölle.

Ensimmäiseen ryhmään ennen kaikkea kuuluu **dekreetti maan yksityisomistuksen poistamisesta**, joka hyväksyttiin työväen ja sotilaitten edustajien toisessa yleisvenäläisessä kokouksessa lokak. 26 p:nä vna 1917 (klo 2 yöllä). Tämän dekreetin kautta poistettiin tilanomistajien omistusoikeus ja tilat siirtyivät kuntien maakomitean haltuun.

Talonpoikien maan puute oli niin suuri ja pyrkimys tilanomistajajärjestelmän kukistamiseen niin voimakas, että viik-

kokaudessa dekreetin julistamisen jälkeen tuli käytännössäkin likvideeratuksi tilanomistajien valta ja talous. Likvideeraaminen merkitsi ei vain tilanomistajien välittömän omistusoikeuden poistamista mutta samalla poistui kartanojen talousjärjestelmäkin. Samalla kertaa luhistui ja poistui myös maataloustyöntekijäin riistäminen: vuokrasuhteet, suurtilallisten harjoittama viljakauppa j.n.e.

Kartanojärjestelmän kukistuttua jäi jällelle vain pieniä ja keskivarakkaita talonpoikaistalouksia. On myönnettävä että yleinen tuotannollisuus ei omistusoikeuden muutoksesta kärsinyt. Vna 1918 saatiin sato suurempi kuin edellisenä vuonna sekä lisääntyi viljelty alue.

Pian kuitenkin ilmeni pyrkimystä suurtuotantoon myös maataloudessa. Pyrkimyksen pääilmiönä olivat maataloudelliset kommuunit ja neuvostotaloudet. Kumpikin näistä maatalouden harjoittamisen muodoista oli suurtuotannon välttämättömyyden osoitteena; teknillisten välineiden ja voimien avulla pyrittiin kohottamaan tuotantoa.

Vuonna 1917 talonpoikaisto siis vihdoin pääsi pyrkimyksensä perille. Siihen saakka vallinnut väkivaltajärjestelmä saatiin vallankumouksen kautta maaseudullakin kukistetuksi.

Työväen, sotilaitten ja talonpoikien yhtenäisyys oli vna 1917 nopean voiton aiheuttajana. Sen sijaan että vielä 1905 työväestö ryntäsi yksinään saamatta ratkaisevaa apua talonpoikaistolta tai sotilailta, nyt olivat nämä molemmat mukana. Työväen luokalle kuului vain edelläkävijän ja johtajan osa.

Näiden yhtyneitten voimien seurauksena tapahtui tsarismien kukistuminen ja sittemmin tilanomistajien ja koko porvariston vallan tuhoutuminen.

Porvariston puolueet olivat pakoitettu- ja kulkemaan Helmikuun kumouksen tehneitten voimien jälessä. Niiden pyrkimys kuitenkin oli saada kumousvoimat lamaantumaan ja jättää omistusolot ennalleen. Ne olivat valmiita hyväksymään jonkunlaisen perustuslaillisen järjestelmän ja asettamaan sen etupäähän jonkun romanoveista.

Vallankumouksen etupäähän helmikuussa 1917 asettunut kokoomushallitus

koetti sovittaa sovittamatonta. Pikkuporvarillisten ja porvarillisten yhtymällä oli selvä ja määrätty kanta: säilyttää yksityisten omistusoikeus maahan ja yleensä säilyttää koko porvarillinen järjestelmä. Tämän tarkoituksen toteuttamiseksi vallassa olevat porvarilliset koettivat pidättää ja heikontaa työväen ja talonpoikien vallankumouksellisia voimia. Ne saarnasivat »rauhallisuudesta», »järjestyksestä» ja »anarkismin» vastaisesta taistelusta, joka kaikki talonpoikien suhteen merkitsi niiden välttämättömien tarpeitten tyydyttämisen kieltämistä.

Tämä näkyi harvinaisen selvästi nimenomaan maakysymyksen yhteydessä. Kahdeksan kuukauden aikana oli sovitte-lijahallituksen tunnuslauseena: »järjestyksen säilyttäminen maaseudulla» ja »odotettava maakysymyksen ratkaisua perustavalta kokoukselta». Komiteoissa käsiteltiin maan vuokrakysymyksiä, talonpoikain ja tilanomistajien välisten riitojen sovittamiskeinoja, mutta varsinaisen maakysymys pidettiin kokonaan syrjässä.

Talonpoikaista ei väliaikaisen hallituksen saamattomuus tyydyttänyt Kun se ei saanut hallitukselta apua, niin se käytti omia keinojaan maan hankkimiseksi.

Lokakuun 26 päivän dekreetin hyväksymisen yhteydessä lausui тов. Lenin seuraavaa:

Vallankumouksellisen työläistalonpoikaisen hallituksen tulee ensi kädessä ratkaista maakysymys, kysymys, joka voi rauhoittaa ja tyydyttää talonpoikaisköyhälistön suuria joukkoja... Tämän dekreetin yhteen kohtaan on sisällytetty maakomiteoille ohjeet, jotka ovat laaditut 242 paikallisen talonpoikien edustajien neuvoston evästysten perusteella.

Täällä kuuluu ääniä että dekreetti sekä ohjeet ovat esserien laatimat. Olkoon niin. Eikö ole yhdentekevää kuka ne on laatinut? Mutta demokraattisena hallituksena emme voi välttää kansan pohjakerrosten vaatimuksia vaikkapa emme olisi niiden kanssa samaa mieltäkään. Elämän kiihkeydessä, sovittaen (julistusta) käytäntöön ja paikallisissa oloissa toteuttaen talonpojat itse käsittävät missä on oikeus... Meidän on seurattava elämää, meidän on annettava täysi luovan toimin-

nan vapaus kansan joukoille. Aseellisen kapinan kautta kukistettu vanha hallitus tahtoi maakysymyksen ratkaista tsarismin muuttumattoman ja vanhan byrokratismin avulla. Mutta kysymyksen ratkaisun sijaan byrokratia vain taisteli talonpoikaista vastaan. Talonpojat ovat kahdeksankuukautisen kumouksemme aikana jotakin oppineet, ne tahtovat itse ratkaista kaikki maakysymykset. Sen takia me vastustamme kaikkia muutoksia tähän lakiehdotukseen, me emme halua tähän yksityiskohtia syystä että laadimme dekreettiä emmekä toimiohjelmaa. Venäjä on suuri ja sen paikalliset olot erilaisia. Uskomme talonpoikaiston osaavan meitä paremmin ratkaista kysymyksen kuten ratkaista tulee. Kysymyksen ydin ei ole siinä tapahtuuko se meidän eli esserien ohjelman hengessä, vaan siinä että talonpoikaisto saa lujan varmuuden ettei maaseudulla enään tilanomistajia ole. Ratkaiskoot talonpojat kaikkia kysymyksiä, järjestäkööt he itse oman elämänsä.

Näihin тов. Leninin lauseisiin, jotka erinomaisesti kuvaavat talonpoikaiston mielialaa samalla sisältyy neuvostovallan politiikka maakysymyksessä ensimmäisinä. Lokakuun kumouksen jälkeisinä kuukausina. Pääpaino sisältyy kumouksen valloituslujittamiseen.

Tämän historiallisen maadekreetin ensimmäisessä ja toisessa kohdassa sanotaan, että tilanomistajien yksityisomistus maahan poistetaan viipymättä ja ilman mitään korvausta, tilanomistajien tilat, samoin kuin läänitys- sekä luostareiden ja kirkkojen maat kaikkine elollisine ja elottomine omaisuuksineen, talousrakennuksineen ja kaikkine niihin kuuluvine omaisuuksineen siirtyy kuntain maakomiteain ja ujestin talonpoikien edustajien neuvostojen määrättäviksi perustavaan kokoukseen saakka.

Dekreetissä tosin puhutaan vain tilanomistajille, kirkolle ja luostareille kuuluneista maista. Viidennessä kohdassa sanotaan että takavarikoiminen ei koske omalla työllään elävien tavallisten talonpoikien ja kasakoitten maita. Dekreettiin liittyvissä ohjeissa kuitenkin jo tällöin sanotaan että maan yksityisomistus lakkautetaan ainoaaksi ja että maata ei voida myödä eikä ostaa ja että kaikki

maa julistetaan yleiseksi kansallisomaisuudeksi sekä kaikkien työtätekevien käytettäväksi.

Dekreetti maan yhteiskunnallistuttamisesta annettiin helmikuun 19 p:nä 1918. Se ei ollut vain ohjeiksi mutta oli myös toimeenpanoa varten. Kaikki yksityisomistus maahan, maan sisuksiin, vesiin, metsiin ja luonnon elollisiin voimiin RSFSR:n alueella lakkautetaan ainaaksi. Kaikki maa siirtyy ilman (avointa tai peitettyä) ostoa koko työtätekevän kansan käytettäväksi.

Siten vahvistettiin maan siirtyminen yhteiskunnan haltuun. Tämä omistusoikeuden siirtyminen on yksi mitä suurimpia Lokakuun kumouksen saavutuksia ja on sen neuvostovalta sekä asiallisesti että juridisesti vahvistanut.

Siitä kuka on oikeutettu maan käytöstä määrittelemään on annettu useampia dekreettejä ja ohjeita.

Aluksi olivat sellaisina eliminä »kuntien komiteat», sen jälkeen »maakomiteat», joiden johdossa oli »ylin maakomitea» sekä viimeisenä asteena »neuvostojen maa-asiaain osastot». Sekä kuntien komiteat että maakomiteat olivat väliaikaisia asteita neuvostojärjestelmän kehityksessä.

Laissa kuntien maakomiteoista (marskuun 3 p:ltä 1917) sanotaan että niiden velvollisuudeksi asetetaan maaorjuuden kaikkien jätteen nopein ja lopullinen likvideeraaminen ja maan luettelointi, ne myös määrittelevät viljelysvelvollisuuden alaisen maan, osoittavat kyliä varten määrättyt kyntöalueet j.n.e.

Maakomiteain kokoonpano oli tapahtuva vaalien kautta yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänioikeuden kautta. Laissa ei puhuta mitään yhteydestä neuvostoihin, maatalouden järjestämisestä y. m. Kuntien maakomiteat olivat usein väliaikaisia elimiä sellaisten kysymysten ratkaisemiseksi, joita heräsi heti kumouksen jälkeen.

Laki maakomiteoista (joulukuun 6 p:ltä 1917) siihen kuuluvine ohjeineen oli jo edellistä yksityiskohtaisempi. Maakomiteoita muodostetaan kolmea lajia: läänien (oblastien), ujestien (okrugain) ja kuntien komiteoita. Niiden etupäähän asetettiin ylin maakomitea.

Komitean kokoonpano toimitettiin varsin erilaisilla perusteilla.

Viidennessä luvussa määritellään, kuten jo edellä sanottu, että kuntien maakomiteat valitaan yleisen äänioikeuden perusteella. Valintaperusteena oli: yksi jäsen 500 henkilöä kohden. Komiteoihin kuului myös rajakuntien edustajia ja nousi siten kunkin jäsenmäärä 30—40 henkilöön.

Ujestien maakomiteoihin kuului yksi edustaja semstvon (kuntahallinnon) edustaja sekä ujestikaupungin duuman (valtuuston) valitsema edustaja. Semstvon ja duuman nimitykset ja niiden osanotto neuvostovallan aikaisten komiteain kokoonpanoon kuulostavat nyt jo oudoilta, mutta siihen aikaan vielä oli moisia vanhan järjestelmän jätteitä.

Samaa on havaittavissa läänien maakomiteain kokoonpanossa. Niihinkin kuului semstvon ja kaupungiduuman edustajia sekä niiden ohella edustajia työväen ja sotilaitten neuvostoista.

Ylin maakomitea oli monijäseninen parlamentti. Siihen kuului yksi edustaja kustakin läänin (oblastin) maakomiteasta, 25 edustajaa yleisvenäläisestä talonpoikien edustajien neuvostosta, 12 edustajaa yleisvenäläisestä työväen ja sotilaitten edustajien neuvostosta, yksi edustaja kustakin poliittisesta puolueesta, suurten maataloudellisten yhdistysten y.m.s. edustajia vielä kokonainen joukko.

Tämä hallinnollisten elinten »parlamenttijärjestelmä» ulottui kaikkialle. Sillä oli aikoinaan järjestävä ja kehittävä merkitys hallitsemaan ryhtyviin joukkoihin. Tuollaiset elimet kuitenkin olivat vain vähän kelvollisia käytännölliseen ja nopeaan asiaain ratkaisuun.

Sen jälkeen, kuten tunnettua, on tullu kollegiajärjestelmään, jossa 3—5 henkilöä hoitaa asioita ja on vastuunalainen niistä.

Yleensä maakomiteain tehtävät kuitenkin olivat tarkasti määritellyt. Niiden huolena oli pitää tilastoa maista, katsoa ettei talous jää hoidotta, jakaa maata ja omaisuutta, tarkastaa sekä järjestää tuotantoa.

Maakomiteain uudelleen järjestely toimitettiin siirtämällä asiat neuvostojen maa-asiaain osastoille. Tähän siirtymiseen

johti kehitys itsestään koska voimistuvat neuvostot keskittivät itseensä yleisen toiminnan eri puolia. Maataloudelliset elimetkin asettuivat lujalle pohjalle kun ne yhdistettiin yleiseen neuvostojärjestelmään. Niiden politiikka samalla myös sai vakaantuneemman luonteen.

Kolmas perustana ollut laki koskee **maanjakoperusteitten määräämistä.**

Nimenomaisesti maan jako- ja käyttökysymyksissä esiintyi enimmän narodnikkilaisuuden ja esserien vaikutusta.

Talonpoikaisohjeessa, joka liittyi vuoden 1917 lokakuun 26 päivän dekreettiin muun ohella lausutaan että palkkatyötä ei sallita, että maan käytön tulee olla suhteellisen eli että siinä on katsottavat paikallisia oloja työ- ja kulutusmääriä. Talonpoikaisohjeissa näemme pientuottajien suhteiden järjestelyä. Ensi tilalla puhutaan maan jakamisesta. Kollektiiviset käyttömuodot ovat jätetty vapaasta harkinnasta riippuviksi.

Dekreetti maan yhteiskunnallistuttamisesta, jolla maa siirretään yksityisomistuksesta työtätekevän kansan käytettäväksi on sama henki joskin on havaittavissa joitakin askeleita eteenpäin. Siinä kylläkin osoitetaan komiteain tehtäviin kuuluvan kollektiivisen talouden ja maanviljelyksen kehittämisen, ne kun ovat yksityistaloutta edullisemmat sosialistiseen talouteen siirtyessä. Mutta samalla edelleen puhutaan maan suhteellisesta jaosta työtätekevien kesken.

On selvää, että usealla sen ajan säädöksellä oli ohimenokauden luonne. Muutamien kuukausien kuluttua jo kehitys vei olot näiden pientuottajien näköpiireihin rajoittuvien säädösten ohi.

Maa-asioita koskevissa dekreeteissä havaitaan samaa kuin alussa kaikilla muillakin aloilla: neuvostoelimet pyrkivät aluksi oloja järjestämään. Hallintoon, rakentamiseen ja uuttien muotojen järjestämiseen ryhdytään kun lujittuvat neuvostovallan elimet. Ja lujittumiseen tarvittiin lähimain 6—8 kuukautta.

Toinen maa-asioita koskeva derkeettien ryhmä, kuten jo edellä sanottu, käsittää ajan vuoden 1918 puolivälistä vuoden 1919 loppuun.

Tällä ajalla jo alkaa maaseudulla ilmetä kollektiivisia talouksia. Ilmenee kom-

muuneja ja neuvostotalouksia. Niiden ilmeneminen myös heijastuu täydelleen silloisista julistuksista ja neuvostovallan päätöksistä. Paikalliset neuvostoelimet lujittuivat ja kävi mahdolliseksi uusien muotojen luominen.

Silloisilla julistuksilla lopullisesti luji-tettiin maa-asioita hoitaneitten ja neuvosto-orgaanien yhtyminen. Maan luovuttamisen yhteydessä kiinnitettiin huomiota kollektiivisten talouksien tarpeitten tyydyttämiseen. Samoin määriteltiin mainittujen talouksien suoranaiset muodot, s.o. maataloudelliset kommuunit ja neuvostotaloudet, niiden hallinta y.m. Siinä oleellinen tämän kauden dekreettien pääsältö.

Huomattavimmat maa-asioita koskevat julistukset tältä ajalta ovat:

1) Laki läänien, ujestien ja kuntien toimeenpanevain komiteain maa-asiaain osastoista, lokakuun 10 pltä 1919.

2) Laki sosialistisesta maan omistuksen järjestyksestä ja siirtymisestä sosialistiseen viljelykseen, helmikuun 14 pltä 1919.

3) Dekreetti teollisuusproletariaatin yhtymien ja laitosten neuvostotalouksien järjestämisestä, helmikuun 15 pltä 1919.

4) Ohjeet sosialistisen maan käyttölain sovelluttamiseen

5) Maan luovuttamisjärjestyksestä, toukokuun 16 pltä 1919.

Kansankomisarien Neuvosto päätti jo heinäkuun 3 p:nä 1918: Tarkoituksessa järjestää maatalous sosialistisille perusteille ... myöntää Maa-asiaain Kansankomisariaatin käytettäväksi kymmenen miljoonaa ruplaa laveitten toimenpiteitten toteuttamiseksi maanviljelyskommuunien järjestämisessä sekä lainojen ja avustusten myöntämistä varten kommuunille

Tämä päätös laski perustan maatalouskommuunien järjestämiselle. Päähuomio tällöin kiinnitettiin kommuuneihin eikä neuvostotalouksiin.

Luonteenomainen pyrkimyksille on heinäkuun 27 p:nä 1918 julkaistu Moskovan läänineuvostojen edustajakokouksen päätös. Siinä sanotaan: proletariaatin ja köyhimmän talonpoikaiston nykyisen maapolitiikan tehtävänä on järjestää maanviljelyskommuuneja ja kommunistisia neuvostotalouksia. Maan, karjan y.m.

ent. yksityisomistuksen alaisina olleiden tilojen maataloudellisen omaisuuden jakaminen työtätekevän maanviljelysväestön käyttöön henkilöluvun mukaan on vain rikkaalle talonpoikaistolle edullinen. köyhälistön ainoana pelastuksena on kommuunien muodostaminen työtätekevien ryhmien yhteistä, kollektiivista maanviljelystä ja suurten, oikein järjestettyjen talouksien luomista varten.

Käsitteiden ero kommuuneista ja neuvostotalouksista on kuitenkin varsin hämärä. Tämän päätöksen mukaisesti muodostetaan kommuuneja entisten tilanomistajien maille. Mitään ei puhuta maataloudellisista kommuuneista pientuottajien yhdistäjinä.

Samassa edustajakokouksen päätöksessä sanotaan että muokkaamatta ja autiaina olevat maanviljelysalueet tulee neuvostojen viipymättä panna kuntoon. Neuvostotalouksien tehtävät eivät näy sanottavan selvinä.

Epämääräisyyttä näkyy myös Maa-asian kansankomissariaatin sen ajan kiertokirjeistä ja päätöksistä.

Vuoden 1919 alusta alkaen kysymys jo on lujemmalla pohjalla. Mainitun vuoden helmikuussa annettiin yksityiskohtaisesti valmistettu **laki sosialistisesta maanomistuksen järjestelystä** ja laki neuvostotalouksista; toukokuussa julkaistiin laki maa-asiaainosastoista, sekä syyskuussa laki neuvostotalouksien hallinto-ohjeista.

Helmikuun 14 päivän lain kautta saivat neuvostotaloudet määrätyn, sosialististen talouksien muodon. Tutustumme tämän lain pääkohtiin seuraavassa hieman tarkemmin.

Ensimmäisen osan 2 ja 3 luvuissa osoitetaan perusteet, joille laki on rakennettu.

Poistaakseen ainaiseksi kaiken ihmisen harjoittaman, toiseen ihmiseen kohdistuvan sorron, järjestääkseen maatalouden sosialismin perusteille ja sovittaen siihen kaikkia tieteen sekä tekniikan saavutuksia, kasvattaakseen työtätekeviä joukkoja sosialismin hengessä ja yhdistääkseen proletariaatin sekä maalaisköyhälistön niiden taistelussa kapitalismia vastaan, on välttämätöntä siirtyä maan käyttämisen yksityismuodoista yhdistettyihin muotoihin. Tämän päämäärän saavuttamisen parhaita keinoja ovat suuret

neuvostotaloudet, kommuunit, yhteiskunnallinen maan viljeleminen ja muut maan käytön yhteiset muodot. Yksityisen maan käytön muodot ovat sen takia katsottavat ohimeneviksi ja aikansa eläneiksi sanotaan kolmannessa luvussa.

Maan jaottelun perusteeksi on asetettava pyrkimys yhdistetyn tuotannollisen talouden muodostaminen, joka vähimmällä työllä varustaa neuvosto-Venäjän suurimmalla taloudellisten hyödykkeiden määrällä. Tämän kanssa yhdenmukaisesti maankäyttö yhdistää itseensä teknillisiä luontoiset toimenpiteet, jotka ovat suunnat asteettaiseen yksilöllisen maankäytön yhteikkunnallistuttamiseen.

Homaamme siten pyrkimyksen olevan maatalouden sosialistiseksi saattamisen. Lain seuraavissa luvuissa lähemmin määritellään tämän pyrkimyksen mukaiset toimenpiteet.

Toisessa luvussa ratkaistaan tärkeä kysymys minkälaisia maita ja kenelle luovutetaan. Määritellään maan jaottelun alaiseksi kuuluvan kaiken maatalouteen kuuluvan maan. Maata ensikädessä luovutetaan neuvosto- ja kommuunitalouksien tarpeita varten, toiselle tilalle asetetaan työartellit ja yhtiöt, sekä yhteiskunnalliset viljelykset, kolmannella tilalla ovat yksityiset maankäyttäjät.

Ymmärrettävästi edellä esitetyllä osoitettiin vain maapolitiikan yleinen linja, jonka seuraaminen vaatii pitkää aikaa.

Yhdeksännessä luvussa määritellään sellaiset maat, joita ei yksityisille voida ollenkaan jakaa. Niihin kuuluvat neuvostojen ja yleisten valistuslaitosten, kuten maatalouskoulujen, koelaitosten y. m. hallussa olevat maat, entiset viljelemättömät maat, joille on järjestetty tai edellytetään järjestettäväksi neuvostotalouksia j.n.e. sekä lopuksi yleensä kaikki maa, jota tämän lain voimaan käydessä ei vielä oltu yksityisten käytettäväksi jaettu.

Kaikki muu maa voidaan jakaa yksityisten käytettäväksi kutakin rajonia varten vahvistettujen jakoperusteitten mukaan.

Sen sijaan, että edellisistä dekreeteistä puuttuu kollektiivisten talouksien muotojen määrittely, tässä laissa on selvästi osoitettu sekä neuvostotaloudet että maataluskommuunit

Viides ja kuudes osa ovat omistetut neuvostotalouksille.

Luvusa 29 määritellään että neuvostotalouksia muodostetaan a) mahdollisimman suurta tuotteiden lisäämistä varten maatalouden tuottoisuuden kohottamisen ja viljelyalueen laajentamisen kautta; b) ehtojen luomiseksi täydelliseen kommunistiseen viljelykseen siirtymiselle; c) agronomisten keskuksien luomista ja kehittämistä varten.

Luvussa 30 lausutaan, neuvostotalouksien tehtävien menestyksellisintä toimeenpanoa varten, näitä talouksia varten luovutetaan a) tiloja, joihin kuuluu arvokkaita, monivuotisia viljelyksiä, kuten puutarhoja, kasvitarhoja, hedelmäistutuksia, viinimarja- humala- tee-, tupakka- valkojuurikas- ja pellava viljelyksiä; b) tiloja, joilla talous on järkipäisesti järjestetty; c) tiloja, joilla on teknillisiä välineitä maataloustuotteiden jalostamiseen, kuten juuston ja voion, viinien ja mehuvesien valmistuslaitoksia, y.m. d) tiloja joilla on kehittynyt erikoisten eläinlajien hoito, kuten hevossiitoksen, rotukarjan, lampaanhoidon y.m. aloilla; e) tiloja, joihin kuuluu teknillisteollisia laitoksia, maanviljelyskoneiden, työvälineiden y.m. korjauspajoja; f) tiloja, joilla on kalantutkimukselle soveltuvia lammikoita ja järviä; g) myös maataloudellisia laitoksia ja maa-aloja, joilla on yleivaltakunnallista tai muuta paikallista merkitystä kuvaannollis-opinnollisissa, valistuksellisissa eli tuotannollisissa suhteissa.

Luvussa 32 määrätään, että yleisvaltakunnallista merkitystä omaavat neuvostotaloudet ovat Maa-asiain kansankomissariaatin välittömän johdon alaisia.

Luvussa 35 lausutaan, että sovittaakseen maatalouteen tehdastyöläisten järjestettyä kokemusta, perustetaan Maa-asiain kansankomissariaatin yhteyteen yleisvenäläisen ammatillisten liittojen neuvoston suostumuksella avustava komitea, joka lähettää luotettavimpien, kokeneimpien ja tietoisimpien tehdastyöläisten keskuudesta valtuutettuja läänien ja rajoonien hallintoihin, sekä yksityisiin talouksiin Maa-asiain kansankomissariaatin valmistamien ohjeiden mukaisesti.

Luvussa 36 lausutaan, että neuvostotalouksien järjestämistä ja hallintoa varten

perustetaan läänien, rajoonien ja paikallisia hallintoja, jotka tehtävissään ovat Maa-asiain kansankomissariaatin maatalouden yleistämisosaston alaisia.

Maatalouden hallintotoimintaan vedetään siten teollisuusproletariaattia. Totta ettei se tapahdu läheskään täydelleen; työläiskomiteat vain avustavat. Joka tapauksessa tapahtui vakava askel eteenpäi. Huomattava määrä maata siirtyi tehtaiden hallintaan. Talouksien hallinto jätettiin joko kollegiolle tai hoitajalle, toiminnan tarkkailu työväen kontrollikomitealle.

Neuvostotilojen hoitajien ja kollegioitien vastuuvollisuudesta sanotaan 47 luvussa että ne ovat vastaavien rajoonien (läänien) hallinnon alaisia ja velvolliset tarkasti täyttämään kaikki niiden määräykset ja osoitukset

Työväen kontrollikomiteaan kuuluu luvun 48 mukaan 3—5 henkilöä, jotka komiteaan valitsee talouden vakinaiset työläiset ja palveluskuntalaiset. Talouksien päiväpalkkalaisilla ja muilla lyhempiä aikaisilla työläisillä on oikeus valita kontrollikomiteaan edustaja neuvottelevalla oikeudella.

Työväen kontrollikomitean velvollisuuksiin 50 luvun mukaan kuuluu:

a) Tarkastaa talouden kustannusarvion sekä tilitykset ja antaa niistä lausuntansa rajoonin ja läänin hallinnoille;

b) katsoa että talouden kustannusarvion ja tilitykset tulevat ajoissa tehdyiksi;

c) katsoa työ- ja olosuhteita ja erikseen työläisten ja palveluskunnan asuntojen vaikutusta terveyteen sekä myös että asunnot oikeudenmukaisesti jaetaan;

d) tarkastaa elintarvenormien jakoa;

e) ottaa osaa tuotteiden luettelointiin;

f) katsoa että valtion omaisuus säilytetään ja pidetään kunnossa;

g) katsoa että pidetään yllä järjestystä työtoiminnassa ja noudatetaan sisäisen järjestyksen sääntöjä.

Tuotteiden ylijäämien käytöstä lausutaan 54 luvussa, että sen jälkeen kun on varattu tuotannolliset tarpeet, (siemenet, rehut y.m.) jättävät läänien hallinnot neuvostotilojen normeerattujen tuotteiden ylijäämät Elintarveasiain kansankomissariaatin määrättäväksi ja jaetaan sen organin kautta. Normeeraamattomien tuot-

teiden ylijäämät luovutetaan vastaaville neuvostojärjestöille.

Lopuksi lausutaan 59 luvussa, että neuvostotaloudet eivät saa eristäytyä paikallisesta maatalviljevästä väestöstä vaan ovat velvolliset olemaan sen kanssa kiinteässä yhteydessä ja osoittamaan sille kaikkea apua sen talouden parhaiden auttamisessa.

Neuvostotaloudet katsotaan kulttuuri-keskuksiksi ja sellaisina asetetaan niiden käytäntöön saattaminen, väestön vetäminen puoleensa ja väestön elämän avustaminen.

Kuten edellä sanotusta selviää, saivat neuvostotaloudet tämän lain kautta määrätty perusteet. Ne katsottiin yhteiskunnallisiksi talouksiksi.

Maatalouskommuunille on vuoden 1919 helmikuun 14 päivän laissa osoitettu seitsemäs luku. Se sisältää myös seikkaperäisiä määräyksiä hallinnosta, suhteista vallanelimiin j.n.e.

Luvussa 60 määritellään mitä ymmärretään nimityksellä maatalouskommuuni. Tuotannolliset maatalouskommuunit ovat olemukseltaan työtätekevien vapaita liitoutumia, toverillisen viljelyksen yleiskansallisia osia, järjestetyt kommunistisille perusteille tuotannon ja jaon aloilla.

Tämä määritelmä ei ole läheskään tarkka, koska maatalouskommuunit ennen kaikkea ovat taloutensa yhdistäneitten pientuottajien yhtymiä. Se mitä meillä usein nimitetään kommuunaksi, ei vastaa nimitystä.

Että entisten tilanomistajien tilat, joille asettui työttömiä tai myös talonpoikia, eivät sen ohella muuttuneet neuvostotalouksiksi, se johtuu heikosta järjestävästä koneistosta.

Kommuuna eroaa neuvostotaloudesta siinä että se etupäässä palvelee omia etuuksiaan ja sen jälkeen yleisvaltakunnallisia etuja, sekä toiseksi siinä että se on huomattavasti heikommin sidottu yleiseen hallintojärjestelmään.

Kommuunalle on kyseessä olevan lain mukaan luonteenomaista sen »vapaateisuus», jota vain vähän sitovat muut määritelmät. Luvussa 66 tosin sanotaan että tuotannolliset maatalouskommuunit maataloudellisina yksikköinä alistetaan kuten muutkin maankäytön yhteismuodot

Maa-asiain kansankomissariaatin tarkastuksen alaisiksi ja toteutetaan sitä välittömästi kansankomissariaatin paikallisten elinten kautta. Mutta tarkastus ei tietenkään ole riittävä maatalouden johdoksi.

Kommuunien tulojen käytöstä sanotaan 68 ja 70 luvuissa: Kommuunatalouksista saadut varat ja maataloudelliset tuotteet kuuluvat yleisillä perusteilla vastaavien orgaanien tilinpidon alaisiksi sekä että kommuunatalouksista saadut tulot tulee poikkeuksetta käyttää talouden parantamiseen ja laventamiseen.

Helmikuun 14 päivän laissa on siis päähuomio kiinnitetty sosialistisen talouden järjestämiseen maaseudulle eikä maanjakoon, kuten näimme ilmenevän aikaisemmissa laeissa. Helmikuun 14 päivän laki omaa siten suuren teoreettisen sekä käytännöllisen merkityksen.

Jo seuraavana päivänä edelläselostetun lain julkaisemisen jälkeen julkaistiin sitä täydentävä laki: laki teollisuusproletariaati laitosten ja yhtymien neuvostollisten talouksien järjestämisestä. Tämä dekreetti määrää teollisuusproletariaatin suoranaiseen käyttöön jätettävän maan annon sekä maatal. järjestämisen ehdot siltä osalta, joka niiden elintarpeitten tyydyttämistä varten voidaan suoranaisesti käyttää.

Tämän dekreetin ensi luvussa sanotaan, että yhdistetyt sekä myös suuret erilliset valtion laitokset, suuret ammattiliitot sekä paikalliset ammattiliittojen neuvostot omaavat oikeuden saada Maa-asiain kansankomissariaatilta väliaikaisesti käytettäväkseen ja hallittavakseen alueita ja tiloja, jotka eivät ole työnteon alaisina eivätkä ole määrätty yksityisten käytettäväksi tai muihin tarkoituksiin.

Neljännessä luvussa osoitetaan että yllä mainituissa neuvostotalouksissa tuotetut tuotteet sen jälkeen kun tuotannolliset tarpeet ovat tyydytetyt, käytetään normien mukaisesti näitä talouksia järjestäneen teollisuusyöväen hyväksi.

Viidennessä luvussa määrätään valtion tehtäiden sekä teollisuus- ja liikennelaitosten järjestämien maatalouksien kustannusarvioita seurattavaksi näitten teollisuus- y.m. laitosten kustannusarvioitten

mukaisesti sen jälkeen kun Maa-asiain kansankomissariaatti on ne hyväksynyt.

Tämän dekreetin perusteella saattoi joukko teollisuuslaitoksia ja neuvostoja ottaa haltuunsa enemmän tai vähemmän maata ja harjoittaa siinä taloutta. Talouksia järjestivätkin esim. Valtion konerakennustrusti, tekstiililaitokset j.n.e.

Sosialistista maan käytön järjestelyä koskevan lain täydentämiseksi annetut ohjeet ovat pääasiallisesti samat kun mitä edellä dekreettien yhteydessä on esitetty.

Toiseen ryhmään kuuluvista dekreeteistä on kuitenkin mainittava toukokuun 10 p:nä 1919 annettu Laki, maa-asiain osastoista. Tämä laki, painvastoin kuin edell. dekreetit maakomit, asettaa täysin määritellyt suhteet neuvostojärjestelmään yhdistäen maa-asiat yhteen neuvostojärjestelmän verkkoon.

Sen sijaan että maakomiteat olivat juridisesti »riippumattomia» organeja, ovat maaosastot neuvostojen alaisia osastoja. Osastojen nimeksikin on asetettu »Laki läänien, ujestien ja kuntien toimeenpanevien komiteain maaosastoista».

Läänin osaston kiinteyttä neuvostoon osoittaa sekin että laki määrää lähimmässä johdossa osaston kollegion ohella olemaan toimeenpanevan komitean jäsenen ja että kollegioon kuuluu 2—4 toimeenpanevan komitean jäsentä tai osaston johtajan kutsumaa ja läänin toimeenpanevan komitean vahvistamaa jäsentä.

Lukuunottamatta poikkeusta kuntien osastojen jäsenmäärässä, on niiden sekä ujestien maaosastojen järjestelmä yhtäläinen kuin läänien osastojenkin.

Maa-asiain osastojen tehtäviksi jätetään maasuhteitten ja sosialistisen maatalouden järjestäminen sekä maan jaottelun toimeenpaneminen. Näiden tehtävien suorittamista varten on myös laadittu seikkaperäinen ohje osastojen sisäisestä rakenteesta. Siihen kuuluu maanjako-osasto maanmittausteknillinen, maanluettelointi-agraarinen y.m. jaostoja.

Sellainen on pääkohdiltaan Maanviljelysasiain kansankomissariaatin johtama hallintoyhteisö.

Edellä olevasta myös hyvin näkyy että lainlaadinta maatalouden järjestämisestä

sosialistisille perusteille ei läheskään vielä tullut suoritetuksi. Olojen kanssa kehittyessään lain laadinta heijastaa kehitystä ja puutteitakin, joita oloissa itsessään ilmenee.

Yksi pääkysymys, jossa neuvostollisen lain laadinnan vastaisuudessa tulee osoittaa uusia teitä, on kysymys teollisuusproletariaatin suhteitten järjestämisestä maahan ja yleensä maatalouteen sekä kaupungin ja maaseudun yhdistämisestä yhdeksi kokonaisuudeksi.

Kaupungin ja maaseudun yhteensulattaminen on oleellinen tehtävä, jonka ratkaisee sosialismi.

Hallinnon ja kansantalouden yhtenäisyys, kaikki ja jokaisen työlle rakentuva yhtenäisyys ovat ehtoja joiden ollessa käy korkeimman yhteiskunnallisen rakenteen, sosialismin, rakentaminen.

Kuten olemme edellä olevassa merkinneet, kohtaa uuden sosialistisen rakennuksen luominen koko joukon esteitä ja vaikeuksia monimiljoonaisten pientuottajien taholta.

Maaseudun ihmismassat eivät ole yhdenkaltaisia. Yhdellä puolen niiden keskuudessa tulee vielä kauan säilymään pikkuomistajan katsantokanta, pyrkimys erottautua yleisestä elämästä ja päästä pikkuporvarilliseen »riippumattomuuteen». Elämän uusien muotojen maaseudulle tunkeutuminen tulee kohtaamaan tämän kerrostuman taholta vastusta. Sosialismin historiallista kehitystä ei kuitenkaan voi pidättää vahvempikaan ja yhtyneempi suurpervariston luokka. Vähemmän sitä vielä voivat estää pikkuomistajien kerrostumat. Sitä vähemmän ne voivat estää sen takia, että oleellisesti sosialistinen järjestelmä korjaa nykyisen pientuottajan tilanteen; hän vapautuu siitä yhteiskunnallisesta tasa-arvon puutteesta sorrosta ja ryöstönalaisuudesta, johon hän oli välttämättä määrätty kapitalistisen järjestelmän ollessa.

Toiselta puolen maaseudulla kasvavat ja lisääntyvät ne voimat, jotka välittömästi ottavat osaa sosialistiseen rakennustyöhön.

Voimien lisääntyminen tapahtuu ennen kaikkea teollisuuden tunkeutumisen kautta maaseudulle, tehdasten sijoittamisen kautta raakaaineseuduille. Teknilli-

nen kehitys on jo nyt johtanut siihen, että teollisuus voi siirtyä kaupunkiahtaudesta maaseudun vapaammille alueille.

Jo Engels on aikoinaan sanonut että kaupunkia maaseudusta erottavien aiheiden poistaminen, suurteollisuuden käikialle maahan tasapuolisesti sijoittelun mahdollisuuksien kannalta ei voi olla utopiaa.

Nyt tämä on käynyt käytännölliseksi välttämättömyydeksi. Teollisuus valloittaa uusia ja uusia alueita ja tunkeutuu nopeasti maatalouteen. Aivan samoin teknillinen kehitys lähentää sekä yhdistää maataloutta teollisuuteen.

Kaupungin ja maaseudun yhteen sulautuminen tapahtuu myös edellisen tarvitsemien maataloudellisten tuotteiden takia. Näemmekin jo myös teollisuusproletariaatin toimeenpanemaa maanviljelystä.

Lopuksi on merkittävä maaseudulle muodostuva maataloudellisen toiminnan keskuksen muodostuminen. Olemme jo puhuneet neuvostotalouksista, jotka ovat välittömästi yhteydessä kaupunkitoiminnan kanssa ja auttavat sosialistisen rakennustyön varmoille jaloille. Niiden kautta virtaa maaseudulle kaupunkien kulttuuri, teknilliset saavutukset, tietoa ja kokemusta.

On vielä kiinnitettävä huomiota yhteen puoleen, johon jo Engels aikoinaan kiinnitti huomiota lausuen että kaupungin ja maaseudun vastakkaisuuksien poistamisen ei tule tapahtua vain teollisuus- ja maataloustuotannon etujen takia mutta myös yhteiskunnallisen terveydenhoidon takia. Vain kaupungin ja maaseudun yhdeksi kokonaisuudeksi liittäminen kautta on mahdollista poistaa ilman, veden ja maaperän myrkytys.

Käytännössä on tämä kysymys alusta alkaen kehittynyt laveammin kuin Engels otaksui. Muodostaakseen terveen, normaalian ja voimakkaan ihmispolven eikä sellaisia näivettyneitä ihmisoleintoja, joita on kaupunki ja kapitalistinen järjestelmä muodostanut, lähetetään tuhansia työläisiä, kaupungin lapsia maaseudun terveellisiin olosuhteisiin. Yhteiskunnallisen huollon ja Terveydenhoitoasiain kansankomissariaatit järjestävät maaseudulle, sanatorioita ja asuntoja, joissa voi

lujttua moni organismi ja levähtää kaupungin työläinen.

Yleisten kansantalouselinten hallitsema, kehittynyt neuvostotalouksien verkko, joka toimii yhteiskuntaa varten ja ei ainoastaan tuota maataloudellisia tuotteita mutta myös jalostaa niitä, sellainen on kuva, jonka alkeellisessa muodossaan näemme jo nykyään mutta joka epäilemättä kasvaa suuresti jo lähimpinä vuosina.

Neuvostotalouksien tulee kehittää ja täydentää tuotantotekniikkaa. Meidän aikamme teollisuuden päävoiman, sähkön, tulee saada mitä suurimman käytön maaseudulla ja maataloustuotannossa.

Neuvostotalouksien kautta tulee laveta tehdasten verkon: konservi-, nahka-, maatalouskoneitten ja työvälineitten, puunjalostuslaitosten, kangasteollisuus y.m. laitosten verkon kaikessa laveudessaan.

Neuvostotalouksien tulee olla agronomisen toiminnan taimitarhoja. Niissä tulee olla rotukarjaa, hevosjalostuslaitoksia, toimittaa vilja- ja kasvislajien jalostamista j.n.e.

Lopuksi tulee neuvostotalouksien olla sosialistisen valistuksen keskuksina, uuden ihmisen kasvattajina.

Useat eivät vielä voi vapautua kuvittelemasta kapitalistista rakennetta. Sen sisällä on kysymys ratkaistu maaseudun proletarisoimisella; porvariston tavalla tai toisella harjoittaman riistämisen kautta on köyhdytetty osa maaseudun väestöstä. Myös vaikutti väestön lisääntyminen, maaseudulla ei ole ollut tilaa kaikkien voimien käyttämiselle. Tämä kaikki on aiheuttanut vuosittain kymmenien tuhansien ihmisten siirtymisen maaseudulta kaupunkiin.

Siten on muodostunut ja kasvanut kaupunkien työväenluokka.

Miten tämä kehitys käy sosialistisessa järjestelmässä? Mitä voi maaseudun asukas tuoda teollisuuteen, kaupunkiin? Vastauksen määrää kaksi ehtoa.

Ensinnäkin sosialistinen rakenne on ennen kaikkia tietoisesti järjestetty ja yhteiskunnan itsensä hallitsema, järjestetyn työn rakenne. Kapitalistisessa järjestelmässä havaitsemistämme työprosessin muodoista siirrymme suunnitelman mu-

kaisiin, järjestettyihin muotoihin. Tällöin kaikkien ja jokaisen työ voi tulla suunnatuksi ja järjestetyksi neuvostovallan elinten kautta siten kuin sitä vaativat yhteiskunnan edut.

Tämä merkitsee sitä että jos nykyään on välttämätön mobilisoida voimia teollisuutta varten, esim. poltto- ja raakaaineitten hankintaan j.n.e., niin yhteiskunnan organit mobilisoivat niitä. Jos päinvastoin käy välttämättömäksi lisätä voimia maataloustuotantoon, niin voidaan päinvastoin siirtää voimia teollisuudesta maatalouteen.

Sosialistisessa rakenteessa yleensä eroaa työn järjestäminen jyrkästi siitä mitä se oli kapitalistisen järjestelmän aikana. Siten myös työvoimien siirtäminen yhdeltä tuotannon alalta toiselle tuskin kohtaa esteitä.

Toiseksi kollektiivisille perusteille järjestetyn elämän ja toiminnan etevämyys tulee siinä määrin suureksi että se on voimakkaana vetovoimana ihmisiin jotka puuhailevat pientaloudessaan.

Kuten nykyään ihmiset menevät kouluihin ja yliopistoihin niiden etuisuuk-

sien takia, joita tiede ja tieto antavat, niin sosialistisen rakenteen aikana ihmiset jättävät eristetyn pikku touhuja sisältävän asemansa ja menevät sinne, jossa kiehuu yhteiskunnallinen elämä, jossa ratkaistaan olemassaolon tärkeimpiä kysymyksiä ja jossa ihmisen toiminta on asetettu korkeimmalle ja täydellisimmälle asteelle.

Kaupunki on myös ennen ollut puoleensa vetävänä keskuksena. Nyt maaseudulle ulotettu proletaarinen kulttuuri muodostaa keskuksia, joiden ympärille yhdistyvät ja järjestyvät miljoonat ihmiset yhteistoimin luomaan uutta elämää.

Siten tulee tapahtumaan nyt jällelle jääneen maaseudun muuttuminen korkeampaan muotoon, jollaisena tulee olemaan yhdistynyt kaupunki ja maaseutu. Maaseutulainen kaupunki tai kaupunkilainen maaseutu tulevat lujasti seisoimaan kollektiivisen työn järjestyksen ohjalla, joka on sovitettu neuvostostyöjärjestelmän mukaiseen joukkojen hallintaan ja jatkavat, täydellistyttävät sosialistista rakennustyötä.

Kymmenen vuoden kansanvalistustyö Neuvosto-Venäjällä.

Kirj. Ivar Lassy.

Kymmenen vallankumousvuoden saavutukset.

Neuvostovaltion valistustyön periaatteet ja rakenne.

Sotakommunismin vaihe oli meillä joka suhteessa myrskyisen taistelun, suunnittelelmattomuuden, vallankumouksellisen päätöksen ja sankarillisuuden aikaa niin poliittisella kuin muillakin aloilla. Uusi talouspolitiikka ja sosialistisen talouden rakennustyö toivat mukanaan kaikkeen meidän toimintaamme syvää järjestelmällisyyttä, suunnitelmanmukaisuutta, kylmää harkintaa ja realismia, vakavaa itsetarkkailua ja arvostelua sekä kuria ja joustavuutta.

Nyt kymmenen vuotta Lokakuun vallankumouksen jälkeen on tämä syvä sisällin muutos jo päässyt vaikuttamaan valistustyönkin kaikille aloille.

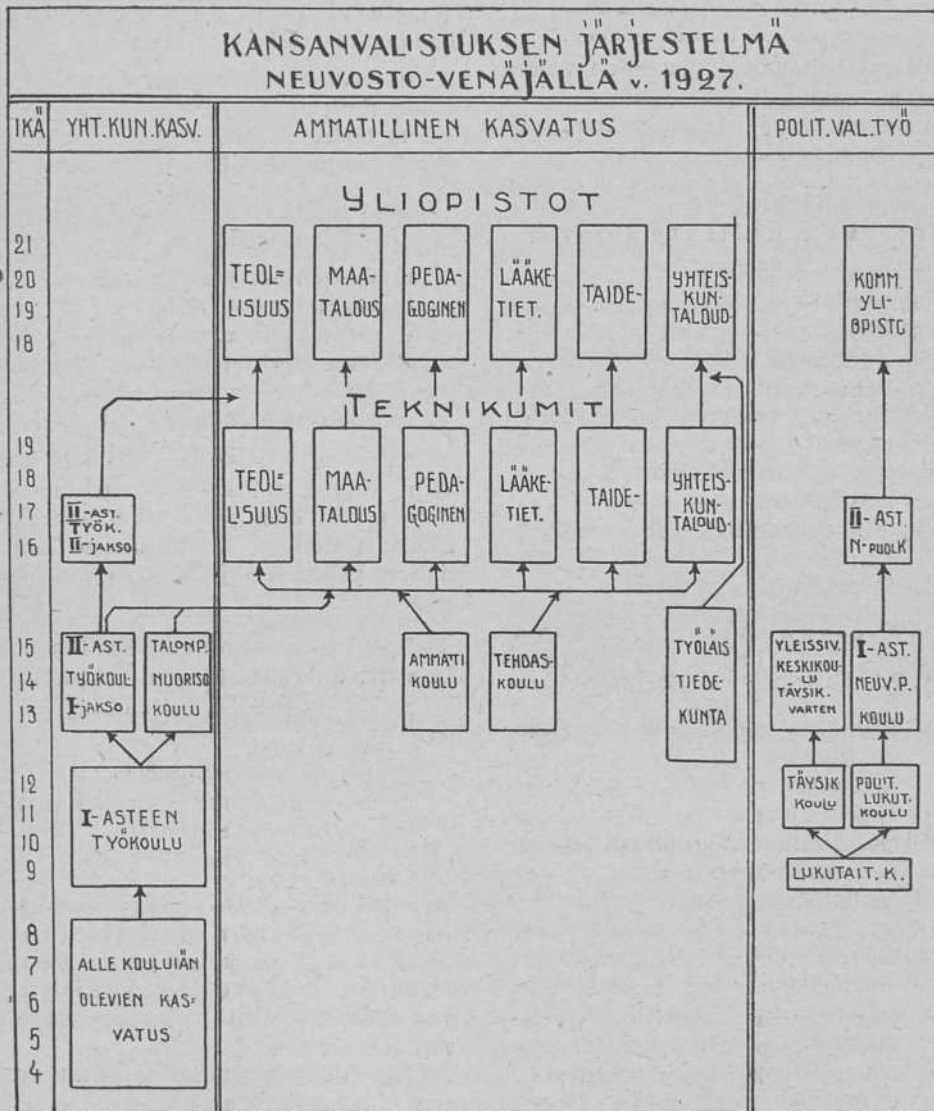
Ensiksikin on neuvostovallan valistustyön luonne tullut täysin selväksi ja konkreettiseksi. Se erikoisuus sisältyy lähinnä seuraavaan:

- 1) Valistustyömme proletaarinen luokaluonne;
- 2) Valistustyön yhteys taloudellisen rakennustyön kanssa;
- 3) Valistustyön keskittyminen proletaarisen valtion käsiin;
- 4) Työtätekevien joukkojen ja opiskelvan nuorison aktiivinen osanotto valistustyön järjestämiseen ja kontrolliin;

5) Yleissivistävän valistustyön yhteys tuotannollisen työn ja yhteiskunnallis-poliittisen toiminnan kanssa;

6) Valistustyön ja kasvatusjärjestelmän mukautuminen uusimman biologisen tieteen tuloksiin ihmisen ja erikoisestikin

Kolmanneksi on neuvostovallan valistustyön johtava elin, VKK, monien muutosten jälkeen (sen toimitsijain lukumäärä putosi 8,000:sta v. 1920 2,500:een v. 1921 ja 700:aan v. 1927) saanut täsmällisen muotonsa, joka kuvastuu seuraavasta:

kasvavan nuorison luonnonominaisuuksiin nähden.

Toiseksi on itse valistustyön järjestelmä tullut kiinteäksi ja johdonmukaiseksi. Se kuvastuu seuraavasta taulukosta:

Valistusasiain kansankomissariaatin johdossa on Kansankomissaari ja hänen puheenjohtollaan toimiva VKK:n kollegio. VKK jakautuu 8 osastoon, joilla on seuraavat alaosastot.

1) Valtion tieteellinen neuvosto (Gus):

- a) metodinen keskusbyroo;
- b) tieteellisten työntekijäin valmistuskomitea;
- c) tieteellis-poliittinen seksia;
- d) tieteellis-teknillinen seksia;
- e) tieteellis-pedagoginen seksia;
- f) tieteellis-taiteellinen seksia.

Valtion tieteellisen neuvoston tehtävänä on johtaa kaikkea metodista ja ohjelmatyötä valistusosalalla ja tarkastaa kaikki oppikirjat.

2) Administrativis - organisaatioonin hallinto:

- a) yleinen kanslia;
- b) tilasto;
- c) talousasiat;
- d) raha-asiat;
- e) rakennusasiat;
- f) itseään kannattavien laitosten osasto;
- g) työntekijäin luettelointi;
- h) eläkekommisio;
- i) „Kansanvalistus” - lehden toimitus;
- j) inspektori.

3) Yhteiskunnallisen kasvatuksen hallinto (Glavsotsvos):

- a) kouluikää nuorempien lasten kasvatatus;
- b) alkeisopetus;
- c) keskikouluopetus;
- d) alaikäisten yhteiskunnallis-oikeudellinen turva;
- e) opettajiston lisävalmistus.

4) Ammatillisen kasvatuksen hallinto (Glavprofobr):

- a) työläisten kasvatatus;
- b) keskikouluopetus (teknikumit);
- c) työläis-tiedekunnat (rabfakit);
- d) yliopistot.

5) Poliittisen valistustyön hallinto (Glavpolitprosvet):

- a) maaseututyö;
- b) kaupunkityö;
- c) lukutaidottomuuden likvidoinnin;

- d) PVH:alaiset koulut ja kurssit;
- e) taiteellinen valistus;
- f) kirjastotyö;
- g) kirjatutkimuskomitea;
- h) „Kommunistinen valistus” - lehden toimitus.

6) Tieteellisten, tieteellistaiteellisten ja museoiden hallinto (Glavnauka):

- a) tiede;
- b) museot;
- c) taide;
- d) luonnonsuojelus.

7) Kirjallisuus- ja kustannushallinto (Glavlit):

- a) yleinen osasto;
- b) venäläinen kirjallisuus;
- c) vieraskielinen kirjallisuus;
- d) sotilalliset - taloudellinen kirjallisuus;
- e) yliohejmistokomitea.

Kirjallisuus- ja kustannushallinnon tehtäviin kuuluu antaa lupa kustannustointaan, kaikkien painotöiden ennakkotarkastus, kielletyn kirjallisuuden luettelointi ja kaikkien ohjelmistojen ennakkotarkastus.

8) Vähemmistökansallisuuksien neuvosto (Sovnatsmen):

- a) suomalais-ugrilaiset kansallisuudet;
- b) läntiset kansallisuudet;
- c) mongolilais-mandshurilaiskansat;
- d) pohjois-kaukasialaiset;
- e) turkkilaiset kansallisuudet.

Lopuksi ovat myös VKK:n alaisia Valtion kustannusyhtiö (Gosdat), Valtion kinoyhtiö (Goskino) ja Yhdistetty musiikki-tuotannollinen yhtiö (Muspred).

VKK:n alaisina eliminä toimivat läänneissa Läänin kansanvalistusosastot (Gubono), kihlakunnissa Kihlakunnankansanvalistusosastot (Uono), kaupungeissa Kaupunkien kansanvalistusosastot (Gorono) ja kunnissa Kansanvalistustyön kunnan valtuutetut.

Tämä koneiston rakenne on sama eri liittoneuvostotasavalloissa ja (jonkun verran yksinkertaistettuna) autonomisissa tasavalloissa.

Lisäksi tulee sitten vielä se hyvin laaja ja monipuolinen koulu- ja valistusverkko, joka on Punaisen armeijan, ammattiliittojen, puolueen, nuorisoliiton y.m. järjestöjen alaisena toimien VKK:sta riippumatta, vaikkakin tietysti vuorovaikutuksessa sen vastaavien elimien kanssa.

Kansanvalistustyön aineellinen pohja.

Kansanvalistustyön menot peitetään nykyään osaksi valtion varoista, osaksi paikallisista (lähinnä kuntien ja kaupunkien) varoista, langeten jälkimäisten osalle tavallisesti vähintään kaksi kertaa suurempi yleisumma kuin edellisten.

VSFNT:n (mukaanluettuna autonomiset tasavallat) menobudjetissa v. 1925—26 lankesi kansanvalistustyön osalle n. 350 milj. rpl., mikä oli 42% enemmän kuin edellisenä vuonna ja muodosti n. 30% yleisestä (valtion ja paikallisesta) budjetista. Asukasta kohti lankesi yleisiä kansanvalistus menoja 3,52 rpl (2,56 rpl. v. 1924—25). Näemme siis tässä hyvin huomattavan, jopa myrskyisen kasvun, varsinkin kun ottaa huomioon, että v:n 1924—25 budjetti myös oli noussut n. 40% verrattuna v:n 1923—24 budjettiin ja tämä 100% verrattuna v:n 1922—23.

Valtiobudjetissa jakautuivat kansanvalistusmenot seuraavasti: Työpalkkaan 46%, talousmenoihin 12%, opetusmenoihin 13%, oppilaskunnan avustukseen 26%, muut menot 3%. Siis suurin osa menoista välittömästi opettaja- ja oppilaskunnan ylläpitoon. Alin opettajapalkka oli v. 1926—27 35—45 rpl kuussa. On myös saatu alulle alimman opettajiston eläkeavustus, joskin se toistaiseksi on hyvin pieni (20 rpl. kuussa). Sen sijaan on alimmalla opettajistolla kaikkialla vapaa asunto, lämpö ja valo.

Verrattuna kansanvalistusmenoihin ennen sotaa muodostivat meillä samat menot v. 1922—23 38%, 1923—24 80%, 1924—25 113% ja 1925—26 143%, mutta tässä on tietenkin otettava huomioon melkein 50% alempi rahanarvo, joten me tosiasiallisesti emme vielä ole saavutta-

neet ennensotaista aineellista pohjaa kansanvalistustyölle, joskin ollaan siihen hyvin nopeasti pääsemässä ja joskin menot nyt paljoa enemmän lankeevat työväenluokan ja talonpoikaiston hyväksi kuin mitä tapahtui tsaarinaikana, jolloin suurin osa lankesi yläluokkien hyväksi.

Saavutukset yhteiskunnallisen kasvatuksen alalla.

Jos me yleensä olemme saavuttaneet eräänlaisen „stabilisoinnin” kasvatustyön alalla, niin on se stabilisointi ennen kaikkea tapahtunut yhteiskunnallisen joukkokasvatuksen suhteen. Niin laitostyytit kuin opetusohjelmat ja opetustavat ovat suurin piirtein kaikkialla jo riittävästi vakiintuneet useammiksi vuosiksi eteenpäin.

Kouluikää nuorempien lasten kasvatustyö erityyppisissä lastentarhoissa (v. 1926 Neuvostoliitossa 1366 lastentarhaa joissa 72,478 lasta) ja lastenkodeissa kasvaa yleisestä taloudellisesta noususta ja jo verrattain pitkästä rahanajasta huolimatta sikäli kuin näiden laitosten hoidettavaksi tulevat ei vain kodittomat, vaan myös työssä käyvien vanhempien lapset. Täten ovat jo naiset osaksi, tosin vielä hyvin pieneksi, vapautuneet kahlehtivista perhehuolista.

I asteen työkoulujen lukumäärä on v:sta 1923 v:teen 1926 kasvanut VSFNT:ssa (aut. tasavaltoja lukuunottamatta) 53,757:sta 59,373, opettajain lukumäärä 107,750:sta 118,746:een ja oppilaiden lukumäärä 4,299,800:sta 4,927,223:een, mikä on huomattavasti enemmän kuin suunnitelmissamme edellytettiin ja 30,9% enemmän kuin ennen sotaa. Kaikissa Neuvostoliiton tasavalloissa lasketaan yhteensä olevan 95,588 I asteen koulua, niissä opettajia 186,296 ja oppilaita 7,826,293 (1926).

Lähimpien vuosien päättehtävänä on I asteen kouluverkon laajentaminen niin että voitaisiin panna toimeen ehdoton koulupakko koko Neuvostoliitossa.

II asteen kouluja (ilman I asteen puolta) oli Neuvostoliitossa v. 1926 981, niissä opettajia 13,010 ja oppilaita 279,900, seitsenvuotisia kouluja 4,309, niissä opettajia 54,782 ja oppilaita 1,565, 415 sekä yhdeksänvuotisia kouluja 767, niissä opettajia 18,743 ja oppilaita 429,002 ja

kouluikäisten lastenkoteja 2,962, niissä kasvatustyöntekijöitä 16,530 ja kasvatteja 253,654. Talonpoikaisnuorisokouluja laskettiin Neuvostoliitossa 1926 olevan 491, niissä opettajia 2,078 ja oppilaita 36,163, koulukommuuneja ja siirtoloita 360, joissa kasvattajia 2,475 ja kasvatteja 40,959, vajamielisten lastenkouluja 223, joissa opettajia 1831 ja oppilaita 16,195, vajamielisten lastenkoteja 368, joissa kasvattajia 2,819 ja kasvatteja 22,027 sekä muuntyyppisiä lastenkoteja 275, niissä kasvattajia 1,559 ja kasvatteja 17,753.

Kaikki yhteenlaskettuna saamme yksistään yhteiskunnallisen kasvatuksen alalla 107,590 kasvatustilasta, 404,557 kasvatustyöntekijää ja 10,305,185 kasvatettavaa lasta (kouluikäisten normaali-lastenkotien kasvatteja lukuunottamatta).

Kun samalla valtiollisella alueella tsaarivallan vastaavissa oppilaitoksissa oli vain 6,780,000 lasta, huomaamme miten valtavan nousun kansanvalistustyö vallankumouksen kautta on saanut.

Kun edelleen muistamme, että tästä kasvatettavien lasten lukumäärästä melkein kaikkien kasvatusta tapahtuu kokonaan valtion tai muiden yhteiskunnallisten elimien laskuun ja kun melkein puoli miljoonaa lapsista asuvat ja elätetään yleisillä varoilla lastenkodeissa, niin voimme sanoa, että tuskinpa on maailmassa vielä moista yleistä kasvatustyötä tehty yhden valtiojärjestelmän puitteissa.

Koulutyypeissä ei ole viime vuosina tapahtunut sanottavia muutoksia. Kouluihin vastaanotettaessa annetaan kaikkialla ja järjestelmällisesti etusija työläisten, talonpoikain ja valistustyöntekijäin lapsille. Koulutyössä kiinnitetään erikoisen paljon huomiota yhteiskunta-poliittiseen kasvatukseen, joka tapahtuu koulun itsehallintoelimien, klubityön, pioneeri- ja nuoriso- sekä muiden yhteiskunnallisten järjestöjen kautta.

Suuri työ on suoritettu vanhan opettajiston lisävalmistukseksi ja uuden, punaisen opettajiston luomiseksi, jota tarkoitusta ennenkaikkea palvelevat lukuisat kurssit, edustajakokoukset ja pedagogiset aikakauslehdet ja kerran aikossa ilmestynyt, hyvin toimitettu „Opettaja-

lehti”. Olisi erehdyttävää sanoa, että opettajisto kokonaisuudessaan olisi vielä ammattitiedollisesti ja poliittisesti tehtävänsä tasalla, mutta perinpohjainen muutos on epäilemättä tapahtunut verraten vallankumouksen ensimmäisiin vuosiin, ja voi sanoa, että opettajisto kokonaisuudessaan seisoo neuvostovallan kannalla ja tekee voitavansa sen lujittamiseksi.

Suurimpina puutteellisuuksina työkouluissamme on mainittava koulujen riittämättömän varustaminen opetusvälineillä, työperiaatteen riittämättömän toteuttaminen ja ruumiillisen kasvatuksen vaillinaisuus.

Saavutukset ammatillisen kasvatuksen alalla.

Ammatillista joukkokasvatusta annetaan nykyään neljässä erityyppisessä laitoksessa, nim.: ammattikasvatuksellisissa työverstaissa (jollaisia v. 1926 oli 234, niissä opettajia 1,363 ja oppilaita 17,800), ammattikasvatuksellisilla kursseilla (1,139, opett. 8,916, oppil. 127,609), ammattikouluissa (1,126, opett. 12,148, oppil. 115,972) ja tehdaskouluissa, ven. Fabsavutsh (932, opett. 12,202, oppil. 96,645).

Näistä ovat tyyppiltään huomattavimmat tehdaskoulut, joita VKK:n vuosikertomuksessa 1923—24 kutsuttiin „yhdeksi Neuvostoliiton koulujärjestelmän arvokkaimmaksi laitokseksi”. Tehdaskoulu on luonteeltaan ammattikoulu tehtaan yhteydessä, joka toistaiseksi on perustunut I asteen työkoulun tietomäärään ja jonka oppilaat ovat samalla tehtaassa työssä. Opintoaika on 3—4 vuotta ja pääsevät oppilaat koulusta ulos ammattityömiehinä tai alemmina mestareina. M. Pokrovski lausui kerran tehdaskoulusta, että se meillä toistaiseksi on „ainoa koulu, jonka toiminta käytännössä perustuu Marxin lausumiin periaatteisiin. Tämän mukaan olisi järjestettävä jokainen ammatillinen joukkokoulu”.

Väliasteena alimpien ja korkeimpien ammattikoulujen välillä ovat teknikumit. Niitä oli v. 1926 Neuvostoliitossa 976, joissa opettajia 19,561 ja oppilaita 181,222. Melkein kaikkien teknikumien (niinkuin myös muutamien ammattikoulujen) yhteydessä on internaatteja, joissa köyhimmistä työläis- ja talonpoikaisperheistä lähteneet

oppilaat saavat maksuttomasti asunnon, elatuksen, vaatetusta, rahastipendin y.m. Varakkaimmilla oppilailta otetaan sen sijaan (kuten toisen asteen työkoulussa) maksu opetuksesta (paitsi opettajateknikumeissa). Teknikumien opettajakunta on suuremmassa määrin kuin työkoulujen, vanhan, porvarillisen yhteiskunnan kasvattama ja vähemmän aktiivinen neuvostovallan proletaarisessa sivistystyössä, pystyen sille kuitenkin täysin lojalena.

Hyvin tärkeänä väliaikaisena koulutyypinä ovat työläistiedekunnat yliopistojen yhteydessä (työläistiedekuntia laskettiin v. 1926 Neuvostoliitossa olevan 108, niissä opettajia 4,157 ja oppilaita 46,953). Niihin otetaan täysikäisiä työläisiä ja talonpoikia, jotka vähintään kolme vuotta ovat olleet tuotannollisessa työssä ja jotka 3—4 vuoden aikana saavat riittävän valmistuksen siirtyäkseen yliopistoihin. On olemassa myös iltatyöläistiedekuntia sellaisia työläisiä varten, jotka päivällä ovat työssä ja haluavat valmistautua korkeimpaa oppilaitosta varten.

Erityyppisiä yliopistoja laskettiin v. 1926 olevan Neuvostoliiton alueella 152, niissä opettajia 18,696 ja oppilaita 169,993 (melkein kolme kertaa enemmän kuin v. 1914, jolloin oli 59,000 samalla alueella). Yliopistoihin pääsevät ensi sijassa työläistiedekunnan suorittaneet sekä työläis- tai talonpoikaisperää olevat ja valistustyöntekijäin lapset. Nykyään perustuvat yliopistot yhdeksänvuotisiin kouluihin tai vastaavaan valmistukseen. Niiden tehtävänä ei ole antaa yksinomaan syviä spesialitietoja, vaan myös riittävä yleissivistys ja kommunistinen kouluutus. Että harvoilla yliopistojen opettajista on marxilaista kouluutusta on valitettava tosiasia, jota ei kädenkäänteessä, kaikkein vähimmin administratiivisin keinoin voi korjata. Kuluu vielä useita vuosia ennenkin yliopistomme siinä suhteessa ovat kommunistisen tehtävänsä tasalla.

Saavutukset poliittisen valistustyön alalla.

Suurimpana työtehtävänä on tällä alalla ollut lukutaidottomuuden likvidointi täysikäisen väestön keskuudessa.

V. 1926 toimi Neuvostoliitossa 49,804 rekisteröityä lukutaitoisuuskoulua, joissa saivat opetusta 1,599,755 henkilöä. XI Neuvostoedustajakokouksen asettamaa tehtävää likvidoida lukutaidottomuus kokonaisuudessaan Lokakuun vallankumouksen kymmenvuotismuistojuhlaan mennessä ei tietenkään oje voitu täyttää, niin paljon kuin tämä tunnuslause onkin pakottanut ponnistamaan kaikki voimattahan suuntaan. Tämä tehtävä on sentään melkein kokonaisuudessaan toteutettu kaupungeissa, keskuslääneissä, ammattiliittojen jäsenten joukossa ja Puna-armeijassa. Enimmin ovat jääneet jällelle vähemmistökansallisuuksien alueet.

Korkeampia yleissivistäviä kursseja täysikäisiä varten oli v. 1926 rekisteröity 511, joissa opettajia 4,144 ja oppilaita 68,325. Vastaavia poliittisia kouluja ja kursseja oli 6,431, joissa 8,099 opettajaa ja 205,547 oppilasta. Yksi- ja kaksivuotisia neuvosto-puoluekouluja oli 259, joissa 2,605 opettajaa ja 29,789 oppilasta.

Neuvosto-puoluekoulujen tehtävänä oli aikaisemmin valmistaa puolue- y.m. yhteiskunnallisia toimitsijoita kunnan (I asteen n.-p. koulu) ja kihlakunnan (II asteen n.-p. koulu), mittakaavassa, mutta vuodesta 1925 alkaen on neuvosto-puoluekoulujen päätehtäväksi tullut valmistaa kuntien lukutuvanhoitajia ja puoluepropagandisteja maaseutua varten.

Opetusmetoodeissa ovat neuvosto-puoluekoulut panneet alulle uuden n.k. laboratorisen järjestelmän, joka on tunnettu Yhdysvaltojenkin kouluissa Dalton-planin nimellä ja jonka erikoisuus on siinä, että opetustyö tapahtuu „tehtävien” mukaan, joita oppilas itsenäisesti suorittaa „laboratorioissa” eli „kabineteissa” olematta tiukan lukujärjestelmän sitoma ja suorittaan työnsä „omalla tempollaan”. Tämä järjestelmä on omaksumiseen nähden tuottanut hyvin hyviä tuloksia ja on viime vuosina nopeasti levinnyt useimpiin kesikouluihin ja moniin yliopistoihinkin.

Poliittisen valistustyön joukkolaitoksina ovat lukutuvat kunnissa ja klubit kaupungeissa. Lukutupia on yksi tai kaksi joka kunnassa ja niiden yhteydessä tavallisesti kunnankirjastot. Lukutuvat ovat

maaseudulla kaikkien poliittisten kampa-
pailujen keskuksina, niiden kautta ennen
kaikkea leviävät kirjat ja sanomalehdet,
niiden yhteyteen järjestetään paraikaa
laaja radioverkko, niissä toimitetaan
paikkakunnan n.k. seinälehti, ne ne jär-
jestävät ja ohjaavat lukuisat opiskelu-
piirit y.m. Samat tehtävät lankeevat kau-
pungeissa klubien osalle, jotka tavallisesti
toimivat ammattiliittojen yhteydessä.

Kirjastoverkko on viime vuosina suu-
resti laajentunut. Yksistään VSFNT:ssä
laskettiin jo v. 1925 olevan 4,343 kaupun-
kikirjastoa, 6,414 vakinaista kyläkirjastoa
ja 13,726 kiertävää kirjastoa. Lukuhalu on
erinomaisen suuri, mutta todeta täytyy,
että kirjastot laadultaan usein ovat köy-
hät. Itse kirjastotyöhön kuuluu paitsi
kirjojen ulosanti suuri yhteiskunnallinen
työ erikoisestikin poliittisten kampa-
pailujen yhteydessä.

Erikoisena poliittisen valistustyön alana
on itseopiskelutyön järjestäminen ja
ohjaaminen. Itseopiskelupiirien luku-
määrä on lyhyessä ajassa kasvanut huo-
maavasti. VSFNT:n 35:ssä läänissä oli
vv. 1924—25 2,777 rekisteröityä itseo-
piskelupiiriä, joissa 82,000 jäsentä,
vv. 1925—26 sitä vastoin jo 7,450 piiriä
ja niissä 120,000 jäsentä.

Tiede ja tieteelliset lai-
tokset.

Voi erehtymättä sanoa, että mikään
valistustyön ala ei ole tähän saakka jää-
nyt Neuvosto-Venäjällä toimimaan niin
omin päin, niin rauhoitettuna kaikesta
ulkopuolisesta ohjauksesta kuin tieteel-
listen laitosten työ. Ne toimivat suun-
nilleen siinä laajuudessa ja suurin piirtein
myös samalla tavalla kuin ennen vallan-
kumousta, ja täytyy vain valituksella to-
deta, että marxilainen maailmankatsomus
ja metodi on niistä usein vielä hyvin
kaukana. Siitä huolimatta on neuvosto-
valta järjestelmällisesti tehnyt kaiken
voitavansa osoittaakseen näille laitok-
sille, niiden työlle ja tieteellisille työn-
tekijöille aineellista tukea.

On mahdotonta tehdä tarkkoja, nume-
rollisia vertailuja, mutta varmaa on, että
esim. luonnontieteiden laajalla, monipuol-
lisella alalla tieteellisten laitosten työ on
vähintään yhtä suuri ja luultavasti suu-

rempikin kuin ennen vallankumousta. Se
tulee vuosi vuodelta yhä lähempään ja
järjestelmällisempään yhteistoimintaan
tuotannon kohottamisen ja järkiperaistyt-
tämisen kanssa. Yhteys ulkomaiden tie-
teellisten laitosten kanssa on jo melkein
normaali. Tieteellisen Akatemian 200 vuo-
tismuistojuhlissa v. 1926, jonka neuvosto-
valta kohotti yleisvenäläiseksi kulttuuri-
juhlallisuudeksi, kävi suuri joukko ulko-
maisia tiedemiehiä, samoin kuin venä-
läiset tiedemiehet kesällä 1927 suorittivat
kollektiivisen matkan Saksaan. V. 1925—
26 kävi 77 tied miestä neuvostovallan
komennuksilla ulkomailla. Tieteellistä
kirjallisuutta lähetettiin 1925—26 ulko-
maille 38,984 nidettä ja saatiin sieltä lah-
jaksi 15,511 nidettä. Lukuisia tieteellisiä
retkikuntia on viime vuosina järjestelty
niin Neuvostoliiton alueella kuin sen rajo-
jen ulkopuolella (esim. P. K. Koslowin
suuri Mongolian retkikunta). Geologian,
fysikan, kemian, fysiologian ja radiolo-
gian aloilla ei tieteellinen tutkimustyö
ole täällä länsimaista jälellä. Museot ja
tieteelliset kirjastot ovat yhtä hyvässä
kunnossa kuin silloin kun vallankumous
ne otti vastaan, ja monet niistä ovat huo-
mattavasti laajentuneetkin. Onpa neu-
vostovallan aikana perustettu useita
uusiakin luonnontieteellisiä tutkimuslai-
toksia, joista huomattavimmat K. Ti-
mirjasewin Instituutti, jonka erikois-
tehtävänä on tutkia luontoa materialistis-
marxilaisen metodin mukaan, Hydrologi-
nen Instituutti, yksi maailman monipuol-
lisimpia, Tieteellinen Merimuseo, Darwi-
nin Luonnontieteellinen Museo, Röntgeno-
loginen Instituutti, Geofysillinen Insti-
tuutti y.m. y.m.

Ennen kaikkea on tietysti koetettu
luoda uutta vallankumoushistorian ja
kommunistisen tieteen alalla. Niin Lenin-
gradiin kuin Moskovaan on luotu suurem-
moisia vallankumousmuseoita, Mosko-
vassa toimivat Kommunistinen Akademia,
Punaisen Professuuriin Instituutti, Aineel-
lisen Kulttuurihistorian Akademia, Idän
tutkimuksen Instituutti, Marx-Engels
Instituutti ja Leninin Instituutti. Kah-
della viimeainitulla ei ole vertojaan
koko maailmassa historiallisina aarreait-
toina ja tieteellisinä tutkimuskeskuksina.
Ilman niiden aineistoa on enää mahdo-

tonta kirjoittaa mitään nykyaikajista tieteellistä teosta luokkataistelu- ja vallankumoushistoriasta Venäjällä ja muissa maissa.

Milloinkaan ei ole Leningradissa ja Moskovassa nähty niin laajaa ja suunnitelmallista museoissakäyntiä kuin viimeisinä vallankumousvuosina. Vv. 1925—26 kävi yksistään Leningradin museoissa 980,200 henkeä ja Moskovassa 1,033,300 henkeä.

Samalla on myönnettävä, että jatkuva vallankumoustilanne sekä suuret taloudelliset ja poliittiset tehtävät eivät ole sallineet kiinnittää riittävää huomiota uusien tieteellisten työntekijöitten valmistamiseen. Tässä suhteessa on tilanne epäilemättä arveluttava ja vaatii päättäväisiä toimenpiteitä lähivuosina.

Taide, kino ja radio. Alempaa taiteellista kasvatusta varten toimi VSNFNT:ssa vv. 1925—26 38 musiikkikoulua (oppilaita 5,179), 14 kuvaamataiteiden koulua (opp. 1,242), 3 taiteellista tanssikoulua (opp. 260) ja 42 yksityisluontoista studiota (opp. 3,400).

Lisäksi toimi 63 taiteellista teknikumia, joissa opettajia oli 1,449 ja oppilaita 89,260. Ne jakautuivat seuraavasti: 7 taide-teollisuus-, 3 taideopettaja-, 6 taide-, 7 teatteri-, 40 musiikkitekneumia. Mainittava on myös 2 kinodramaattista teknikumia ja 2 käsäteollisuustekneumia

Maaseututaiteen, ennen kaikkea maaseututeatterin nostamista varten suorittaa hyvin laajan työn Moskovassa toimiva Talonpoikaistaiteen Keskuskoti valmistamalla taiteellisia ohjaajia maaseutua varten, järjestämällä malliesityksiä, lähettämällä neuvoja ja kiertokirjeitä, julkaisemalla kirjallisuutta y.m.

Erityyppisiä tieteellistaiteellisia korkeimpia oppilaitoksia on yhteensä 58, joista huomattavimpia v. 1921 perustettu valtion Taidetta tutkivien tieteiden akadmia Moskovassa.

Tämä hyvin laaja ja monipuolinen taidekasvatuksellinen työ sivuuttaa suuresti sen, mikä oli ennen sotaa, ja on suurimaksi osaksi suunnattu työläis-, talonpoikais- ja kaupunkien keskikerrosten taiteelliseen kasvattamiseen. Taide on kaikkialla suuresti saanut proletarisen

sisällön, joskin muodot vielä usein ovat vanhat.

Vanhasta taiteesta toimii vielä koko loistossaan ooppera, keskusteatteri, balletti ja filharmonia. Enimmin on vallankumouksen aikana kehittynyt eteenpäin teatteri, jonka huomattavimmat edustajat, Moskovan Taiteellinen teatteri, Meyerholdin teatteri ja Leningradin Vallankumousteatteri ovat jo aikoja sitten saavuttaneet maailmanmaineen. Vallankumousoajan luoja ovat myös hyvin korkealla kannalla olevat Moskovan ja Leningradin lastenteatteri, Moskovan juutalainen teatteri y.m.

Väliaikaisesti kehityksessä jällelle ovat jääneet kuvaamataiteet (erikoisestikin kuvanveisto, monista tilauksistaan huolimatta), rakennustaide ja musiikki (huomattavin uusi säveltäjä Prokopiew). Erikoisen suosittu on sen sijaan allut dramaattinen tanssi.

Yleisenä piirteenä on mainittava, että varsinkin vallankumouksen viimeisinä vuosina taide on suuresti „mennyt kansaan” ja taiteellinen luomistyö rikkaasti kukoistanut kaikissa nuorison oppilaitoksissa, klubeissa y.m.

Kino on koko vallankumouksen ajan ollut neuvostopropagandan kaikkein tärkeimpiä välineitä. Yksistään v. 1925—26 laskettiin keskuksessa markkinoille 261 uutta neuvostofilmiä. Neuvostofilmin laatu on jo siksi korkea ja sisällöltään siksi arvokas ettei ulkomaalainen filmi-taide Neuvostoliitossa enää kestä kilpailua sen kanssa, vaikka tuonti on runsas (v. 1925—26 321 markkinoille laskettua ulkomaalaista filmiä). Pääpaino on pantu vallankumous- ja tieteelliselle filmille. Monet neuvostofilmit, kuten „Potemkin”, „Äiti” (Gorkin mukaan), „Palatsi ja linna”, „Punaiset piruttaret”, ovat saavuttaneet maailmanmaineen ulkomaiden porvariston sensuuriesteistä huolimatta. Kinoteatterien verkko ulottuu jo hyvin laajalle maaseudullekin, joskin tässä suhteessa on vielä suuri työ edessä ennenkuin voimme saavutuksimme tyytyä.

Radio sai myrskyisen kasvun vasta vv. 1926—27. Puuttuu vielä tarkkoja numerotietoja, mutta varmaa on, että radio melkein kaikkialla jo on päässyt tunkeutumaan tehtaisiin ja suurempiin

talonpoikaiskyliin. Leningradissa ja Moskovassa toimivat hyvin voimakkaat kaukopuheluasemat, joiden ohjelmisto (erikoisestikin uusi Kominternin asema ja Popowin asema Moskovassa) on arvokasta, kansanomaista ja huolellisesti toimitettua.

Kustannustoiminta.

Millään valistustyön alalla ei proletariaatin diktatuuri ole pitänyt ohjaksia niin tiukasti käsissään kuin painetun sanan suhteen. Kustannustoiminta on kyllä ollut verrattain vapaa, mutta mitään painotöitä ei voida suorittaa ennenkuin VKK:n Kirjallisuus- ja kustannushallinto (Glavlit) tai sen haaraosastot ovat hyväksyneet käsikirjoituksen painettavaksi.

V. 1926 laskettiin VSFNT:ssa olevan 1,111 kustannusliikettä, joista melkein puolet Leningradissa ja Moskovassa. Niistä oli neuvostoelementtien kustannusliikkeitä 476, puolue-elimien 400, ammattiliittojen 79, osuustoimintajärjestöjen 53, yksityisiä 88 ja muita 75.

Jos tarkastamme mitä lajia kirjallisuutta etupäässä kulki keskuksen Kirjallisuus- ja kustannushallinnon kautta, niin näemme että neuvosto- ja puoluekustannusliikkeiden (lukuunottamatta Valtion kustannusliikkeitä, sanomalehtiä ja s.s.) kautta painettiin koko lukumäärästä (26,333 kpl.), 14,695 teosta yhteiskunnallis-taloudellisten kysymysten alalta, 2,441 kpl. sovelletettujen tieteiden alalta, 1,923 kpl. kaunokirjallisuutta j.n.e. yksityisissä kustannusliikkeissä oli kaunokirjallisuus etualalla (1,013 kpl. koko lukumäärästä 3,743 kpl.).

Ulkomaalaista kirjallisuutta tuotiin talousvuoden 1925—26 aikana maahan 4,814 teosta 30 eri kielellä, joista laskettiin markkinoille 4,112. Ulkomaisia sanomalehtiä laskettiin vapaasti markkinoille 300—350, ja aikakauslehtiä 70—100 eri lajia. Yhteensä meni postin kautta ilaajille 72,224 ulkomaalaista painotuotteiden ristisidettä.

Suurimpana kustannusliikkeenä toimi Valtion kustannusliike (gosisdat). Se kustansi v. 1925—26 3,576 eri teosta, niistä ensimmäisellä tilalla oppikirjallisuus (509 kirjaa, joiden keskimääräinen painosmäärä 32,000 ja yleinen kappalemäärä

yli 15 milj.), toisella poliittinen joukkokirjallisuus (524 kirjaa, 11 milj. kpl.), kolmannella yhteiskunta - taloudellinen kirjallisuus (250 teosta, 2,5 milj. kpl., joista 40% leniniläistä kirjallisuutta ja suurin osa vakavaluontoisia teoksia, joiden keskimääräinen koko 17 painoarkkia). Tieteellistä kirjallisuutta on vuoden kuluessa kustannettu 250 teosta, joiden yhteinen painosmäärä yli miljoonan sekä kaunokirjallista kirjallisuutta yli 250 teosta (mukaanluettuna käännöskirjallisuus), joiden painosmäärä melkein 20 miljoonaa.

Laadullisesti on kirjapainotyö v.n 1926—27 kuluessa hyvin huomattavasti parantunut niin että se jo siinäkin suhteessa pian voi kilpailla parhaimman ulkomaan kirjatutannon kanssa (mainittakoon esimerkkinä Leninin koottujen teosten toinen painos, Neuvostotietosanakirja, Pedagoginen ensyklopedia y.m.). Samalla on kirjallisuus tosin jonkun verran kallistunut.

Valistustyö vähemmistökansallisuuksien keskuudessa.

Ensi kerran maailmanhistoriassa lienee niin sturi ja järjestelmällinen valistustyö yhden valtion sisällä suoritettu vähemmistökansallisuuksien keskuudessa kuin näinä kymmenenä vallankumousvuonna Neuvostoliiton alueella. Työ on tapahtunut mitä vaikeimmissa ulkonaisissa olosuhteissa, sivistyksellisesti alhaisten kansallisuuksien keskuudessa, joille täytyi ensi töiksi luoda kirjakieli, jopa keksiä kirjaimetkin, se on tapahtunut useinkin hyvin kaukana sivistys- ja liikennekeskuksista, se on aineellisesti maksanut monta vertaa enemmän kuin vastaava työ olisi tullut maksamaan venäjänkielisenä — ja kuitenkin tätä työtä on suurella järjestelmällisyydellä ja menestyksellä suoritettu, osaksi vähemmistökansallisuuksien omilla voimilla, osaksi keskuselimien avulla.

Valistustyön kaikilla aloilla on ei ainoastaan liittotasavalloilla, kuten Ukraina, vaan myös jokaisella autonomisella tasavallalla, kuten pienellä Karjalalla, ollut täydellinen itsenäisyys ja riippumattomuus tehdä mitä se itse

parhaaksi katsoo. Yhdelläkään tov. Lunatsharskin allekirjoittamalla paperilla ei ole Karjalassa lainvoimaa ellei Karjalan VKK sitä myöskin allekirjoita.

Voimatta tässä yhteydessä mennä yksityiskohtiin vähemmistökansallisuuksien valistustyössä, koetamme meille läheisen Karjalan esimerkillä näyttää, miten se työ käytännössä tapahtuu.

Karjalan tasavallassa on oma valistusasiain kansankomissariaattinsa, joka toimii kaksikielisenä, venäjän- ja suomenkielillä. Ottaen huomioon, että Karjalassa on suunnilleen yhtä paljon venäläisiä kuin karjalaisia ja että karjalaisten kirjakielenä on suomi, on venäjänkieli ja suomenkieli julistettu tasa-arvoisiksi virallisiksi kieliksi Karjalan tasavallan alueella.

Valistusasiain Kansankomissariaatti jakautuu kolmeen pääosastoon: Yhteiskunnallisen kasvatuksen, Ammatillisen kasvatuksen ja poliittisen valistustyön osastoihin. On myös olemassa erikoinen Tieteellis-metoodinen neuvosto ja Karjalan kirjallisuus- ja kustannushallinto (Karlit). Karjalan Valtion kustannusliike julkaisee venäjän- ja suomenkielistä kirjallisuutta.

Kihlakunnissa (jollaisia Karjalassa on 7) toimivat Kihlakunnan valistusosastot (Uono) Toimeenpaneuvien komiteoiden yhteydessä ja kunnissa VKK:n kunnantaltuutetut.

Kesällä 1927 tapahtui n.k. rajoneerauksen kautta se muutos, että kihlakunnat lakkautettiin ja kunnat suurennettiin, joten myös valistusaparaatti yksinkertaistui jääden jällelle vain VKK, joka tarkastajien ja kirjevaihdon kautta ohjaa valistustyötä.

Karjalan kaikista valtiomenoista 21,590,329, rupl. käytettiin v. 1926—27 valistustyöhön 2,442,837 rupl., eli 11,3% koko budjetista. Alin opettajan palkka oli 45 rupl., korkein (teknikumien johtajan) palkka 109 rupl. Vielä 1923 oli alin opettajan palkka 29 rupl., joten tässä suhteessa on lyhyessä ajassa tapahtunut huomattava parannus. Kuten muuallakin on Karjalassa maaseutuopettajalla vapaa asunto, lämpö ja valo.

I asteen työkouluja on Karjalassa 395, niistä venäjänkielisiä 297 ja suomenkielisiä 98. Kummassakin käytetään mikäli-

mahdollista karjalaista murretta apukielenä. Oppilaita on niissä yhteensä 15,094.

II ast. kouluja 2 (ven. 1, suom. 1). Lisäksi 11 seitsen vuotista koulua, niistä puhtaasti venäjän kielisiä 8 ja sekakielisiä 3. Talonpoikaisnuorisokouluja on 5, niistä ven. 1, suom. 2 ja sekakielisiä 2, joiden yhteinen oppilasmäärä on 240. Näiden koulujen yhteydessä on 15 internaattia, joissa saavat täydellisen, maksuttoman ylläpidon, 466 oppilasta.

Lastenkoteja on kouluikä nuorempia varten 9 (ven. 4, suom. 3, sekakiel. 1), joissa 223 lasta, koulussa käypiä varten 11 (ven. 6, suom. 4 ja sekakielisiä 1), joissa 800 lasta, muita lastenkoteja 2 (sekakiel.) ja lastentarhoja 8, joissa 275 lasta.

Ammatillisen kasvatuksen alalla toimii 2 opettajateknikumia (venäläisessä 154 oppilasta, suomalaisessa 169), metsäteknikumi (ven. 73 opp.), teollis-taloudellinen teknikumi (ven. 89 opp.), ammattikoulu (ven. 63 opp.), ja rautatien kouluja lukuunottamatta 2 tehdaskoulua (104 opp.). Lisäksi erinäiset ammatilliset kursit.

Poliittisen valistustyön alalla toimii Karjalassa kaksikielinen Neuvosto-Puoluekoulu, joka lukuvuodesta 1927—28 muutettiin kaksivuotiseksi II asteen kouluksi, ja vuosittain päästää 25—30 yhteiskunnallista toimitsijaa kuntia varten, (etupäässä lukutuvan hoitajia) niin venäläisellä kuin suomalaisella osastollaan. Lukutupia on Karjalassa 69 ven. 44, suom. 25, kirjastoja 75, punanurkkia 212 (n.30% suomenkiel.), klubeja 7, talonpoikaistaloja 5 kinoteattereja 5 ja kirtäviä kinoja 13.

Suurin osa opettajateknikumien, osa muiden teknikumien ja kaikki Neuvostopuoluekoulun oppilaat asuvat koko opiskeluaikansa maksuttomissa internaateissa.

Suurimpana vaikeutena Karjalan suomenkielisessä valistustyössä on riittämätön suomenkielinen kirjallisuus ja suomenkieltä taitavien työvoimien vähälukuisuus. Siitä johtuu, että suomenkielinen kouluverkko ei vielä läheskään vastaa tosiasiallista tarvetta. Jokainen vuosi on kuitenkin tässä suhteessa tuonut suurta parannusta mukanaan ja muut edellytyk-

set ovat riittävän suotuisat nostamaan lähivuosina suomenkielisen valistustyön venäjänkielisen valistustyön tasalle. Se on erinomainen saavutus kun muistaa, että tsaarinaikana koko valistustyö Karjalassa tapahtui venäjänkielellä ja suurimmaksi osaksi oli papiston käsissä.

Oppikirjallisuuden suhteen tehtiin vv.1926—27 suuri askel eteenpäin Leningradissa toimivan suomalaisen kustannusosuuskunnan "Kirjan," kautta, joka tähän mennessä on julkaissut kouluihimme sopivaa suomenkielistä oppikirjallisuutta huomattavan suuren määrän.

Leningradissa olevat I asteen Neuvosto-Puoluekoulun suomenkielinen osasto (oppilaita 55) ja Lännen Vähemmistökansojen Kommunistisen Yliopiston suomenkielinen sektori (5 luokkaa, 125

opp.) sekä Leningraadin opettajateknikumi opp. 142) ja Rääpyvän maatalousteknikumi toimivat etupäässä inkeriläistä väestöaluetta varten, mutta ovat myös valmistaneet toimitsijoita ja työntekijöitä Karjalaa varten, (ennen kaikkea L.V.K.Y.)

Karjalan tasavalta, jossa on vain kolmisen sataatuhatta asukasta verrattain laajasta alueestaan huolimatta, on tietysti pieni tekijä suuressa Neuvostoliiton taloudellisessa ja sivistyksellisessä rakennustyössä, mutta siinäkin kuvastuu joka suhteessa ja myös valistustyön alalla se mahdollinen nousu, mikä kymmenen vallankumousvuoden aikana on tapahtunut sen kautta, että tämän työn ovat suorittaneet suuret työläis- ja talonpoikaisjoukot omin käsin, proletariaatin diktatuurin avulla ja Kommunistisen puolueen oljainina.

Neuvostoliiton Toimeenpanevan Keskuskomitean juhlaistunto.

Kirj. E. Laaksovirta.

Neuvostoliiton Toimeenpaneva Keskuskomitea kokoontui Leningradissa juhlaistuntoon lokakuussa, s.o. siihen aikaan, jolloin Venäjän proletariaatti johtaja-puolueensa johdolla kymmenen vuotta sitten koko maassa ja varsinkin vallankumouksen pääareenalla, Leningradissa keräsi voimiaan ja järjesti rivejään ratkaisevaan iskuun. Kaikissa ratkaisevissa paikoissa oli neuvostoissa bolshevistinen enemmistö, bolsheviikit olivat määrävänä tekijänä neuvostoissa. Jatkuva sotatilanne ja sen aiheuttama yhä kiristynyt taloudellinen puristus ajoivat tilannetta huimaavaa vauhtia ratkaisua kohti. Tsarismilta perinnöksi saatu valtio ja valtiokoneisto, kapitalistinen järjestelmä ja kaikki poliittiset puolueet es-errejä ja mensheviikkejä myöten olivat tyhjentävästi osottaneet kyvyttömyytensä, kelpaamattomuutensa syntyneessä yhteiskunnallisessa, historiallisessa tilanteessa. Tilanteen ratkaisi maailmanhistorian valtavin omistamattomien luokkien kapina, bolshevikien johtama Lokakuun vallankumous. Siitä saakka on kuudennella osalla naa-

pallon maapinta-alaa valta yhä vahvistuen ja syventyen ollut Kommunistisen puolueen johtaman työväenluokan käsissä.

Taaskin on käsillä historiallinen taitekohta, vaikkakaan ei niin keskitetty ja dramaattisen selväpiirteinen kuin kymmenen vuotta sitten. Suuri herätystyö on suureksi osaksi suoritettu, valtava kulttuurinen ja taloudellinen herääminen on käynnissä laajan neuvostomaan kaikilla kulmilla, sen laajojen, syvimpien joukkojen keskuudessa. Kaikki se mikä saimme perinnöksi kapitalismilta, asuinrakennukset ja koulut, tehtaat ja teknilliset välineet ovat nyt tarkoin käytännössä. Työväen lukumäärä on sodan edellisellä tasolla, työn tuottavaisuus ja työväen elintaso samoin. Kulttuuritaso on huomattavasti noussut ja uusia kulttuurimuotoja on paljon, mutta me kaikki tiedämme, tunnemme, että ne suuret saavutukset, jotka talouden uudestirakentamisessa ja kulttuurityössä on saavutettu, eivät enään riitä. Vanha tekniikka ei riitä, ei tyydytä meitä aineellisessa suh-

teessa, ja se sitoo kulttuurikehityksemme määrättyihin puitteisiin, jotka ovat käyneet liian ahtaiksi voimakkaassa käymistilassa, kehityksessä olevalle yhteiskunnalle. On luotava uusi suurisuuntainen sosialistinen tekniikka, joka luo pohjan täyspainoiselle sosialistiselle kulttuurille. Teknillinen vallankumous, kulttuurivallankumous, sosialismi voittoon, — siinä tämän historiallisen ajankohdan tuntomerkit. Peruskysymys, johon Toimeenpanevan Keskuskomitean juhlaistunnon tuli vastata, on: aijommeko me yhä selvemmin, päättävämmin astua sosialismin rakentamisen tietä, ja jos aijomme, on meidän noustava korkeammalle asteelle tässä rakennustyössä. Tähän kysymykseen vastasi itunto myöntävästi ja käytännöllisillä toimenpiteillä osotti, että alkaa uusi vaihe, korkeampi aste sosialismin rakentamisessa.

Toimeenpanevan Keskuskomitean istunto oli historiallisesti merkittävä, todella historiallinen istunto, joka teki yhteenvedon taistelustamme ja työstämme, merkitsi historiallisen ajankohdan ja osoitti suunnan pitkiksi ajoiksi eteenpäin. Kysymys ei ollut yksityisistä rintaman osista, rakennuskauden eri ajankohdista, vaan yhteisbalanssista, vastauksesta kysymykseen »minkä vuoksi olemme taistelleet». Päättynyt istunto ei suotta kiinnittänyt puoleensa huomiota kaikilta tahoilta: ilkeämielistä huomiota vihollistemme puolelta, toverillista ja innostunutta huomiota proletariaatin diktuurin kannattajain puolelta.

Mitä vaikeimmissa, mitä monimutkaisimmissa olosuhteissa, kapitalististen vihollisten ympäröimänä, huolimatta maamme teknillisestä ja taloudellisesta takapajuisuudesta ja huolimatta alitukselta jännityksestä kansainvälisessä asemassa on proletariaatilla kuitenkin oikeus ylpeillä ilmeisistä voitoistaan.

Maan tuotantovoimat ovat nousseet ja sivuuttaneet sodanedellisen tason, ja tämä on tapahtunut ilman kapitalistisia »isäntiä», — eikö tämä ole tosiasia, jolla on yleismaailmallinen historiallinen merkitys? Sosialismin asema on vahvistunut, proletariaatin voimat ovat lisääntyneet, kansantalouden sosialistiset ainekset kas-

vavat nopeammin kuin sen kapitalistiset ainekset. Joukkojen kulttuuritaso on noussut entistä korkeammalle, jotapaitsi kulttuuripyrimys, tiedonjano on työläis- ja talonpoikaisjoukoissa kasvanut ennenkuulumattomassa määrässä.

Juhlaistunnon työstä tahdomme lähemmin kosketella ainoastaan kulttuurityön saavutuksia ja manifestia, erityisesti päätöstä 7-tuntisen työpäivän toteuttamisesta.

Lokakuun vallankumous alkoi uuden aikakauden ihmiskunnan kulttuurihistoriassa. Kaikkien aikaisempien yhteiskuntamuotojen kulttuuri perustui työtätekevien joukkojen riistoon ja orjuutukseen. Elävin esimerkki tässä suhteessa on kapitalistinen kulttuurij. Aineellisen ja henkisen kulttuurin valtavat saavutukset olivat pääomavaltioiden käsissä ja olivat mahtavia henkisen ja aineellisen orjuutuksen ja riiston välineitä. Jos kapitalismi kehityksensä alkuajoina olikin edistystekijä ja antoi mahdollisuuden kulttuurin kehitykselle, niin nyt hajomiskautenaan on se tullut jarruksi kulttuurin edelleen kehitykselle. Kapitalistinen kulttuuri mätänee.

Porvaristo ja sen sosialistiset palvelijat kiljuivat, että on toivotonta alkaa vallankumous takapajuisessa, sivistymättömässä raakalaismaassa ja ennustivat neuvostovallan pikaista tuhoa. Poliittinen ja yhteiskunnallinen vallankumous oli meillä, kuten tov. Lenin etukäteen vakuutti, valttavan kulttuurivallankumouksen edeltäjä, avasi tien sille aikakaudelle johon nyt olemme siirtymässä. Maan takapajuisuudesta huolimatta, huolimatta maailmansodan ja kansalaissodan hävityksistä antaa yhteenvedo kymmenen vuoden kulttuurityöstä sellaisia tuloksia, ettei niitä voi yksikään maa maailmassa esittää.

Työtätekevien valistusta palvelevat meillä kaikki aineelliset mahdollisuudet, tie, taide, painettu sana. Suhteellisesta köyhyydestämme huolimatta käytämme me v. 1927 kansanvalistukseen kaksi kertaa suuremman summan henkeä kohti kuin vuonna 1913. Viiden vuoden kuluessa on opetettu 7 miljoonaa aikuista lukutaitoisiksi. Alkeiskoulujen luku on sivuut-

tanut sodan edellisen tason. Keskikouluissa on meillä 40 prosenttia enemmän lapsia kuin ennen sotaa. Työläisten ja talonpoikain korkeampaa käytännöllistä opetusta varten ovat meillä olemassa tehdaskoulut ja talonpoikaisnuorisokoulut, jollaisia ei ole muualla maailmassa. Jotta työläiset voisivat mahdollisimman nopeasti vallata yliopistot, luotiin meillä työläisfakultetit, jotka ovat antaneet mainioita tuloksia ja osottaneet, että työläiset kykenevät kolmen vuoden oppiajassa valmistautumaan korkeimpia oppilaitoksia varten. Teknillinen keskisivistys kasvaa erityisen nopeasti (v. 1920 oli 585 teknikumia ja niissä oppilaita 70 tuh., v. 1926 oli 1.017 teknikumia ja niissä oppilaita 180 tuhatta). Yliopistojen ja ylioppilaiden luku on nyt yli 30 prosenttia suurempi kuin ennen sotaa. Proletariaatin vapauttamat sorretut kansat ovat saaneet ei ainoastaan täyden kulttuurivapauden, vaan saavat ne sen lisäksi kaikinpuolista tukea kansallisen kulttuurinsa kehittämiseksi. Kaikkialla on kouluissa otettu käytäntöön opetus äidinkiellällä, joka antaa kaikkien kansallisuuksien työtätekeville tilaisuuden kulttuurinsa kohottamiseen. Tavattoman laajaksi ja voimakkaaksi on meillä kehittynyt poliittinen valistustyö joukkojen keskuudessa. Suuri klubien, opintokerhojen, yhdistysten, lukutupien ja eriateisten koulujen verkko on tämän työn suorittajana. Miljoonaiset massat saavat niissä alituisesti opetusta vallankumouksellisen marxilaisuuden pohjalla. Marxin oppi on ylipäänsä **kaiken** valistustyön pohjana. Tiede, liittyneenä työhön ja palvelen työtä, on saanut mahdollisuuden tavattoman laajaan kehitykseen. Tieteelliset tutkijajärjestöt kasvavat meillä tavattoman nopeasti ja tiedemiehemme saavuttamat tulokset ovat sangen monilla aloilla hyvin ansaitun huomion esineenä tiedemaailmassa. Tarpeetonta on puhuaakaan marxilaisten tieteiden erityisen voimakkaasta ja monipuolisesta kasvusta.

Taide ei ole meillä omistavien etuoikeutena, vaan palvelee yhä suuremmassa määrässä työtätekevien joukkojen vaatimuksia. Vetovoima tähän kulttuurin haaraan on suurissa joukoissa suorastaan tavaton.

Sanomalehdistö on kasvanut neljäkertaistaisti sodan edelliseen aikaan verraten ja on perinpohjin muuttunut luonteeltaan: siitä on tullut työtätekevien joukkojen kulttuurikehityksen mahtavin ase. Kymmenet tuhannet työläis- ja talonpoikaiskirjeenvaihtajat ottavat osaa sanomalehdistön työhön. Kirjojen tuotanto on kasvanut yli kolmenkertaiseksi verrattuna tuotantoon ennen sotaa.

Puutteita, tietämättömyyttä ja raa kuutta on meillä vielä paljon, mutta nämä takapajuisessa maassa suuren köyhyyden ja hävityksen keskellä lyhyessä ajassa saavutetut loistavat, ennenkuulumattomat tulokset osottavat, että »työväenluokka, otettuaan vallan maassa käsiinsä, on todistanut, että se on ihmiskunnan kehityksen ja edistyksen kantaja». Saavutukset ovat riidattomia ja loistavia, mutta kaikki me tunnemme ja tiedämme, että todellinen kulttuurivallankumous on vasta alussa, edessäpäin. Sosialistinen teollistuttaminen, kaupungin ja maaseudun välisten vastakohtien täydellinen hävittäminen j.n.e. eivät ole mahdollisia ilman kulttuurityön moninkertaista vahvistamista. Riinan ja vuorovaikutuksessa taloudellisen rakennustyön, uuden teknillisen perustan luomisen kanssa yhteiskunnalliselle työlle takaa se sosialismin rakentamisen menestyksen. Toimeenpanevan Keskuskomitean päätökset osottavat, että se on tällä tavoin käsittänyt nykyisen historiallisen ajankohdan ja että neuvostovalta suurista vaikeuksista huolimatta on ryhtynyt toimenpiteisiin kulttuurivallankumouksen edelleen kehittämiseksi.

Toimeenpanevan Keskuskomitean loka-kuun 15 päivänä hyväksymän manifestin tarkoituksena on eri tavoin huojentaa maalaisköyhälistön, työtätekevien talonpoikien ja muiden taloudellisesti heikossa asemassa olevien asemaa, tukea heidän aineellista ja henkistä kehitystään sekä vahvistaa liittoa keskiväestöiden ja talonpoikien kanssa. Päähuomio manifestissa kiintyy kuitenkin päätökseen, joka koskee 7-tuntisen työpäivän vähittäistä toteuttamista. Se on luonnollisesti päähuomion esineenä ei ainoastaan meillä, vaan koko maailmassa, sillä on räjähtävän pommin vaikutus

siinä yleispoliittisessa tilanteessa, jonka on synnyttänyt pääoman yleinen hyökkäys työväenluokkaa vastaan ja erittäinkin koko maailman porvariston ja kaikenväristen puolueiden, sosialidemokraatteja myöten, Englannin johdolla Neuvostoliittoa vastaan käymä kiivas taistelu, joka sisältää ilmeisen sodan vaaran. Kaikissa kapitalistisissa maissa on rinnan jyrkän ratsionalisoimisen kanssa tällä haavaa käynnissä työpäivän pidentäminen. Rikas Englanti pitensi jo maan alla työskentelevien kaivostyöläisten työpäivän 7:stä 8 tuntiin (maan alla työskentelevien vuorityöläisten työpäivä on Neuvostoliitossa 6 tuntia). Samassa Englannissa suunnitellaan myöskin muuta, — siirtymistä 9 tunnin työpäivään useissa tuotantohaaroissa. Fascistinen Italia on vahvistanut 9 tunnin työpäivän kaikkia työläisiä varten. Saksassa on 8 tunnin työpäivä nykyään jo pikemmin poikkeuksena kuin sääntönä. Tämä sama suunta on vallalla koko kapitalistisessa maailmassa. Idän maissa pitää maailman imperialismi panssarilaivojen, maihinlaskujoukkojen ja joukkomurhien avulla yllä »oikeuttaan» riistää siirtomaakansoja 14—16 tuntia vuorokaudessa.

Samaan aikaan julistaa vielä suhteellisesti köyhä Neuvostoliitto lähi vuosina siirtyvänsä 7 tunnin työpäivään.

Tässä esiintyvät kirkkaan selvinä ihmiskunnan kehityksen kaksi päälinjaa. Ei voi olla pienintäkään epäilystä siitä, että tällä päätöksellä on hyvin suuri merkitys ja vaikutus kansainväliseen työväenliikkeeseen. Se on samalla nuoren Neuvostoliiton, vasta alkuasteillaan olevan sosialistisen yhteiskunnan haaste, jonka se heittää imperialististen suurrosvojen, koko kapitalistisen järjestelmän silmille, haaste, joka on selvääkin selvemmin meidän »sisäinen asiamme», mutta jolla on mitä ilmeisin ulkopoliittinen vaikutus, vaikutus jokaisen kapitalistisen maan sisäisiin asioihin.

Niin selvä ja suurusuuntainen kuin tämän päätöksen merkitys onkin kansainvälisessä työväenliikkeessä, maailman vallankumouksen poliittisena tekijänä, ei se kuitenkaan riitä yksin perustelemaan tätä kauaskantoista päätöstä. Kysymys on myöskin ja ennen kaikkea sii-

tä onko 7-tuntiseen työpäivään siirtyminen meidän nykyisessä taloudellis-yhteiskunnallisessa tilanteessamme tarpeellinen, välttämätön, mahdollinen. Se on hyvä tunnuslause ja verraton toteutettuna, mutta huono pelkkänä lupauksena ja äärettömän vahingollinen, jos se on mahdoton toteuttaa työtätekevien elintasoa alentamatta.

Periaatteellisesti ei kysymys työpäivän lyhentämisestä rinnan työväenluokan aineellisen aseman parantamisen kanssa tarvitse työväen valtion kannalta mitään perustelua. Se on yksi ohjelmamme peruskohtia. Lyhennettyyn työpäivään siirtymisen ajankohta riippuu siitä, tekevätkö teollisuuden saavutukset tämän siirtymisen mahdolliseksi ja tekeekö tämä siirtyminen mahdolliseksi maan taloudellisen ja kulttuurikehityksen. Toimeenpaneva Keskuskomitea katsoi, että ratsionalisoimisen toimeenpano ja tehdastuotannon mekanisoiminen, uusien tehtaiden rakentaminen, sähköistäminen, suunniteltu ja jo toimeenpantu koko teollisuuden varustaminen uusilla koneilla ja sen uudelleen järjestely tekevät ei ainoastaan mahdolliseksi, vaan myöskin välttämättömäksi siirtymisen 7-tuntiseen työpäivään lähiaikoina. Työpäivän lyhentäminen on todellisuudessa teollisuuden ratsionalisoimisen ja uudelleenjärjestämisen toinen puoli, s.o. teollisuustuotannon järkipäristyttäminen merkitsee työväen valtiossa samalla työehtojen ja työväenluokan aineellisen aseman parantamista. 7-tuntinen päivä merkitsee myöskin, mikäli raaka-aineiden saanti sen sallii, uusien työvuorojen käyttöönottoa. Sen kautta tulee tuotantoon sijoitetuksi uusia työläisjoukkoja, sen avulla vähennetään työttömyyttä ja meiltä olevat, yleensä riittämättömät tuotantovälineet, koneet tulevat tarkemmin, intensiivisemmin käytetyiksi.

Kaikki nämä ovat näkökohtia, jotka ovat kyllin riittäviä perustelemaan aiotun siirtymisen lyhennettyyn työpäivään. Mutta ottakaamme huomioon vielä lisäksi seuraavat seikat: Teollisuuden tuotanto on meillä nyt 106 prosenttia tuotannosta ennen sotaa, mutta tehdastyöväen lukumäärä 102 pros., s.o. tuotannon määrä kutakin työläistä kohti on suurem-

pi kuin ennen sotaa, vaikka työaika on noin 2—3 tuntia lyhempi — 10—11 tunnin sijasta tehdään työtä 8 tuntia. Toinen näkökohta on seuraava: Jo Marx aikanaan kirjoitti, että työväenluokan on niiden kymmenien vuosien kuluessa, jotka muodostavat sosialismiin siirtymiskauden, tehtävä ankarasti työtä itsensä kasvattamiseksi. Tämän saman kysymyksen asetti Lenin puhuessaan ankarasta ja korkea-asteisesta itsekasvatuksesta, opiskelusta, välttämättömyydestä voittaa sivistymättömyytemme, luoda uudet tavat ja tottumukset, uusi suhtautuminen työhön. Teollistuttaminen, teollisuuden tuotantomäärän ja laadun kasvu, sen organisatorinen ja teknillinen kehitys, — kaiken tämän menestys riippuu hyvin suuressa määrin työväen sivistystason ja ammattitaidon kohoamisesta, vieläpä täytyy tuon kohoamisen olla mahdollisimman nopeata. Sitä vaatii juuri nykyinen ajankohta erityisen voimakkaasti. 7-tunnin työpäivä tarkoittaa siis: kaikki 7 tuntia on käytettävä tunnollisesti ja tarkasti tuotannolliseen työhön, sivistystason ja ammattitaidon kohottamiseen yksi tunti lisää.

V. 1917 kirjoitti Lenin: »Vallankumous vaikutti sen, että Venäjä muutamassa kuukaudessa on poliittisen rakenteensa puolesta saavuttanut edistyneimmät maat. Mutta tämä ei suinkaan riitä, sota on armoton, se asettaa kysymyksen armottoman terävästi — joko joutua tuhon

omaksi, tai on saavutettava edistyneimmät maat, sivuutettava ne myöskin taloudellisesti... Joko on jouduttava tuhon omaksi tai täydellä höyryllä ajettava eteenpäin. Niin asettaa kysymyksen historia». — Tämän tehtävän ratkaiseminen tulee muodostamaan työmme sisällön lähi vuosien aikana.

Yhteenvedoksi esitämme englantilaisen veljespuolueemme äänenkannattajan (»Workers Life», 21.X.) 7 tunnin työpäivän johdosta lausumat ajatukset: Se on kokonaisen kansan lahja kansainväliselle proletariaatille, ja se merkitsee uuden aikakauden alkamista, kuten epäilemättä oli 8-tuntisen työpäivän ensimmäinen julistaminen... Neuvostoliitto on nostanut tuotantonsa sodan edellä olleen kapitalistisen ajan tasolle... Nyt on Neuvostoliitolla suurempi tehtävä edessään — sosialistisen yhteiskunnan ensimmäisen kerroksen rakentaminen korkeamman teknikan, korkeamman tuotantotason ja työväenluokan korkeamman kulttuuritason pohjalla. Se seikka, että ensimmäisiin askeliin tähän suuntaan sisältyy 7-tuntisen työpäivän toteuttaminen, on käytännöllisenä ja eittämättömänä todistuksena luottamuksesta työväenluokan luovaan voimaan.

7 tunnin työpäivä, samalla kun se on mahdollinen, on horjumattoman vallankumouksellisen tahdon ja pyrkimyksen ilmaisu.

Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton Toimeenpanevan Keskuskomitean

Manifesti

kaikille Neuvostoliiton työläisille, työtätekeville talonpojille, ja puna-armeijalaisille, kaikkien maiden proletareille ja koko maailman sorretnuille kansoille.

Toverit!

Lokakuun kumouksen kymmenvuotiskausion proletariaatin kansainvälisen vallankumousliikkeen valtavin saavutus.

Kymmenen vuotta sitten leimusi kapitalistinen maailma imperiaalistisen sodan liekeissä. Por-

variston ryöstöetujen väkevät pontimet veivät ennenkuulumattomaan teurastukseen, ja maailmansota, vetäen veriseen uomaansa maan toisensa jälkeen, raivosi kaikkein hävittävimmän luonnonvoiman tavoin. Maailman historian suurimmat julmuudet, sen likaisimmat, verisimmät, häpeällisimmät ja inhoittavimmat si-

vut kalpenevat tämän imperialistisen teurastuksen julmuuksien rinnalla, jonka panivat toimeen Englannin imperialistiset merirosvoklikit, Saksan vilhelmiläinen militarismi, Ranskan koronkiskurit, itsevaltiaan imperaattorin ja santarminyrkin hallitsema Venäjä ja nuori, mutta kiihkeä Japanin imperialismi. Taitavasti punnittu ja laskettu sekä läpeensä valheellisten korusanojen peittämä oli Amerikan porvariston yhtyminen sotaan, jonka avulla Euroopan ruumiille löyhkäävien kenttien verinen kaste muunnettiin puhtaaksi kullaksi pankkiirien kassaholveihin, ja joka varusti sodan hirvittävän lihansilpomiskoneiston ameriikkalaisen tekniikan viimeisillä saavutuksilla.

Pääoman herruus vei näin koko ihmiskunnan ensi kerran pohjattoman kuilun, maineettoman turmion, tuhon ja kulttuurisurman partaalle.

Näiden verihöyryjen keskeltä, myrkkykaasujen merestä, keskeytymättömän tykkitulen jylistessä, koko porvarillisen lehdistön ylistämän ja sosialismin pettämisen sosialidemokraattisten puolueiden koko alhaisuudellaan kannattaman sodan hävittävän koneiston ollessa täydessä käynnissä, — sodan synnyttämän hirvittävän sekasorron keskeltä nousi helmikuussa v. 1917 ilmoihin Venäjän vallankumouksen loistava merkkiraketti. Käyden kiivasta taistelua vihollisiaan vastaan, keräsi proletariaatti voimiaan bolseviikkien teräksisen kaartin johdon ja kuolematoman Leninin nerokkaan ohjauksen alaisena. Ja lokakuussa vuonna seitsemäntoista, kymmenen vuotta sitten, Venäjän proletariaatti, suunnaten hallitsevia luokkia vastaan työläis-, sotilas- ja talonpoikaiskapinain vyöryn, ryhtyi johtamaan kaikkia työtätekeviä ja mursi ensimmäisen suunnattoman aukon imperialismin rintamaan.

Tämä sorrettujen luokkien mahtavin kapina, tämä proletaarisen vallankumouksen ensimmäinen pysyvä voitto on muodostuva perusrajamerkiksi, joista tulevat sukupolvet tulevat laskemaan uuden aikakauden, ihmiskunnan uusimman historian alun. Sillä imperialististen rosvojen keskelle, pääoman suurvaltojen, jotka imevät proletariaatin elämännesteitä, sen elinvoimia, hävittävät talonpoikaista ja pusertavat viimeisenkin veripisaran siirtomaiden kansoista, — joukkoon ilmestyi työläisten valtakunta, ilmestyi kaikkein sorretuimman luokan diktatuuri, proletaarisen vallankumouksen diktatuuri, kommunismin lippu, hälyyttäjä, joka kutsuu kaikkien maiden proletareja vapautteen, — proletariaatin suuri valtio, joka johtaa kansanjoukkoja sosialismiin.

Satoja vuosia yritti Venäjän talonpoikaisto vapautua tilanherrain ikeestä. Se nosti monta kertaa mahtavia kapinoita aatelia vastaan, se teki useita epätoivoisia ponnistuksia heittää harteiltaan tsaarillisateellisen roskaväen ja ottaakseen herroilta maan, maan, joka oli läpeensä talonpoikien hien ja veren kostutama. Mutta joka ainoa kerta lähetti tilanherrain valtio heitä vastaan „kristilliset“ sotajoukkonsa, silpoi kartesseilla kansan ruumista, verellä lioitti talonpoikain vainiot, hävitti tulella ja miekalla kapinoivat kylät ja asutukset. Tsaari-Venäjä hakkautti Stepan Rasinilta pään, itsevaltiuden Venäjä pani Emeljan Pugatsevin häkkiin ja revitti hänet neljäksi kappaleeksi. Itsevaltiuden Venäjä ei vain kuolemalla rangaisut talonpoikain vapaustaistelujen sankareita. Se julisti heidät kuoleman jälkeen „varkaksi“ ja „rosvoiksi“. Vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen itsevaltiuden Venäjä jälleen nyli talonpoikaistolta nahan, koska se jälleen kirves ja heinähanko kädessä esitti oikeutetut vaatimuksensa tilanherrain maihin. „Maata“ — huusivat talonpojat, — „Pli! Kuulia

ei saa säästää!“ — vastasi sille tsaarin itsevalta.

Imperialistisessa sodassa sai talonpoika kivaäärin. Kaupungin proletariaatissa ja sen puolueessa löysi talonpoika johtajan, organisaattorin, ystävän ja liittolaisen.

Proletariaatti, — kaupunkityöläinen ryhtyi johtamaan talonpoikaiston liikettä, ja proletariaatin johtama työläisten ja talonpoikain liitto lakaisi maanpinnalta tilanherrain luokan, repi aateliston juurineen maasta, niin ettei jäänyt ainoatakaan kantoa jällelle. Sortui koko itsevaltiuden ja tilanherrain valtakoneisto, kenraalit ja poliisipäälliköt, kuvernöörit ja maapäälliköt, tsaari ja aatelisto, poliisit ja ohraanat. Maat joutuivat talonpoikain haltuun. Neuvostot muodostuivat vallanelimiksi entisessä tilanherrain ja tsaarien valtakunnassa.

Satoja vuosia yrittivät Venäjän imperiumin sorretut kansat vapautua vihattujen tsaarien ikeen alta. Valtakunnan alueella asui enemmän kuin sata eri kansallisuutta. Itsevaltiuden kaksipäinen rosvokotka piti niitä rautaisissa kynsissään. Niin sanotut „mainehikkaat sotaretket“, „valloitukset“, „kansojen kukistamiset“ j. n. e. olivat itseasiassa raakoja ryöstöretkiä, jotka hävittivät kokonaisia suuria alueita. Köyhyys, pilkka, väestön oikeudettomuus, kansallinen sorto — kas siinä Venäjän maan tilanherrain vallan tuntomerkit. „Muukalaisiksi“ kutsuttiin kaikkia imperiumin kukistamia kansoja. Kaikkiin vapautuspyrkimykseen, jokaiseen vastalauseeseen, jokaiseen tasa-arvoisuusajatukseen vastasi itsevaltiuden sanomattoman verisillä kuristustoimenpiteillä. Kaikkien muistossa ovat vielä Itämerenmaissa vuonna 1905 järjestetyt rankaisuretkikunnat ja joukkoammunnat, vainot Puolassa, Suomessa, Gruusiassa ja Turkestaanisissa, juutalaispieksijäiset ja kaikkialla Venäjän siirtomaissa toimeenpannut

ryöstöt. Jokainoan kansan ruumis on hirvittävien arpien peittämä. Nämä arvet ovat kirotnun itsevaltiuden jättämiä muistoja.

Proletariaatin nousu antoi vapauden kaikille kansoille. Neuvostovalta muutti imperaattorin Venäjän, kansojen vankilan ja kidutuskammion, niiden veljelliseksi liitoksi, vapaaehtoiseksi ja lujaksi kuin teräs. Kansojen tasa-arvoisuus, kansallisen kehityksen täysi vapaus, kulttuurin kohottaminen, kaiken kansallisen sorron hävittäminen, kansojen veljeys — nämä olivat proletariaatin tunnuslauseet sen johtaessa vanhan Venäjän kansoja vapauteen.

Kapinan johtaja, voiton järjestäjä ja uuden rakennustyön ohjaaja oli työväenluokka, proletariaatti.

Rinnan suurteollisuuden kehityksen kanssa kasvanut työväenluokka joutui aivan alusta alkaen itsevaltiuden poliisinyrkin ja poliisi-itsevaltiuden iskujen alaiseksi. Kotimaisen porvariston armottomasti riistämänä, valtion nylkemänä, ollen vailla kaikkia poliittisia oikeuksia joutui työväenluokka sangen varhain yhteentörmäyksiin vihollistensa kanssa ja lukemattomissa taisteluissa kasvatti luokkatietoisuuttansa, terästi tahtonsa, rakensi kappale kappaleelta järjestöjensä, loi vallankumouksellisen bolshevistisen taistelupuolueensa, — proletaarisen miehuuden, rohkeuden, sankariuden, kurin ja vallankumouksellisuuden esikuvan. Proletariaatti näytti vuonna 1905 koko maailmalle joukkotaistelun ihmeit — suurlakon ja proletariaatin kapinan. Helmikuussa vuonna 1917 oli proletariaatti voitollisen kapinan alkaja ja johtaja. Kukistettuaan itsevaltiuden, perustettuaan työläisedustajain neuvostot, asetuttuaan talonpoikaiston jahtoon ja kukistettuaan Lokakuussa porvariston, otti proletariaatti ensikerran ihmiskunnan historian aikana haltuunsa pa-

latsit ja talot, tehtaat ja tuotantolaitokset, kaivokset, pankit ja pörssit, konttorit ja varastot, rautatiet ja elevaattorit. Proletariaatti otti porvatistolta pois tuotanto-välineet. Proletariaatti „riisti riistäjiltä“ kaiken.

Porvariston diktatuurin sijalle astui proletariaatin diktatuuri, ja porvariston perusomaisuus tuli työväenluokan omaisuudeksi.

Vanha Venäjä oli koko maailman santarmi, vastavallankumouksen tuki ja turva. Yhdeksännentoista vuosisadan alussa oli se feodaalivaltioden muodostaman „Pyhän allianssin“ johtajana porvarillis-vallankumouksellista Ranskaa vastaan, ja Aleksanteri I:sen sotajoukot miehittivät Pariisin. Vuonna 1848 kukistivat Nikolai I:sen sotajoukot asevoimin Unkarin vallankumouksen. Vuonna 1863 murskasivat imperaattorin armeijat Puolan vallankumouksen. Kahdennenkymmenennen vuosisadan alussa olivat venäläiset sotajoukot kukistamassa Kiinan talonpoikaiston luonnonvoimaisia kapinoita. Jokainoa vapausliike on Venäjän itsevaltiudessa nähnyt pahimman, raivokkaimman vastustajansa ja vihollisensa. Preussin monarkistinen klikki oli paljon vapaa-mielisempi kuin Romanovien kopl. Englannin työväenliikkeen tukahduttajat olivat tsaarin aasialaisen hirmuvallan rinnalla vapaa-ajattelun esikuvia. Proletariaatin Lokakuun vallankumous teki Venäjästä, kansainvälisestä santarmista ja yleismaailmallisesta teloittajasta, kaikkien sorrettujen turvan, kansainvälisen vallankumouksen tärkeimmän linnonituksen rauhan jariistäjien kukistamisen jalistajan.

Se, että Venäjällä vallankumouksen laavavirta pyyhki pois vanhan feodaalisen järjestelmän ja kapitalististen tuotantosuhteiden perustukipylväät, kohdisti samalla vallanku-

moukseen kaikkien maiden, kaikkien kansojen, kaikkien rotujen tilanherrojen ja kapitalistien julmimman, raivokkaimman vihan.

Vanhan maailman kaikki voimat yhtyivät Neuvostoliiton työväkeä ja talonpoikia vastaan: mustimmat vastavallankumoukselliset kartanoherrat ja „demokraattiset sosialistit“ — es-errät ja mensheviikit; kenraalit ja keinottelijat, piispat ja pörssisudet, ulkomaalaiset imperialistit ja kotimaiset „isänmaan ystävät“ — kaikki he asettuivat aktiivisen vastavallankumouksen riveihin. Neuvostoja vastaan. He koettivat kaikkia taistelukeinoja: saartoa ja interventSIONIA, salaliittoja ja kapinoita, sabotaasia ja terroria. He kokeilivat kaikilla tunnustalauseilla: monarkia ja perustuslakia säättävä kansalliskokous, tasavalta ja „neuvostot ilman kommunisteja“. Kaikki nämä yritykset palauttaa vanha järjestys on proletariaatin ja talonpoikaisjoukkojen voima lyönyt takaisin ja hajalle.

Sisäinen ja ulkonainen vastavallankumous liittoutuivat keskenään. Rinnan Koltshakien ja Denikinien, Judenitsin ja Krasnovin, Wrangelin ja Bulak-Balahovitsin, rinnan kaikkien näiden parooni-, kreivi- ja kenraaliveijarien kanssa yhtyi neuvostomaan alueella muodostettuun vastavallankumouksen sotajoukkojen renkaaseen Euroopan, Aasian ja Amerikan kapitalistimaiden, kansanvaltaisten tasavaltojen ja yksinvaltojen sotajoukkoja. Yhdysvaltain ja Englannin, Saksan ja Ranskan, Jaappanin ja Tsekko-Slovaakian, Puolan ja Rumanian sotajoukot ryöstivät neuvostomaata kaikilta kulmilta, tukivat tilanherrain ja muka-demokraattisten kenraalien, työläisten ja talonpoikain hirttäjien armeijoita. Kaikkien näiden armeijain täytyi perääntyä, paeta työläisten ja talonpoikain Punaisen Armeijan edessä. Vastavallankumous heitettiin takaisin ja lyötiin maahan.

Eroitettuna kaikista tärkeimmistä tarveainelähteistä — Donin hiilestä, Bakun naftasta, Ukrainan ja Siperian viljasta, puristettuna valkoisten armeijain renkaaseen, ahdistettuna muutamien läänien alalle, alastomana, nälkäisenä ja nääntyneenä löi neuvostomaa takaisin vastavallankumouksen tuholaisparvet. Eivät mitkään — ei kylmä eikä nälkä, ei taudit eivätkä hirsipuut — pidättäneet työläisiä, eivätkä lannistaneet talonpoikaiskyöhalistää.

Neuvostovalta ryhtyi tuimaan vastahyökkäykseen porvaristoa, kulakkeja, omistavia luokkia vastaan. Torjuen Tsekan avulla salaliitot ja kapinat, lyöden Punaisen Armeijan viholliset rintamilla, julisti se sotaretken loiseläjiä, keinottelijoita, kulakkeja, koronkiskoja ja rikkaita vastaan. Se järjesti Köyhälistökomiteat (Komvedi). Se pani kaikella ankaruudella toimeen elintarpeiden pakko-oton ja elintarvejaon. Se oli pakoitettu takavarikoimaan kaikki varastot ja liikenevät elintarpeet, pitääkseen yllä armeijaa ja nälkäisiä työläisiä.

Ennenkuulumattomat ja lukematottomat olivat kärsimykset. Sangen paljon vaadittiin jokaiselta. Säälimättömästi kohdeltiin pelkureita ja karkureita. Ankara oli rangaistus petteureille. Tämä rautainen, proletaarinen kuri, liittyneenä joukkojen sankarilliseen kumouspurkaukseen tuotti maailman proletariaatille voiton entisen Venäjän imperiumin alueella.

Näihin aikoihin alkoi ilmetä myöskin bolshevistisen vallankumouksen valtava kansainvälinen vaikutus. Lennähti Wilhelmin kruunu. Putosi Itävallan imperaattorin kruunu. Syntyi neuvostovaltoja — Suomessa, Baijerissa, Unkarissa. Sorretut puolisiirtomaat alkoivat liikehtiä ja Idässä tapahtui sarja vallankumouksia. Osa näistä vallankumouksista jäi sosialidemokratian petteurunden takia puolittiehen. Osa kukistettiin omaisuutensa puolesta vapisevien petomaisten kauppurien ja porva-

rien kaikella säälimättömyydellä. Mutta nämä vallankumoukset puolestaan heikensivät maattamme vastaan kohdistetun kapitalistien iskun voimaa ja rakensivat pohjaa jatkuvalla etenemiselle.

Tämä aika, kansalaissodan ja sotakommunismin kausi, osoitti ja todisti, että proletariaatti osaa ei vain kapinoida. Tämä kausi osoitti ja todisti, että proletariaatti yhdessä talonpoikaiston kanssa osaa voittaa monilukuiset viholliset, että se kykenee lujittamaan ja vakiinnuttamaan valtansa, että se kykenee rakentamaan voimakkaan valtion ja rautaisella kädellä kukistamaan riistäjien vastarinnan.

Mutta tämä kausi todisti myöskin sen, että voitto on mahdollinen ainoastaan Proletariaatin ja sen puolueen johdolla.

Vastavallankumousta vastaan käydyn sodan, tämän ainoan oikeudenmukaisen sodan, sorrettujen sodan sortajia vastaan, orjien sodan orjainomistajia vastaan, työläisten ja talonpoikain kartanoherroja ja kapitalisteja vastaan käymän sodan päätyminen asetti proletariaatille ja neuvostovalle uudet tehtävät. Tähän saakka täytyi hävittää vanhaa. Vihollisen kukistuttua oli välttämätöntä ensi sijassa rakentaa uutta. Aikaisemmin täytyi taistella ase kädessä. Nyt oli välttämätöntä rakentaa taloutta. Ja rakentaa sitä niin, että sosialismi voitaisi, että palaaminen kartanoherrain ja kapitalistien herruuteen olisi mahdoton. Maan, tehtaiden ja muiden tuotantovälineiden kansallistuttamisen sekä ulkomaan kaupan monopoolin pohjalla oli ryhdyttävä järjestämään miljoonaisten joukkojen rakennustyötä talousrintamalla. Sotaliitosta köyhän ja keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa oli siirryttävä proletariiden taloudelliseen liittoutumiseen köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikien kanssa, maalaisköyhälistöön nojautuvaan lujaan liittoon keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa.

Tämä uuteen talouspolitiikkaan siirtyminen, elintarvejaon poistaminen, vapaakaupan salliminen (ensi sijassa taloudellisen yhteyden luomisen takia talonpoikaiston kanssa) taloudellisen elämän „hallitsevien korkeuksien“ lujittamisen ja laajentamisen pohjalla — tuotti alkukautena mitä suurimpia ja vaarallisimpia vaikeuksia. Tehtaat olivat melkein seisauksissa, sillä ei ollut raaka-aineita, ja parhaat työläiset olivat nälkää paossa hajaantuneina ympäri maaseutua. Työläis- ja talonpoikaissyntyiset työntekijät eivät osanneet hoitaa taloutta ja täytyi „oppia harjoittamaan kauppaa“. Ahnaat vejarit ja viekkaat henkilöt alkoivat nopeasti tunkeutua valtion-eliimiin, petkuttaa niiden kokemattomia johtajia ja varastaa valtion omaisuutta. Yksityiset kapitalistit olivat kätevämpiä kuin valtion laitokset. Näistä vaaroista suoriutuminen vaati ankaraa ja sopuisaa työtä. Näitä uuden kauden tehtäviä alkoi työväenluokka ratkaista liitossa talonpoikaiston kanssa, ratkaista voitokkaasti.

Talouspolitiikan äärettömän vaikeiden tehtävien voitollinen ratkaisu kävi mahdolliseksi senkautta, että Lokakuun vallankumous loi pohjan maan talouden suunnitelmalliselle johtamiselle. Yhdistäen suurteollisuuden, kulkulaitoksen, luoton ja valtion finanssit mahtavaksi taloudelliseksi voimatekijäksi suojellen ulkomaankaupan monopolilla itseään ulkomaisten kapitalistien hävittävältä hyökkäykseltä, pelastaen maan tsaarin ja Kerenskin ulkomaisten velkojen hirmuisesta taakasta, ryhtyi työväenluokka liitossa työtätekevän talonpoikaiston kanssa uusia teitä myöten uudestirakentamaan taloutta. Koko kansantalouden sosialistisen uudestimuodostamisen perustekijän, maan teollisuuden, katse käännettiin maaseutua kohden. Eivät ylellisyydesineiden tuotannossa, eivät kapitalistien ja kartanoherrojen, heidän renkiensä ja lakeijainsa tarpeiden tyydyttämisessä, vaan kaupun-

gin ja maaseudun työtätekevien joukkojen tarpeiden tyydyttämiseksi alkoivat proletaarisen valtion tehtaat työskennellä. Näiden tehtaiden proletaarinen kansallistuttaminen, tuotantovälineiden ja työvoimien suunnitelmallinen jako entisten herrojen loiskulutuksen hävittäminen, sopuisa taloudellinen yhteistoiminta kaupungin ja maaseudun, sosialistisen teollisuuden ja maatalouden, proletariaatin ja työtätekevän talonpoikaiston välillä ovat ne päätekijät, jotka nostivat äärimmilleen hävitetyin, nälkäisen ja näännetyin maan taloudellisen hävityksen kuulusta.

Valtion neuvostomuoto, proletaarinen demokratia, turvasi miljoonien joukkojen osanoton sosialismin rakentamiseen. Kaivostyöläisten, metallityöläisten, kutomatyöläisten ja proletaarisen armeijan muiden osastojen sankarilliset ponnistukset, kaikkien hallintoelimien neuvosto-proletaarinen muokkaus alhaalta ylös asti, joukkojen yhtämittäminen vetäminen sosialismin rakentamiseen — tehtaissa ja työpaikoilla, ammattiliitoissa ja talouselimissä, vapaaehtoisissa kulttuuriyhdistyksissä ja neuvostoissa, — kaikki tämä on ollut mahdollista ainoastaan työväenluokan diktatuurin pohjalla, joka on korkein demokratian muoto. Talonpoikaiston ponnistukset taloutensa kohottamiseksi ovat tulleet mahdollisiksi sentähden, että kartanoherran ja hänen valtansa sijalle syntyi vallankumouksellinen neuvostojen valta. Proletariaatin sosialistinen politiikka on turvannut menestyksen talousrintamalla, samoin kuin se turvasi punaiselle armeijalle sotilaallisen voiton vastavallankumouksen yhtyneistä voimista.

Näiden muutamien uuden talouspolitiikan vuosien aikana on maa suoriutunut hävityksistä ja ylittänyt tuotantovoimissa sodanedellisen tason. Kansantaloutemme sosialistinen perusta, teollisuutemme, on kasvanut ja lujittunut. Kooperatiivit ja valtionkauppa ovat kasvaneet ja valloittaneet hallitsevan aseman koko

tavaranvaihdossa. Yhteiskunnallistetun maataloudellisen työn uudet muodot kasvavat ja lujittuvat. Vuosi vuodelta syrjäytetään yksityispääomaa yhä enemmän ja enemmän, ja entistä voimakkaammiksi tulevat proletaariset taloutta hallitsevat korkeudet. Puolittain seisovien tehtaiden surkeasta olo-tilasta on Neuvostomaa siirtynyt suurten teollisuujättiläisten rakentamiseen. Maan sähköistäminen edistyy. Volhovstroj ja Dnjeprostroj, Svir ja monet muut mahtavat sähköasemat, vallankumouksen suurimmat saavutukset, toteutuvat elämässä. Semiretskin rautatie, Volga—Donin kanava ja muut jättiläislaitokset antavat uusia voimia koko kansantaloudelle ja vielä enemmän lujittavat taloudellis-poliittista taistelua sosialismin puolesta. Maaseudulle on ensi kerran ilmestynyt huomattavampi määrä traktoreita ja radioita, kolmivuoroviljelystä likvideerataan ja moniin paikkoihin on jo ilmaantunut „Iljitshin sähkölamppu“. Osuustoiminta kasvaa, ja kasvaa vastus pöyhistyvää kulakkia vastaan köyhäin ja keskivarakkaiden talouksien osuustoiminnallistuttamisen, kollektiivisten talouksien, arttelien järjestämisen ja neuvostotalouksien kunnostamisen kautta.

Työtätekevien asema paranee ilmeisesti vuosi vuodelta. Työläisten palkat kohoavat, työtätekevien talonpoikain tulot kasvavat, vähenee hevosettomien talouksien luku. Joukkojen kulttuuritaso kohoaa. Lukutaidottomuuden likvidoinen on täydessä käynnissä. Koko maa on täynnä työläisten ja talonpoikain järjestöjä. Työtätekevät naiset, työläis- ja talonpoikaisnaiset, ottavat yhä enemmän osaa maan yleispoliittiseen elämään. Uusi sukupolvi saa nuorisoliitossa ja pioneerijärjestöissä kasvatuksen uudella pohjalla. Ammattiliitot—laajin proletaarinen järjestö—kasvattaa yhä uusia työväenkerroksia sosialismin hengessä. Neuvostot tulevat yhä enemmän rakennustyön suureksi kouluksi. Työläis- ja talonpoikaiskirjeenvaihtajain jär-

jestöt auttavat uusia työläis- ja talonpoikaiskerroksia nousemaan tietoiseen elämään. Punainen Armeija ja laivasto eivät ainoastaan kehitä taistelukuntoisuuttaan, vaan ovat ne muuttuneet ensiluokkaisiksi kulttuurivoimiksi: alkoholin, korttien ja veneeristen tautien asemasta, joita tsaarin armeijan sotilaat veivät maaseudulle, vie Punainen Armeija kirjoja, sähkölamppuja, monivuoroviljelyksen. Kaikkiällä maassa olemme siirtyneet suurien töiden kauteen, jännitetyn rakennustyön aikakauteen. Tästä huolimatta neuvostovalta kehottaa kaikkia työtätekeviä, ja ensi sijassa proletaarista etujoukkoa, tuntemaan kaikki heikkoutemme ja näkemään ne vaarat ja vaikeudet, jotka kohtaavat meitä tällä suurella tiellä.

Meidän on lopullisesti päästävä köyhyydestämme, mutta me olemme astuneet vasta ensimmäiset askeleet tällä tiellä. Meidän on luotava teollisuudellemme uusi mahtava tekniikka, muttame olemme vasta ryhtyneet siihen. Meidän on uudestarakennettava maaseutu sähköistämisen, osuustoiminnan ja kollektiivisten talouksien pohjalle, mutta olemme saavuttaneen vasta ensimmäisiä saavutuksia tällä rintamalla. Yksityiskauppias ja kulakki on taloudellisesti syrjäytettävä. Kestäväällä ja sitkeällä työllä on byrokratismi hävitettävä täydellisesti. Lukutaidottomuuden, raakuuden, takapajuisuuden, juoppouden ja sivistymättömyyden mätä on poistettava perinjuurin. On todella päästävä siihen, että päättävämmiin kuljetaan „kommuunivaltiota“ kohden. Sanalla sanoen, on päästävä siihen, että maamme olisi sanan täydessä merkityksessä sosialistinen valtio.

Edessämme ovat sangen vaikeat tehtävät. Taistelussa, alituiseissa luokkataistelussa porvaristoa, kulakkeja ja byrokraatteja vastaan, nojautuen työläisjoukkoihin ja talonpoikaisköyhälistöön, lujassa liitossa keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa, ratkaisee neuvostovalta nämä tehtävät, sillä yhdessä sen kanssa ratkai-

see näitä tehtäviä itse työtätekevien joukko.

Proletariaatin diktatuurin maassa on kaikki mikä on välttämätöntä, mikä riittää sosialismin rakentamiseksi, kuten opetti sen johtaja, proletariaatin johtaja ja kansainvälisen vallankumouksellisen, työväenliikkeen nero — Lenin.

Maamme luonnonrikkaudet ovat lukemattomat. Sen proletariaatin hallussa ovat voimakkaat, taloudellisesti hallitsevat korkeudet. Horjumaton on suuren vallankumouksellisen luokan — proletariaatin diktatuuri. Sen liitto työtätekevän talonpoikaiston kanssa on lujittunut. Mutta se on vihamielisten kapitalistien piiritämä. Sitä vastaan hiovat hampaitaan kaikkien maiden imperialistit. Sen kasvu nostattaa heissä hirmuista pelkoa. Sen vallankumouksellinen vaikutus koko maailman työläisiin ja siirtomaakansoihin saattaa heidät raivoon. He näkevät, että proletariaatti ei luovuta paikkaansa uudelle porvaristolle, vaan järjestelmällisesti ja järkähtämättä valloittaa aseman toisensa jälkeen. He näkevät, kuinka surkeat, perusteettomat ja turhat ovat heidän toiveensa valttiomme uudesta syntymisestä. Tästä johtuu käänne porvariston politiikassa. Tästä uudet hyökkäykset proletariaatin valtiota vastaan. Tästä uusi sodan vaara, jota naftakuninkaat ja pankkiirit, imperialististen armeijain kenraalit ja diplomaatit, tsaarin emigrantit ulkomailla ja niiden äänenkannattajat niin voimakkaasti sytyttävät. Tästä ne uudet surkeat salaliitot ja nurkantakaiset murhat, jotka ulkomaisten kapitalisti-agenttien taholta ovat jälleen otetut käytäntöön.

Liittomme sotilaallisen voiman lujittaminen on senvuoksi kaikkien työtätekevien tehtävä. Sotilaallisen lujittumisen tulee nojata taloudelliseen ja poliittiseen lujittumiseen.

Neuvostoliiton Tp. KK kutsuu työtätekeviä kaikin voimin myötävaikuttamaan maan kaikinpuoliseen lujittumiseen.

Talouden sosialistinen järkipäätös, sen tekniikan ja järjestyneisyyden kohottaminen, työskentelytöiden kasvun, orjatottumusten ja orjamaisten työvauhden hävittäminen työssä tulee asettaa etualalle. Tälläkin rintamalla on meidän lyötävä vihollinen. Silloin työväenluokan diktatuuri tulee kansainvälisen proletariaatin avulla torjumaan kaikki imperialistien hyökkäykset.

Kymmenen vuotta on maassamme vallinnut proletariaatin diktatuuri. Kymmenen vuotta on se puolustanut rauhaa ja kansojen veljeyttä. Kymmenen vuotta ovat sen viholliset julistaneet sen perikatoa. Kymmenen vuotta on se soittanut kuolinkelloja vanhalle maailmalle. Kymmenen vuotta on se loistanut sorretun ihmiskunnan majakkana.

Lokakuun vallankumouksen 10-vuotispäivän kynnyksellä Neuvostoliiton Tp. KK, täydellisessä sopusoinnussa koko neuvostovallan politiikan kanssa ilmoittaa:

Proletariaatin valtio asettaa päämääräkseen työläisten ja talonpoikain elintason kohottamisen. Päinvastoin kuin poikkeuksetta kaikki kapitalistiset maat, joissa työväenluokka ja talonpoikaisto ovat riistettyjen, sorrettujen ja oikeudettomien luokkien asemassa, päinvastoin kuin kapitalismi, joka riistää työläisiltä tärkeimmät taistelusaavutukset, taltaa rautakorolla ammattiliittojen oikeuksia, tuhoaa työväenjärjestöjä, painaa työpalkkoja alas, pidentää kaikkialla työpäivää, antaa talonpoikaiston trustien, keinottelijain ja koronkiskurien riistettäväksi ja syöksee miljoonat työtätekevät kurjuuteen — katsoo sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto tärkeimmäksi tehtäväkseen proletariaatin kaikkien voimien kaikinpuolisen kehittämisen sekä kaupungin ja maaseudun työtätekevien joukkojen hyvinvoinnin keskeyttämättömän kohottamisen.

Lokakuun vallankumouksen 10-vuotispäivän kynnyksellä Neuvostoliiton Tp. KK päättää:

1. Tehdastyöläisten työaika lähimpien vuosien aikana 8 tunnista 7 tuntiin työpalkkaa vähentämättä. Tätä varten velvoitetaan Neuvostoliiton Tp. KK:n Puhemiehistö ja Kansankomissaarien neuvosto viimeistään vuoden kuluessa ryhtymään vähitellen toteuttamaan tätä päätöstä eri teollisuusaloilla vastaavasti teollisuuslaitosten uudelleen kalustamiseen ja ratsionalisoimiseen työntuotavuuden kasvun kanssa.

2. Työläisten asuntojen rakentamiseksi niillä paikkakunnilla, missä asuntopula on erittäin kireä, lisätään valtion budjetin tähän takoitukseen osottama määräraha 50 miljoonalla ruplalla viime vuoteen verrattuna.

3. Tarkoituksella parantaa köyhälistön ja yleensä vähävaraisen talonpoikaiston aineellista asemaa, lisätään yhtenäisestä maatalousverosta vapautettujen talonpoikaistalouksien lukua, nyt vapautettujen 25 pros. lisäksi 10 prosentilla.

4. Talonpoikaistalouksien v. 1924—25 kadan johdosta valtiolta ottamat lainat kuoletaan. Talonpoikaisköyhälistö vapautetaan rästeistä ja keskivarakkaille annetaan helpotuksia viime vuosien maatalousverojen rästien maksussa; kaupunkien ja maaseudun vähävaraisille väestökerroksille annetaan helpotuksia muiden verojen rästien, sakkojen ja uhkasakkojen maksussa. Neuvostoliiton Tp. KK:n Puhemiehistö velvoitetaan Lokakuun vallankumouksen 10-vuotisjuhlaa julkaisemaan tästä vastaava asetus.

5. Kaikkien köyhien ja vähävaraisten talonpoikaistalouksien maittenjärjestely suoritetaan valtion laskuun. Tätä varten otetaan v. 1927—28

budjettiin, siihen ennestään sisältyvien määrärahojen lisäksi 10 milj. ruplan lisämääräraha.

6. Neuvostoliiton Tp. KK:n Puhemiehistö ja Kansankomissaarien neuvosto velvoitetaan laatimaan seuraavaan SSSR:n Neuvostojen edustajakokoukseen lakiehdotus vähävaraisen talonpoikaiskerrostien vanhuksien ottamisesta vähitellen valtioneeläkkeelle.

7. Maaseudun ja tehdasseutujen koulujen rakentamiseen lisätään v. 1927—28 budjettiin 15 milj. ruplan lisämääräraha.

8. Sotainvaliidiin vakuutusrahaston määrä lisätään vähintään kaksinkertaiseksi.

9. Liittotasavaltojen voimassaolevista rikoslaeista poistetaan kuolemanrangaistus yhteiskunnallisen puolustustoimenpiteenä kaikissa muissa tapauksissa paitsi valtio- ja sotilaallisissa rikoksissa sekä aseellisessa ryöstössä.

10. Neuvostoliiton Tp. KK:n Puhemiehistö velvoitetaan lieventämään oikeuslaitosten tuomioilla tai hallinnollisessa järjestyksessä vahvistettuja yhteiskunnallisia puolustustoimenpiteitä kaikkiin tuomittuihin nähden, lukuunottamatta neuvostojärjestelmän kumoamiseen pyrkivien poliittisten puolueiden aktiivisten jäsenien, kavaltajien ja lahjustenottajien suhteen.

Neuvostoliiton Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtaja

M. Kalinin.

Neuvostoliiton Toimeenpanevan Keskuskomitean sihteeri

A. Jenukidse.

Leningrad, 15 p. lokak. v. 1927.

Suomalaiset vallankumoukselliset Venäjän kansalais-sodassa.

Suomen proletariaatti kärsi vuoden 1918 luokkasodassa tappion. Mutta siihen ei päättynyt aseellinen kamppailu suomalaisten ja kansainvälisten lahtareitten, vallankumouksellisten välillä. Ne kohtasivat uudelleen toisensa verisissä kamppailuissa Venäjän kansalais sodan laajoilla rintamilla.

Vallankumouksellisen Venäjän syliin perääntyneissä joukoissa kesti vain hetken hämminkiä. Tietoiset toverit aloittivat heti joukkojen uudelleen järjestelyn uusiin taisteluihin.

Se sankarillinen taistelu, jota Venäjän proletariaatti kävi maailman imperialismia ja vastakumousta vastaan ei antanut tilaa pitkäaikaiselle hapuilemiselle. Jokaisen oli paikkansa valittava.

Uudelleen tarttuivat punakaartilaiset kivääreihin. Astuivat vapaaehtoisina puna-armeijan riveihin.

Näihin suomalaisten puna-armeijalais joukko-osastojen taisteluihin luomme tässä lyhyen katsauksen.

Itäisellä rintamalla.

Jo vallankumouksemme aikana oli Hel-singissä muodostunut ja Moskovaan siirtynyt suomalaisista kokoonpantu n.s. Popovin joukko. Se sai nyt perääntyneistä punakaartilaisjoukoista lisäväkeä, niin että se käsitti 7 komppaniaa jalkaväkeä ja 1 kevyen kenttäpatterin. Rykmentti kuului Moskovan varusväkeen. Se suoritti vartiopalvelusta hallitusrakennuksissa ja taisteli vastavallankumouksellisia joukkoja vastaan.

Kun sotavankeina Siperiassa olleitten tshekko-slovakien kapina imperialistien järjestämänä syntyi ja kun ne aloittivat hyökkäystänsä kohti Moskovaa, niin lähetettiin rykmentti näin muodostuneelle itäiselle rintamalle.

Tämä suomalainen joukko-osasto oli ensimmäisiä, jotka joutuivat kapinallisia vastaan. Se otti osaa useaan taisteluun Pensan ja Samaran kaupunkien välillä, Volgan keskijuoksulla. Huomattavimmin

se osallistui sitkeisiin taisteluihin, joita käytiin Sisranin kaupungista.

Heinä-elokuulla alettiin myös järjestää suomalaisia joukko-osastoja Permin kaupungissa. Pietaristakin sinne lähetettiin lähes 500 miestä. Tällä suunnalla toimivat suomalaiset kahtena joukkona: yksi varsinaisena kenttäjoukkona kuuluen Uralin 2 vuoristorykmenttiin ja toinen sisäisen puolustuksen joukkona.

Useihin taisteluihin osallistuivat suomalaiset Kungurin kaupungin suunnalla Jekaterinburgia vastaan, josta Koltshakin vastavallankumoukselliset laumat rynnistivät.

Lokakuussa komppania suoritti onnistuneen kiertoliikkeen vihollisen selän taakse katkaisten Kungurista johtavan radan. Kun samalla tapahtui sillä rintamaosalla yleinen hyökkäys oli vihollisen peräännyttävä. Vihollinen jätti jälkeensä panssarijunan, patterin, y.m. Suuri joukko otettiin vankeja. Joulukuun 8 p:nä oli pataljoona johon komppania kuului etuvartiosta noin 60 km. koilliseen Kungurin kaupungista. Kylää vastaan teki vihollinen suurella ylivoimalla hyökkäyksen. Komppaniallamme oli hallussaan keskinen osa kylää. Sen kummallakin sivustalla olevat joukot perääntyivät. Vihollinen pääsi kiertämään komppanian sivustoille ja selkäpuolelle. Komppania päätti kumminkin puolustautua. Vihollinen, joka suurella joukolla hyökkäsi, kärsi suurta mieshukkaa. Myöskin komppaniasta paljon kaatui.

Vasta sitten kun patruunat loppuivat oli lähdeittävä perääntymään. Tässä taistelussa ja perääntymässä menetti komppania enemmän kuin puolet miehistään.

Tämän jälkeen siirrettiin komppanian jäännökset noin 50 miestä erään virolaisen patterin käytettäväksi.

Buin kaupungin sotilaskomissariaatin pataljoonassa oli myöskin suomalainen komppania. Se toimi syksyllä 1918 Kostroman läänissä Koltshakin upseerien

järjestämiä rintaman selkäpuolen kapinoita vastaan.

Koltshakin armeija jatkoi ylivoimaisena hyökkäystä. Permin kaupungin jättivät punaiset joulukuun lopulla. Tämän jälkeen siirrettiin patteri Viron rintamalle.

Koltshakin kukistamisen jälkeen muodostettiin Siperiassa Omskin kaupungissa suomalainen komppania erikoistehtäviä varten. Komppaniassa oli toista sataa miestä. Se suoritti valkoisten vankien vartiointia ja kuljetusta. Kun elokuussa alkoi Semipalatinskin ja Slavgorodin alueella kasakkakapina, niin osallistui joukkue taisteluun kapinan likvidoimiseksi. Syyskuussa saapui komppania Pietariin, jossa osa liittyi sotakouluun.

Virossa.

Itäiseltä rintamalta Permin suunnalta ja Sisranin suunnalta suomalaiset joukot siirrettiin v. 1918 lopulla Viroon. Siellä käytiin silloin taistelua Viron köyhälistön vapaudesta ja vallasta. Taistelut eivät täällä kuitenkaan kehittyneet myönteiseksi. Vastavallankumous, imperialistien tukemana lujitti asemansa. Sitä oli tukemassa suomalaisia lahtarijoukkoja. Suomalaiset punaiset käyvät useita kahakoita ja taisteluita. Huomattavampia taisteluita ei täällä kuitenkaan käyty. Eräs suomalainen osasto eteni kyllä lähelle Tallinnaa, mutta oli pakoitettu perääntymään takaisin. Narvassa joutuivat suomalaiset punikit suomalaisten lahtarien kanssa kosketukseen. Virolaisessa patterissa olleet suomalaiset osallistuivat joihinkin taisteluihin.

Vuoden 1919 alussa siirrettiin täältä suomalaiset joukot Karjalaan, jossa ne yhdistettiin 164:een suomalaiseen rykmenttiin.

Pietaria puolustamassa.

Imperialistien asettama ja sen avulla toimiva »Venäjän luoteisen alueen hallitus» otti valkoisen Viron tukikohdakseen. Sieltä käsin se järjesti hyökkäyksiä punaisen Pietariin kukistamiseksi.

Toukokuulla v. 1919 alkoi valkoisen armeijan hyökkäys. Silloin lähetettiin Pietarista kurssilaisbrigaadi sitä vastaan.

Suomalaiset kurssilaiset kuuluivat siihen komppanian vahvuusena.

Kurssilaiskomppaniamme kuului osastoon, joka eteni Voroniniaan, jossa oli ensimmäinen yhteentörmäys vihollisen kanssa. Vihollinen pakoitettiin perääntymään. Taisteluissa ja marseissa kurssilaisbrigaadin miesvahvuus väheni suuresti. Muonituksen ja ampumavarojen varustus oli heikkoa. Ja kun lahtarit saivat lisävoimia Viron armeijasta ja sitten siirtyivät hyökkäämään olivat punaiset ankaroitte taistelujen jälkeen pakoitetut perääntymään.

Voroninan luona joutui kurssilaisbrigaadi kokonaan saarroksen rintama-alueen päällikön entisen tsaarin upseerin tekemän petoksen vuoksi. Taistellen murtautui brigaadi Krasnaja Gorkan suunnalle ja tuli Oranienbaumin kaupunkiin. Suomalaisesta kurssilaiskomppaniasta oli silloin enään jälellä ainoastaan 18 miestä. Komppaniasta oli kaatunut 7. Loput olivat haavoittuneina ja sairaina joutuneet riveistä pois. Kesäkuun puolivälissä lähetettiin komppanian jätteet kursseille takaisin.

Taistelu Viron suunnalta hyökkäävää valkoista Judenitshin johtamaa armeijaa vastaan jatkui. Syksyllä seisoi rintamalinja lähellä Viron rajaa. Neuvosto-Venäjä kävi silloin Viron kanssa rauhanneuvotteluja. Käyttäen tätä tilannetta hyväkseen alkoi Judenitsh uudelleen hyökkäyksen lokakuun 11 pnä. Punaiset joukot tulevat näin yllätettyä ja ne ovat pakoitettuja perääntymään.

Pietarista lähetettiin taas silloin kurssilaisbrigaadi rintamalle. Suomalaiset kurssilaiset muodostivat siinä pataljoonan: 3 komppaniaa, konekiväärikomennuskunnan ja yhteyskomennuskunnan.

Pataljoona taisteli kahtena ryhmänä: 1 ja 2 komppania Detskojen Selon — Hatsinan suunnalla ja 3 komppania Pulkova — Hatsinan suunnalla.

Taistelut olivat ankaroitte. Vihollisen raivoisasti hyökätessä perääntyivät punaiset joukot. Suomalaiset kurssilaiset joutuivat alussa olemaan reservissä. Sitte osallistuivat useihin tulisiin taisteluihin. Niistä mainehikkaimman käyvät kurssilaisemme Kotshelevon kylässä, jossa taistelun kuluessa lahtarien puolelle

ilmestyy tankki. Kiroten ja hurraata huutaen kävivät kurssilaiset sen kimppuun. Mutta samalla ilmestyi toinen ja sitten kolmaskin tankki, jotka kaikki avasivat murhaavan tulen ketjua vastaan. Sivustoilla olevat naapurijoukot perääntyivät. Nyt oli kurssilaiskomppaniankin peräännyttävä.

Pulkovan kukkuloiden edustalle ja Kolpinon pelloille pysäytettiin lahtarilauaman hyökkäys. Siitä siirtyivät punaiset 21 p. lokakuuta vastahyökkäykseen. Judenitshin joukko lyötiin ja ne aloittavat perääntymisen Viron rajojen sisälle.

Taisteluihin vihollisen jälkijoukkoja vastaan, niiden koettaessa suojella perääntymistään, osallistuivat myös kurssilaispataljoonamme. Novoja-Bugran taistelu on mainittavin niistä. Kurssilaiset valtasivat tämän kylän yöllisellä yllätyksellä. Otettiin paljon vankeja ja muuta sotasaalista. Aamulla teki vihollinen vastahyökkäyksen. Kurssilaisten oli peräännyttävä. Mutta pian hyökkäsivät kurssilaiset uudelleen kylään, menettäen sen taas jälleen. Näin vaihteli kylä kädestä käteen useaan kertaan, mutta illalla se oli ratkaisevasti kurssilaisten hallussa. Viimeisessä rytkäksässä joutuivat kurssilaiset saarroksien. Vasemmalla sivustalla metsässä oleva naapurikomppania oli peräännytynyt. Siten pääsivät lahtarit iskemään selkäpuolelle. Tapeltiin jo käsikähmässä ja iskettiin kiväärien tukeilla ja lapioilla. Kurssilaiset olivat jo menettäneet pelin kun reservistä joutui avuksi kaksi pansariautoa, jotka ratkaisivat taistelun punaisten voitoksi. Lahtareita kaatui paljon.

Kun Hatsina oli valloitettu palautettiin kurssilaispataljoona 9 p:nä marraskuuta Pietariin jatkamaan opintojaan. Taistelu- toimistaan sai se johdolta tunnustuksen ja kiitoksen sekä 24 kurssilaista palkittiin lahjakelloilla.

Pietarin puolustusjoukkoihin on luettava myös se suomalainen pataljoona, joka suoritti rajavartiopalvelusta Rajajoella, Valkeasaaren kohdalla, Suomen valkoista valtakuntaa vastaan. Pataljoona muodostettiin syksyllä 1918 ja seisoi se vartiopakallaan vuoteen 1921. Se suoritti raskasta palvelustehtävää, mutta kunnialla pataljoona tehtävänsä täytti. Raja-

joen toisella puolella vaanivien salamurhaajakytien kuulista kaatui useita raja vartio-sotilaitamme.

Myöskin rajapuolustukseen kuului suomalaisen kevyt 3 tuuman kenttäpatteri, joka seisoi asemissaan Suomen rajalla Dipunan kylässä. Se muodostettiin 1918 ja reorganisoitiin 1921.

Vastavallankumouksellisten inkeriläisten n.s. vihreitten hyökkäyksiä vastaan Suomen puolelta Raasulin radan suunnalta otti osaa suomalaisista kommunisteista muodostettu pienehkö osasto.

Pohjoisella rintamalla.

Aunus, Karjala, Vianan meren alue ovat olleet punaisten suomalaisten joukkojen keskeisimpinä sotatoimialueina. Täällä ovat monissa verisissä taisteluissa vastakkain kamppailleet suomalaiset lahtarit ja punikit. Muistetaanhan miten Mannerheim pöyhkeilevästi julisti, ettei hän pane miekkaansa tuppeen ennenkuin Karjala on vapautettu ja suur-Suomi luotu.

Ensikerran kohtasivat punikit ja lahtarit toisensa taisteluissa Venäjän puolella huhtikuussa 1918. Silloin yritti lahtarien Kalmin retkikunta 9 p:nä huhtikuuta valloittaa Kemin kaupungin. Mutta suomalaiset ja venäläiset punakaartilaiset Kemin edustalla löivät lahtarien yrityksen. Lahtarit kärsivät suuren mieshukan. Syksyyn mennessä karjalaiset karkoittivat suomalaiset valkorosvot takaisin rajan taakse. Suurin osa valkorosvoista tuli tuhottua.

Varsinaiset sotatoimet alkoivat pohjoisessa englantilaisten toimesta. Keväällä v. 1918 saapuu Muurmannille englantilainen laivasto, joka laski liittolaisjoukkoja maihin, Muurmannin, Kemin ja Arkangelin kaupunkeihin. Ententen joukkoja oli yhteensä 25,000 miestä. Punaisilla oli silloin tällä laajalla alueella vain 4,000 miestä. Pohjoiseen muodostui valkoinen »pohjoinen hallitus».

Muurmannin suunnalla pysäytettiin ententen joukkojen eteneminen kun eräs pieni suomalainen joukko hävitti heinäkuussa rataa ja asemia Sorokasta aina Ontajoelle saakka. Sotatoimet pysähtyivätkin pohjoisessa keväeseen 1919. Suo-

malaiset lahtarit miehittivät Repolan ja Porajärven kunnat.

Karhumäessä muodostui kesällä v. 1918 suomalainen joukko-osasto. Joukko vähitellen suuresti lahtarien kynsistä paenneista punikeista. Syksyllä sai joukko rykmentin nimityksen, ollen ensiksi 164:s ja sittemmin 6:s suomalainen tarkka-ampuja rykmentti. Talvella sai rykmentti lisävoimia itäiseltä rintamalta ja sitten Viron rintamalla taistelleista suomalaisista joukoista. Rykmentin vahvuus oli silloin 1,500 miestä. Rykmenttiin kuului myös vuoristopatteri.

Keväällä 1919 alkoi Suomesta lahtarien hyökkäys Aunuksen. Huhtik. 20 p:nä kulki Herzenin rosvoretkeue yli rajan. Lahtarit hyökkäsivät kahtena ryhmänä. Eteläinen kolonna hyökkäsi suuntana Aunus—Lotinapelto; päämääränä katkaista Pietarin ja Muurmannin rata eristääkseen siten Karjalassa olevat punaiset joukot tukikohdastaan Pietarista. Pohjoisen ryhmä suuntasi hyökkäyksensä Prääsä—Petroskoi. Lahtarit etenivät nopeasti työntäen edelleen vähälukuiset rajavartiojoukkomme.

Pietarissa oli tähän aikaan järjestelyn alaisena inkeriläis-suomalainen rykmentti. Sen vahvuus oli silloin vähän yli 300 miestä. Tämä rykmentti lähetettiin huhtikuun 25 p:nä rintamalle. Samana päivänä oli ensimmäisten punapäälliköitten päästö suomalaiselta sotakoululta. Osa ulospäässeistä astui rykmentin päällystön.

Lahtarit olivat jo vallanneet 27 p:nä Svirskin luostarin, joka sijaitsee 15 km. Lotinapellostä länteen. Punaiset joukot aloittivat nyt vastahyökkäyksen. Kylä kylältä lyödään lahtarit takaisin ja valloitetaan Aunuksen kaupunki. Taistelut kehittyvät varsin kiivaiksi, useasti kylät siirtyvät kädestä käteen. Rykmentti osallistuu useihin taisteluihin. Kun lahtarit aloittivat hyökkäyksen, lähetettiin Petroskoista 6:n rykmentin 3:s komppania Aunuksen rintamalle. Komppania hyökkäsi Laatokan rantatietä Aunuksen. Toukokuun puolivälissä siirrettiin komppania takaisin Muurmannin rintamalle, jossa sotatoimet olivat myös kiihtyneet.

Toukokuun 9 p:nä lähetettiin Pietarista kurssilaispataljoona Aunuksen rintamalle.

Pataljoonan ensimmäisen komppanian muodostivat suomalaiset. Komppanian käymistä taisteluista mainittakoon Tuuloksen, Kuksmäen ja Nurmoilan taistelut.

Punaisten joukkojen tehtyä kesäkuun 27 p:nä onnistuneen mairinnousuhyökkäyksen Viteleeseen ja Tuulokseen pakenivat lahtarit paniikissa Suomeen. Tämän jälkeen miehitti kurssilaiskomppania rajalinjan Kaukojärvi—Kaivanto—Honka. Syyskuun puolivälissä palasi komppania Pietariin jatkamaan opintojaan.

Suomesta hyökänneitten lahtarien pohjoista ryhmää vastaan kävi taistelua 6:n rykmentin 1:n pataljoona. Lahtarit olivat jo edenneet Prääsäan ja kävivät 13 p:nä kesäkuuta hyökkäykseen Polovinan kylään, joka oli pataljoonan hallussa. Lahtarien ylivoimaisuuden ja kylän huonon puolustusaseman vuoksi oli kylä jätettävä ankaran taistelun jälkeen lahtareille. Vilkaajoella ja Viidan kylässä käytiin myös taisteluita.

Kun lahtarit jo uhkasivat Suolusmäkeä, joka sijaitsee 6 km. länteen Petroskoista sai pataljoona tehtäväkseen kylän puolustuksen. 23 p:nä kesäkuuta yrittivät lahtarit valloittaa Suolusmäen ja marssia Petroskoihin. Ne tekivät useita hyökkäyksiä, mutta kaikki torjuttiin. Taistelua kesti aamuvanhaasta iltamyöhään. Lahtarien oli lähdettävä perääntymään, menettäen paljon kaatuneita. Punaiset joukot: venäläiset ja suomalaiset siirtyivät vastahyökkäykseen. Säämäjärven suunnalla yrittivät vielä lahtarit järjestää puolustusta, mutta ne lyötiin täältäkin ja elokuun alussa rosvoretkueen rippeet lyötiin lopullisesti Suomeen.

Sotatoimet Muurmannin rintamaosalla alkoivat talvilevon jälkeen uudelleen huhtikuulla 1919. Silloin ententen joukot aloittivat rynnistyksen etelää kohti. Punaisia joukkoja oli silloin tällä rintama-alueella kovin vähän, 6:sta rykmentistä olivat 4:s ja 5:s komppania. Ententen joukkojen lukumäärään ja aseistukseensa nähden ylivoimaisena hyökätessä oli punaisten peräännättävä. Mainittava on Maaselän aseman taistelu, jossa 4:s komppania menetti kaatuneina ja haavoittuneina yli 30 miestä.

Karhumäen puolustukseen osallistuivat rykmentin 3, 4, ja 5:s komppania. Komp-

paniat nyt yhdistettiin pataljoonaksi. Karhumäen menetyksen jälkeen sai pataljoona tehtäväkseen puhdistaa Äänisjärven länsirannalla olevan Sungun niemimaan. Siitä tulikin pataljoonalle koko kesäkaudeksi toimialue. Täällä käytiin lukuisia taisteluita. Mainittakoon voitokkaat Kasman, Velikajanivan ja Kuusirannan taistelut. Vihollisen voimat olivat täällä nelinkertaiset voimiimme nähden. Tästä huolimatta sitoi pataljoona vihollisen Sungun suunnalla rajoitetulle alueelle. Useasti siirtyivät kylät kädestä käteen. Vasta sitten kun vihollinen vielä lisäsi voimiaan pataljoonaa vastaan ja erikoisesti valmistuen hyökkäystä onnistui sen pakoittaa joukkomme taistellen perääntymään. Pataljoona vetäytyi Petroskoihin. Rykmentin 1:n pataljoona oli levolla Petroskoissa. Se kävi laivaston tukemana vastahyökkäykseen ja miehitti Klimenskin saaren sitoen tällä vihollisen voimat Sungun niemellä.

Heti seuraavana päivänä kun 2:n pataljoona oli Sungun alueelta vetäytynyt Petroskoihin sai se taas lähteä taisteluun. Radan varrella Lisman aseman pohjoispuolella seisoi rintama. Vihollisen onnistui tehdä maihinnousu Ilemselkään ja vangita siinä olevat joukot ja särkeä radan. Punaiset vetäytyivät Ilemselkään.

Pataljoonamme saapui paikalle ja otti asemat. Kymmenen tuntia piti pataljoona asemia hallussaan, sitten oli peräännyttävä. Peräännyttiin Kivatshun asemalle, jonka pohjoispuolelle vihollinen sitten pysäytettiin. Näihin hyökkäyksiin vihollisen puolella ottivat osaa viimeisen keran englantilaiset ja serbialaiset joukot. Sitten ne evakuoitiin.

Kivatshusta lähetettiin pataljoona suorittamaan maihin nousun 40 km. vihollisen selkäpuolelle Lismaan. Ankaran taistelun jälkeen kun pataljoonalla alkoi jo olla patruunat lopussa valloitti se rynnäköllä Lisman aseman ja eteni 7:lle pysäkillä. Tähän rintamalinja sitten pysähtyikin sen lopulliseen murtumiseen saakka.

Näihin saakka oli 1:n ja 2:n pataljoona taistelleet erillään. Nyt rykmentin voimat yhdistettiin. Rykmentti teki lokakuun puolivälissä maihin nousun jälleen Sungunniemelle. Se puhdistettiin

lahtarijoukoista. Laivaston tukemana valloitettiin Megsaari, josta saatiin 10 tykkiä, 100 vankia y.m. kamaa.

Rykmentti jatkaa hyökkäysliikettä tarkoituksella valloittaa Karhumäki (Kontiovaara), 2:n pataljoona teki maihinnousun Poventsin kaupungin eteläpuolella ja 1:n pataljoona Peruguban suunnalla, vihollisen selkäpuolella. Näitä liikkeitä ei kuitenkaan jakseta kehittää. Talvi alkoi olla käsissä. Äänisjärven jäätyminen pakoitti vetäytymään Petroskoihin. Sungunniemialle ei ollut tarkoituksenmukaista jäädä talviasemiin.

Joulukuun puolivälissä yritettiin vielä murtaa vihollisen rintama radalta. Tehdään ensin hyökkäys radan oikealle puolelle olevaan Vikoseroon kylään. Se ei onnistu. Menetetään useita kaatuneita. Yritettiin sitten radan vasemmalta puolelta rintaman murtoa. Lisman asemalta tunkeuduttiin erään venäläisen rykmentin kanssa sangen vaikeissa oloissa äärimmäisin ponnistuksin lahtarien selän taakse ja valloitettiin 8:s pysäkki. Mutta vihollinen tekee panssarijunan tukemana vastahyökkäyksen, pakoittaen joukot vetäytymään takaisin.

Joulukuun lopulla rykmentti lähetettiin Suomen rajalle rajavartiotehtäviin. Se miehitti rajalinjan Laatokasta noin 200 km. pohjoiseen.

Arkangelin suunnalla osallistuivat suomalaiset mainehikkaasti taisteluihin.

Aunuksessa taistelleen rykmentin jäännökset palaavat kesällä 1919 Pietariin. Rykmentti muodostetaan uudestaan. Se saa täydennyksen mobilisoiduista inkeriläisistä. Saa nimityksen: 480 tarkk'ampujarykmentti. Syksyllä lähetettiin rykmentti Vienan-joen rintamasuunnalle. Täällä se käy mitä vaikeimmissa oloissa useita voitollisia taisteluita. Mainitaan taistelu Falugan kylästä, joka kolmen hyökkäyksen perästä valloitettiin. Näissä taisteluissa menetti rykmentti miehiään 120 kaatuneina ja haavoittuneina. Sitten taistelu Gyrgomin kylästä ja erikoisesti Rieppanen kylästä ovat muistettavat. Talvella suoritti suomalainen suksitiedustelukomennuskunta raskaita ja pitkiä tiedusteluretkiä.

Helmikuussa 1920 likvidoitiin pohjoisen rintama. Sen kohtalo ratkaistiin Ar-

kangelin suunnalla. Helmikuun 5 p:nä alkoi rynnitys. Voimakkaan tykistövalmistuksen jälkeen sai 480 rykmentin 1:nen pataljoona tehtäväkseen murtaa vihollisen vahvasti varustaman linnoitusvyöhykkeen Shipilina joella.

Pataljoona murtautui läpi piikkilankaesteiden ja huolimatta vihollisen hirmutulesta kävi se hurraa huutaen rynnäköön. Vihollisen puolella vastassa oleva pataljoona antautui. Vihollinen koetti tykistön hirmutulella lyödä pataljoonan pois vallatuista asemista. Pataljoona ei väistynyt huolimatta siitä että siltä oli yhteys rykmenttiin katkennut ja viimeiset amukset käsillä. Kaksi vuorokautta joutui pataljoona olemaan eristettynä vihollisen linnoituksessa. Ampuma- ja muonavarat loppuivat. Sitten onnistui pataljoona saamaan yhteyden rykmenttiin, josta lähetettiin ammuksia ja vähän apujoukkoja.

Huolimatta miehistön uupumisesta sai pataljoona käskyn tunkeutua yhä syvemmälle linnoitukseen. Taistellen eteni pataljoona. Nyt antautui toinenkin vihollisen pataljoona. Pataljoonallamme oli näin hallussaan jo kaksi kolmannelta linnoituksesta. Oikealla sivustalla oli vielä vihollisen konekiväärikomennuskunta sekä pommien- ja miinaheitokomennuskunta. Nämä, saadessaan tietää, että linnoituksessa olleet joukot ovat jo antautuneet ja osaksi perääntyneet antautuivat heti.

Näin murtui tällä tärkeällä kohtaa lahtarien valloittamattomalta näyttävällä rintama. Kuin myöskin muilla rintamaosilla punaiset joukot voitollisesti etenivät, niin alkoi valkoisten rintaman jatkuva perääntyminen. Valkoinen hallitus pakeni. Punaiset miehittivät Arkangelin helmikuun 21 p:nä ja 13 p:nä maaliskuuta Muurmannin kaupungin. Sitä ennen otivat jo kumoukselliset vallan Muurmannissa käsiinsä. 480:s rykmentti pysähtyi Arkangelin kaupungin garnisonijoukoksi.

Lahtarit suur-Suomi houreissaan hahittelivat Muurmannin rannikon ja Kuolan niemimaan liittämistä Suomeen. Tässä tarkoituksessa käyttäen hyväkseen valkoisten venäläisten heikkoutta miehittivät Petsamon, Virtoniemen ja Luirajoen latvat, joilla alueilla valkoisen vallan aika-

na pohjoisessa pitivät komentoa käsissään.

Valkoisten tultua lyötyä pohjoiselta rintamalta oli lahtarit karkoitettava Petsamostakin. Petsamon puhdistamisen lahtareista sai tehtäväkseen valkoisen vallan kukistamispäivinä Muurmannilla muodostunut suomalainen suksikomppania, jonka vahvuus oli 125 miestä sekä pienempi venäläinen suksikomppania ja jalkaväenpataljoona.

Tehtävä tuli suoritettua. Suksikompaniat etenivät yli tunturien Petsamon luoteis- ja lounaispuolelle ja miinavene kuljetti pataljoonan jäämeren kautta Petsamoon. Lahtarit lähtivät taistelulta Petsamosta.

Salmijärvelle ne sitten keskittyivät. Niiden vahvuus oli täällä 300 miestä ja 13 konkeviääriä. Monivaiheinen kiivas taistelu syntyi. Lahtarit tulivat perinpohjin lyötyä ja karkoitettua Petsamon alueelta. Uskalsivat tulla toistamiseen sinne vasta sitten kun Neuvosto-Venäjä Tarton rauhanteossa sen sovinnolla luovutti Suomelle.

Suomen lahtarit isännöivät vielä Vienan-Karjalassa, Uhtua keskuksenaan. Nyt tuli Vienankin vapauttamisen vuoro. 6:s rykmentti sai tämän tehtäväkseen. Se siirtyi rajalta jälleen kenttätoimintaan. Huhtikuun viimeisinä päivinä v. 1920 aloittivat rykmentin etumaiset joukot etenemisen Uhtuaa kohti. Eteneminen oli raskasta, sisua ja voiman ponnistusta kysevä. Vuoroin veneillä, pitkin jäitään luovaa Kemijokea ja vuoroin tietömiä rämeitä kahlaten eteni rykmentti.

Uhtuan se miehitti 18 p:nä toukokuuta. Taistellen tunkeutui rykmentti eteenpäin Suomen rajalle. Taisteluista mainittakoon Jyvälahdessa ja Hirvisalmen kylässä käydyt. Rykmentti miehitti Muurmannin radalta Kemijoen varret ja Vuokkiniemen Vuonisen ja Pistojärven laajat alueet. Näin vapautettiin Vienan-Karjala sitä riistämään ja rosvoamaan tulleista kapitalistien hurtista. Rykmentin etenemistä huomattavalla tavalla avustivat Vienan omat miehet, jotka aseisiin käyden ahdistelivat valkoisia niiden selän takana.

V:n 1921 alussa siirtyi rykmentti pois Karjalasta.

Puolan rintamalta.

Puola oli imperialistien tukemana ja toimesta aloittanut sotaretken Neuvosto-Venäjää vastaan. Puolan paanien armeijaan yhtyivät Petljuralaiset vastakumoukselliset joukot.

Taisteluissa väsyneet punaiset joukot eivät kyenneet vastustamaan vihollisen lukumäärältään paljon suurempien joukkojen etenemistä. Toukokuun alkupuolella valloitti vihollinen Kievin ja kulki Dnjep-rin yli.

480:s rykmentti sai toukokuun 9 p:nä käskyn siirtyä Arkangelista Puolan rintamalle. Rykmentti saapui Polotskin kaupunkiin, jossa se liitettiin pohjoiseen ryhmään. Kesäkuun alussa otti rykmentti osaa kolme päivää kestävään taisteluun Germanovitshin alueella. Sitten se siirrettiin Disnajoen oikealle puolelle. Siellä muodostettiin jäännöksistä brigaadi, johon rykmenttikin kuului iskurykmenttinä. Se otti taas osaa kolme vuorokautta kestäviin taisteluihin kesäkuun puolivälissä. Taistelussa kärsivät punaiset suuria tappioita. Myös paljon suomalaisia kaatui ja haavoittui. Tämän taistelun jälkeen rykmentin jätteet joutuivat armeijakunnan reserviin, Disnan kaupungin läheisyyteen. Reservissä ollessaan täydennettiin rykmenttiä 1,200 miehellä (venäläisiä).

Toukokuun lopulla vahvistuivat punaiset joukot ja aloittivat vastahyökkäyksen. Ankarien, sitkeiden taistelujen jälkeen punaiset joukot askel askeleelta etenivät. Kesäkuussa perääntyivät puolalaiset joukot toisinaan aivan epäjärjestyksessä.

Täydennyksen jälkeen lähti rykmentti taas taisteluun. Mihailovskin alueella tuli vihollinen lyötyä ilman suurempia uhreja. Seurasi takaa-ajo. Suomalaiset joutuivat heinäkuun lopulla taisteluun Nareva-joella, jossa puolalaisilla oli hallussaan edulliset asemat. Syntyi tulinen taistelu, joka kesti nejä vuorokautta. Puolalaiset jatkoivat perääntymistä punaisten ollessa pysähtymättä kintereillä. Joka päivä käytiin tiedustelukahakoita suuremman taistelun ollessa Maavan alueella.

Perääntyessään puolalaiset tuhosivat ja polttivat kaiken. Yhä etenevää Puna-armeijaa kävi vaikeaksi varustaa ammuk-

silla ja elintarpeilla, sekä apujoukoilla. Tästä huolimatta punaiset joukot etenivät aina Varsovan edustalle. Armeijakunta, johon rykmentti kuului eteni Puolan koridoriin.

Silloin kokosi Puola kaikki voimansa. Sen onnistui lujittaa armeijansa. Elokuun puolivälissä puolalaiset ryhtyivät vastahyökkäykseen. Taisteluista uupuneiden, huonosti varustettujen punaisten joukkojen rintama murtui.

Armeija-ryhmä, johonka 480:s rykmentti kuului, joutui puolalaisten piiritykseen. Rykmentin täytyi taistellen perääntyä Saksan puolelle. Muuta ulospääsyä ei ollut. Perääntyminen kesti lähes kaksi viikkoa. Kymmeniä vihollisen ketjuja oli murrettava ja kymmeniä verisiä taisteluja käytävä ennenkuin joukot pääsivät murtautumaan Saksan puolelle. Syyskuun 20 p:n aikoihin joukot siirtyivät Saksaan, missä heidät otettiin toverillisesti vastaan ja sitten interveerattiin. Lähes vuoden joutuivat suomalaiset olemaan sotavankeina ennenkuin pääsivät palaamaan Neuvostomaahan.

Edellä kerrotun lisäksi oli suomalaisia pienempinä ryhminä ja yksittäin venäläisissä joukko-osastoissa taistellut kaikilla rintamilla, m.m. etelässä. Niinpä myöskin suomalaisista kommunisteista järjestettiin osastoja Judenitshin hyökkäyksen ja Kronstadtin kapinan aikana. Lentolaivastossa on palvelut 14 suomalaista lentäjää. Eräät heistä ovat erittäin aktiivisesti osallistuneet sotatoimiin. Balttian laivastossa on puolisen sataa suomalaista palvelut merisotilaina.

Kronstadt.

Kansalaissodan rintamat olivat likvidoidut. Idässä oli hajalle lyöty Koltshakin laumat. Etelässä tuhottu Denikinin ja Vrangelin armeijat. Puna-armeija laski kiväärin jalalle ja proletariaatti aloitti taloudellisen elvyttämisen ja uudelleen luomisen.

Kauvan ei rauhaa kestänyt. Uudelleen ottivat sota-aseet puhevuoron. Vastavallankumous ja imperialistit koettivat kaikkensa tehdä estääkseen ja häiritäkseen neuvostovallan raskasta rakennustyötä. Ne järjestelivät kapinayrityksiä eri puo-

lilla maata. Huomattavin on niistä Kronstadtin kapina. Se alkoi helmikuun lopulla 1921.

Suomalaiset sotakoululaisetkin joutuivat taas kentälle. Ne ottivat osaa sota-toimiin Kronstadtia vastaan kolmena ryhmänä. Ryhmä punapäälliköitä ja kurssilaisia oli patterin suojeluksessa Maalaja-Gorkan kylässä. Toinen ryhmä toimi sangen aktiivisesti suksitiedustelujoukkona, tehden tiedusteluretkiä Suomen rannikon ja Kronstadtin välillä. Kurssilaisrykmentin 1:n komppanian muodostivat suomalaiset. Varsinaisen ratkaisevan hyökkäyksen aikana oli rykmentti reservissä. Taistelun aikana siirtyi rykmentti Kronstadtin. Komppania miehitti sitten Krasnoarmeiskin linnakkeen. Tämä sotaretki keski kuukauden päivät.

Sotakoulun Karjalan retki.

Vielä eivät Suomen lahtarit ottaneet uskoakseen Neuvostovallan voimaan ja pysyvyyteen Karjalassa. Syystalvella 1921 ne taas aloittivat avoimen rosvohyökkäyksen Vienaan. Tämä tapahtui samaan aikaan kun valkokaartilaiset imperialistien toimesta järjestivät rosvohyökkäyksiä kaukaisessa Idässä ja Ukrainasakin.

Punaisia joukkoja Karjalassa ei hyökkäyksen alussa ollut kuin aivan vähälukuiset rajajoukot. Siksi pä lahtareitten onnistuikin miehittää alussa suurin osa Vienan Karjalaa. Joulukuun puolivälissä aloittivat punaiset joukot hyökkäyksen bandiittien karkoittamiseksi. Punaiset joukot hyökkäsivät kolmessa kolonnassa. Pohjoinen kolonna suuntana Kiestinki—Kokkosalmi. Keskinen kolonna Sorokka—Rukajärvi. Eteläinen kolonna Karhumäki—Porajärvi—Repola.

Suomen lahtarien ja bandiittien voimat olivat noin 3,000 miestä. Punaisia oli monin kertaista enemmän, mutta koska punaisilla ei ollut silloin rintamalla suksijoukkoja, jotka vain voisivat käydä menestyksellä talvisotatoimia Karjalassa; niin tästä lukumääräisestä enemmistöstä ei ollut vastaavaa hyötyä. Sotakoulu sai käskyn lähteä sotapolulle. Suksijoukoksi muodostettuna se lähetettiin Pietarista tammikuun 5 pnä 1922.

Suksijoukko sai tehtäväkseen tunkeutua syvälle lahtarien selän taakse, suorittaa hyökkäysretken Maaselän asemalta Repolaan ja sieltä Kiimasjärvelle, jossa tiedettiin valkoisten päämajan olevan. Tehtävänä hajoittaa kaikki vastassa olevat rosvolaumat, likvidoita lahtarien valtaelimet, hävittää varastot, joita ei voida mukana kuljettaa. Tämä oli suksijoukolta paljon vaativa tehtävä.

Tehtävä tuli suoritetuksi täydellisesti. Repola miehitettiin 14 pnä tammikuuta. Matkalla Pieningässä kaapattiin lahtarien vartiosto. Edettiin Saarenpähän ja siitä Kiimasjärvelle, joka valloitettiin 20 pnä. Sinne edetessä otettiin kolme valkoista partiota vangiksi. Kiimasjärvellä sijaitsi lahtarien päämaja, ammusvarasto ja ambulanssi. Ne hävitettiin. Oteettiin yli 30 vankia. Tämä operatio mursi lahtarien taistelukyvyin ja ne aloittivat yleisen perääntymisen. Suksijoukko vetäytyi takaisin Saarenpään kylään, jonne tallautettiin kulkutie, jotta eteläinen kolonna pääsi marssimaan Kiimasjärvelle ja yhtymään keskisen kolonnan kanssa. Pääkönniemen kylän valloitti suksijoukko yllättävän rohkealla hyökkäyksellä 27 pnä. Sitten aloitettiin eteneminen, eteläisen kolonnan etujoukko pitkin Suomen rajaa pohjoiseen pyrkien katkaisemaan lahtarien kulkuyhteyden Suomeen.

Horjumattomalla voimalla raivasi suksijoukko itselleen ja etelästä etenevälle joukolle tien pohjoiseen. Se eteni Luvajärven kylästä; valloitti Kondokin kylän 1 pnä helmikuuta, Kostomuksen kylän 2 pnä ja Vuokkiniemen kylän 4 pnä. Nyt oli lahtarien tärkein yhteystie Uhtualta Suomeen punaisten hallussa. Valkoiset kiireissä peräännyttivät joukkonsa keskeiseltä rintamalta. Niiden oli ponnistettava kaikkensa, jotta ehtivät vetäytyä punaisten vetämästä saarrosta.

Huolimatta yhtämittaisesta etenemisestä jatkoi suksijoukko pysähtymättä hyökkäysliikettä. Ensimmäinen komppania valloitti Ponkalahden kylän. Komppania kehitti hyökkäysliikettä Aijolahteen, johon valkoiset olivat keskittäneet voimiaan. Komppanian hyökkäys ei onnistunut. Ensikerran kykenivät nyt lahtarit osoittamaan suksijoukolle vastarintaa. Suksijoukko, josta 2 komppania oli jäänyt

Vuokkiniemeen, yhdistettiin jälleen. Apujoukoksi sai suksijoukon päällikkö pie-nehkön venäläisen komppanian. Suksi-joukon ensimmäinen hyökkäys Aijolahteen ei johtanut voittoon. 9 p:nä päätti päällik-kö hinnalla millä tahansa kylän valloit-taa; ja se otettiin. Siitä edettiin Vuo-niseen, joka 10 p:nä miehitetiin. Yhtey-den suksijoukko otti pohjoisen kolonnan kanssa.

Lahtarit tulivat lyödyksi Suomeen, niit-ten hävitys, rosvous ja murhatemmellys Karjalassa lopetettiin lyhyeen.

Vuonisen kylässä seisoi suksijoukko jonkun päivän garnisonissa, suorittaen rajalle ja ympäristöön tiedusteluretkiä. Se palasi sitten Uhtuan kautta Kemin asemalle 15 p:nä helmikuuta, josta junalla matkasi Petroskoihin ja Pietariin.

Suksijoukon hiihtomarssin pituus teki Maaselän asemalta Kemin asemalle 980 km. Tämän lisäksi suoritti se satoja kilo-metrejä tiedustelua. Keskimäärin tuli hiihtoa jokaista kohti noin 1,100 km.

Valkoisten riveistä suksijoukko poisti kaatuneina ja vangiksi otettuina 117 mies-tä. Lisäksi lukuisasti haavoittuneita. So-tasaaliina otti 150 kivääriä, tuhansia patruuneja y.m. Suksijoukon tappio oli 8 kaatunutta ja 10 haavoittunutta.

Suksijoukon toiminta perustui seuraaviin tekijöihin:

- 1) liikkumisnopeuteen,
- 2) yllättämiseen,
- 3) rohkeisiin iskuihin sivustoille ja selkäpuolelle,
- 4) moraaliseen ylivoimaisuuteen.

Punapäälliköt ja kurssilaiset osoittivat tällä retkellä kestävyyttä, sisua, taistelukykyä ja ennenkaikkea taistelun ja voiton tahtoa. Suomalainen lahtari sai raskaasti tuntea punikin iskut.

Suksijoukon retken merkityksestä tode-taan, että se ratkaisevasti auttoi muita puna-armeijan osastoja banditismien nopeassa likvidoisissa. Niinpä pääesikun-nan akatemian eräessä julkaisussa retken merkityksestä sanotaan, että »kansainvä-lisen sotakoulun suksimiesten suorittama reitti on sellainen, jolle liioittelematta sanottuna ei ole vertaista sotahistoriassa».

Tunnustukseksi retken suorituksesta antoi Karjalan Toimeenpaneva Komitea

sotakoululle punalipun ja siihen kiinnitti Tasavallan Vallankumouksellinen Sota-neuvosto punaisen lipun kunniamerkin. Retkelle osallistuneille annettiin 27 pu-naisen lipun kunniamerkkiä ja 73 kelloa.

Pohjoisen kolonnan yhteydessä toimi myöskin puolisen sataa miestä käsittävä suomalainen suksijoukko.

Tämä Karjalan retki on ollut toistai-seksi viimeisin mitä sotakoulu sotatoimia on käynyt. Kaikkiaan, kuten ylläolevasta selviää, on sotakoulu tehnyt 5 sotaretkiä. Sotakoulun historia on ollut taistelujen historiaa.

Sotakoulun muita vaiheita

ei tila anna myöten lähemmin kosketella, mainitkaamme vain, että kurssit avat-tiin marraskuun alussa v. 1918 ja vuoteen 1920 syksyyn toimivat ne suomalaisina kurseina, joilla oppikurssi vaihteli 6—12 kuukauteen.

Marraskuussa 1920 muutettiin kurssit 1 Jalkaväen kouluksi, 3-vuotisella nor-maalikoulun ohjelmalla. Nyt avautui ti-laisuus perusteellisempaan ja laajempaan sotataidolliseen opiskeluun. Koulussa oli jalkaväen, tykistön ja sapööriosastot. Kes-sällä v. 1920 järjestettiin ylempi koulu, joka päättyi joulukuulla v. 1921. Tämän kurssin suorittivat ryhmä keväällä 1919 ulospäässeitä punapäälliköitä, jotka rintamilla olivat olleet komppanian päällikköinä.

Keväällä 1923 muuttui koulu kansain-väliseksi sotakouluksi. Koulussa oli silloin useampia eri kansallisuuksia. V. 1926 syksyllä lopetti kansainvälinen sotakoulu erillisenä toimintansa. Suomenkielinen sotilasopetus keskitetään nyt Leningran jalkaväen koululle.

Ylläolevat lyhyet maininnat eivät lä-heskään kuvaa niitä sängen monivaihei-sia, sisällysrikkaita tapauksia ja taistelutoimia, joihin suomalaiset vallankumoukselliset ovat osallistuneet maailman ensi-mäisen proletaarivaltion puolustuksessa. — Tarkkoja laskelmia ei ole siitä, paljonko suomalaisia on eri rintamilla yhteensä

kaatunut. Mutta suuresti ei voi erehtyä kun arvioi, että kaatuneina haavoittumisesta johtuneena sekä sotatoimista sairastuneina on kuollut noin 2000 suomalaista.

Venäjän kansalaissota kertoo puutteista, kärsimyksistä, raskaista verisistä taisteluista, jolloin usein kärsittiin hetkellisistä ja paikallisista tappioitakin. Mutta käyty kansalaissota on ennenkaikkea proletariaatin voiman, sitkeyden, tietoisuuden ja tahdon osoitus. Proletariaatin liitossa talonpoikaiston kanssa käymä kansalaissota on loistavien menestysten ja maailmanhistoriallisten voittojen saavutus.

Tässä kansalaissodan koulussa on asetta kantanut suomalainen punikki karsastunut, saavuttanut vallankumouksellista kokemusta, saavuttanut tietoa ja taitoa. Suomen luokkasodassa ei proletariaatti vielä tiennyt, miten on asetta kannettava, miten sitä käytettävä proletariaatin vapautumisen ja voiton ehtona. Epäilemättä tulee Venäjän kansalaissodassa saavutettu kokemus olemaan yhtenä tekijänä ja voiton portaana Suomen proletariaatin voitolliselle tulevaisuudelle.

Toivo Antikainen.

Valkoinen Suomi.

Kirj. Kullervo Manner.

(jatk.).

Talonpoikaisliike.

Edellä on jo mainittu porvaripuolueista puhuttaessa, että porvarillistuneen »Maalaisliiton» mukana kulkee talonpoikaisjoukkoja myöskin keskivarakkaita ja pientalonpoikiakin. Niinikään mainittiin, että vallankumouksellisen työväen kanssa läheisissä suhteissa olevan »Sosialistisen Työväen ja pienviljelijäin vaaliliiton» puitteissa kulkee osa pientalonpoikaista.

Löytyy vielä eräitä talonpoikaisliikkeen varsinaisia järjestöjäkin.

»Pienviljelijäin liitto», joka käsittää 4—5.000 jäsentä, on porvariston v. 1919 toimeenpaneman »agraarireformin» kautta itsenäisiksi omistajiksi tulleet pikkutalonpoikain järjestö. Nämä pikkutalonpojat käyttävät järjestöä pääasiassa taloutensa ja ammattitaitonsa kohottamisen välikappaleena. Poliittisluontoisia kysymyksiäkään ei kokonaan vieroksuta, sitäkin enemmän kun talonpojan vaikea taloudellinen asema välttämättömyydellä ajaa työtätekevät talonpojat poliittisiakin kysymyksiä pohtimaan. Nämä talonpojat kulkivat vuokralaisina ollessaan ennen vallankumousta entisen Sos. dem. puolueen mukana ja vaikutuksessa. Osittain tästäkin johtuu, että sos. dem. johtajat nykyisinkin ovat voineet säilyttää määrävän aseman liitossa.

Toinenkin, nimeltä »Pienviljelijäin Keskusliitto» on. Siinä on, sen oman ilmoituksen mukaan, noin 10.000 jäsentä. Se on kokoonpanoltaan pääasiassa samalainen kuin edellämainittu, mutta on se kokonaan taantumuksellisten porvarillisten poliitikkojen, lähinnä »Kansallisen Kokoomuspuolueen» herrain johdossa.

Näiden lisäksi muodostui viime vuoden lopulla »Maalaisliitosta» irtaantuneitten oppositionellisten talonpoikain johtama »Talonpoikaiskansan Puolue», joka sanomalehtensä kautta esiintyy suurporvariston ja kulakkien politiikkaa vastaan ja suhtautuu määrättyllä suopeudella työväenluokkaan. Tämä puolue on vielä heikko ja on sen ohjelmassa luonnollisesti paljon pikkuporvarillisuutta, koska puolue kerran edustaa maaseudun pikkuumistajia ja pikkutuottajia.

Sosialidemokraattien johtama »Pienviljelijäin Liittokaan» ei kuitenkaan ole ehjä. Sielläkin esiintyy oppositionivirtauksia, mitkä periaatteellisesti tähtäävät jyrkempään, pääomaa vastaan suunnattuun taisteluun. Se on tullut esille kahdessa viimeisessä edustajakokouksessa.

Että talonpoikaiston työtätekevien joukkojen keskuudessa on kehittynyt itsenäistä liikettä, että osa näistä joukoista jo pyrkii vapaaksi porvariston ja sosialidemokraattien johdosta, on selitettävissä

sen kautta, että talonpoikaisjoukkojen asema on viime vuosina tavattomasti huonontunut. Edellä mainittiin verorasituksen suuruudesta. Toinen rasitus on tavaton velkataakka ja siitä johtuvat korot. Seurauksena onkin ollut, että tuhansia talonpoikia on joutunut pois tiloiltaan, mikä pankkipääoma pakkohuuto-kaupoilla on myynyt. Vuoden 1919 jälkeen muodostetut uudet itsenäiset pienisännät ovat jo ahtaassa asemassa, jo senkin takia, että ne ylipäänsä saivat liian vähän maata, puhumattakaan ras-kaasta velkataakasta.

Suomen kapitalismi muokkaa näin olen itse sitä pohjaa ja kypsyyttä niitä edellytyksiä, joille työväen ja talonpoikain vallankumouksellinen taisteluliitto on syntynyt ja edelleen kehittyä.

Fascismi.

Fascismi-nimitykseen sisältyy kaksi seikkaa: fascistinen liike ja fascistinen valtajärjestelmä. Kumpikin on Suomessa olemassa eikä ole eilispäivältä.

Facistinen liike ja liikkeen järjestöjä on ollut jo vuodesta 1917 asti. Sen jälkeen se on kasvanutkin. Fascistisen liikkeen päämuoto Suomessa on n.s. suojeluskuntaliike. Mitä ovat suojeluskunnat? Ne ovat porvariston johtamia, porvarillisista, pikkuporvarillisista ja talonpoikaisista kulakkiaineksista, osittain myös pientalonpoikaisista aineksista muodostettuja aseellisia järjestöjä. Ne ovat sotilaallisesti järjestetyt ja osaksi hyvin varustetut. Niillä on paitsi kivääreitä ja kuularuiskuja, myöskin tykistöä, jopa moottorilaivueita. Päällystö, varsinkin korkeampi, on ylipäänsä Saksan imperialismin kouluutuksen saanutta. Tämä järjestö, joka jakaantuu maan eri piirien mukaan piirijärjestöihin esikuntineen, käsittää noin 100.000 miestä, joskin sen aktiivinen, taistelukuntainen osa tuskin nousee yli 50.000. Suojeluskunnilla on oma pääesikunta.

Edellämainittujen rinnalla on fascistinen naisjärjestö, n.s. »Lotat». Nekin ovat jossain määrin asekouluutuksen saaneita. Päätehtävä niillä on olla suojeluskuntain saniteettiosastolla ja muonituspuolella. Tämä järjestö käsittää noin 40.000 jäsentä.

Molemmat järjestöt perustuvat vapaaehtoisuuteen. Mutta pääsy järjestöihin ei ole

vapaa, vaan vaaditaan jäseneksi pääsyä varten varmojen fascistien suositus ja takuu.

Näitten kahden sotilasluontoisen järjestön lisäksi on pari poliittisluontoista fascistikoplaa. Tärkein on niistä »Suomen Suojelusliitto», joka yhdistää fascistiliikkeen johtavat ainekset ja on tämä liitto fascistiliikkeen ylin poliittinen johto. Toisen samanluontoinen järjestö on »Akateeminen Karjala-Seura», joka toimii ylioppilasnuorison ja muitten intellektuaalisten aineiden fascistiliikkeeseen vetämiseksi. Ulottaapa se verkkonsa koulunuorisonkin keskuuteen.

Fascisteilla on oma erikoinen salainen urkkija- ja provokaattorijärjestö »Vapaaehtoinen Tiedustelujärjestö», joka on sisäministeriön alainen.

Facistiliike, toisin sanoen suojeluskuntaliike nauttii kaikkien porvaripuolueiden kannatusta. Kaikessa pääasiassa tämän liikkeen suhteen ne ovat yksimielisiä. Mikäli porvaripuolueitten kesken ja keskuudessa on eri poliittisia vivahduksia, sikäli ne myöskin esiintyvät suojeluskuntaliikkeessä. Mutta ne ovat toisarvoisia luonteeltaan. Yksi todella vakava ja fascistiliikettäkin hajoittava tekijä kuitenkin löytyy ja se on kansallisuuskysymyksen pohjalla syntyvät erimielisyydet. Aitosuomalaisen ja aitoruotsalaisten fascistien suhteet ovat usein niin teräviä, että hajaannus on ollut uhkaamassa jossain.

Lukija kysyy: Miten suhtautuvat sosialidemokraatit fascistiliikkeeseen? Sosialidemokraattiset työmiehet ovat sitä vastaan, mutta vaikuttava osa sos.dem. johtajista on enemmän tai vähemmän fascistisen suojeluskuntaliikkeen kannalla. Eräät niistä ovat julistaneet avonaisen röyhkeästi, ettei se liike ole muka tähdäty työvakeä vastaan enään ja että siitä saadaan hyvä, kunhan sitä »reformeerataan» ja kunhan suojeluskunnat tehdään armeijan muodolliseksi reserviksi. Toinen kuvaava esimerkki sos.dem. johtajien suhtautumisesta tähän liikkeeseen on se, että sosialidemokraattinen sotaministeri lähetti uutena vuotena suojeluskunnille uuden vuoden päiväkäskyn, jossa kiitti niiden hyödyllistä (!) toimintaa.

Mitä tulee fascistiseen valtajärjestelmään, niin sekin on Suomessa ollut voimassa vuodesta 1918 lähtien. Se on nousut pystyyn työväenluokan ruumiitten päälle. Vallankumouksen tappion jälkeen telkesi porvaristo vankileireihin noin 80 tuhatta ja teurasti 4—5 kuukautena yli 20 tuhatta työläistä. Tällöin perustettiin se valtakomento, jota porvaristo itse nimittää valkoiseksi vallaksi ja työväki lahtarivallaksi. Se on sitä samaa komentoa, jota edustaa suojeluskunnat. Tähän valtajärjestelmään kuuluu itsenäisen työväenliikkeen järjestelmällinen vainoaminen sekä laillisella että laittomalla luokkaväkivallalla; siihen kuuluu ohraanan mielivalta-, räökkäys- ja provokationimenetelmien; siihen kuuluu vankilain täyttäminen valtiollisilla vangeilla, varsinkin aika-ajoittain joukkovangitsemisten kautta; siihen kuuluu työväen järjestymisen, lakkovapauden ja valtiollisten oikeuksien ja toiminnan sortaminen; siihen kuuluu fascistijärjestöjen kannattaminen valtion varoilla jne.

Tätä kaikkea on Suomessa saatu kokea vuoden 1918 jälkeen säännöllisesti. Italiassa vangitsi Mussolini kommunistiset parlamenttiedustajat vasta joitakuuta kuukausia sitten. Suomessa fascistivalta telkesi vallankumouksellisen työväen parlamenttiedustajat vankilaan jo v. 1923. Samana vuonna hajottivat Suomen fascistiset vallanpitäjät vallankumouksellisen »Sosialistisen Työväen Puolueen» ja Kommunistisen Puolueen ne ovat pakottaneet maanalaiseksi alkuhamastaan asti.

Tämä valkoinen, fascistinen komento ei ole oleellisesti muuttunut, olipa hallituksessa taantumuksellisen »Kokoomuksen», pöyhkeitten kulakkien »Maalaisliiton» tai pikkuporvarillisten »edistysmielisten» miehet. Eikä se ole missään pääkohdassa muuttunut sinäkään aikana, s.t.s. viime joulukuun puolivälistä tähän asti, jolloin valkoisen Suomen hallitus on ollut miehitetty kokonaan sosialidemokraateilla. Sama meno on jatkunut. Esimerkiksi Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtaja, joka on istunut sisäministerin tuolilla, siis ohraanapäällikkönä, pani valtiollisen poliisin vangitsemaan lähes 40 julkisen nuorisoliiton johtavaa toveria ja

telkesi heidät vankilaan, vain sen takia, että nämä nuoret toverit olivat johtaneet työläisnuorison julkista liittoa Marxin osoittamaan taistelusuuntaan. Tämä sosialidemokraattinen ministeristö on »poistanut postisensuurin» julistamalla Neuvostoliitossa ja Amerikassa ilmestyvät suomenkieliset vallankumoukselliset sanomalehdet »epäsiveellisiksi», joita ei Suomeen saa laskea työläisten luettaviksi.

Kun sos.dem. herrat näin aktiivisesti pitävät pystyssä fascistista valtakomentoa, valkokaartilasta valtaa, niin ei ole ihme, että he uuden vuoden onnitelussaan kumartavat syvään fascistisen pansaroidun nyrkin edessä. Suotta siis suojeluskuntain viipurilainen esikunta salaisessa päiväkäskyssään, pari kolme päivää ennen sos.dem. herrain astumista hallitukseen, varoitti fascistisia aineksia »vasemmistovaarasta». Mutta eivätpä fascistit enään sen jälkeen, kun sos.dem. ministerit ehtivät käytännössä osoittaa, että heistä ei vaaraa ainakaan fascismille ole, hälyyttäneet olekaan.

Se seikka, että Suomessa on jo vallinnut ja vallitsee fascistinen valtakomento, on yhtenä syynä siihen, ettei fascistista kaappausta ole tapahtunut. Sitä ei ole porvaristo tarvinnut. Mutta voi kehittyä tilanne, jolloin porvariston luokkaedut kehottavat sitä terästäämään fascistista komentoaan vieläkin enemmän, ja silloin saattaa tulla kysymykseen fascistien toimeenpanema entistä suurempi hyökkäys vallankumouksellista työväenliikettä vastaan ja äärimmäisten fascistien valtakomento. Semmoisiakin ääniä jo kyllä kuuluu. Ja sosialidemokraattiset johtajat ovat virittäneet huilunsa isäntiensä, päälahtarien antaman äänen mukaan.

Tässä yhteydessä on myös syytä mainita, että Suomen fascistinen liike ja regiimi on ikäänkuin koulu Baltian maitten ja Skandinavian fascistisille aineksille. Tanskan, Norjan ja Ruotsin fascistit käyvät »opintomatkoilla» Suomessa. Viron, Latvian ja Liettuan yksinpä Puolan fascistit käyvät Suomessa oppia saamassa tai suomalaiset lahtarit käyvät noissa maissa kursseja pitämässä. Puolan fascistinaiset viimeiseksi kävivät Suomessa tällaisella opintomatalla. (jatk.).

Suomi Kansainliiton neuvostossa.

Syyskuun lopulla 28.9.27 antoi sos.dem. ulkoministeri Voionmaa haastattelun, joka koski sos.dem. hallituksen ulkopoliittikan »voittoa», Suomen tultua »valittua» Kansainliiton Neuvoston jäseneksi. Haastattelun yleinen sävy muistutti mieleen sadun sammakosta ja härästä. Se oli pikkupomon rehentelyä työväenluokan vakavissa elinkysymyksissä ja sen peitteilyä, että Suomen kansa Neuvoston jäsenyyden kautta saatetaan uhan alaiseksi pelinappulaksi herrain imperialistien yleispeleissä.

Haastattelua lukiessa nousi mieleen kysymys vahvistiko Voionmaan lausunto Suomen saamasta neuvostopaikasta sitä käsitystä, että Suomen noskelaishallitus on voittonsa saavuttanut imperialistien politiikan kätyrinä? Sanottava on: vahvisti. Myönteisen vastauksen anloi jo itse vaali. Ministeri Voionmaa yritti haastattelussaan antaa sellaisen käsityksen, että muka Suomi oman erikoisen ominaispainonsa perusteella olisi Neuvostoon joutunut. Hän selitti Neuvoston vaaleista, että ne ovat »tähän saakka yleensä tapahtuneet vaillinaisesti valmistetulla ja kehitetyllä tavalla», mutta hänen uskottelunsa mukaan »olisi perin väärin sanoa, että vaalit perustuvat juonitteluihin tai sattuimiin». Tähän vakuutteluun sopii kuitenkin hyvin omituisesti ministerin seuraava selitys: »Meidän ehdokkuutemme tuli esitetyksi yhdennellätoista hetkellä vaatimattomalla sanomalehtiutisella. Me emme siinä enemmän kuin suullisissa esityksissämme pyytäneet ketään äänestämään Suomea. Monet valtuuskunnat tulivat omaa ystävävyyttänsä ilmoittamaan meille aikovansa meitä äänestää.»

Tosiaankin, mikä väläys, mikä ministerillinen »vaatimattomuus»! Mitätön sanomalehtiutinen yhdennellätoista hetkellä, ei mitään pyyntöjä eikä kumarruksia ja — eri maitten valtuuskuntia tulee aivan jonossa ystävävyyttänsä vakuuttamaan ja ilmoittamaan aikomuksistaan, että he tulevat äänestämään juuri Suomea. Vaikka siis Kansainliiton Neuvoston vaalit eivät muka perustu enemmän

juonitteluihin kuin sattumiinkaan», vaan oikein tarkkaan harkintaan, vieläpä ehken kemiallisesti puhtaaseen »demokratiaankiin», niin kuitenkin Suomen osalle tulee moinen huomaavaisuus pienen sanomalehtiutisen perusteella! Ihastuneena jatkaa Voionmaa, että pohjoisen tulokkaan ottivat vastaan hyvin suopeasti »neuvoston jäsenet Englannista ja Ranskasta alkaen».

Kaikesta päättäen on herra Voionmaalta kuitenkin huono muisti, tai sitten hän röyhkeässä »vaatimattomuudessaan» arvelee kansalla olevan erinomaisen unoh-tamisen taidon. Lahjomattomat tosiasiat-han kertovat, että Suomen ehdokkuudesta oli pitkät ajat käyty verrattain avonaista julkista agitatsionia ja (Englannin johdolla) muokattu mieltä tämän pohjoisen liikentin valitsemiseksi Neuvostoon. Suomen paikka Kansainliiton Neuvostossa varmeni sitä mukaa kuin Suomen noskelaishallitus — entisten hallitusten latua hiihtäen mutta konkreettisemmin — osoitti siihen »kelpoisuutensa». Sällinäyt-teensä antoi se m.m. sallimalla vastaan sanomatta vieläpä »asianmukaisilla» kohteliaisuuksilla englantilaisten sotalai-vain vierailuja Helsingissä, joilla reisuil-laan englantilaiset »mittailivat merta» ja tutustuivat maastoon sotilastarkoitukses-sa. Neuvostoliittoa vastaan tähtäytyvän baltialaisen blokin luomiseksi teki noske-hallitus myöskin (intensiivistä ja Englan-nin ohjeiden mukaista) työtä. Muitakin lisätodisteita on Englannin finanssipää-oma saanut, josta yhtenä osotuksena on Suojärven lampuotien maiden ryöstö. Tässä asiassa kapitalistit Lontoon herrain avulla selvästi ja häikäilemättömästi teettivät noskelaishallituksella kaappauk-sen, joka on suurimpia, mitä viime vuo-sikymmenien aikana on kansan omaisuut-ta kapitalisteille kaapattu. Välittömästi tästä ryöstöstä hyötyi enimmin Kansallis-pankki, mutta välillisesti englantilainen pääoma turvasi sillä myöskin omat in-tressinsä. Noskelaishallituksen suorittama lampuotien maiden ryöstö on sitäkin jul-keampi juttu kun sillä, voimassaole-

van perustuslain mukaankaan, puhumatta talonpoikain luonnollisista oikeuksista, ei ollut sellaiseen edes muodollista oikeutta. Hallitus ei ole oikeutettu luovuttamaan sen luontoisia maa-alueita enemmän kuin verotulojakaan kenellekään ilman valtiopäiväin siitä tekemää päätöstä. Mutta noskelaishallitus luovutti, kun isot herrat sitä vaativat. Mainittava on vielä noskelaishallituksen kieltäytyminen neuvottelemasta hyökkäämättömyyssopimuksesta Neuvostoliiton kanssa. Tätä »toimettomuutta» eivät imperialistit myöskään ole vähäksi arvioineet. Ja kun me näiden seikkojen valossa arvioimme Suomen valintaa Neuvostoon, niin ei se tosiaankaan perustunut pelkkiin »juonitteluihin ja sattumiin», vaan ihan realisiin tosiasioihin, joita Englannin ja Ranskan imperialistit olivat »harkinneet» ja vetäneet johtopäätöksensä — Suomi saa neuvostopaikan.

Onko Kansainliiton Neuvostopaikasta Suomelle etua? Eräitä etuja siitä kapitalisteille epäilemättä on. Sen kautta on mahdollisuuksia vississä määrin markkina-alueita jolleikaan laajentaa niin jonkun verran vakiinnuttaa. Myöskin lainaja luottosuhteissa on sillä jotain merkitystä. Lyhyesti sanoen selvänä kapitalistisena toimenpiteenä on sillä merkityksensä Suomen kapitalistiluokalle. Mutta toiselta puolen, imperialistien blokki ei tietenkään tee kauppaa yksipuolisesti, s. o. niin, että se antaisi saamatta mitään takaisin. Saa olla varma, että viime mainitut ovat kaupassa voittaneet vieläpä voittaneet paljon. Mutta vastuun faakka siitä lankeaa työtätekevän kansan harteille. Se hävisi tuossa poliittisessa kaupanteossa, menettäen paljon saamatta mitään. Neuvostopaikan kautta tuli Suomi yhä kiinteämmin sidottua imperialistien ketjun renkaaksi ja alistettua niiden määräsvallan alaiseksi. Kapitalistisen maailman rajamaana työväenvaltaa vastaan vaikeutui sen tulevaisuus näköalat huomattavasti. Paljon suurempi on nyt vaara, että Suomi joutuu puun ja kuoren välissä likistetyksi. Eikä ministeri Voionmaakaan voinut haastattelussaan Neuvostopaikan »hyviä puolia» niin esittää, että se herättäisi luottamusta. Vastuuta peläten hän jättikin niistä puhumisen, arvellen kai, että mitäpä niistä haastella kun kerran

arpa on heitetty. Sen osan lausunnostaan hän päättikin niinkuin pestin ottanut: »Mutta arvelipa näistä asioista (Neuvostopaikan Suomelle tuomista eduista) niin tai näin, teko on tehty. Suomi on nyt vastuunalainen Neuvoston jäsen, eikä sillä saa nyt olla muuta päämäärää kuin se, miten se parhaiten ja kunnollisimmin suoriutuisi siitä tehtävästään». Lakeijan tehtävästään, lisäämme.

Valko-Suomen ulkoministeri Voionma arvioi, kuten luonnollistakin, asiaa Suomen porvariston (ja Englannin imperialismin) kannalta ja siitä näkövinkkelistä katsoen on selvää, että muut »päämäärät» on nyt sivuun viskattavat. Mutta työväenluokka ei voi kysymystä niin asettaa. Päinvastoin. Sen asema ja tulevaisuus velvoittaa sitä entistä paljon tarkemmin selittämään itselleen sen aseman, johon noskelaishallituksen ulkopoliittikka on maan nyt sitonut ja joka yhteiselle kansalle merkitsee uhkaa joutua suurten jaloissa maahan poletuksi.

Noskelaiset puhuvat aina lehdistään julkisuuden vaatimisesta ulkopoliittisissa asioissa, mutta samanaikaisesti ne »demokratian» hansikkaissa suorittavat tekoja, joista on mitä suurin vaara työtätekevän kansan vapauden asialle.

Suomen ulkopoliittikan »voiton» johdosta on kyllä kuultu paljon kättentapuuksia imperialistien leirissä. Mutta niiden täytyy antaa ajattelemisen aihetta sellaisillekin, jotka eivät ole selvillä imperialismin rosvoluonteesta. Vanha sananlasku sanoo, että herra varjelkoon meitä ystävistämme, vihollisistamme me kyllä aina selviämme. Erittäin pitää se paikkansa diplomaattisiin »ystäviin» nähden. Niillä on kykyä sievistellä ja hymyillä. Tarpeen tullen myöskin erinomainen taito »unohtaa», kun asiat niin vaativat. Ajatellaanpa esim. ranskalaisia. Miten sievästi sanovatkaan ne nyt siitä maasta, joka muutama vuosi sitten suorastaan mahallaan ryömi Ranskan verivihollisen ja alituisesti pelätyn kilpailijan Saksan edessä. Ranskalaiselle ominaisella kohteliaisuudella sivuutetaan Saksan saappaan-anturan nuoleminen, jota Suomen kapitalistit perinpohjaisuudella suorittivat ja sen sijaan puhutaan siroin kädenliikkein ja sulavin sanoin Suomen

tulosta Kansainliiton Neuvoston jäseneksi. Niinpä ranskalainen sotilaslehti „France militaire” kirjoitti johtavassa kirjoituksessaan 28/IX—27 m.m. seuraavaa:

„Suomi on uusien tulokkaiden joukossa ja ottaa haltuunsa yhden kolmesta vapaasta paikasta. Suomen ehdokkuus oli epämieluisa Berlinille ja Moskova on salassa vehkeillyt sitä vastaan. Pariisi ja Eurooppa eivät voi muuta kuin onnitella itseään Itämerenmaiden viisaimman valtion valinnan johdosta, joka aina on tarmokkaasti vastustanut bolshevistista tartuntaa ja germaanilajista painostusta. Ollen itämerenmaiden kiinteän yhteistyön sekä Puolan ja Liettuan lähentymisen vakaumuksellinen kannattaja on Helsinki varmasti näyttelevä hyödyllistä osaa kansainliiton neuvostossa ja on työskentelevä tuloksellisesti Itä-Euroopan rauhoittamiseksi”.

Suomen osan näytteleminen kansainliiton neuvostossa on ylläolevassa määrittelyt aika selvästi. Se ei jätä epäilyksen sijaa Suomen käytännöllisistä tehtävistä. Imperialistien yhteisrintamassa työväenmaailmaa vastaan on Suomi osoittautunut siksi helmeksi, joka imperialistien omankin tunnustuksen mukaan on „tarmokkaasti vastustanut bolshevistista tartuntaa ja germaanilaista painostusta”. Eikö totta, sievästi sanottu. Suomi on aina (ainal!) „tarmokkaasti vastustanut... germaanilaista painostusta”. Voidakseen näin perinpohjin „unohtaa” Suomen kapitalistien mätelemisen ja saksalaisen imperialismien liehakoimisen, täytyy olla vakuuksia siitä, että nyt Suomi pysyy englantilaisranskalaisessa imperialistien ketjussa ja sen takia „Pariisi ja Eurooppa ei voi muuta kuin onnitella itseään”, kuten marsalkka Fochin lehti riemuitsee.

Kyllä tämän tietää noskehallituskin. Mutta tekeytyn tietämättömäksi tästä osasta taistella imperialistien yhteisrintamassa Neuvostoliittoa vastaan, puhuu Voionmaakin päinvastaista, puhuu tavalista diplomaattista palturia. „Sanomalehdet ovat tietäneet kertoa paljon — sanoo hän — neuvostolan uutterasta toiminnasta Suomen vilitsemisen ehkäisemiseksi. Kun Suomi hyvin tarkoinkin tie-

toisena itäisen naapurinsa mielialasta kuitenkin asetui ehdokkaaksi, ja sai ehdokkuutensa läpi, niin on se sen tehnyt myöskin siinä lujassa vakaumuksessa ja tiedossa, ettei Suomen lujittumissuhde kansainliittoon ole millään tavoin suunnattu Venäjää vastaan (!), eikä voi vähimmäskään määrässä olla sille vahingollinen. Päinvastoin” — huudahtaa ministeri ja jatkaa samalla korkealla päätöksellä, että nyt muka „Suomi voi riippumatta kaikista (kaikista!) suurvaltavaiikutuksista, tulivatpa ne miltä ilmansuunnalta tahansa, ajaa omaa politiikkaansa, joka on sama rauhanpolitiikka (!) joka on tai jonka pitäisi olla kansainliitonkin oma”.

Inhottavaa paatosta ja häpeämätöntä lavertelua.

Demokraattis-pasifistisilla lörpöttelyillä ei kuitenkaan salata sitä totuutta, että kansainliitto on sodan, eikä kansojen kesken rauhan ajaja. Sitovasti on tämä osoitettu lukemattomat kerrat, eikä tässä sen todisteluun tarvitse sanoja tuhlata. Riittää kun viitataan viimeisempään huomiota herättäneeseen tapahtumaan kansainliiton neuvoston piirissä, nim. englantilaisen varakreivi Cecilin mielenosoitukselliseen eroon aseistariisumiskomissionin jäsenyydestä. Omakohtaisen kokemuksen kautta oli hän tullut täysin vakuutetuksi, että työskentely rauhan hyväksi on toivotonta jo yksin Englannin sotavarustelupolitiikan takia (»jokaisesta Englannissa verotuksella kerätystä punnasta menee nyt 14 shillingiä viime sodan kustannuksiin tai uusiin sotiin» ilmoitti Cecil muunmuassa.) Ja Englanti on kansainliiton johtava valtio. Puhua rauhasta ja aseista riisumisesta saman aikaisesti kiihkeän varustelun kanssa, se oli sellaisestakin herrasta, kuin varakreivi Cecilistä liikaa ja hän lähti. Mutta ministeri Voionmaa yrittää sumuta silmiä laverteluilla, kuinka muka Suomi nyt voi ajaa »rauhanpolitiikkaa» kaikista riippumatta. Tuskinpa sentään Baldwinin suomalainen asiamies tässä sumuamisyrietyksessään tulee onnistumaan.

Mitä sitten erikoisesti tulee siihen ministeri Voionmaan ilmoitukseen, ettei »Suomen lujittumissuhde Kansainliittoon ole millään tavoin suunnattu Venäjää

vastaan, eikä voi vähimmässäkään määräsä olla sille vahingollinen», niin siinä ministeri puhuu vasten parempaa tietoaan. Oikeastaan hän itse tämän tekemänsä väitteen kumoaa muutama rivi aikaisemmin kertomalla »neuvostolan uutterasta toiminnasta Suomen valitsemisen ehkäisemiseksi», vieläpä oli Suomi »hyvin tarkoin tietoisena itäisen naapurinsa mielialasta» mutta »kuitenkin asettui ehdokkaaksi». Kaiken tämän jälkeen on perustusta vailla se väite, ettei Suomen ottama asenne »millään tavoin ole suunnattu Venäjää vastaan». Noskehallitus on ollut tietoinen siitä, että Suomi, jouduttuaan Kansainliiton Neuvostoon on entistä kiinteämmin sidottu Neuvosto-Venäjän vastaiseen imperialistien blokkiin, siihen rintamaan, joka ei häikäile keinoja kyetäkseen kukistamaan työväen vallan. Neuvosto-Venäjä on luonnollisesti tästä ollut tietoinen jo paljon ennen sitä »vaatimatonta» sanomalehtiuttista» ja sen takia se rehellenä naapurina ja hyviä naapurussuhteita silmällä pitäen olisi mielellään nähnyt, että Suomi ei olisi niin kiinteästi itseään sitonut sen vihollisiin. Ministeri Voionmaan suun täyteiset sanat siitä, että Suomi nyt muka voi ajaa omaa politiikkaansa riippumatta »kaikista suurvallavaikutuksista» ei vakuuta ketään. Isommatkaan kapitalistiset »suurvallat» kuin Suomi eivät siihen pysty, vaan on niidenkin noudatettava imperialistien yhteisketjussa sitä yleistä linjaa, joka ei ole rauhan vaan

sodan politiikkaa Neuvostoliiton todellista rauhan politiikkaa vastaan.

Mutta jättäkäämme herra Voionmaa. Hänen sanojaan* enemmän seuraamatta on jokatapauksessa selvää, että sosialidemokraatit yleensä ovat vaarallisia ja petollisia työtätekevälle kansalle. Siitä syystä ei heitä ole katsottava suuhun vaan sormiin. Erikoisesti nykyisenä kriittisenä ajankohtana. He eivät ole suinkaan »demokratian» yhteisrintamassa pääoman valtaa vastaan vaan imperiaalistien rintamassa Neuvostovaltaa vastaan. Emme saata unohtaa, että me historiallisesti katsoen elämme kapitalismin viimeisiä vaiheita ja mitä vaikeammaksi käy porvariston asema, sitä ilmeisempi on sodan vaara ja sitä selvempää imperialistien hyökkäys Neuvostoliittoa vastaan. Sosialidemokraattien osanotto kapitalistien hallituksiin vain lisää tätä vaaraa. Sitä osoittaa Suomenkin esimerkki. Vastavallankumoukselliset sosialidemokratian johtajat, jotka rajattomasti vihaavat Neuvostovaltaa, ovat monasti auliimmat sotaselkkauksiin kuin avoimet porvarit. »Rauhan» ja »demokratian» pettävät sanat huulilla ovat he toimekkaimpia imperialismin rintaman vahvistajia kuten Suomenkin esimerkki osoittaa. Näin ollen on demokraattisen pasifismin kyltillä puuhailevat sosialidemokraatit paljastettava. On opittava eroittamaa sanat ja teot. Ne jotka sanoissa liehuttavat rauhan palmua ovat teoissa toimeliaimpia sodan valmistajia.

L—i

Kommunististen korkeakoulujen työ.

Viime toukok. 28—kesäk. 1 p. pidetyssä »komvuusien» konferenssissa käsiteltiin niiden peruskysymyksiä ja määriteltiin niiden lähitoiminnan suunta. Siitä kirjottaa »Kommunistitsheskaja Revoljutsija» lehdessä tov. A. Miljutin. Hän huomauttaa, että nyt tutkittiin kommunististen yliopistojen koko työn suunta niiden kokemusten perusteella, joita tehdystä työstä oli kertynyt.

Työväenluokan ja talonpoikain valistuspoliittinen kasvu, kansantalouden kohoaminen korkeimmalle teknilliselle tasolle, kansainvälisen tilanteen mutkallisuus, puolueen sisäisen työn tehtävät, puolueen eheyden lujittaminen oppositiosionin hajotustoimintaa vastaan — kaik-

ki tämä asettaa yhä korkeampia vaatimuksia puolueetyöntekijöille.

Miten kommunistiset korkeakoulut tätä paraiten palvelisivat, siihen kysymykseen etsi vastausta mainittu konferenssi. Se tuli seuraaviin tuloksiin:

Vastaisen työn sisältö.

Todeten työssä tapahtuneen edistyksen kokous kuitenkin yhtyi Keskuskomitean Orgbyron toukok. 16 p. 1927 antamaan lausuntoon, että niiden nykyinen tila ei läheskään vielä tyydytä kasvaneita vaatimuksia, joita asettaa sosialistisen rakennustyön ja kansainvälisen vallankumouksen mutkallisuus. Siksi on välttämätöntä syvemmin tutkia sosialistisen rakennustyömme tärkeimpiä kysymyksiä, samoin kuin kansainvälisen vallankumouksen tärkeimpiä kysymyksiä nykyvaiheessa — vallankumousliikkeen laajetessa ja imperialistien varustautuessa SSSR vastaan ja yrittäessä tukahduttaa Kiinan vallankumousta.

Tov. Popovin alustuksen perusteella lausui kokous, että on laajennettava konkreettisten tietojen määrää, erikoisesti pannen huomiota seuraaviin kysymyksiin: 1. tutkia kapitalismin päämaita, erikoisesti Englantia sekä lähinaapureitamme, niiden taloutta ja valtiollista elämää sekä suhdetta SSSR:ään; 2. tutkia koloniaalisen ja puolkoloniaalisen Idän päämaita, varsinkin Kiinaa ja sen vallankumousta; 3. tutkia työväen ja talonpoikain suhteita, kommunistisia puolueita, ammattiliittoja ja talonpoikaisjärjestöjä niissä maissa; 4. tutkia II Internationalen teoriaa ja praktikkaa sekä bolshevismien »ultra-vasemmistolaisia» vihollisia; 5. tutkia SSSR:n sekä Europan ja Amerikan maiden suhteita; 6. konkreettisemmin tutkia Neuvostoliiton sosialistisen rakennustyön käytännöllisiä kysymyksiä.

Kommunistisen ylioppilaan täytyy paremmin tuntea oma maansa sekä sen ystävät ja viholliset. Tähän asti ei tähän ole kiinnitetty riittävää huomiota. Leninin opetuksia ei voi täysin omaksua, jos ei oppilas kyllin konkreettisesti tunne niitä asioita, joita Lenin arvostelee. Syventyminen tässä suhteessa auttaa oppilasta myös varmemmin selviämään leninismistä poikenneista ja sille vihamielisistä suunnista.

Oppilaiden tason kohottamiseksi on välttämätöntä kohottaa myös opetuksen tasoa. Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota seuraaviin seikkoihin: 1. proletarisen vallankumouksen yleinen teoria; 2.

vallankumouksemme luonne ja kysymys sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa; 3. Idän maiden taloudellinen kehitys ja niiden vallankumouksen tie; 4. Kiinan vallankumouksen problemit; 5. luokkavoimien suhde meidän maasamme; 6. valtiomme luonne ja neuvostodemokratian problemit; 7. SSSR:n talouden nostamisen kysymykset; 8. pikkutalous kapitalistisessa järjestelmässä ja proletarisen valtion taloudessa; 9. kansallisuuskysymys SSSR:ssä; 10. puolueen taistelu leniniläisten rivien eheyden rikkomisyhtymyksiä vastaan.

Neuvostoliiton talouden tutkimisessa ei riitä pelkästään sen valaisu luonnontieteeseen, talousmaantieteeseen, taloustieteeseen ja talouspolitiikan opetuksen kautta, vaan on — aluksi vain muutamissa komvuuseissa — järjestettävä erikoinen kurssi teknologian ja työn tuottavuuden kohottamisen alalta. Opetuksen tasoa on kohotettava lisäämällä sellaisten aineiden osuutta, kuin taloustieteen, historiallisen materialismin (filosoofinen osa) ja leninismien, ja kohottamalla muidenkin aineiden teoreettista puolta. — Eräät kokouksen osanottajat epäilivät, voitaisiinko tämä vaatimus nyt täyttää, mutta arvelee tov. Miljutin, että se pelko on aiheeton, koska ei ole kysymys niiden aineiden pelkästä mekaanisesta lisäämisestä, vaan pääasiasta aineiston vastaavasta järjestämisestä.

Kokouksessa esitettiin myös alustus sotilaallisen työn järjestämisestä, josta hyväksyttiin joukko konkreettisia ehdotuksia. Tällä on erikoinen merkitys. Ylioppilaan on tunnettava sotilaskysymys, tekniikan uudemmat saavutukset, ja on yliopistojen voitettava joissakin oppilaisissa ilmenevä haluttomuus syventyä tähän asiaan.

Opetus-organisatorisia ja metodisia kysymyksiä.

On todettava, että opetuksen taso ei tyydytä korkeampia vaatimuksia. Glavpolitprosvetin kouluosaston arvion mukaan on seuraavia puutteita: 1. yhteiskunnallisten aineiden opiskelussa havaitaan vissiä alkeellisuutta (primitiivisyyttä); 2. omaksutaan pintapuolisesti, puut-

tuu riittävästi konkreettisia tietoja, faktillista aineistoa; 3. poliittisten tietojen ja yleissivistyksellisen valmistuksen välillä on epäsuhte; 4. monilta oppilailta jää marxilais-leniniläisen kirjallisuuden huolellinen sulattaminen vailinaiseksi.

Syynä on se, että metodisesti ei ole selvillä, miten vältetään pintapuolisuus opiskelussa. Oppilas lukee enemmän kuin tutkii. Opiskelu on usein »koulumaista»; tietojen hankintaa ei täydennetä omintakeisella syventymisellä. Sen takia täytyy vahvistaa opiskelun tarkistelua ja keräystä, tarkoituksella, että oppilas tottuisi itse tutkimaan ja suorittamaan kirjallisia tehtäviä heitä odottavan toiminnan aloilta. Kaikkien omaksuttavain tietojen lisäksi on jokaisen tutkittava jotain häntä erikoisesti kiinnostavaa kysymystä.

Konferenssi antoi seuraavat metodiset ohjeet: 1. yleissivistyksellisten aineiden opetusta on rationalisoida; 2. on katsottava, että omaksuttuja yleissivistyksellisiä tietoja sovelletaan yhteiskunta-poliittisten aineiden opiskelussa; 3. järjestettävä erikoistyötä jällelle jäävien oppilaiden auttamiseksi pysymään mukana; 4. pantava suurempaa huomiota yliopistoon tulevien valmistukseen ja pääsyaatimusten täyttämiseen.

Kokous kiinnitti myös huomiota opettajan ammatti-tietojen ja taitojen kohottamiseen ja pätevään voimain kiinnittämiseen yliopistoihin. Koulusta pääsevästä on parhaita kiinnitettävä kouluun työhön, jotta he voisivat kohottaa kelpoisuuttaan. Kansallisiin ja maakuntaisiin komyliopistoihin on tässä suhteessa erikoisesti kiinnitettävä huomiota. Myös on opetusta järkipäristytettävä. Oppiviikkojen luku olisi lisättävä 36:ksi ja vältettävä ajan tuhlausta, työ paremmin järjestettävä ja jätettävä pois »painolasti», oppilaat jotka eivät osota edistystä.

Komvuusien tehtävistä puoluekouluina.

On erikoisesti otettava huomioon, että kom-yliopistot ovat puoluekouluja. Uudistuksia toimeenpantaessa ei saa palata siihen »akateemiseen uklooniin», jota alkuaikoina havaittiin kom-yliopistoissa. Se ilmeni oppilaiden käytännöllisen puo-

luetyön väheksymisenä, ajan kysymysten sivuuttamisena jne. On muistettava, että tarkoituksena on valmistaa ammattitaitoisia puolueyöntekijöitä. Opetuksen täytyy olla joustavaa ja on sen nopeasti otettava huomioon yleisen puolueyön uudet tehtävät. On parannettava sekä oppityötä että puolueyötä. Aika vaatii panemaan erikoista huomiota joukkojen mukaan vetämiseen ja on kommunistisen opiskelijan totuttava joukkotyöhön. Yleisen opiskelun ja käytännöllisen puolueyön keskenäistä suhdetta on parannettava, ykkettävä ne lähemmin yhteen. Puolueyötä on syvennettävä ja pantava huomiota sellaisiin asioihin kuin perhekysymykseen, kommunistiseen moraaliin jne. Puolue toiminnan ryhmissä on otettava esille asioita, jotka erikoisesti niitä kiinnostavat.

Konferenssi kiinnitti vielä huomiota kom-yliopistojen osanottoon puoluevalistustyöhön puolueaktiivin kanssa. Tämä voi tapahtua siten, että yliopistojen yhteyteen järjestetään iltakouluja, joissa opiskelu jatkuu 2—3 vuotta. Sitten on pantava huolta yliopiston lehden toimittamiseen, osanottoon ohjelmain ja tehtävien laatimiseen, kirjeenvaihto-opetuksen foiden korjaamiseen jne. Opetus iltaym kouluiissa on järjestettävä joustavaksi, niin että se hyvin palvelee puolueaktiivin tarpeita ja edistää puolueen jäsenten ja puolueettomain työläisten vapaaehtoisista opiskelua.

Muutamissa kom-yliopistoissa on huomattu työläisopiskelijain osuuden vähenemistä. Tämän auttamiseksi on edistettävä työläisten mahdollisuutta päästä yliopistoon. On järjestettävä asiat niin, että taloudellisten olojen puolesta puolueaktiivi voisi tulla opiskelemaan. Nuorisoliitolaisten, varsinkin puolueeseen kuuluvain tuloa yliopistoon on myös edistettävä.

Konferenssin työ oli hyvin merkitsevä. Se käsitteli huolella useita tärkeitä kysymyksiä, jotka ovat yhteydessä kommunistisen opiskelun ja tutkimisen kohottamisen kanssa. Sen päätösten toteuttamiseksi on niitä edelleen selvitettävä ylemmissä puolue-elimissä ja yliopistojen orgaaneissa. On vedettävä ylioppilaitten joukot mukaan näitä kysymyksiä käsittelemään.

Työläis- ja talonpoikaisnaisten edustajakokous.

Kirj. Katri Kurhinen.

Lokakuulla kokoontui Moskovassa koko SSSR käsittävä neuvostoihin valittujen työläis- ja talonpoikaisnaisten edustajakokous.

Tällä edustajakokouksella oli suuri merkitys koko maailman työtätekeville naisjoukoille. Sen kautta saivat naisjoukot kaikkialla maailmassa tietää kuinka Neuvostoliiton naisväki on proletariaatin 10 diktatuurivuoden aikana poliittisesti kasvanut, kuinka suuressa määrin se nyt jo ottaa osaa maan hallintaan. Samoin tässä kokouksessa saivat Europan kapitalistimaiden työläisnaiset kuvan siitä kuinka työtätekevä nainen SSSR:ssä elää ja toimii, sekä tilaisuuden itse kertoa miten naisväki Lännessä valmistuu tuleviin luokkataiteluihin. Ja toisaalta se harras mielenkiinto, millä miljoonat SSSR:n naiset tämän kokouksen kulkua seurasivat, sen käsittelemiä kysymyksiä pohjivat, se oli omansa nostattamaan naisten keskuudesta yhä uusia kerroksia sosialistiseen rakennustyöhömmö.

Edustajakokouksessa käsiteltiin useita tärkeitä elämänkysymyksiä. Mainitsemme niistä vain sellaiset kuin: SSSR:n kansainvälinen ja sisäinen tilanne, neuvostojen toiminta ja naisten osanotto siihen, naisen asema neuvostovallan 10-vuotiskauden päättyessä, toiminta Idän naisten keskuudessa, selostus kansanvalistustyöstä sekä terveydenhoidosta ja äitiyden ja lastensuojeluksesta.

Ensimmäisen kysymyksen alusti neuvostovallan „vanhin”, tov. Kalinin. Aluksi hän huomautti, kuinka 10 vuotta sitten ajateltiin että muiden maiden työtätekevä väki yhtyy Venäjän vallankumoukseen ja kumouksen aalto vyöryy kautta koko Europan. Niin ei kuitenkaan käynyt. Porvaristo oli vielä silloin voimakkaampi ja proletariaatti kärsi lännen maisa tilapäisen tappion. Muiden maiden työläiset tukivat kyllä Venäjän kumousta — muistakaamme vain kumouksia Saksassa ja Itävallassa, neuvostovaltaa Unkarissa.

Baierissa ym. Siksi meidän voitto ei ole yksinomaan Venäjän työväen ja talonpoikain voitto, vaan se on koko maailman proletariaatin voitto. Ja raatajaväen myötätunto neuvostovaltaamme kohtaan yhä enemmän kasvaa. Neuvostovallastamme on tullut ohjaava tähti kaikille pääoman orjuuttamille kansoille.

SSSR:stä tuli koko maailman työväkeä ja talonpoikia puoleensa vetävä voima. Siitä kapitalististen valtioiden viha SSSR vastaan. Tahtoivat kukistaa neuvostovallan. Alkoivat sodan meitä vastaan. Mutta meidän Puna-Armeijamme oli voimakkaampi kuin kapitalistit osasivat kuvitellaan ja heidän hyökkäävissä armeijoissaan myötätunto meitä kohtaan suurempi kuin vihollisemme osasivat ajatella. Siksi täytyi kapitalistien lopettaa avoin sota meitä vastaan.

Porvariston hyökkäykset eivät suinkaan tähän päättyneet. Se yritti vain toisia keinoja: Vorovskin murha, Curzonin ultimaattumi, hyökkäys edustajistoomme Pekingissä, diplomaattisten suhteiden katkaiseminen Englannin puolelta, Voikovin murha Varsovassa, vehkeily valtuustoamme vastaan Ranskassa ja monet muut. Näette että porvaristo ei jätä rauhaan meitä. Siitä huolimatta SSSR kasvaa, vahvistuu, ja sen paino kansainvälisellä arenalla yhä lisääntyy.

SSSR:n leppymättömin vihollinen on Englanti. Englannin hallitus on pannut päämääräkseen SSSR:me tuhoamisen. Vielä ei sillä ole kylliksi voimia tähän, sillä jos se sodan alkaisi nousisivat suuret työvän, talonpoikain ja pikkuporvariston joukot sitä vastaan. Juuri tämän vuoksi eivät Englannin taantumukselliset arvaa avoimeen sotaan meitä vastaan ryhtyä. Siksi yrittävät kiertotietä, järjestävät riitakysymyksen toisensa jälkeen todistaakseen että meidän kanssa ei muka voi minäkäänlaisiin suhteisiin ryhtyä, ja siten muokatakseen mielialaa sota varten. Me taistelemme tätä vastaan. Me emme tahdo sota, me tahdomme rauhaa.

Ranska seuraa Englantia. SSSR suostuisi maksamaan Ranskalle vanhoja velkojakin, tosin vain sillä ehdolla että Ranskan hallitus suostuisi antamaan meille lainoja. Mutta Ranskan taantumukselliset vastustavat tiukasti kaikkia sopimuksia meidän kanssa. He tietävät vallan hyvin, että jokainen sopimus SSSR:n ja kapitalistisen maan välillä vaikeuttaa riidan lietsomista heidän puoleltaan. He eivät voi mitenkään sietää sitä, että työväen myötätunto SSSR:ää kohtaan kasvaa, ja siksi he tahtovat tuhota meidät. Mutta vastustuksesta huolimatta pakottaa heidän oma taloutensa järjestelemään suhteet meidän kanssamme.

Kumoukseen lähdetessä saattoi moni ajatella, että heti kun porvaristo on kukistettu, heti sen jälkeen ollaan jo sosialismissa. Kuluneet 10 vuotta ovat näyttäneet, että mikään ei tule itsestään, että jokainen askel vaatii työläisten ja talonpoikain ponnistuksia, ei ainoastaan ruumiin voimien, vaan myöskin henkisten voimien jännitystä. Sosialismi ei tule lahjana, se täytyy rakentaa. Työläiset ja talonpojat ovat rakentaneet sosialismia jo 10 vuotta. Aluksi nälkänormilla. Vihollisten iloitessa, ennustellessa neuvostovallan kukistuvan. Vasta viisi vuotta olemme sosialistista talouttamme todella rakentaneet, ja nyt nostaneet taloutemme korkeammalle kuin se oli ennen sotaa (kun sitä vastoin Englanti esim. ei ole päässyt sodanedelliselle tasolle). Työpalkat ovat nyt korkeammat kuin ennen sotaa, työpäivä paljon lyhyempi. Talonpoikain tulot suurentuneet. Kaikki nämä ovat vallankumouksen hedelmiä. Näiden 10 vuoden aikana olemme järjestäneet satoja eri laitoksia, jotka palvelevat työläisiä ja talonpoikia. Esim. tehdaskoulut, lepokodit ja kylpylät. Ei missään muussa maassa ole parhaat lepokodit ja kylpylät varattu työläisiä ja talonpoikia varten. Tämäkin edustajakokous on vallankumouksen saavutuksia, sillä missään muussa maassa ei sallittaisi tällaisia koukousia. Meidän laissamme säädetään nainen täysin tasa-arvoiseksi miehen kanssa, mutta käytännöllisessä elämässä ei nainen sentään vielä sitä ole.

Paljon on kumouksessa jo aikaan saatu, mutta paljon on vielä puutteitakin.

Esim. työttömyys. Jotta työttömyys saataisiin poistetuksi täytyy laajentaa teollisuutta. Siihen tarvitaan isot määrät varoja. Yhtenä varojen lähteenä ovat valtiolainat oman maamme väestöltä. Juuri tässä on nainen säästeliäänä emäntänä hyvin tärkeä tekijä. Työväki ja talonpoikaisväki rakentaa nyt itse omaa elämänsä, ja paremmin kuin he itse ei heidän elämänsä kukaan kykene rakentamaan.

Selostus antoi hyvää aihetta naisten esiintymiselle. Moni rahvaan nainen totesi, että neuvostojen toiminta on SSSR:me kaukaisimmillakin kulmilla kasvattanut naisväkeä kulttuurisesti ja poliittisesti niin että se nyt jo aika hyvin kykenee ymmärtämään ja käsittelemään mutkikkaitakin poliittisia kysymyksiä. Samoin usea nainen palavalla innolla vakuutti, että naisväki on valmis miesten rinnalla puolustamaan neuvostovaltaamme kaikkia sen vihollisia vastaan.

Toisena kysymyksenä oli naisten osanotto neuvostojen työhön.

Alustuksessa luotiin lyhykäinen katsaus neuvostojen kehitykseen sekä selvitetiin, missä määrin naiset koko maassa ottavat osaa neuvostojen työhön.

Naisia on neuvostotyöhön osaa ottavista nykyään vain 10%, niistä vakituisesti neuvostotyössä noin puolet, 75 000. Aktiivisuus naisten keskuudessa vielä paljon pienempi kuin miesten keskuudessa — pääsyyinä se että naisväki on sidottu kotitalouteen. Alku aikoina naisten valinta neuvostoihin oli useimmiten vain muotojuttu, juuri minkäänlaista työtä eivät he neuvostoissa voineet suorittaa. Nyt ovat asiat jo paljon paremmalla tollalla. Nainen on kasvanut käytännössä, oppinut yhteiskunnallisen toiminnan taidon. Ja yhä suuremmat naisjoukot saadaan aktiivisesti mukaan.

Keskustelussa tuotiin runsaasti esimerkkejä siitä, kuinka naisten osanotto neuvostojen toimintaan on kasvanut. Samoin runsaasti puutteellisuuksia. Moni nainen puhui miesten vastahakoisesta suhtautumisesta naisten neuvostotoimintaan.

Sitten seurasi kysymys työläis- ja talonpoikaisnaisen asemasta nyt neuvosto-

vallan ensimmäisen 10-vuotisen taipaleen päättyessä.

Lokakuun kumous muutti perinjuurin naisen aseman, teki naisesta täysoikeudellisen ihmisen. Kuluneiden kumouksen vuosien aikana on naisväki yhä paremmin ja paremmin oppinut kumouksen antamia oikeuksiaan käyttämään. Naisten osanotto neuvostoihin ja osuustoimintaan kasvaa nopeasti. Talonpoikain keskinäisen avun yhdistyksissä työskentelee jo yli 20.000 naista. Maatyöläisnaisten kanssa tehtyjen työsopimusten lukumäärä oli kaksi vuotta sitten n. 70.000 nyt jo 254.000. Maatyöväen ammattiliiton jäsenistä nykyään naisia 50.000. Teollisuudessa nyt naisia n. 200.000 enemmän kuin ennen sotaa. Puolueen riveissä ennen sotaa työläisnaisia perin vähän, talonpoisnaisia ei ollenkaan. V. 1922 oli puolueen jäsenistä naisia 40.000, nyt 140.000, etupäässä työläisnaisia.

Lähimmät tehtävät: naisväen ammattitaitoisuutta kehitettävä, enemmän naisia ammattiliittojen johtaviin elimiin, työoloja ja elämänoloja parannettava.

Valistustyön tekijöistä on naisia noin puolet. Ja kuitenkin on niin että naisten keskuudessa on lukutaidottomuus paljon suurempi kuin miesten: naisista lukutaidottomia 53%, miehistä 18%. Samoin tyttöjä kouluissa paljon vähemmän kuin poikia — 34,7% koko oppilasmäärästä. Tuskin missään muussa valtiossa on näin suurta eroa miesten ja naisten sivistystason välillä. Ja äidit vielä usein kieltävät tyttäriään menemästä kouluun, estävät saamasta edes alkeellista sivistystä. Valistumaton nainen ei kuitenkaan voi sosialistiseen rakennustyöhön tarmolla osaa ottaa.

Viimeisenä päiväjärjestyksessä oli kysymys terveydenhoidosta. Suurimpina saavutuksina pidettävä sitä että aikuisten kuolevaisuus vähentynyt 20%:lla ja lasten kuolevaisuus 30%:lla verrattuna aikaan ennen sotaa. Koleera saatu kokonaan häviämään, isorokko suuresti vähenemään. Lääkintäpunteja maaseudulla

nyt 50% enemmän kuin ennen sotaa. Suurimpänä vaikeutena lääkäreiden puute. Osa lääkäreistä ei tahdo lähteä maaseudulle. Esim. Moskovassa nykyään pari tuhatta lääkäriä työttöminä, mutta eivät suostu ottamaan tarjottuja maaseutupaikkoja vastaan. Hyviä tuloksia ovat antaneet lukuisat neuvontapunktit, joissa äidille annetaan ohjeita lasten hoidossa ja yleensäkin sairaustapauksien varalta.

Keskustelussa todettiin että suuret joukot ovat jo alkaneet ymmärtää kuinka tärkeätä terveydenhoito on, todettiin kuinka ensi apu ja sairaudenhoito ovat näinä vuosina suuresti parantuneet, kuinka naisten osanotto terveydenhoidon eri elimiin on kasvamassa. Tekivätpä useat talonpoikaisnaiset esityksiä, että kirkot muutettaisiin sairaaloiksi, lastenkodeiksi, valistusahjoiksi jne.

Sydämellisen vastaanoton sai kokouksen puolelta toveri Krupskaja. Vaikututtavasti sanoin tervehti hän kokousta ja yleensä kaikkia niitä naisia, jotka asettavat yhteiskunnallisen työn etutilalle ja omat yksityiset asiansa vasta toiselle tilalle. Sitten selitti hän, kuinka suuri työmaa neuvostoissa toimivilla naisilla edessään on: heidän on pidettävä huoli siitä, että kaikki kouluijässä olevat lapset saavat opetusta, että korjaustyöt kouluissa suoritetaan aikanaan, että pitkämatkaisille koululapsille varataan yhteisasuntoja. Heidän pitää selvittää kyliensä naisille mitä ovat lastenseimet ja tarhat, miten ne auttavat naisväkeä eteenpäin. Naisten tehtävä on opettaa lapset yhteisymmärrykseen, kollektiiviseen työskentelyyn auttamaan toinen toisiaan.

Seitsemän päivää kestäneen kokouksen työ osoitti sen osanottajien ja yleensä laajojen naisjoukkojen aktiivisuuden nopeasti nousevan. Antoi runsaan aineiston niin myönteisistä kuin kielteisistäkin puolista työssä naisten keskuudessa. Viitotti lähimmän ajan toimintalinjat. Tämä kokous osoitti että laajat naisjoukot maamme kaikilla kulmilla ovat joka hetki valmiit kaikkiin voimin puolustamaan proletariaattia valtiotamme.

Elämäntavoista.

„Rakkaus“ ja avioliitto.

„Rakkaus“- ja avioliittokysymykset ovat nykyisten elämäntapojemme polttavia kysymyksiä. Se kiihkeä vastakaiku, jota esim. tov. Smidovitshin „Pravdassa“ julaistu kirjoitus „Rakkaudesta“ ja tov. Kollontain „Maladaja Gvardiassa“ v. 1923 ollut kirjoitus „Tietä siivekkäälle erokelle“ löysivät työläisnuorison keskuudessa, huolimatta siitä että viime-mainitussa on paljon virheitä marxilaiselta kannalta katsottuna, todistavat sukupuolimoraali - kysymysten esilleottamisen aktuaalisuutta, oikea-aikaisuutta. Juuri sukupuolimoraaliksi kysymyksen, koska erikoisen usein rikotaan luokkamoraaliperiaatteita sukupuolien keskinäisten suhteiden alalla.

Sukupuolikysymystä käsittelevässä kirjallisuudessa alkaa ilmetä tendenssi, joka pyrkii ratkaisemaan sukupuoliprobleemia ilman niiden yhteiskunnallis-taloudellisten suhteiden analyysiä, jotka aina synnyttävät tämän tai toisen sukupuolisuhte- muodon miehen ja naisen välillä. Tätä syntiä tekee erikoisesti tov. Kollontai, joka rakentaa teoriansa sukupuolien keskinäisistä suhteista puhtaasti psyykkillis-fysiologiselle perustalle, itsensätydyttämisen periaatteille.

Jo heti alussa täytyy meidän hylätä tämä kanta.

Konkreettisista aikakauden tehtävistä — tässä tapauksessa proletarisen vallankumouksen eduista — irroitettua sukupuoliprobleemin ratkaisua täytyy meidän pitää epämarxilaisena, epäleniniläisenä ratkaisuna. Perhe-, avioliitto- ja „rakkaus“-muodot ovat yhteiskunnallis-taloudellisista muodoista riippuvaisten muutosten alaisia.

„Perhe — sanoo F. Engels — tulee nyt kuten ennenkin kehittymään yhdessä yhteiskunnallisten laitosten

kehityksen kanssa, muuttamaan näiden laitosten muuttuessa. Perhe on siinä kuvastuvan yhteiskunnallisen järjestelmän tuote“.

Kunkin historiallisen kehityskauden perhemuodoista riippuvat rakkaus- ja keskinäisten sukupuolisuhteiden muodotkin.

On täysin ymmärrettävää, että porvarillisen perhemuodon täytyi synnyttää epänormaalisuutta sukupuoli-suhteissa — yllyttää prostitutsioniin, irstailuun, huikentelevaisuuteen jne — koska se ei rakentunut avioliittoon astujen molemminpuoliselle sympatialle, vaan laskelmille, yksityismistuksen periaatteille. Siellä missä naista katseltiin omaisuutena, esineenä, jonka voi hankkia yksityiskäyttöä varten, ei voinut olla oikeata rakkaussuhdetta.

Siksi ei saa irroittaa sukupuoli-suhde-kysymystä yhteiskunnalliselta perustalta, jos emme tahdo joutua pelkkään abstraktisuuteen, innostua käsittelemään teemaa „siivekkäästä“ ja „siivettömästä“ eroksesta. Sukupuoli- ja avioliittokysymyksiä on välttämättä tarkasteltava „lujan, todellisen historiallisen materialismin kannalta“ (Lenin). Mutta historiallinen materialismi lähtee aina materiaalisista edellytyksistä, joihin nähden avioliitto, rakkaus ja perhe ovat vastaavia „päällysrakenteita“.

Pyrkimys ratkaista sukupuolikysymys ilman yhteiskunnallis-taloudellisten suhteiden analyysiä perustuu meidän aikanamme saksalaisen hermotautien tutkijan Sigmund Freudin teoriaan. Freudin teoriassa katsellaan ihmistä koneena, jossa kaikki on ennakolta laskettava, ihmisen kehitys on pelkkää sen täydennystä, mitä itse luonto pani häneen jo heti hänen syntyessään. Siinä ei oteta lukuun sitä, että ihminen on yhteiskunnallinen olento. Tämä yhteiskunnallisuus

on tykkänään jonnekin hävinnyt Freudin teoriasta.

Freudin mukaan on irstaus lapsen psykologiassa jo ennen kuin hän on saanut minkäänlaista kasvatusta. Me katsomme, että irstaus on kiinteässä yhteydessä sen yhteiskunnan kanssa, missä ihminen syntyy, elää ja kasvatetaan. Irstaus kukoistaa enemmän porvariston keskuudessa kuin proletariaatin, enemmän vapaiden ammattien ja aivan toimettomien keskuudessa kuin työtätekevän väestöosan. Asettakaa ihminen heti syntymisestään asti normaalisiin elämisehtoihin ja koko hänen sukupuolitoimintansa tulee myös kulkemaan normaalisesti. Irroittakaa ihminen tuotannollisesta työstä, antakaa hänen elää vain osingoilla, jotka hän saa pankkiin panusta pääomasta, ja irstailu, sukupuolihillittömyys muuttuu ihmisen ammatiksi.

Kuinka V. I. Lenin suhtautui Freudin teoriaan näky seuraavista hänen sanoistaan:

„Freudin teoria on myös omalajisensa muotioikku. Minä suhtaudun epäuskoisesti artikkeleissa, lentolehtisissä jms, lyhyesti siinä erikoisessa kirjallisuudessa, esitettyyn sukupuoliteoriaan, joka alkoi kukkia porvarillisen yhteiskunnan lantapohjalla“.

„Mihin loppujen lopuksi vie tämä epätyydyttävä, epämarxilainen kysymyksen käsittely? Siihen, että avioliittokysymystä ei oteta tärkeän yhteiskunnallisen kysymyksen osana. Päinvastoin suuri yhteiskunnallinen kysymys alkaa itse näyttää osalta, sukupuoliprobleemin lisäkeeltä. Kaikkein tärkein jää aivan taka-alalle, kuten toisarvoinen. Tämä vain vahingoittaa selvyttä tässä kysymyksessä, se yleensä hämmentää ajattelemista, hämmentää luokkatietoisuutta“.

Ei saa abstraktisesti puhua sukupuolikysymyksistä, joka kerta koskettamatta niihin yhteiskunnallistaloudellisiin tehtäviin, jotka ovat historian portaita ylöspäin kulkevan luokan edessä. Ken irtautuu näistä tehtävistä, se eksyy paljaiden käsi-

tysten, abstraktisten aatteiden ja hyödyttömien keskustelujen sokkeloihin.

Vanha talous, joka rakentui yksityisomistuksen perusteille on meillä jo puoleksi hävinnyt. Sanomme puoleksi, katsoen siihen, että yksityisomistus on SSSR:ssä olemassa vielä maaseudulla ja osaksi kaupungissa. Talouden perusalat (suurteollisuus, liikenne, pankit, ulkomaankauppa jne) ovat työläis-talonpoikaisvaltion hallussa.

Samalla ovat hävinneet ja häviämässä myöskin ne perhe- ja avioliittosuhteet, jotka olivat „päällysrakenteena“ porvarillis-kapitalistisella perustalla. Vieläpä semmoisetkin yhteiskunnalliset kerrokset, jotka pysyvät etäällä Venäjällä tapahtuvasta vallankumouksesta, elävät suurta kriisiäikää perhe-elämässään. On paljon porvarisperheitä, joissa vanhemmat ääneti hyväksyvät tyttäriensä „siviiliavioliiton“, avioliiton ilman kirkollisia seremonioita.

Kirkollista avioliittoa on jo lakattu katselemasta ikuisesti sitovana, sillä kaikki aivan hyvin tietävät, ettei kirkko suojele naista miehensä irstaisuudelta, avioeroilta jne. Porvarillinen yhteiskunta vain pelkäsi julkiesti tätä tunnustaa.

Mutta rinnan vanhaa hävitettäessä on välttämätöntä luoda uutta. Onko tätä uutta jo luotu? Täytyy suoraan sanoa, että hyvin vähän on vielä luotu uutta. Se mitä nyt on, ei voi meitä tyydyttää, sillä enimmässä tapauksissa se on vannan sirpaleita.

On täysin ymmärrettävää, että nykyinen nuoriso protesteeraa vanhoja elämäntapamuotoja, vanhoja perheiteitä vastaan, jotka kahlehtivat ihmisten tahdon ja ajatuksen, antamatta hänelle mahdollisuutta toimia yhteiskunnallisissa tehtävissä. Meidän täytyy ehdottomasti hävittää semmoinen perhe, joka ehkäisee yhteiskunnallista työtä. Perhe ei saa asettua koko yhteiskuntaa vastaan, sen tulee olla vain tämän yhtenäisen yhteiskuntaorganismien solu, joka alis-

taa tehtävänsä yhteiskunnalle. Siitä hetkestä, kun perhe asettuu yhteiskuntaa vastaan, sulkeutuen pelkkien perheharrastusten ahtaaseen piiriin, se alkaa suorittaa taantumuksellista osaa yhteiskunnallisessa elämänjärjestyksessä. Tällainen perhe on meidän ehdottomasti hävitettävä. Ja tällainen perhe kohta todella häviää, sitä mukaa kuin työtätekevät alkavat joutua yhteiskunnalliseen elämään.

Mutta uudet avioliitto-sukupuolisuhteet kristalloituvat tavattoman hitaasti, ne taotaan suuren taistelun prosessissa ei vain vanhoja taloudellisia muotoja vastaan, vaan niitä perinnäistapojakin vastaan, jotka kasvoivat näissä muodoissa, kiinteästi yhteenkasvoivat niihin. „Tämä on hidas — kuten V. I. Lenin huomauttaa — ja usein hyvin tuskallinen häviämisen- ja syntymisprosessi“. Juuri tuskallinen, sillä usein täytyy läpimädännyt ja syvässä oleva hampaanjuuri vetää pois lihakappaleiden kanssa.

Näihin tuskallisiin vanhan särkemisen- ja uuden kasvamisilmiöihin onkin välttämätöntä pysähtyä, kun puhutaan miesten ja naisten keskinäisistä sukupuolisuhteista, rakkaudesta ja avioliitosta. On välttämätöntä, paljastaa se tilanne, että usein vanhaa porvarillista sukupuolimoraalia pyritään pitämään uutena, vallankumouksellisena, proletaarisena. Mutta tämä petos ja itsepetos helposti paljastuu, kun alamme sukupuolisuhteiden kysymystä tarkastella marxilaisen, leniniläisen mikroskoopin läpi, s. o. kun yhdistämme tämän kysymyksen sosialistisen vallankumouksen etuihin.

Onkohan se vallankumouksen etujen mukaista, että sukupuolikysymys valtaa 9/10 työläis-talonpoikaisnuorisomme, vieläpä kommunistisen nuorisommeikin mielikuvituksesta?

Tämä ehdottomasti ei ole vallankumouksen etujen mukaista ja siis ei itse nuorisokaan etujen mukaista, jonka koko tulevaisuus on lujasti sidottu proletaarisen vallankumouksen menestykseen.

Neuvostovalta tarvitsee tekniikkaa ja insinöörejä, voidakseen rakentaa sosialistisen teollisuuden, tarvitsee hyviä ja valistuneita osuustoimistijoita, tarvitsee opettajia, voidakseen likvideerata lukutaidottomuuden ja raakuuden, tarvitsee yhteiskunnallisia työntekijöitä, tarvitsee uutta vuoroa, joka voisi viedä vallankumousta eteenpäin sosialismiin. Voimmeko me kaiken tämän tehdä, jos nuoriso — sosialismin kulttuuri-reservi — jakaa kovin paljon huomiotaan rakkaus-avioliitto- jne kysymyksille. Epäilemättä vallankumouksen edut vaativat vissiä itse-rajotusta tässä suhteessa. Ei kukaan ajattele kieltää sukupuolikysymysten esilleasettamisen tärkeyttä, varsinkaan perinpohjaisten yhteiskunnallisten muutosten aikana, mutta se ei ole kaikkein tärkeintä; on vielä koko joukko muita renkaita, joihin on välttämätöntä käydä kiinni ettei menetettäisi koko sosialistisen vallankumouksen ketjua.

Keskustelussaan Klara Zetkinin kanssa huomautti V. I. Lenin: „Ei mikään voi olla valheellisempää kuin saarnata nuorisolle munkkimaista askeettisuutta ja likaisen porvarillisen moraalin pyhyyttä. Tuskinpa kuitenkaan on hyvä sekään, että näinä vuosina sukupuolikysymykset, joita luonnolliset syyt ovat vähvasti esiinvetäneet, käyvät keskeisiksi nuorison psykologiassa. Seuraukset tulevat suorastaan kohtalokkaiksi“.

On varsin ymmärrettävää, että jokaiseen sukupuolikysymyksen yksilölliseen ratkaisuun liittyy joukko mielivaltaisuuksia, jotka usein kääritään vallankumouksen vaippaan. Usein sukupuolisuhteiden kaikkein porvarillisimmat muodot käsitetään semmoisiksi suhteiksi, jotka muka vastaavat kommunistista yhteiskuntaa. Mutta paitsi kerskailua, tällä ei saavuteta mitään muuta.

V. I. Lenin, jota ei missään tapauksessa voida moittia vanhoilliseksi, arvostele ja vastaa riittävän hyvin tähän kerskailuun. Hän sanoo:

„Vaikkapa minä kaikkein vähemmän olen synkkä askeetti, niin minusta nuorison ja usein aikuistenkin niin kutsuttu „uusi sukupuolielämä“ näyttää hyvin usein puhtaasti porvarilliselta, näyttää kunnan porvarillisen porttolan muunnokselta. Kallilla tällä ei ole mitään yhteyttä vapaan rakkauden kanssa, kuten me, kommunistit, sen käsitämme. Te tietysti tunnette (Lenin keskustelee Klara Zetkinin kanssa) kuuluisan teorian, kuinka kommunistisessa yhteiskunnassa tyydytetään sukupuoliharrastuksia ja rakkausvaatimuksia yhtä yksinkertaisesti kuin juodaan lasillinen vettä. Tämä „vesilasi“-teoria on hurjistanut nuorisoa. Se on tullut monen nuorukaisen ja neitosen pahaksi kohtaloksi. Sen kannattajat vakuuttavat, että tämä teoria on marxilainen. Kiitos tällaisesta marxilaisuudesta! Minä pidän kuuluisaa „vesilasi“-teoriaa aivan epämarxilaisena ja sitä paitsi yhteiskunnan vastaisena“.

Näissä sanoissa on säälimätön, mutta oikeudenmukainen arvostelu siitä kevytmielisestä „rakkaus“- ja sukupuolisuuhdekäsityksestä, jota niin usein tavataan työläis- ja kommunistisen nuorisomme keskuudessa.

Marxilaisuushan ainoastaan arvosteli vanhaa sukupuolimoraalia, paljastaen porvarillisten yhteiskunnallisten suhteiden vaikutuksen yksivaiheisuuteen. Mutta missään eivät Marx ja Engels kuvaa sitä avioliittomuotoa, joka tulee olemaan kommunismin aikana. Siinä onkin marxilaisuuden voima, ettei se askartele hyödyttömällä kuvitteluilla tulevaisuudesta, vaan aina lähtee kouraanantuvasta, reaalisesta todellisesta mahdollisuudesta. Ja jos työläisnuorukainen tai komnuorisoliittolainen, joka sopimattomasti tyydyttää sukupuolivaatimuksiaan, luulee menettelyään tulevaisuuden ihanteeksi, niin hän suuresti erehtyy, se on pikemmin palaamista ihmiskunnan entiseen, villiin tilaan, kuin siirtymistä eteenpäin.

Me jo sanoimme, että niiden tehtävien kannalta, jotka proletariaatilla on edessään, on jokaisen henkilön menettelyä arvioitava sen yhteiskunnallisuuden tai epäyhteiskunnallisuuden kannalta. Tämä ei merkitse, ettei ihmisellä tulisi olla yksilöllistä elämää. Päinvastoin koko sosialistinen liike on tähdätty yksilön vapauttamiseen, mutta me vaadimme sitä, ettei tämä yksilöelämä tuottaisi vahinkoa yhteiselle edulle, jos sinä kunnioitat omaa persoonallisuuttasi, niin pyri kunnioittamaan toisenkin luokkaasi kuuluvan persoonallisuutta se on marxilainen määritelmämme.

Mutta kunnioittaako mies aina hänelle intohimon puuskassa antautuneen naisen persoonallisuutta. Ei, ei aina. Usein tapaamme sellaista, että mies, joka tilapäisesti seurustelee naisen kanssa, unohtaa hyvin pian tämän suhteen ja jättää naisen raskauden tilassa. Tällainen nainen saa kestää aineellista puutetta, synnytystuskat ja siveellistä loukkausta. Puhumme naisesta, sillä nykyisissä oloissa on nainen yhä kärsivänä puolena.

Mies, joka menettelee täten, ei loukkaa ainoastaan yhden ihmisen tahtoa, vaan kahden, sillä lapsi on elävä olento, joka vaatii itselleen vissiä hoitoa. „Veden juominen — sanoo тов. Lenin — on todella yksilöllinen asia, mutta rakkaudessa ovat osallisina kaksi ja syntyy kolmas, uusi elämä. Siihen kätkeytyy yhteiskunnan etu, syntyy velvollisuus ryhmää kohtaan“.

Sitä mitä kokonaiset vuosisadat ovat luoneet, on tietysti vaikeata yhdellä kertaa hävittää. Siihen vaaditaan oloja, jotka pysyväisesti muuttaisivat psykologiamme, hävittäisivät tietoisuudestamme kartanoherra- ja kapitalistisen elämän synnyttämät yksilölliset piirteet.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa olivat omistukselliset vaistot kaikessa määräävinä. Porvari ja tilanherra eivät ottaneet lukuun toista ihmistä, eivätkä myöskään naisen

tahtoa. Omien persoonallisten halujensa tyydyttäminen oli heille korkein laki. Nuoret ja kauniit työläis- ja talonpoikaisperheiden tyttäret joutuivat usein herrojen sukupuolihimojen uhreiksi. Alituinen voiton kiskonta riistettävistä kerroksista ja sukupuolihillittömyys, joka lisäsi porvarin nautintoja, ovatkin kaikkein kuvaavimpia kapitalistiselle yhteiskunnalle. Luokka, jolla toimettomuus on ammattina, on aina taipuvainen irstaisuuteen, sukupuolikiikkossaan se alkaa nähdä olemassaolonsa kaiken ajatuksen, koko sen merkityksen ja „runouden“.

„Hillittömyys sukupuolielämässä on porvarillista—sanoo V. I. Lenin—se on mätänemisen merkki. Proletariaatti on nouseva luokka. Se ei tarvitse juopumista, joka huumaisi tai kiihottaisi sitä, sille ei ole tarpeen sukupuolihillittömyysjuopumus, eikä alkohoolijuopumus. Se ei uskalla eikä se tahdo unohtaa kapitalismin inhoittavaisuutta, likaa ja raakalaisuutta. Voimakkainta yllykettä taisteluun se ammentaa luokkansa asemasta, kommunistisesta ihanteesta“.

Sellaista julkeata irstailua, joka oli olemassa porvaris-Venäjällä ennen vallankumousta, ei ole neuvosto-Venäjällä. Se on eittämätön tosiasia, jota voivat epäillä ainoastaan vihollisemme. Mutta kuten jo olemme huomauttaneet, emme halua peitellä puutteitamme. Uusien elämäntapamuotojen rinnalla pysyttelee meillä vielä lujassa vanhoja elämäntapoja.

Ja erikoitesti tämä ilmenee sukupuolisuhteiden alalla. Kun puhumme vanhoista porvarillisista elämäntapamuodoista, niin katsomme ei ainoastaan sukupuolisuhteiden muotoon vaan itse niiden sisältöönkin. Sillä jos tuomitaan muodon mukaan, niin nämä keskinäiset sukupuolisuhteet näyttävät hyvin vallankumouksellisilta: hylätään suhteiden pitkäaikaisuus, puuttuvat molemminpuoliset velvollisuudet, kirkollinen yhteys korvataan rekisteröimällä tai yksinkertaisesti molemminpuolisella ha-

lulla jne. Kaikesta tästä uhoaa muka vallankumous, mutta, jos tuomitaan tuloksien mukaan, niin tässä vallankumouksellisessa muodossa on vanha porvarillinen sisältö.

„Vesilasi“ - teoriolla, jonka Lenin niin jyrkästi tuomitsi, on paljon kannattajia komnuorisolaistenkin joukossa. Monet tytötkin ilmaisevat käsityksen, että „perhe on vaan rasi-tuksena“. Perustetaan lyhytaikaisia sukupuolisuhteita, perustetaan suhteita yhden ja toisen kanssa, suhteita, joista puuttuvat keskinäiset velvollisuudet ja joihin juuri kaikkein enimmäin yhdistyy irstaus. Sikiön ulosajot lisääntyvät vuosi vuodelta sekä kaupungissa, että maaseudulla. Tällainen menettely on ehdottomasti niiden vaatimusten vääristelyä, joita kommunistit asettavat uusiin elämäntapoihin nähden. Uusia elämäntapoja ei tällä tavalla rakenneta. Päinvastoin kommunistien ja komnuorisoliittolaisten tämäntapaiset menettelyt jarruttavat uusien elämäntapojen rakentamiprosessia. Ne työntävät meistä pois laajoja työläis- ja talonpoikaisjoukkoja, joita pitäisi kasvattaa uusien elämäntapojen hengessä.

Eräästä ujestista maaseudulta kirjoitettiin, etteivät komnuorisoliittolaiset siellä nauti talonpoikaiston kunnioitusta siksi, että nämä nuorisoliittolaiset sensijaan, että olisivat ryhtyneet kohottamaan maalaisnuorison yleistä kulttuuritasoa, olivat innostuneet harjoittamaan „vapaarakkaus“-propagandaa. Tällainen syrjäntymys on tavattoman vaarallinen ja sitä vastaan täytyy taistella. Ei saa unohtaa, ettei vallankumouksemme tärkeimpänä kysymyksenä suinkaan ole „vapaarakkaus“-aateen kehittäminen, vaan lukutaidottomuuden, raakuuden ja sivistymättömyyden poisjuurittaminen monimiljoonaisesta talonpoikaistosta. Taloutemme kasvu, sosialististen aineiden juurtuminen talonpoikaistalouteen (osuustoiminta, traktorien käyttö, luotto) kaikki se luo ehdot uusille sukupuolisuhteille. Sukupuoliky-

myksen ratkaisua ei pidä erikoisesti jouduttaa, sillä se voi reväistä meidät irti itse perustasta, siitä välttämättömästä, jota ilman on mahdoton ajatella kommunistisen yhteiskunnan rakentamista.

Ei kukaan ajattele neuvoa nuorisomme viettämään askeettista elämää. Mutta kysymys on siitä, että sukupuolielämä täytyy säännöstellä niin, ettei se tuottaisi vahinkoa yhteiskunnalle. Ja tämä voidaan saavuttaa, jos kukin sukupuolisuhteisiin ryhtyjä edes jonkun verran ajattelee suhteensa seurauksia.

Ihmisen sukupuoliviettyminen riippuu koko joukosta ulkonaisia kiihokkeita, jotka pystyvät herättämään määrättyä sukupuoliikihtymystä. Tällaisia kiihokkeita ovat liharuoka, istumatyö, alkoholinkäyttö, operetit, pornograafiset romaamit, ihon kauristelu, puvun muoto jne. Nämä kiihokkeet vaikuttavat erikoisen helposti ihmisiin, joilta puuttuu yhteiskunnallisia harrastuksia, halu toimia yhteiskunnallisessa elämässä. Yhteiskunnallinen elämä pystyy rajoittamaan, panemaan puitteet fysiologisille ilmaisuillemme.

Psyko-neurologi A. B. Salkind, joka viime aikana on paljon tutkinut nuorisomme sukupuolielämää, sanoo kirjassaan „Vallankumous ja nuoriso“ mm: „Sukupuolielämä terveeseen, vallankumouksellisen jälkipolven luomista varten, ihmisen kaiken energisen rikkauten oikeata taistelukäyttöä varten, hänen ilojensa vallankumouksellisesti tarkoituksenmukaista järjestämistä varten, sisäisten luokkasuhteiden taistelumuodostusta varten—siinä proletariaatin suhde sukupuoliikysymykseen“.

Tässä puhutaan ei yksin siitä hyödyistä mitä terve sukupuolielämä tuo koko yhteiskunnalle, vaan myös „ilojen vallankumouksellisesti tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä“. Mitä tällä ymmärretään? Sitä, että ilon tulee olla ei vain yhden ihmisen iloa, eikä tilapäistä iloa, vaan koko yhteiskunnan iloa ja pitkäaikaisista, aina kestävästä. Se merkitsee,

että ihmisen, joka haluaa sukupuolityytytystä, tulee huolehtia siitä, ettei itsensäytytyys toisi vahinkoa toiselle, eikä yhteiskunnalle.

Ajatteleeko nuorisomme tätä? Täytyy suoraan sanoa: vähän ajattelee. Tässä eräitä numeroita, jotka todistavat tilannetta. Moskovassa tapahtui sikiönulosajoja v. 1911—1.531, v. 1913 — 2.372, v. 1921 — 1.884, v. 1922—6.850. Numerotiedot Leninigradin sairaaloista osoittavat samoin nopeata nousua. Nämä numerot osoittavat ennen kaikkea sitä, että sikiönulosajojen määrä kasvaa sitä mukaa kuin uusi talouspolitiikka juurtuu, eikä vain kaupungeissa, mutta maaseudullakin.

Marxilaisina tietysti haemme tähän selitystä aineellisista syistä: työläisten ja talonpoikien toimeentulon niukkuus, varojen puute lasten kasvattamiseen, yhteiskunnallisesta työstä irroittumisen pelko (seimien puutteen vuoksi) jne. Mutta kuitenkin ei yksin aineellisilla syillä voida tätä seikkaa selittää. Näimme että ulosajojen määrä lisääntyi uuden talouspolitiikan tullessa, joka loi paremmat ehdot lasten elättämiselle ja jälkipolven kasvattamiselle. Täytyy siis olla muitakin syitä, joilla aineellisen turvattomuuden rinnalla on tärkeä osa.

Yksi syy on se että meihin alkaa toisinaan tarttua nepin ideologia. Tohtori M. Lemberg kirjassaan „Mitä on välttämätöntä tietää sukupuoliikysymyksestä“, kirjoittaa: „Välttämättä tuottamasta jälkeläistä koettaa ihminen säilyttää itsellään mahdollisuuden sukupuolintautien välttämiseen. Tässä tarkoituksessa hän turvaantuu keinotekoisin toimenpiteisiin: suojeluskeinoihin ja raskauden keskeyttämiseen, jos se sattuu tulemaan (sikiönulosajo)“.

Juuri se, että ihminen pyrkii säilyttämään persoonallisen nautintonsa ensinkään välittämättä jälkeläisestä, todistaa, että egoistisia taipumuksia vallitsee sukupuolielämässämme. Mutta sellainen ominaisuus kuuluu porvarille, joka huo-

lehtii vain omasta persoonallisesta hyvästään, jolle ovat samantekeviä kaikki yhteiskunnalliset säännöt.

Jos neppi kehittyy puolueemme ulkopuolella siten, että puolueemme pysyy aattellisesti kukistumatta, silloin tämä neppi ei meitä peloita, me käytämme sitä hyväksemme sosialistisen taloutemme rakentamisessa. Mutta hullusti käy silloin, kun neppi pääsee kiipeämään puolueeseemme, kun se tuo siihen sellaisia aineksia, jotka toimivat mädättävästi puolueessamme.

Vielä suuremmassa vaarassa on komnuorisoliitto, joka kasvaa ei päivittäin vaan tunnittain, johon kerääntyy talonpoikais- ja pikkuporvarillisen nuorison äärettömät joukot. On selvää, että tämä pikkuporvarillinen nuoriso tuo muassaan kaikki pikkuporvarilliset virheet.

Neppi avasi tien pikkuporvarilliselle vaistolle päästä huomaamatta vaikuttamaan kommunistiseen ideologiaamme. Tämä ilmenee myöskin siinä säännöttömässä sukupuolielämässä, jota erinäiset puolueemme ja komnuorisoliiton jäsenet harjoittavat.

Horjahtamista sukupuolisuhhteissa on jo se, kun jotkut kommunistit ja komnuorisoliittolaiset menevät naimisiin luokallemme vieraiden aineiden kanssa. Olemme tässä suhteessa samaa mieltä tov. Solzin kanssa, joka näkee tässä vissiä syrjäytymistä johdonmukaiselta luokkalinjalta. Emme voi käsittää mistä kommunistimme puhelee vaimonsa kanssa, joka vielä eilen oli vastavallankumouksen leirissä (papin, kenraalin tai virkamiehen tytär).

Entisten sukujen tyttärillä on nyt tullut jopa muotiin mennä naimisiin tai olla vaikkapa tilapäisissä suhteissa kommunistin tai komnuorisoliittolaisen kanssa. Monet heistä pyrkivät siihen määrätysti ja tarkoitus on aivan selvä. He hakevat aineellista hyvää ja ovat valmiit myymään „sukukunniansa“ hernerokasta. Mutta tällaisista „avioliitoista“ tulee kommunistiemme pysyä

erossa, sillä ne eivät tuo vahinkoa ainoastaan yhdelle ihmiselle, vaan koko puolueellemme. Esimerkkejä siitä on ollut nähtävissä.

Kuitenkin tällaista voi sattua vain ihmiselle, jonka fysiologinen toiminta on itsensäytydyttämistä. Mutta tällainen ihminen ei mitenkään eroa raa'asta eläimestä, eikä kunnan porvarista. Me yhdymme tov. Ljadoviin kun hän sanoo: „Minä en kuvittele tulevaa avioliittoa lainkaan kukasta kukkaan liehumisena. Kuvittelen sitä avioliittona, jota nuorisomme tulee pitää esimerkkinään—Vladimir Iljitshin perhe-elämänä. Hän eli lähes 30 vuotta yhdessä Nadeshda Konstantinovnan kanssa ja onnellisempaa avioliittoa on vaikea löytää. Se oli kahden yhteiseen työhön, yhteisiin päämääriin sidotun toverin liitto, joka perustui täydelliseen, rajattomaan kunnioitukseen ja todelliseen rakkautteen toinen toistansa kohtaan ennen kaikkea ihmisinä ja tovereina“.

Esimerkiksi voidaan ottaa toisenkin suuren vallankumousmiehen ja proletariaatin johtajan Karl Marxin elämä. Hän myöskin eli koko elämänsä Jenny Vestfalenin kanssa. Yhdessä he jakoivat sekä ilot, että surut, taistelivat puutetta vastaan ja kulkivat viitoittamaansa päämäärään tavattomalla sitkeydellä.

Osoittautuu siis, että he, joiden oppi on uusien elämäntapojen perustana (Marx, ja Lenin), ovat kaikista vähemmän ajatelleet, että uudet elämäntavat sallivat täyden mielivallan ihmisen yksilöllisessä elämässä.

Avioliittolaille pannaan nyt erikoista merkitystä. Sitä käsiteltiin Liiton TPK:ssakin ja on se ollut kiihkeiden väittelyjen esineenä. Hyvä että tämä kysymys kiinnittää koko neuvostovaltion mieltä. Sen tyydyttävä ratkaisu voi ennen kaikkea helpottaa naisen asemaa, sillä nainen ikävä kyllä on vielä tähän asti kärsivänä puolena avioliitossa. Kun laki katsoo kaiken sukupuoliyhteyden miehen ja naisen välillä—lukuun ottamatta tietysti prostitutsionia—lailliseksi, niin se asettuu turvaa-

maan ei ainoastaan naista vaan avutonta lasta, joka on täysin syytön siihen, että joku „eros sai siivet“.

Mutta mitkään avioliittolait eivät kuitenkaan pysty hävittämään niitä epänormaalisuuksia, jotka nyt kukoistavat vanhojen perhesuhteiden hävityksen yhteydessä. Ne luovat vaan jonkunlaisia aineellisia etuoikeuksia kärsivälle puolelle, mutta eivät pysty estämään sitä sukupuolihillittömyyttä, jota havaitaan nuorison jonkun osan keskuudessa. Tähän tarvitaan kulttuuritoimenpiteiden (klubi, voimistelu, opiskelu) rinnalle toverioikeuksien tapaisia, jotka asiallisesti käsittelevät kaikki kysymykset, joihin yhdistyy sukupuolietiikan rikkominen. Näillä toverioikeuksilla voi olla jonkunlainen merkitys, jos niiden johdossa on auktoriteettisia tovereita. Joissakin klubeissa on jo järjestetty poliittisia oikeuksia sukupuolietiikan rikkojille ja ovat ne ehdottomasti saavuttaneet tarkoituksensa. Näissä oikeuksissa työläis- ja talonpoikaisnuorisojoukkoja kasvatetaan yhteiskunnallisessa hengessä, he oppivat katsomaan persoonallista suhdetta moraalisen velvollisuuden kannalta.

Kiinnitämme huomiota vielä hyvin taajasti tapahtuvaan avioliittojen purkautumiseen. Neitonen ja nuorukainen menevät naimisiin „rakkaudesta“. Elävät yhdessä vuoden—pari ja eroavat. Tavallisesti mies perustelee menettelyään sillä, että hänen vaimonsa on „porvari“, eikä pysty häntä ymmärtämään. Tällaisia puheita usein kuulee miesten taholta.

Mutta naisen „porvarillisuus“ ja „valistumattomuushan“ neuvostovalan aikana, täyden vapauden ollessa naisilla ovat hyvin suhteellisia käsitteitä. Lokakuun vallankumouksen jälkeenhan nainen sai täyden vapauden työhön ja yhteiskunnalliseen työhön osanottoon nähden. Tänäpäin hän voi olla porvari ja huomenna tulla hyväksi, tietoiseksi toveriksi, jos huolehditaan, että hän joutuu valistuneiden ihmisten piiriin. Usein-

han nähdään aivan ihmeellisiä muutoksia, kuinka työläisnainen innostuttuaan yhteiskunnalliseen toimintaan, antautuu siihen kokonaan unohtaen puuterin, perheen, lapset jne.

Mutta surkeus onkin siinä, että miehemme eivät vielä ole lakanneet itse olemasta porvareita. Huomatesaan rikan vaimonsa silmässä eivät he huomaa kokonaista rikkaläjää omassa silmissään. Usein miehet pitävät itselleen tavattoman välttämättömänä mennä yleiseen kokoukseen, mielenosoitukseen jne, samaan aikaan jättäen vaimonsa istumaan lasten kanssa keittiöön, lasten vaatteiden kanssa puuhailemaan jne. On täysin ymmärrettävää, että tämän tuloksena nainen porvarillistuu, irtaantuu yhteiskunnallisista harrastuksista, vetäytyy perheharrastustensa ahtaaseen piiriin. Tämä alkaa rasittaa yhteiskunnallisia asioita harrastavaa miestä ja hän alkaa kylmetä vaimolleen, kunnes vihdoin päädytään eroon.

Sentähden on miestemme vähäsen huolehdittava vaimoistaan, heidän kehittämistään ja vetämisestään yhteiskunnalliseen toimintaan. Miksikä eivät mies ja vaimo esimerkiksi voisi vuorotellen käydä kokouksissa, jos ei ole mihin lapsia jättäisi. Mutta koko asia onkin siinä, että miehissä itsessään on vielä koko joukon entistä, he haluavat yhä vielä pitää kiinni „miehisistä oikeuksistaan“. Siksi, ennenkuin mies soimaa vaimoaan porvarillisuudesta on hänen ensin kysyttävä itseltään „mitä olen tehnyt hävittääkseni porvarillisuuden vaimostani?“

Marxilais-leniniläisinä tiedämme mikä arvo on semmoisella kritiikillä, joka ei tuo esiin mitään reaalista, joka ei pyri asiain tilaa korjaamaan parempaan päin.

Porvarillinen avioliitto oli tosiasiallisesti huojuva vaikka se muodollisesti näyttikin lujalta, sillä siinä yhdistyi kaksi eriarvoista puolta: mies — herra, vaimo — orja. Onnellinen avioliitto edellyttää sukupuol-

lien tasa-arvoisuutta, silloin ei avioliitto muutu toisen herruudeksi ja toisen orjuudeksi.

Lokakuun vallankumous antoi naiselle täyden vapauden, se avasi hänelle laajan tien työtä ja luomista varten. Mutta se ei pystynyt yhtäkkiä uudelleen kasvattamaan miestä, ei pystynyt yhtäkkiä kitkemään hänen tietoisuudestaan monia ennakkokoluuloja. Siksi mies vielä usein kahlehtii naisen tahtoa.

Mutta nämä viimeisetkin kahleet täytyy riisua naiselta. Miehen täy-

tyy ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, että nainen saa mahdollisuuden korjata mitä on jäänyt tekemättä, kehittyä kulttuurisesti. Se on yksi onnellisen avioliiton ehdoista, eikä yksin perheonnen vaan yhteiskunnallisenkin onnen, sillä kaksi kulttuurista taistelijaa yhteiskunnallista alalla eivät koskaan voi rajoitua omiin perheharrastuksiinsa.

Kommunistien ja komnuorisoliittolaisten tulee olla tämän uuden avioliiton tienraivaajina.

O-a.

Vallankumousvuoden 1917 historialliset merkkipäivät.

Laatinut E. Laaksovirta.

Maaliskuun 7—12 p. Työväen lakkoja ja katumielenosotuksia Pietarissa. Liike sai alkunsa n.s. Pietarin puolen tehtaista. Maaliskuun 8 pnä, naisten päivänä, jolloin tapahtui ensimmäinen suurenmoinen mielenosotus, sai liike selvästi vallankumouksellisen luonteen. Naistyöläiset ja työläisten vaimot, joita sodan aiheuttama nälkä ja kurjuus painoi enimmäkseen, tempasivat suuren osan miestyöläisistä mukaansa, menivät kadulle ja suurissa mielenosotuksissa vaativat leipää, rauhaa ja vapautta. Tämä päivä, jolloin kansan tyytymättömyys esiintyi ensikerran niin voimakkaasti ja avoimesti, oli merkinä vallankumouksellisen toiminnan alkamiselle. — Seuraavana päivänä lakko kehittyi yleiseksi. Tapaukset alkoivat kehittyä nopeasti. Alkoivat taistelut poliisia ja santarmeja vastaan, jota tsaari-hallitus varusti kuularuiskuilla, antaen määräyksen kukistaa liike kaikkein ankarimmilla toimenpiteillä. Maaliskuun 10 pnä ilmestyi bolsheviikki-puolueen julistus: „Avoimen taistelun hetki on tullut. Kaikki kadulle!” ja samana päivänä antoi tsaari määräyksen Pietarin sotilaspiirin komentajalle Habaloville: „Käsen lopettamaan rauhatoimuudet pääkaupungissa viimeistään huomenna, sillä niitä ei voida sallia tämän raskaan Saksaa ja Itävaltaa vastaan käy-

tävän sodan aikana”. Mutta jo vallankumouksen alussa esiintyi tapauksia, jotka osoittivat, että sotaväki (kasakkaosastokin) olivat liikkeen puolella käyden poliiseja vastaan ja 11—12 pnä oli koko Pietarin varusväki työlästen puolella. Vallankumouksen puolella oli suunnaton ylivoima, joten taistelut poliiseja ja santarmeja vastaan eivät olleet verisiä ja ratkesivat pian vallankumouksellisten eduksi. Tsaari pakeni nyt rintamalle, hakien turvaa rintama joukoilta ja aikoen tuoda rintama-joukkoja vallankumouksellista Pietaria vastaan, mutta rintama oli jo kokonaan vallankumouksen vallassa ja kaikki rykmentit ja armeijat liittyivät kumousliikkeeseen. Vallankumous osotautui voittamattomaksi.

Maaliskuun 12 pnä muodostui Pietarin Työväen- ja Sotilaiden edustajain Neuvosto samaan tapaan kuin vuoden 1905 Neuvosto, joka näytteli suurta osaa Venäjän ensimmäisessä vallankumouksessa. Alkuperäisessä kokoonpanossaan oli siinä 2,000 jäsentä. Neuvosto jakaantui kahteen sektsiaan: työväen sektsiaan ja sotilassektsiaan, jotka olivat aluksi mensheviikkien ja es-errien vaikutuksen ja johdon alaisia. Puhemiesjohtajiksi valittiin Tseidse, Kerenski ja Skobelev. Toimeenpanevaan Komiteaan tuli mensheviikkien ja es-errien ohella myös-

kin bolsheviikkien edustajat: Shljapnikov Salutski, Molotov ja myöhemmin Kamenjev. Neuvostolla oli voimakas vaikutus Pietarin proletariaattiin ja oli se Neuvostojen ensimmäiseen edustajakokoukseen ja Ylesvenäläisen Toimeenpanevan Komitean valintaan saakka työväenliikkeen ylesvenäläinen keskus. Pietarin mallin mukaan syntyi toinen toisensa jälkeen neuvostoja yli koko maan. Sikäli kuin sovittelijapuolueet menettivät joukkojen luottamuksen muuttui Pietarin Neuvoston enemmistö uusintavaalien kautta, kunnes se syyskuulla joutui kokonaan bolsheviikkien johtoon.

Valtakunnan duuma hajaantuu ja muodostetaan valtakunnan duuman Väliaikainen Komitea, joka „otti vallan käsiinsä” Pietarin Neuvoston hiljaisella suostumuksella. Se ryhtyi heti neuvottelemaan Neuvoston Toimeenpanevan Komitean kanssa hallituksen muodostamisesta. Nämä neuvottelut jatkuivat maaliskuun 15 päivään saakka ja päättyivät täydelliseen sovintoon. TPK oli sitä mieltä että vallan tuli kuulua Perustuslakia säätävään kokoukseen saakka porvaristolle ehdoilla, jotka sisältyivät TPK:n laatimaan julistukseen, joka Väliaikaisen Hallituksen tuli julaista omassa nimessään. Neuvoston tärkeimmät vaatimukset olivat: Perustuslakia säätävän kokouksen pikainen kokoonkutsuminen, kaupunkiduumien ja semstvojen uusintavaalit, miliisin muodostaminen poliisilaitoksen tilalle, vallankumoukseen osaaottaneiden joukkojen jättäminen Pietarin j.n.e. TPK päätti olla asettamatta omia edustajiaan hallitukseen, mutta Kerenski kuitenkin meni hallitukseen (oikeusasiain ministerinä), ollen siten ainoa työväenpuolueiden edustaja siinä.

Maaliskuun 13 p. Vallankumouksellinen liike voimistuu Moskovassa ja Vallankumoukskomitea muodostetaan.

Maaliskuun 14 p. Muodostetaan Pietarin Neuvoston sotilasseksia. „Pravda” alkaa ilmestyä Pietarissa. Moskovassa muodostetaan Työväen ja Sotilaiden neuvosto.

Maaliskuun 15 p. Nikolai II kirjoittaa Pskovissa alle kruunusta luopumisjulistuksen Mikael Romanovin hyväksi. Ensimmäinen Väliaikainen Halli-

tus muodostetaan ruhtinas Lvovin puheenjohtolla pääasiassa kadeteista. „Sosial-Demokrat” alkaa ilmestyä Moskovassa.

Maaliskuun 16 p. Mikael Romanov luopuu valtaistuimesta (senjälkeen kun Miljukov, kadettien johtaja, oli yrittänyt julkisesti puolustaa monarkkiaa ja Romanovien huonetta, mutta saanut esiintymisellään nousemaan valtavan paheksumismyrskyn).

Maaliskuun 23 p. Sosialidemokraattisen duuma-fraksian ja L. Kamenjevin paluu Siperiasta.

Maaliskuun 27 p. Työväenluokan ja sotilaiden painostuksen alaisena antaa Pietarin Neuvosto kaikille kansoille osotetun rauhanjulistuksen, joka sisältää m.m. seuraavaa: „Me tulemme puolustamaan vapauttamme kaikkia niin sisältä kuin ulkoapäinkin tehtyjä vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan. Venäjän vallankumous ei peräänny valloittajien pistimien tieltä, eikä anna kukistaa itseään ulkomaisella sotavoimalla. Ja me kehoitamme teitä heittämään harteiltanne itsevaltaisen järjestelmän, kuten Venäjän kansa kukisti tsaarin itsevaltan...” Siinä kehoitettiin yhtymään rauhan tunnuslauseeseen, jonka Venäjän työläiset ja talonpojat ovat esittäneet, luopuen samalla kaikista maa-anastuspyrkimyksistä ja sotakorvausvaatimuksista. Tämä julistus aiheutti suurta tyytymättömyyttä liittovaltojen hallituksissa, jonka johdosta Miljukov (ulkoasiainministeri), peläten Venäjän/sen johdosta menetävän osuutensa sodan hedelmiin, sittemmin lähetti nootin liittovaltojen hallituksille vakuuttaen Venäjän uskollisuutta liittolaisten suhteen (kts. alempana).

Huhtikuun 2 p. Leninin ensimmäinen „Kirje kaukaa” julaistaan „Pravdassa”. Tämä kirje on kirjoitettu ensimmäisten tietojen saavuttua Sveitsiin Venäjän vallankumouksesta ja on se ensimmäinen venäläisten bolsheviikkien ulkomaisen ryhmän julkinen kannanilmaisu vallankumouksen johdosta (Katso „Kommunisti” N:o 2 1927 s. 60—65).

Huhtikuun 16 p. Lenin ja internationalisti-emigranttien ryhmä saapuu Pietariin. (Kuuluu paluu Saksan kautta „suljetussa vaunussa”).

Huhtikuun 17 p. Leninin alustus „Proletariaatin tehtävistä Venäjän vallankumouksessa” („Teesit”) bolsheviikkien ja mensheviikkien yhteisessä kokouksessa Pietarissa. Nämä teesit muodostivat bolsheviikkien politiikan perustan seuraavien kuukausien aikana ja sisälsivät kaikki tärkeimmät tunnuslauseet, jotka Lokakuun vallankumous vei voittoon (Julkaistu suomenk. sarjajulkaisuna „Lenin: Kirjeitä taktiikasta”).

Toukokuun 1 p. Miljukovin liitoveljoille osottama nootti, jossa Väliaikainen Hallitus vakuuttaa uskollisuuttaan liitoveljoille ja niiden kanssa tehtyjen sopimusten pysyvyyttä.

Toukokuun 3—5 pp. Tämä Väliaikaisen Hallituksen nootti „sodasta voitolliseen loppuun saakka” nosti suuren kiihtymyksen työväenluokan ja sotilaiden keskuudessa. Seurasi sarja voimakkaita mielenosotuksia tunnuslausein „heti tehtävä rauha ilman maa-anastuksia ja sotakorvauksia”, „kaikki valta neuvostoille”, „työväen kontrolli tuotannossa”, j.n.e. Mielenosotukset kohdistuivat Väliaikaiseen Hallitukseen ja erittäinkin Miljukoviin ja johtivat Nevskillä yhteentörmäyksiin porvariston järjestämien vastamielenosotusten kanssa. Eräs rykmentti tuli suoraan Marian palatsiin, jossa Väliaikainen Hallitus istui, ja vaati Miljukovin eroa. Tämä liike synnytti vastakäikua Moskovassa, missä osa työväestä ja 56 rykmentti kävivät mielenosotuksella Neuvoston ja puolueen KK:n edustalla. Miljukov pyysi eroa ja hänen tilalleen astui Terestsenko. Hallituspula jatkui toukokuun 18 päivään saakka, jolloin muodostettiin ensimmäinen kokoomus hallitus. — Tätä Väliaikaista Hallitusta vastaan suunnattua voimakasta liikettä voidaan hyvällä syyllä nimittää ensimmäiseksi askeleeksi Lokakuuhun päin.

Toukokuun 7—8 p. Venäjän Sos. Dem. työväenpuolueen (bolsheviikkien) yleisvenäläinen konferenssi. Päätöslauselmien pohjaksi hyväksyttiin Leninin „teesit”. Valittiin uusi KK. „Julistus sotilaille”, jota levitettiin suurin määrin vihollisarmeijainkin keskuuteen.

Toukokuun 14 p. (Vanhan ajanlaskun mukaan Vapunpäivä). Mahtavia mielenosotuksia yli koko Venäjän, tun-

nuslausein, joissa rauhan vaatimus oli etusijalla.

Toukokuun 15 p. Julaistiin kaksi Pietarin Neuvoston julistusta, toinen armeijalle ja toinen ulkomaiden sosialisteille. Niiden tarkoituksena oli valmistaa maaperää sovittelija-sosialistien hallitukseen menolle. Armeijalle osotettu julistus kehoitti sotilaita puolustamaan vallankumousta ulkomaista vihollista vastaan ja toinen vakuutti Väliaikaisen Hallituksen omaksuneen Neuvoston kannan, että rauha on tehtävä ilman maa-anastuksia ja sotakorvauksia.

Toukokuun 16 p. Pelästyen yllä kerrottua liikettä, tahtoi Väliaikainen Hallitus tehdä sopimuksen Neuvoston kanssa ja otti hallitukseen muutamia es-erriä ja menseviikkejä (Keronski nyt sotaministeri). Näin syntyi ruhtinas Lvovin ollessa puheenjohtajana ensimmäinen kokoomus- ja toinen Väliaikainen Hallitus, sovittelijasosialistien ottaessa osaa hallitukseen.

Toukokuun 24—kesäk. 8 p. Ensimmäinen talonpoikaisedustajakokous Pietarissa Avksentjevin puheenjohtajana ja hänenlaistensa oikeisto- ja keskusta es-errien yksinomaisen johdon alaisena. Bolsheviikit muodostivat siinä ainoastaan pienen ryhmän.

Toukokuun 26 p. Rintamaedustajain kokous Pskovissa. Hyväksyi päätöslauselman rauhasta kansojen itsemääräämisoikeuden pohjalla.

Kesäkuun 4 p. Leninin puhe talonpoikaisedustajain kokouksessa.

Kesäkuun 12 p. Vaalit piiriduumiin Pietarissa (bolsheviikit saivat 20% äänistä).

Kesäkuun 16 p. Avattiin ensimmäinen Neuvostojen Edustajakokous, joka oli mensheviikkien ja es-errien johdon ja vaikutuksen alainen. Se valitsi puolustuskannalla olevan TPK:n. — Kesäkuun alussa kiehuivat Pietarin työläiset ja sotilaat tyytymättömyydestä Väliaikaista Hallitusta vastaan, joka pitkitti sotaa eikä antanut mitään joukoille. Bolsheviikkien KK määräsi yleisen mielenosotuksen tunnuslausein „alas kapitalistiministerit, kaikki valta neuvostoille”. Tämän mielenosotuksen saivat sovittelija-puolueet, joilla oli enemmistö Neuvostojen Edusta-

jakokouksessa, siirretyksi heinäk. 1 päivään.

Kesäkuun 22 p. Neuvostojen Edustajakokous kieltää työvään mielenosotuksen Pietarissa.

Heinäkuun 1 p. Neuvostojen Edustajakokous pyrki saamaan kannatusta hallitukselle, mutta tämän valtavan mielenosotuksen, johon otti osaa noi 400,000 henkeä, tunnuslauseista oli 90% sotaa ja hallitusta vastaan tähdättyjä bolsheviikkien tunnuslauseita. Tämä mielenosotus osotti päivänselvästi, että joukkojen valtava enemmistö oli sovittelijoita vastaan, vallankumouksen puolesta. Hallitus, jolle sovittelijat vaativat kannatusta, päätti samana päivänä alkaa hyökkäyksen rintamalla.

Heinäkuun 2 p oli käännekohta myöskin rintamalla. Liittovaltioiden osotuksien mukaan toimivan Kerenskin onnistui persoonallisesti johtamansa laajan agitatsioonin avulla saada armeija liikkeelle ja hyökkäykseen. Mutta koska hyökkäystä ei oltu teknillisesti valmistettu ja sotilaat eivät tahtoneet enään taistella kapitalistien hyväksi, päättyi se tappioon, joka maksoi suunnattoman määrän ihmishenkiä. Tästä päivästä alkaen kasvaa bolsheviikkien vaikutus rintamalla ja armeijassa tavattoman voimakkaasti.

Heinäkuun 7 p. Vaalit Moskovan kaupungindumaan. Es-errien voitto.

Heinäkuun 15 p. Ruhtinas Lvovin ja kadettiministerien ero, joka johtui Ukrainan kysymyksestä. — N.s. „Universaaliakti” vahvisti Urkainan itsehallinnon yleisvenäläisen federatsion rajoissa. Porvarillinen lehdistö nosti tavattoman melun, jonka johdosta Terestsenko ja Tseretelli matkustivat Kiijeviin ja palasivat kompromissisopimuksen kanssa, joka vahvisti itsehallinnon rajat Perustuslakia säättävään kokoukseen saakka. Kokoomus sosialistien kanssa oli kadeteille epämielulinen ja he käyttivät tätä tekosyytä erotukseen, selittäen etteivät voi ottaa vastuuta „Venäjän hajottamisesta”.

Heinäkuun 16—18 p. N.s. „heinäkuun päivät”. Hyökkäys ja tappio rintamalla, kadettiministerien ero y.m. seikat kiihdyttivät joukkojen mielialan

Pietarissa ja rintamalla äärimmilleen. 16 p. saapui kolme rykmenttiä ja työläismielenosotus vaatimaan bolsheviikkien kannatusta esiintymiselle. Silloin koossa ollut kaupunkikonferenssi ensin kieltäytyi, katsoen esiintymisen liian aikaiseksi, mutta illalla kokoontunut KK suostui joukkojen painostuksesta rauhalliseen mielenosotukseen. Myöskin Neuvoston työläisseksistä suostui, valiten komitean ohjausta varten. — 17 p. suuntasi yli puolimiljoonainen työläis- ja sotilasmielenosotus kulkunsa Taurian palatsille. Kronstadtista saapui matruuseja ja Pietari-Paavalin linna oli mielenosottajien puolella. Nevskin ja Sadovajan kullmassa avattiin tätä aivan rauhallista mielenosotusta vastaan äkkiarvaamatta tuli, johon työläiset ja sotilaat vastasivat. Neuvostojen TPKK:aa, jossa sovittelijat muodostivat enemmistön, kehoitettiin ottamaan valta käsiinsä, mutta se kieltäytyi. Liike joutui umpikujaan. Osa sotilaista palasi kasarmeihin, osa jäi kadulle jatkaen taistelua paikallisia vastavallankumouksellisia pesäkkeitä vastaan.

Heinäkuun 18 p. n. julaistiin Aleksinskin ja Pankratovin nimessä vastatiedustelun valmistamat väärennetyt asiakirjat, joiden tarkoituksena oli demoralisoida joukot ja todistaa, että Lenin toimi Saksan pääesikunnan johdolla. — Illalla saapui Kerenskin rintamalta vetämät vastavallankumoukselliset joukot ja junkkerit kaupungin ympäristöstä. Ne valtasivat kaupungin, aukaisivat sillat ja suorittivat joukon vangitsemisia ja kotietsintöjä. Liike oli kukistettu.

Heinäkuun 19 p. Joukkoliike lopullisesti vaimennetaan. Junkkerit toimeenpanevat pogromeja. Kommunistilehdet (Pravda) lakkautetaan. „Pravdan” paino hävitetään. Bolsheviikkeja vangitaan. Lenin ja Sinovjev painuvat maanalle KK:n päätöksen perusteella. Neuvostojen TPKK julisti diktatuurin ja päätti riisua aseista työläiset, sotilaat ja matruusit. Liikkeeseen osaaottaneet joukko-osastot hajotetaan ja uudesti muodostetaan.

Heinäkuun 21 p. Kerenski muodostaa omalla puheenjohtollaan kolmannen Väliaikaisen „vallankumouksen pelastamis-hallituksen” (kokoomushallitus),

joka kutsuu Moskovaan elokuun 25 päiväksi Valtakunnan Neuvottelukokouksen ja määrää Perustuslakia säätävän kokouksen kokoontumisajaksi lokakuun 13 päivän.

Elokuun 8—elokuun 16 p Venäjän S-D Työväen Puolueen (bolsheviikkien) VI edustajakokous Pietarissa.

Elokuun 25—27 p. Valtakunnan Neuvottelukokous Moskovassa ja Moskovan työläisten yleislakko. Neuvottelukokouksen tarkoituksena oli lujittaa hallituksen asemaa, joka oli heikentynyt Pietarin proletariaatin esiintymisen johdosta heinäkuun päivinä ja sen kukistamisen aiheuttaman mielenmuutoksen, tyytymättömyyden johdosta. Se oli samalla vastavallankumouksellisten voimien ja n.s. „Kornilovin kapinan” poliittista valmistelua. Siihen oli kutsuttu kaikenlaisien porvarillisten järjestöjen ja komiteain, yliopistojen, kasakkain, upseerien, duumien ja semstvojen, kauppiaiden ja teollisuuden harjoittajain edustajia, kaikkien neljän duuman jäsenet j.n.e., mutta ei neuvostojen edustajia, lukuunottamatta TPKK:n delegaatioita, joka oli tarkoin puhdistettu bolsheviikeista. Ammattiliitoilla oli ainoastaan pieni edustus, jonka puolesta Rjasanov luoki bolshevistisen päätöslauselmaehdotuksen. Neuvottelukokous ei vahvistanut hallituksen auktoriteettia, mutta se selvitti puolusuhteita maassa ja paljasti porvariston vastavallankumoukselliset aiheet. Kaledin ja Kornilov (ylipäällikkö) olivat Neuvottelukokouksen oikeiston sankareita. Työväki suhtautui kokoukseen jyrkän kielteisesti ja sovittelijain vastuksesta huolimatta julisti yksipäiväisen vastauslauselakon (27 p.).

Syyskuun 2 p. Pietarin kaupunginduman vaalit, jotka vahvistivat bolsheviikkien asemaa duumassa (kesäkuun vaaleissa 20%, nyt 33%).

Syyskuun 6—8 p. „Kornilovin kapina” ja kadettiministerien ero. — Loppupuolella kesää teki Väliaikainen Hallitus ja erittäinkin sotapäällystö porvarillisen „yleisen mielipiteen” kannattamana useita yrityksiä poistaa Pietarista vallankumoukselliset joukot vastoin maalisk. 15 p:nä tehtyä sopimusta kukistaakseen siten vallankumouksen ja

pystyttääkseen diktatuurin. Tärkein näistä yrityksistä oli „Kornilovin kapina”, joka, kuten porvarillinen lehdistö myöhemmin paljasti, alkoi Kerenskin kanssa etukäteen tehdyn sopimuksen mukaan. Kornilov johti rintamalta muutamia vastavallankumouksellisia kasakkaosastoja ja n.s. villin divisian (englantilaisten panssariautojen tukemana) Pietaria vastaan. Aikomuksena oli julistaa sotilasdiktatuuri Kornilovin, Kerenskin ja muutamien muiden johdolla, mutta viimehetkessä meni sopimus joidenkin persoona-kysymysten takia hajalle. Kerenski rikkoi sopimuksen ja kääntyi Kornilovia vastaan. — Tämä yritys nostatti tavattoman voimakkaan vallankumouksellisen aallon Pietarin ja Moskovan työläisten ja sotilaiden keskuudessa. Vastaliikkeen johto oli Pietarin ja Moskovan neuvostojen käsissä, mutta ratkaisevan merkityksen saivat bolsheviikkien järjestöt erittäinkin sotilasjärjestöt. Kornilovin joukkoja vastaan lähetettiin vallankumouksellisia sotajoukkoja ja työläisistä muodostettuja punakaartin osastoja. Asetehtaajat lisäsivät tuotantoaan ja työläiset aseistautuivat. Neuvostoagitaatioonin vaikutuksesta menettivät Kornilovin joukot moraalinsa ja kieltäytyivät taistelemasta saavuttamatta Pietaria. Hallitus vangitutti muodon vuoksi Kornilovin ja muutamia upseereja, mutta päästi ne sitten vapaaksi (Kornilov pakeni Donille). — Tämä vastaliike lisäsi suuresti bolsheviikkien kannattajain lukua ja puolueen voimaa. — Tämän jälkeen Kerenski ylipäällikkönä ilman todellista valtaa.

Syyskuun 13 p. Direktoorio muodostetaan. Pietarin Neuvosto hyväksyy ensimmäisen kerran bolsheviikkien ehdottaman poliittisen päätöslauselman.

Syyskuun Semstvo- ja duumavaalit koko Venäjällä (Moskovan duumavaaleissa saivat bolsheviikit 52% kaikista äänistä). — Suurin osa läänineuvostoista ja kaikki teollisuuskeskusten neuvostot siirtyvät syyskuun kuluessa bolsheviikkien käsiin. Paikkapaikoin tehdään yrityksiä pystyttää neuvostovalta.

Syyskuun 19 p. Moskovan Neuvosto hyväksyy ensi kerran bolsheviikkien ehdottaman poliittisen päätöslauselman.

Syyskuun 27—lokak. 5 p. N.s. „Demokraattinen Neuvottelukokous” Pietarissa. Tähän kokoukseen oli hallitus kutsunut semstvojen ja duumien, armeija ja rintamakomiteain, lääninneuvostojen, TPKK:n, ammattiliittojen y.m. järjestöjen edustajia. Kokous vastusti kokoomuksen muodostamista kadettien kanssa (siitä huolimatta Kerenski kuitenkin muodosti kokoomushallituksen, kts alemm.). Neuvottelukokous valitsi keskuudestaan „Tasavallan Neuvoston” (esiparlamentti), jossa keskusta-aineokset muodostivat enemmistön, ja jonka tuli näyttää parlamentin osaa Perustuslakia säätävään kokoukseen saakka.—Neuvottelukokous, jolla ei ollut arvovaltaa maassa, ei kyennyt vahvistamaan hallituksen asemaa neuvostoja vastaan, kuten sen tarkoituksena oli, mutta sen sijaan se kiihdytti luokkataistelua.

Syyskuun 29 p. Tashkentin Neuvosto ottaa vallan käsiinsä. Konflikti Väliaikaisen hallituksen kanssa ja sen aseellinen sekaantuminen.

Lokakuun 6 p. Trotski valitaan Pietarin Neuvoston puheenjohtajaksi.

Lokakuun 7 p. Venäjän S-D Työväen Puolueen (bols.) KK:n ja Demokraattisen Neuvottelukokouksen bolshevististen osanottajien yhteinen istunto.

Lokakuun 8 p. Kerenski muodostaa neljännen Väliaikaisen Hallituksen (kokoomushallitus). Tämä viimeinen petos vaikutti sen, että sovittelijoista ja Väliaikaisesta Hallituksesta luopuivat viimeisetkin niiden vaikutuksen ja johdon alla olevat työläiset ja talonpojat.

Lokakuun 13 p. Bolsheviikkien voitto piiriduumien vaaleissa Moskovassa (52%). Sotilaat äänestävät kokonaisuina joukkoina bolsheviikkeja.

Syys-lokakuu. Sarja talonpoikain luonnonvoimaisia kapinoita useissa lääneissä. Kerenskin hallitus, mikäli sillä oli käytettävissään sotavoimia, toimitti vangitsemisia ja järjesti rankaisuret-kikuntia.

Lokakuun 20 p. Valtakunnan Neuvosto (esiparlamentti) avataan.

Lokakuun 23 p. Esiparlamentin bolsheviikkifraktisia Trotskin johdolla esittää bolsheviikkien julistuksen ja poistuu istunnosta, jossa kaikki puhujat to-

tesivat, että armeija ei enään tahdo sotia.

Samana päivänä hyväksyi bolsheviikkien KK päätöslauselman aseellisen kapinan välttämättömyydestä ja siihen valmistautumisesta. Tästä päivästä alkaen kasvaa vallankumouksellinen liike tavattomalla vauhdilla.—Jo syyskuussa vaati Lenin, joka oli pakotettu piilottelemaan, KK:lta päätäviä toimenpiteitä, aseellisen kapinan valmistamista. Enemmistön valtaaminen pääkaupunkien ja teollisuuskeskusten neuvostoissa ja talonpoikaishallitusten tavaton kasvu (syyskuussa todettiin niitä 2,500 tapausta) osoittivat uuden työläis- ja talonpoikaishallankumouksen olevan lähestymässä. Syyskuussa ei KK katsonut vielä voivansa kehoittaa aseelliseen kapinaan. Lokak. 23 p:nä järjestettiin KK:n salainen istunto Leninin ottaessa osaa, ja se hyväksyi seuraavan päätöslauselman: KK toteaa, että Venäjän vallankumouksen kansainvälinen asema, tilanne sodassa (Venäjän porvariston sekä Kerenski & Kump:n, ilmeinen aikomus luovuttaa Pietari), enemmistön valtaus neuvostoissa,— kaikki tämä yhdessä talonpoikaishallituksen ja kansan luottamuksen kasvamisen kanssa puolueettamme kohtaan, ja vihdoin ilmeinen toisen „Kornilovnin kapinan” valmistaminen (joukkojen poistaminen Pietarista, kasakkain tuominen Pietarin lähelle, Moskovan ympäröiminen kasakoilla j.n.e.),— kaikki tämä asettaa päiväjärjestykseen aseellisen kapinan. Todeten siis, että aseellinen kapina on välttämätön, että sen aika on tullut, kehoittaa KK kaikkia puoluejärjestöjä ottamaan tämän ohjeekseen ja tältä kannalta käsittelemään ja ratkaisemaan kaikki käytännölliset kysymykset...”

Lokakuun 24 p. Pietarissa kokountui Pohjoisen alueen neuvostojen edustajakokous, jossa bolsheviikit olivat vallitsevina. Kokous hyväksyi päätöslauselman (välttämättä siirrettävä valta neuvostojen käsiin) ja valitsi komitean, jonka tuli yhdistää kaikki pohjoisen alueen neuvostot ja huolehtia Yleisvenäläisen neuvostojen edustajakokouksen kokoonkutsumisesta.

Lokakuun 25 p. Aseellisen kapinan valmistelu on täydessä käynnissä. Suurimmat tehtaat eri kulmilla Venäjää

hyväksyvät päätöslausemia välttämättömyydestä ottaa valta neuvostoille ja valmiudestaan lähteä taisteluun neuvostojen vallan puolesta. Pietarin Neuvoston TPK hyväksyy päätöslauseman sotilasvallankumouksellisen komitean järjestämisestä.

Lokakuun 28 p. Pietarin vastuunalaisten puolueytöntekijäin kokous hyväksyy kahta ääntä vastaan päätöksen aseelliseen kapinaan valmistautumisesta, Yhä tiheämmin kaikilla kulmilla päätöksiä välttämättömyydestä siirtää valta neuvostoille.

Lokakuun 29 p. Puolueen KK järjestää eri sotilasjärjestöjen, ammattiliittojen, rautatieläisten komiteain ja tehdaskomiteain yhteisen kokouksen, jossa Lenin esittää KK:n hyväksymän päätöksen aseellisesta kapinasta. Päätös hyväksytään tässä kokouksessa ja päätetään ryhtyä kapinan valmisteluun. — Samana päivänä päättää KK muodostaa Vallankumouksellisen sotakeskuksen, johon valitaan Sverdlov, Stalin, Bubnov, Uritski ja Dsersinski, ja jonka tuli liittyä Neuvoston sotilasvallankumoukselliseen komiteaan, joka myöskin muodostuu samana päivänä.

Marraskuun 2 p:nä odotti hallitus kapinan alkua ja oli varustautunut siltä varalta junkkerien y.m. avulla. — Valmistautuminen kapinaan jatkuu. — Yhä useammat joukko-osastot tekevät päätöksiä vallan siirtämisestä neuvostoille.

Marraskuun 4 p. Kaikilla suunnilla neuvostoissa, sotaväenosastoissa, tehdaskokouksissa y.m. tehdään päätöksiä että valta on välttämättä otettava neuvostojen käsiin. — Pietarin Neuvoston julistus „Rabotsii Put'issa" ja Neuvostojen TPKK:n vastajulistus samana päivänä. — Suuria kokouksia kaikkialla Pietarissa bolsheviikkien johdolla. Ne toteivat joukkojen mielialan täydellisen valmiuden siihen mitä tuleman piti.

Marraskuun 5 p. Punaisen Kaartin (Pietarin) edustajakokous vahvistaa kaartin säännöt. — Pietarin varusväen ja rintamajoukkojen edustajien kokous Smolnassa Todetaan sotilaiden ja työläisten täydellinen yksimielisyys. — Sotilasvallankumouksellinen komitea asettaa

joukko-osastoihin komissaarinsa ja järjestää yhteyden joukkojen kanssa. Neuvosto hyväksyy komitean toiminnan ja antaa ohjeita edelleen toimintaa varten.

Marraskuun 6 p. Hallitus ryhtyy toteuttamaan yöllä tekemiänsä vastavallankumouksellisia päätöksiä. Junkkerikoulut saatetaan taistelukuntoon, junkkerit miehittävät tärkeimmät laitokset ja kohdat kaupungissa, „Rabotsii Put' ja „Soldat" lakkautetaan ja suletaan, „Aurora" saa käskyn lähteä merelle, mutta ei lähde, naispataljoona ja kevyttä tykistöä saapuu Talvipalatsiin, määräys Neuvoston komissaarien vangitsemisesta j.n.e. Joukko-osastot kieltäytyvät tottelemasta hallitusta. — Toisaalta sotilasvallankumouksellinen komitea antaa määräyksen komissaareilleen ja joukko-osastoille olla aina valmiina. Iltapäivällä vallataan jo muutamia laitoksia (m.m. telegrafi). — Moskovassa tekee puoluekonferenssi päätöksen sotilasvallankumouksellisen komitean järjestämisestä.

Marrask. 7 p. Yöllä päätti S-V. Komitea alkaa ratkaisevan avoimen hyökkäyksen. Se alkoi yöllä klo 2 Nikolain ja Baltian asemien valtuuksella. Eri laitoksien ja paikkojen valtaus jatkuu siten koko päivän ilman suurempaa ja verisempää vastarintaa, kunnes illalla klo 9 alkaa Talvipalatsin ammunta. Se vallataan ja yöllä klo 2 vangitaan Väliaikainen Hallitus (Kerenski pääsi aikaisemmin pakenemaan). Päivällä oli Pietarin Neuvoston istunto, jossa Lenin esiintyi, toden vallankumouksen alkaneen. Illalla klo 10,40 alkoi Neuvostojen Toinen Edustajakokous, joka uudisti istuntonsa yöllä ja teki päätöksen vallan siirtämisestä neuvostojen käsiin.

Marraskuun 8 p. Yöllä muodostettiin pääesikunta. Neuvostojen toinen Edustajakokous lähetti julistuksen rintamajoukoille, jossa se kehoitti kaikkia armeijoita muodostamaan vallankumouksellisia komiteoita, jotka vastaisivat vallankumouksellisen järjestyksen säilymisestä rintamalla. — Illalla oli Neuvostojen toisen Edustajakokouksen viimeinen istunto, joka hyväksyi Leninin ehdotuksesta yksimielisesti „Julistuksen kaikkien sotaa käyvien maiden hallituksille ja kan-

soille" (rauhan ehdotus) ja melkein yksimielisesti „Maadekreetin”, joka julisti maan yleiskansalliseksi omaisuudeksi ja luovutti kaikki entisen hallitsevan luokan maat korvauksetta talonpoikain maakohteiksi käytettäväksi. Samoin hyväksyttiin Leninin ehdotuksesta päätös väliaikaisen Työläis-Talonpoikaishallituksen, joka sai nimekseen Kansankomissaarien Neuvosto, muodostamisesta yksin bolsheviikeistä (vasemmisto es-errät, jotka ottivat osaa kapinaan, kieltäytyivät hallitukseen menemästä). Samoin muodostettiin 100-jäseninen TPKK, jonka jäsenistä 70 bolsheviikkiä. Aamulla 9 p. julistettiin toinen Edustajakokous päättyneeksi. — S-V:n Komitean muodostaminen Moskovassa.

Marraskuun 9 p. Kenraali Krasnovin ja Kerenskin johdossa olevien ratsujoukkojen hyökkäys Pietaria kohti. Aseellisen taistelun alku Moskovassa.

Marraskuun 11 p. Krasnovin tappio Hatsinan (Trotskin) luona ja Kerenskin pako. Junkkerien kapina Pietarissa (Kerenskin järjestämä vallankumousjoukkojen sitomiseksi Pietariin; oli tavattoman vaarallinen, mutta Pietarin työläisten kiihkeä vallankumouksellinen taistelu kukisti sen pian).

Marraskuun 9—15 p. „Vikselin” (rautateliäisten liiton, joka oli sovitelijain käsissä, ja joka saboteerasi vallankumoustaisteluja, joukkojen kuljettamista) aloitteista neuvotteluja „sosialistisen vallan” (kokoomushallituksen sovitelijapuolueiden kanssa) muodostamisesta. Tämän johdosta konflikti puolueen KK:ssa ja Kansankomissaarien Neuvostossa (osa KK:n jäsenistä ja kansankomissaareista ilmoitti eroavansa, pyrkien kokoomuksen luomiseen). Konflikti ratkesi tapausten kulun ja vasemmisto es-errien suostumuksen johdosta ottaa osaa hallitukseen ilman muiden sovitelijain osanottoa (olivat aikaisemmin kieltäytyneet yksin ottamasta osaa hallitukseen bolsheviikkien kanssa).

Marraskuun 15 p. Viikon kestävien ankarien taistelujen jälkeen voittaa S-V Komitea Moskovassa. Junkkerit antautuvat.

Marraskuun 22 p. Duhoninin (kieltäytyi alkamasta rauhanneuvotte-

luja) erottaminen ja Krylenkon nimittäminen ylipäälliköksi.

Marraskuun 28 p. Talonpoikaisedustajakokous hyväksyy neuvostovalan dekretit, valitsee TPK:n, joka yhtyy II:n Neuvostojen Edustajakokouksen valitsemaan TPKK:aan ja hyväksyy sen kanssa yhteisessä juhlaistunnossa päätöslauselman työläisten, talonpoikain ja sotilaiden veljellisestä vallankumouksellisesta liitosta.

Joulukuun 3—5 p. Venäjän delegaationin ensimmäinen kohtaaminen keskusvaltojen delegaationin kanssa Brest Litovskissa.

Joulukuun 5 p. Välirauhasopimus allekirjoitetaan Brestissä.

Joulukuun 9 p. Ensimmäiset taistelut Kornilovin joukkojen kanssa Donilla. Es-errien puoluekokous Pietarissa.

Joulukuun 13 p. Taistelu puolaisten legioonien kanssa Rogatsevin luona—Kornilovin tappio, Taganrogin ja Rostovin valtaus.

Joulukuun 18 p. Kenraali Dutovin tappio ja Orenburgin valloitus.

Joulukuun 26 p. I Yleisukrainalainen Neuvostojen Edustajakokous Harkovissa.

Tammikuun 22 p. Yleisvenäläinen TPKK tunnustaa Suomen itsenäisyyden.

Vuosi 1918.

Tammikuun 18 p. Perustuslakia säättävä kokous kokoontuu Taurian palatsissa Pietarissa (vaalit, jotka olivat tapahtuneet ennen lopullista vallankumouksellista nousua, olivat antaneet es-errien eri ryhmille noin 58% bolsheviikeille noin 25% edustajapaikoista). Bolsheviikkien puolesta esitti Sverdlov, avaten kokouksen, hyväksyttäväksi „Työvätekevän ja riistetyn kansan oikeuksien julistuksen”, jota kokous ei kuitenkaan ottanut ollenkaan käsiteltäväkseen. Bolsheviikit lukivat fraktsiansa puolesta julistuksen ja poistuivat kokouksesta. Vasemmisto es-errät ehdottivat vielä hyväksyttäväksi rauha- ja maadekretit, joka ehdotus hyljättiin, ja tämäkin fraktsia poistui istunnosta. Kokous jatkui myöhään, kunnes vahdissa olevat mat-

ruusit väsyivät ja käskivät sitä hajaantumaan.

Tammikuun 20 p. TPKK:n dekreetti Perustuslakia säätävän kokouksen hajottamisesta. Lenin laatii „Teesit rauhasta Saksan kanssa” (julaistaan maaliskuun 9 p:nä, koska taistelu rauhankysymyksestä puolueessa kävi kireäksi).

Tammikuun 21 p. Puolueen KK:n neuvottelukokous yhdessä Neuvostojen Edustajakokoukseen saapuneiden puolueen tunnetuimpien edustajien kanssa rauhan kysymyksestä.

Tammikuun Saksassa ja Itävallassa lakkoja rauhan kysymyksen johdosta.

Tammikuun 23—31 p. III Neuvostojen Edustajakokous. Hyväksyttiin m.m. yllämainittu „Työvätekevän ja riistetyn kansan oikeuksien julistus”, joka sisälsi neuvostovallan valtiosäännön perusteet. Annettiin laajat valtuudet rauhansopimuksen tekoa varten ja ratkaistiin neuvostovallan organisatioskysymyksiä. Sen kokoonpanosta voi saada kuvan sen valitseman (suhteelliset vaalit) TPKK:n kokoonpanosta; kommunistit—160 paikkaa, vasemmisto-eserit 125, oikeisto-eserit 7 j.n.e.

Helmikuun 3 p. Puolueen KK:n ja tärkeimpien puoluejäsentien neuvottelukokous rauhankysymyksestä.

Tammikuun - maaliskuun. Työläisvallankumous Suomessa.

Helmikuun 14 (1) p. Uuden ajanlaskun käytäntöönnotto. Helmikuun 1 p. lasketaan helmikuun 14 päiväksi.

Helmikuun 23 p. Trotski julistaa

Brestissä kantansa mukaan („ei sota, eikä rauha”) sotatilan päättyneen. Armeijan demobilisointi ja kieltäytyminen allekirjoittamasta Saksan tarjoamia ankaria rauhanehtoja (maa-anastuksia).

Maaliskuun 3 p. Saksalaisten hyökkäys alkaa uudelleen. Dvinskin valtaus. Puolueen KK:n päätös alkaa rauhaneuvottelut uudelleen; 7 ääntä 6 vastaan.

Maaliskuun 4 p. Kansankomisariiden radionootti Saksan hallitukselle, sisältäen ehdotuksen rauhaneuvottelujen alkamisesta uudelleen.

Maaliskuun 7 p. Saksan suostumus rauhaan, mutta kovennetuilla ehdoilla.

Maaliskuun 8 p. Puolueen KK:n päätös allekirjoittaa Saksan tarjoamat rauhanehdot.

Maaliskuun 9 p. Leninin „Teesit rauhasta Saksan kanssa” julaistaan.

Maaliskuun 15 p. Rauhansopimus allekirjoitetaan Brest-Litovskissa.

Maaliskuun 19—21 p. Puolueen VII edustajakokous, joka hyväksyi m.m. Brestin rauhan.

Maaliskuun 25 p. Neuvostohallitus siirtyy Moskovaan.

Maaliskuun 27—31 p. Neuvostojen IV (ylimääräinen) Edustajakokous Moskovassa.

Maaliskuun 28 p. Neuvostojen Edustajakokous ratifisoi Brestin rauhansopimuksen.

Huhtikuun 4 p. Perusdekreetit Puna-armeijan järjestämisestä.

Редакционная Коллегия: К. Ровио, Юрий Сирола, Лаури Летонмяки, В. Оянен, И. А. Кому.

Hinta 1 rpl.

